

21
1969

LACĂRA

VOL XVIII
729
MAY 1969



cartea - în festival

— *Așadar, după festivaluri mondiale ale filmului, ale muzicii ușoare sau simfonice, ale teatrului și ale altor arte, se va inaugura, în curând, și un festival al cărții. Vreți să oferiți cititorilor noștri câteva amănunte?*

— **Întrebarea aceasta i-am adresat-o tov. VIRGIL CRĂCIUN, șeful serviciului relații externe din Centrala editurilor și difuzării cărții.**

— Festivalul mondial al cărții, care va avea loc la Nisa între 30 mai și 9 iunie 1969, este prima manifestare de acest gen. Este vorba de o adevărată confruntare a cărții de toate genurile — literatură, artă, știință — și de pe toate meridianele.

— *Față de alte manifestări închinată cărții, cum ar fi de pildă Tîrgul internațional de carte de la Frankfurt pe Main, ce va aduce nou festivalul?*

— Spre deosebire de genul de manifestări obișnuite, ca tîrgurile de carte, care sînt mai mult o întâlnire între editori și librari în vederea unor tranzacții, Festivalul mondial al cărții va avea un caracter cultural. Va fi un prilej de trecere în revistă a succeselor obținute în diferite țări pe linia răspîndirii cărții de calitate, a dezvoltării gustului pentru citit, a culturalizării maselor. La festival

vor lua parte scriitori și editori, librari și bibliotecari, tipografi și ilustratori — într-un cuvînt, toți cei a căror profesie este în contact cu cartea. În afara unor expoziții ample, tematice, vor avea loc întâlniri cu publicul cititor, simpozioane în care se vor dezbate probleme în legătură cu «Cartea și educația», «Cartea și creația» etc. și se vor desfășura zile ale cărților de artă, de copii, de turism, de știință și tehnică, de cinema, teatru și televiziune ș.a.m.d.

— *Care va fi participarea țării noastre la această manifestare?*

— România a fost printre primele țări din lume care și-a anunțat participarea la Festivalul de la Nisa. La această primă editie, Centrala editurilor și difuzării cărții va expune o selecție reprezentativă — peste 350 de titluri — din producția de carte din ultimii ani. Vor fi expuse în egală măsură fotografii și panouri care vor oglindi momente importante din istoricul tipăririi cărții în țara noastră.

După cum am fost anunțați, și alte instituții de cultură din țară au studiat modul în care vor participa la diverse manifestări care vor avea loc în timpul Festivalului mondial al cărții de la Nisa.

E. ROȘIANU

stefan ludwig roth

S-au împlinit la 11 mai 120 de ani de la executarea în citadela Clujului a luptătorului democrat Stefan Ludwig Roth, reprezentant de seamă al luptei pentru ridicarea social-culturală a țărănimii din Transilvania, pentru colaborarea frățească dintre toate popoarele din această provincie, apărător îndrăzneț al drepturilor limbii române.

Născut la 24 noiembrie 1796 în orașul Mediaș, Stefan Ludwig Roth și-a făcut studiile în orașul natal și la Sibiu, pentru a și le continua apoi în Tübingen și Freiburg, în Germania, și la Iwerdon, în Elveția.



La Iwerdon a fost elevul marelui pedagog J.H. Pestalozzi.

După întoarcerea de la studii a fost numit profesor la liceul din Mediaș (1821), iar în 1834 director. Neîmpărtășind concepțiile retrograde despre învățămînt ale oficialității, în 1837 a fost trimis ca preot în parohia Nemsă.

Dotat cu un real talent literar, Stefan Ludwig Roth a desfășurat o intensă activitate publicistică, fiind unul dintre principalii colaboratori ai periodicelor germane *Foaia săptămînală transilvăneană*, *Satelitul* (Brașov), *Foaia poporului pentru agricultură și meserii în Transilvania* (Sibiu) și altele.

Prin numeroase articole și studii el a îmbrățișat cu căldură cauza țărănimii sărace și a meseriașilor, pledînd pentru emanciparea lor și pentru noi forme de muncă și producție.

Unul dintre principalele sale studii a apărut în anul 1842, fiind intitulat *Lupta pentru întîietatea limbii de stat în Transilvania*. În acest studiu, publicat într-un moment în care Dieta feudală a Transilvaniei a votat o lege prin care se impunea limba maghiară ca singura limbă oficială a Transilvaniei, luptătorul german preciza cu toată fermitatea, așa cum arătase și în Dieta: «Nu văd nevoia de a se impune o limbă oficială a țării căci noi — afirma Roth — avem deja o limbă a țării. Aceasta nu este nici limba română, nici limba maghiară, ci limba germană, nici limba maghiară, ci limba română. Oricît ne-am suci și ne-am învîrti noi, națiunile reprezentate în dietă, nu putem schimba nimic. Asta este realitatea... De îndată ce se întîlnesc doi cetățeni de naționalități diferite și nici unul din ei nu cunoaște limba celuilalt, numai decît fac apel la limba română... căci

limba română o cunoaște oricine».

În 1848 Roth a căutat o strînsă colaborare cu revoluționarii români, pentru ca în acest fel, împreună cu conducătorii sașilor, să apere autonomia Transilvaniei.

În primăvara anului 1849 Stefan Ludwig Roth a fost arestat din ordinul comisarului Csány și înaintat tribunalului de la Cluj pentru a fi condamnat.

Tribunalul, călăuzit de sentimente șovine, l-a condamnat la moarte prin împușcare, sentința executîndu-se imediat.

Stefan Ludwig Roth a fost unul dintre cei mai progresiști intelectuali ai Transilvaniei, influența sa exercitîndu-se deo-

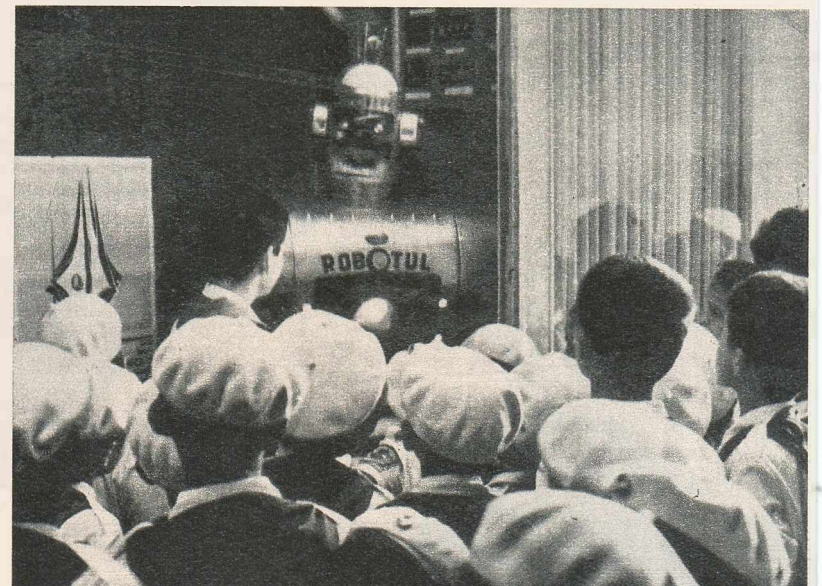
potrivă atît în sectoarele cultural-economic cît și în cele social-politice.

Plecînd de la realitatea etnică a Transilvaniei el a militat cu însuflețire pentru respectarea drepturilor tuturor naționalităților și pentru crearea unui climat favorabil progresului în toate domeniile.

Viața și opera sa au fost înfățișate recent într-o substanțială monografie, publicată de profesorul și istoricul Carol Gollner de la Sibiu.

Vasile NETEA
doctor în istorie

fascinația tehnicii



Ce este acest «Minitehnicus '69»? O explozie de inteligență juvenilă, de fantezie, de maturitate și precocitate. O extraordinară concentrare de creații tehnice născute din fantezia aprinsă a multor școlari din întreaga țară. Nici o nouă tehnică veacului nostru n-a scăpat interesului enorm al copiilor: electronica, tehnica roboților, rachetele, aero și navomodelele etc.

Cred că numele acesta «Minitehnicus» vrea să sublinieze mai mult minivirsta expozaților decît minitehnica. Pentru că tehnica de aici nu e de loc mini.

Fel de fel de lume la «Minitehnicus». Eroi ai acestei expoziții și cei de o vîrstă cu ei sînt topiți de interes și curiozitate.

Printre atîția adulți care se aflau la inaugurarea expoziției (deschisă recent în Parcul Herăstrău) putea fi văzut și profesorul universitar Edmond Nicolau. Se simțea foarte bine printre acești copii înzestrați și cred că era și puțin emoționat.

Lîngă un aparat electronic ceri o explicație unui puști de vreo 12 ani și ascuți ușor stingherit o veritabilă avalanșă de informații care te pun nițel în inferioritate.

Bineînțeles, minirachetele și minirampelor de lansare ocupă un întreg colț de

expoziție. Cineva îmi arată o rachetă intrată de-acum în «istorie». În cabina din virf a călătorit în spațiu o ființă vie.

— Cine?
— Un brotăcel.
— Și?

— S-a întors viu din spațiu. După 32 de secunde.

Printre atîția roboți, unul mic și pri-căjit, nebăgat de nimeni în seamă... Nu știu ce-i lipsește acum pentru a-și putea demonstra virtuțile de robot.

— Cine ești? Și de unde vii?

Răspoiesc o scrisoare lungă, un fel de mod de întrebuițare, semnată de trei elevi: Constantin Traian, Barbu George, Lisandru Vasile. Și o adresă: satul Tăricești, com. Șirna, jud. Prahova.

Va să zică nu dintr-un palat al pionierilor, ci de la țară. Va să zică tehnica cea mai complicată a aprins și fantezia unor copii dintr-un sat îndepărtat de la munte.

Un robot de la țară.

Eu cred că printre exponatele de aici se află și germenii unor viitoare invenții. Tovarăși de la Oficiul de invenții, faceți cunoștință cu viitorii dv. colaboratori cu un ceas mai devreme.

T. PROSAN

La Palatul Consiliului de Stat, tovarășul Nicolae CEAUȘESCU a înmănat recent generalului de armată Iacob TECLU înaltele distincții ce i-au fost conferite: titlul de Erou al Muncii Socialiste și Medalia de aur «Secera și Ciocanul», pentru merite deosebite în activitatea de organizare a forțelor armate și de apărare a patriei, în activitatea de stat și obștească, cu prilejul împlinirii vârstei de 70 de ani.



F 03

NU DEPĂȘIȚI VITEZA!

Tov. **MUNTEANU VASILE**, director general în Ministerul Transporturilor Auto, Navale și Aeriene, ne-a oferit câteva informații interesante cu privire la construcția autostrăzii București-Pitești.

— Construirea acestei artere moderne de circulație se desfășoară într-un ritm intens. Specialiști de toate gradele din Ministerul Transporturilor Auto, Navale și Aeriene efectuează lucrările necesare — mecanizate și automatizate în proporție de 90% — dării în folosință pînă la sfîrșitul anului a primelor două benzi rutiere. Viteza pe autostradă va fi însă riguros supravegheată de instalații moderne de control.

CUM SE FAC MILIOANELE

— Cînd — ne comunică telefonic tov. **GRIGORE DASCĂLU**, director la Trustul de aprovizionare Ovidiu-Constanța — planul este realizat în proporție de 172%, beneficiile pe care le obținem n-ar trebui să mire pe nimeni. Îndeplinirea planului ne-a adus, în cifre valorice, o depășire a sarcinilor stabilite cu 37 milioane lei la aprovizionare și cu 38 milioane lei la desfacere. Numai reducerea cheltuielilor de circulație înseamnă pentru noi 811 mii lei economii. Față de beneficiile planificate de 499 mii lei, întreprinderea a realizat 1.639 mii lei.

1 500 ROTAȚII PE MINUT

Săptămîna aceasta am avut legătura telefonică cu tov. **NICOARĂ PAVEL**, director la «Electromotor»-Timișoara.

— Tov. director, care este ultima nou-tate înregistrată în fabrica pe care o conduceți?

— Ultimul nostru succes este motorul electric de 15 KV, destinat acționării unor mașini din industria textilă, al 5-lea motor electric construit pentru

prima dată în țară. Parametrii tehnici de exploatare sînt superiori, consumul de material, redus, prețul de fabricație de asemenea.

UZINA COPIILOR

Pionierii din Zalău, îndrumați de instructorul Iuliu Barta, au construit recent 11 autovehicule. Ca atare am luat legătura cu tov. **CIUCĂ TH.**, vicepreședinte al Consiliului pionierilor din Zalău.

— Despre ce fel de autovehicule este vorba, tovarășe vicepreședinte?

— Bănuiesc că inițial v-ați gândit la machete sau jucării. În realitate, cercul auto a construit niște vehicule liliput, din piese turnate, forjate sau strunjite de pionieri. Numai motoarele de 68 cmc sînt fabricate la uzina din Zărnești. Micile mașini, conduse de pionieri, dezvoltă între 35 și 45 km/h. Autoturismul CPZ atinge chiar 70 km/h. În vacanța de vară se va auzi și despre o tabără automoto pionierească.

primăvară și autoturisme

Optimiști în scurgerea firească, chiar dacă întîrziată, a anotimpurilor, ne-am adresat tovarășului director general al Direcției de autoturisme, motoare și rulmenți din Ministerul Industriei Construcției de Mașini, **CORNEL PINZARU**, solicitîndu-i câteva informații:

— «Dacia 1100» s-a încetățenit pe drumurile țării. Spuneți-ne cum ați reușit să rezolvați problema cadrelor de specialitate ce le reclamă procesul complex de realizare industrială a autoturismelor?

— În afara grupurilor de ingineri, tehnicieni, reglari, maeștri, muncitori care s-au specializat deja, există la Colibași un grup școlar care va cunoaște în următorii ani o importantă dezvoltare. Aici vor fi pregătite viitoarele cadre pentru a deservi nevoile platformei industriale ce s-a construit aici. Anul acesta de pildă se pregătesc peste 700 de elevi în diverse profesii, care într-un viitor apropiat vor participa în mod efectiv la procesul de

producție atît al uzinei de autoturisme cît și al celei de piese auto. Paralel cu creșterea numărului de absolvenți ai acestei școli, uzina își va perfecționa în continuare personalul, utilizînd calificarea la locul de muncă.

— Ce ne puteți spune în legătură cu sistemul de revizie și control tehnic ce-l necesită exploatarea acestui nou tip?

— Avem convenții cu unitățile «Service» din toată țara, aparținînd întreprinderilor de industrie locală și cooperăției meșteșugărești care să asigure o asistență tehnică și o deservire cît mai promptă a posesorilor «Daciei 1100».

— Le vom lăsa cumpărătorilor surpriza de a face cunoștință la timpul respectiv cu viitoarele modele ale autoturismului românesc. Dar cum preocupările dv.

nu sînt legate doar de «Dacia», despre ce mai este vorba?

— Asigurîndu-vă de grija și preocuparea permanentă a proiectanților și constructorilor de autoturisme pentru extinderea calitativă și cantitativă a producției, putem menționa autobuzul de mică capacitate TV 71, o bună realizare internă, pregătit pentru prospectare în diverse țări. În prezent s-au încheiat probele cu un lot ce urmează a fi exportat. La uzina «Autobuzul»-București se lucrează și la modernizarea autoutilitarelor, al căror export început anul trecut va continua în cantități sporite și anul acesta.

R.S. POP

După cum ați băgat și dumneavoastră de seamă a sosit primăvara!



REPORTAJ DE ȘAPTE ZILE



COPERTA NOASTRĂ

Yves Montand, prezent în aceste zile pe ecranele noastre în filmul lui Claude Lelouch «A trăi pentru a trăi».

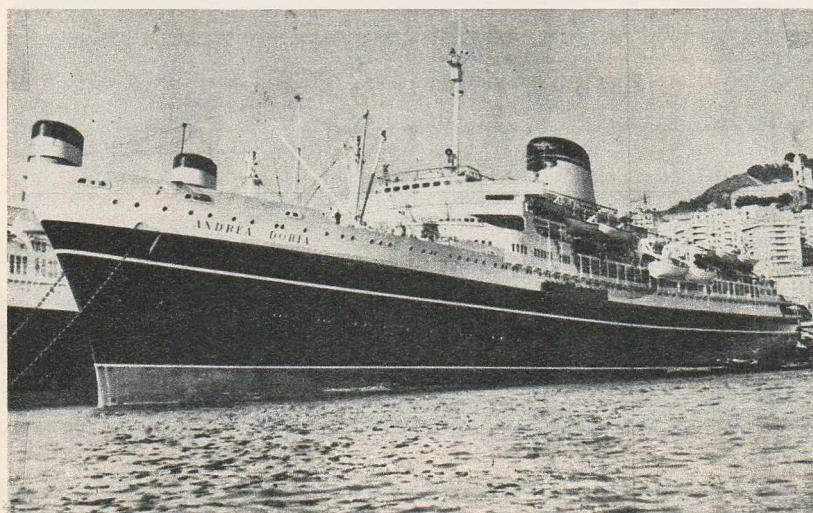
Foto UNIFRANCE

Prezentarea artistică:
Vlad MUȘATESCU

FLACĂRA. Redacția: București, Piața Școlii 1, Sectorul 1. Căsuța poștală 41 12. Of. 33
Telefon 17.60.10 — int. 1744. TIPARUL executat la Combinatul poligrafic «Căsuța Școlii»

A VENTURA CEA DE TOATE ZILELE

„andrea doria“ și vânătorii de epave



«Andrea Doria» în zilele lui de glorie: 51 de traversări. Ultima, fatală.

Învăluit într-un nimb de ceață densă, superbul pachebot aluneca în noapte peste apele mai liniștite ca oricând ale oceanului. În zori, cei 1 134 de pasageri aflați la bord urmau să debarce la New York. Totul părea în perfectă ordine: la cîrmă, în sala mașinilor, la instalația de radar. De cîteva ceasuri, Piero Calamai, comandantul navei, nu se mișcase de la fereastra centrală a punții, încercînd să deslușească parcă taine ascunse dincolo de pînza neagră de pîclă.

La ora 21,30, secundul Franchini comunică: «Nava-far Nantucket pe ecran». Calamai ordonă satisfăcut: «In regulă, șase grade la stînga!». O oră mai tîrziu, pe cristallul circular al radarului apare pe neașteptate o altă pată în mișcare lentă: un punct minuscul. «Navă la prova; distanță 17 mile» — comunică Franchini. Pe măsură ce timpul trece, ecoul luminos capătă proporții și curînd

pe micul ecran se poate desluși clar conturul alungit al unui vas, care vine dintr-o direcție opusă, cu o ușoară deplasare spre dreapta. Deși distanța se reduce milă cu milă, nimeni nu realizează încă iminența pericolului. Comenzile de rutină se succed totuși într-un ritm mai alert, iar pachebotul de lux ascultă docil ordinul, deplasîndu-se cu alte cîteva grade la stînga.

Deodată, un marinar bătrîn strigă răgușit: «Lumină în dreapta!». Radarul indică acum distanța de numai o milă și jumătate. Alarmă! Începe lupta cu minutele. Vasul trebuie să depășească cercul periculos. Timonierul învîrtește nervos roata. Panică pe puntea de comandă. Ca o fantomă răsărită din adîncuri un colos de metal se năpustește asupra vasului. «Vine, vine peste noi!» — mai apucă să urle ofițerul de bord Geanini. În clipa următoare se produce inevita-

bilul: o izbitură cumplită, un trosnet infernal și-apoi spectacolul apocaliptic al naufragiului. Semnalele S.O.S. nu conținesc. Sirenele ambelor vase urlă în beznă în timp ce acolo, în largul Atlanticului, se consumă una dintre cele mai zguduitoare tragedii — un «Titanic» al zilelor noastre. Ca un taur rănit în arenă, transatlanticul «Andrea Doria» zvîcnește neputincios din toate încheieturile, își trăiește ultimele clipe. Prora de oțel a vasului suedez «Stockholm» de 13 000 tone i-a dat lovitură de grație. Nava de lux, frîntă în două, moare lent în puterea nopții, ca o regină învinsă a oceanului. Cîteva sute de pasageri sînt salvați. Restul pier în valuri.

*

De aproape 13 ani, «Andrea Doria» zace la 70 de metri sub apă, în dreptul coastelor americane, la cîteva mile de insula Nantucket. S-au făcut între timp multe și repetate încercări de a-l recupera măcar în parte. Zadarnic. Un singur om, Jerry Bianco, n-a renunțat nici o clipă la visul său de a se îmbogăți prin scoaterea la suprafață a «perlei din adîncuri». Omul are experiență; mulți ani a lucrat în construcții navale. Poate — cine știe — înainte de a se stabili la New York italianul a lucrat chiar la șantierul de la Genova, unde s-a născut cîndva «Andrea Doria». A visat, a sperat, a întocmit planuri peste planuri. Miza era oricum prea mare ca să renunțe la această ocazie unică. Cu riscul vieții

este gata acum să pună mîna pe bunurile scufundate o dată cu «Andrea Doria». După evaluări sumare este vorba de bunuri în valoare de 20 milioane de dolari, la care se adaugă alte 7-8 milioane de dolari, valoarea metalului nealterat al epavei. Un adevărat business subacvatic. Pentru care, Jerry Bianco a și găsit cîteva asociați, construind împreună cu aceștia un soi de batiscaf cu ajutorul căruia își propune să lucreze cîteva zile «la fund». Aparent, planul e simplu: cinci mii de saci din material plastic, introduși în corpul navei și umflați cu aer, ar putea — susține Bianco — să ridice epava la suprafață. Riscurile sînt mari. Cu atît mai mari cu cît «scufundătorul metallic» al lui Bianco nu seamănă nici cu mezoscaful lui Piccard, nici cu laboratorul submarin modern «Sealab 3».

Berry Cannon din echipajul «Sealab 3» a murit deunăzi în costum de scandar la 185 de metri adîncime; s-a jertfit pentru cauza cercetării științifice. Jerry Bianco, mai puțin idealist, își încearcă norocul la 70 de metri. Dar dincolo de datele tehnice ale operațiunii de salvare a comorii rămîne aventura omului, straniul plonjon al morții, avînd ca unic resort setea de îmbogățire.

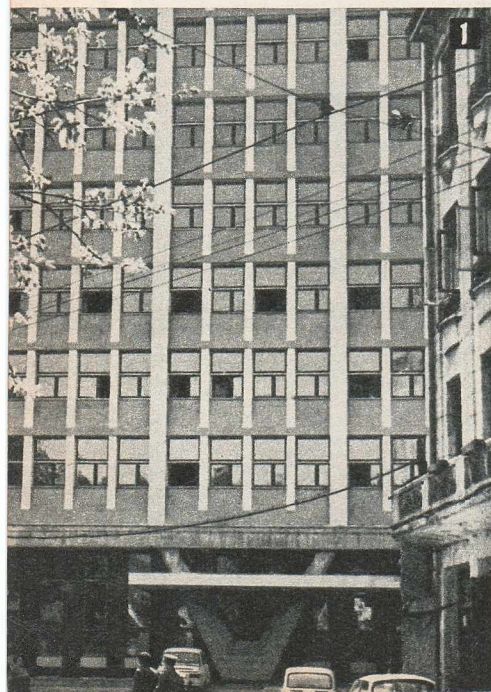
Somnul adînc al nifericitului transatlantic este tulburat de ciocli subacvatici: vânătorii de epave. O pagină postumă a tragediei «Andrea Doria».

Dic. BABOIAN

găești, 2 minute

Ce știam despre Găești? Oraș în Dîmbovița, important centru agrar, cunoscută stație de cale ferată pe linia București-Pitești. Iată însă că în monografia acestei vechi urbe din cîmpia munteană intervine în momentul de față o modificare. Găeștiul devine un important centru industrial. Sîntem la fața locului. Prima escală: șantierul viitoarei fabrici de frigider. Fabrica se află în plină

construcție și — după cum ne informează directorul ei, inginerul Vasile Pătrășcoiu — va produce un tip modern de frigider (cu compresor), al cărui consum de energie electrică nu ne va atinge cu prea mult la pungă: maximum cu 25—30 de bani pe zi. Cînd vom frapa în el primele sticle din dulcea licoare a Murfatlarului? În vara anului viitor. Continuăm vizita. În imediata apro-



1
pieton-
pe calea grivitei



sala pașilor pierduți

REVIZORUL tehnic Nestor Gamurari, de la Întreprinderea de panificație «Herăstrău» din București, avea și atribuția de a aviza cererile celor care solicita posturi de șofer. Într-o zi s-a gândit că această activitate nu merită să fie gratuită și a pretins 500 de lei pentru o viză. Foarte tare s-a mirat Gamurari când a fost trimis în judecată pentru luare de mită: «Nu era mită ci... așa... o cinste». Mă rog. Și cei 3 ani de închisoare la

care a fost condamnat sînt tot... așa... o «cinste».

DUPĂ 17 condamnări, Florica Dobrotă a renunțat la furturile prin spargere. S-a reprofilat pe modul de operare numit «prin împrietenire», adică pătrunde în locuințe sub pretextul unor scurte găzduiri ori vizite. În rîndurile naivilor «miloși», noua metodă a avut un succes temporar — aproape 200 de «lovituri». Pînă la urmă tot a fost descoperită de miliția Capitalei și trimisă în judecată.

DIN NOU despre chilipirgii, despre acei oameni meschini care încearcă să se căpătuiască pe seama necazului altuia. Dintr-un autocamion al ICOMCOOP Tg. Secuiesc a căzut, pe strada Carpați din Brașov, un balot de stofă valorind 6 909,40 lei. L-a găsit Nicolae Voinea și l-a ascuns. A fost condamnat la 8 luni închisoare pentru însușirea lucrului pierdut.

*
TREI BRUTE cu chip de om au atacat în seara de 4 mai pe logodnicii C.P. și

C.S. în preajma gării Bacău. După maltratarea tinărului, membrii bandeii au siluit fata și aducînd-o în stare de inconștiență au depus-o pe linia ferată. În această stare, ea a fost găsită de un trecător ce i-a salvat viața mai înainte de trecerea vreunui tren. Orice relații sînt folosite de organele de procuratură și miliție din municipiul menționat, care depun eforturi considerabile pentru descoperirea făptuitorilor.

Sergiu ANDON

piere a viitoarei fabrici de frigidere își înalță deja halele o importantă unitate a industriei chimice: Uzina de piese de schimb, destinată a produce cu utilaj modern tot felul de piese necesare fabricilor de produse chimice, în trecut importate. Uzina de care e vorba a intrat parțial în funcțiune (înainte de termen), și pînă la sfîrșitul anului va lucra cu toată capacitatea. La doi pași de ea se înalță tot acum o centrală electrică. În aceeași zonă se construiește și un mare atelier de prefabricate din beton, specifice construcțiilor industriei chimice. Va intra în funcțiune — dacă bineînțeles constructorii se vor ține de cuvînt — la mijlocul acestui an. Lucrările nu se vor opri pro-

tabil aici: alte unități industriale vor întregi în viitor peisajul noii platforme industriale a Găeștiului.

Ce am avea de adăugat? Ar trebui să fie cît mai degrabă terminate blocurile de locuințe destinate personalului tehnic și administrativ al uzinelor și fabricilor din zona industrială a orașului. Fiindcă, așa cum am fost informați, constructorii au rămas datori încă de anul trecut un număr mare de apartamente. Să nu se uite că, o dată cu nașterea noii platforme industriale, populația Găeștiului va crește dintr-o dată cu vreo 5 000 de oameni. Adică cam cu jumătate cît are azi orașul.

F. URSEANU

teatrul «bulandra» la florența: confirmarea unui prestigiu

Precum se știe, Teatrul «Bulandra» a fost invitat, în luna trecută, să participe la cel de-al 5-lea Festival internațional de teatru florentin cu spectacolul lui Liviu Ciulei, «Moartea lui Danton». Să reamintim că la această importantă confruntare artistică au fost invitate, pe lângă Teatrul «Bulandra», doar alte cinci trupe europene — din Italia, Franța, Anglia, Cehoslovacia, Suedia — selecționate de conducerea festivalului. Dincolo de impresiile și relatările încă fierbinți ale trupei, fotografiile și tăieturile din ziare stau mărturie obiectivă a eșecului puternic pe care l-a stîrnit spectacolul românesc. Iată câteva dintre titlurile

cronicilor publicate după cele două reprezentații românești cu piesa lui Georg Büchner de majoritatea ziarelor italiene: «Un Büchner năvalnic: spectacolul eficace și vibrant al Teatrului «Bulandra» din București. «Aplauze» (Paese Sera — Roma). «Sfîrșitul tribunului. Liviu Ciulei a văzut moartea lui Danton ca pe o epopoe populară» (La Nazione — Florența). «Dantonul românilor — un tribun oșbit. Perfectă punere în scenă a dramei lui Büchner de către Teatrul «Bulandra» din București» (Unita). «Romantism și disperare în moartea lui Danton» (Il Lavoro) — Genova).

sărmanul soldat joe

Era o vreme, pînă mai acum cîțiva ani, cînd micuța făptură neînsușită în uniformă, botezată «soldatul Joe» de cei ce-i dăduseră naștere, se bucura de mare popularitate în Statele Unite. Și deci de o mare vînzare: 70%, în 1964, din vînzările firmei de jucării «Hasbro Industries». Gloriei i-a urmat însă, destul de curînd, dizgrația. Soldatul-păpușă și toate accesoriile anume create pentru el — de la uniforme diferite pînă la armele cele mai moderne, de la jeep-uri pînă la care blindate — s-au vîndut tot mai puțin, încasările pe seama lor rezumîndu-se în 1967 la doar 8 milioane dolari, fapt determinînd, în cele din urmă, anunțarea unei substanțiale reduceri a producției respectivelor jucării. Un simplu capriciu al cumpărătorilor? Specialiștii în «relații publice» ai firmei n-au trebuit să depună eforturi prea mari pentru a afla răspunsul la întrebare. Anii masivei reduceri a vînzării coincid cu anii escaladării războiului din Vietnam, cu creșterea pierderilor în rîndul trupelor americane din Vietnamul de sud. Și «picătura care a umplut paharul» — afirmă recent purtătorul de cuvînt al lui «Hasbro Industries» — a fost asasi-

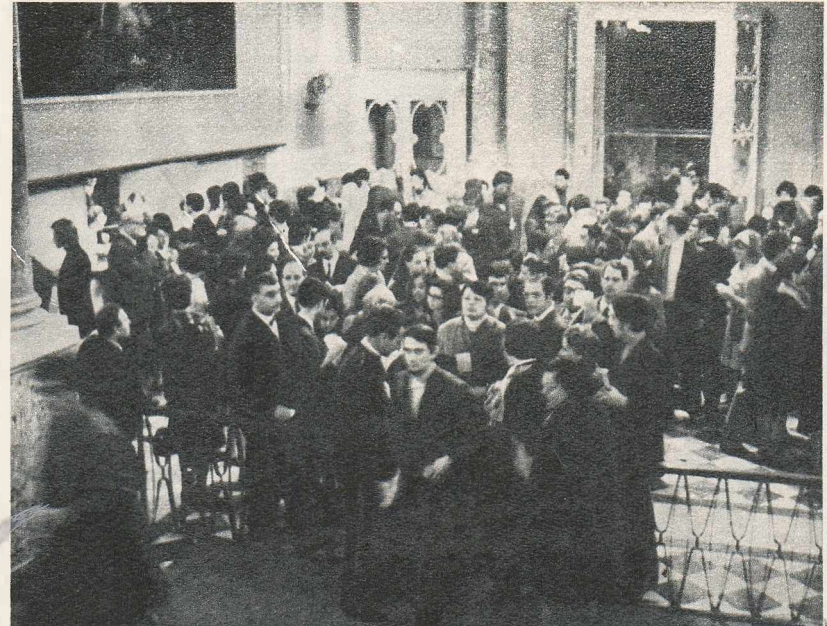
narea lui John Kennedy, a lui Martin Luther King, a lui Robert Kennedy — într-un cuvînt, manifestările intensificării climatului de violență în inșeși Statele Unite.

Cum la mijloc e însă vorba de bussines, mințile celor de la «Hasbro» au găsit soluția, receptivi fiind de asemeni la «pulsul» opiniei publice. Și pentru ca totuși bietul soldat Joe să supraviețuiască — și o dată cu el afacerile — n-au făcut decît să-i schimbe... hainele, îmbrăcîndu-i uniforma care înfierbîntă astăzi imaginația, de la mic la mare — costumul de cosmonaut, în variantele cele mai avangardiste.

...Un schimb de «uniformă» care, dincolo de aspectul său comercial, și alături de astfel de evenimente ca recența acordare a premiilor Pulitzer unor lucrări condamnînd războiul din Vietnam, sau ca întrunirea unui grup de oameni de afaceri pentru a lua în discuție efectele negative ale aceluiași război asupra economiei S.U.A. sînt deosebit de semnificative pentru starea de spirit a opiniei publice americane.

I.C.

La intrarea Teatrului della Pergola, afluență de public în seara primului spectacol cu «Moartea lui Danton».



Nu vă oferim, ca de obicei, o perspectivă fotografică a traseului de pieton, pentru că: I. din Calea Victoriei pînă la Piața Chibrit, drumul străbătut de noi nu se întinde pe fir drept. II. Calea Griviței nu are nevoie de o recomandare specială, nici măcar cînd e vorba despre provinciali. De ce am ales atunci itinerarul acesta? Fiindcă detaliile pe care le-am surprins pot fi, deopotrivă, atît de vechi ori atît de noi, încît să scape atenției celor grăbiți sau prea deprinși a străbate această bătrînă cale a Bucureștiului...

1. E greu să trecă neobservată clădirea nouă, sobră, sprijinită pe piloni unghiulari de beton — ca podurile mari, ai zice — unde își au sediul Institutul de matematică și Centrul de statistică matematică ale Academiei R.S.R.

2. ... dar mutîndu-și privirile vizavi, poate că puțini trecători își dau seama cît de dramatic își dispută orgoliul de atelier cele trei firme: Rally-Stella-Tina — care nu împart doar spațiul de pe fațada joasă, ci și interiorul îngust și aglomerat.

3. Calea Griviței a fost un «alter ego» al Lipsanilor de altădată. A fost și mai



este încă, la scară mult redusă. Iată deci un colț de bazar. Ca să nu se uite...

4. Bătrînul Gh. Barachi e încă prezent pe Calea Griviței (colț cu Buzești) ajuturi de cîntarul său cu oglindă, pe care sînt pictați un slab și un gras, cu umbrela-n vîrf de băț, decolorată de soare. N-or fi orea mulți clienți, n-o fi cîntarul automat, dar e primăvară...

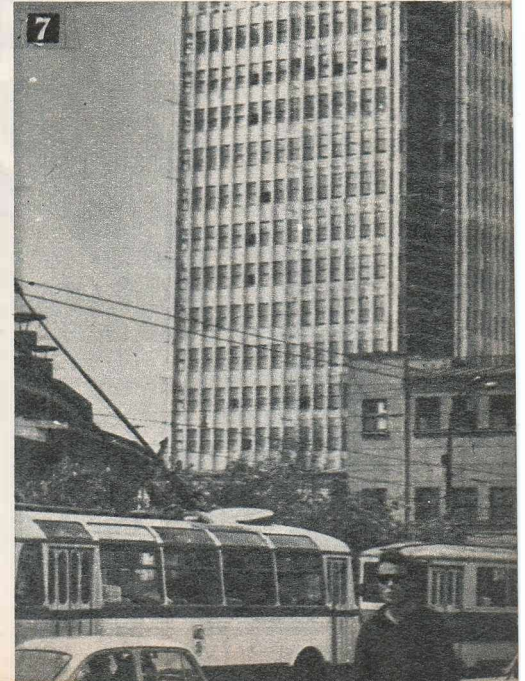
5. În anii care vin, orele Căii Griviței nu vor mai cunoaște larma veselă a studenților Politehnicii. Pentru că se vor muta, rînd pe rînd, la Grozăvești, în orașul universitar.



6. Cît de grăbită e toată lumea în «secolul vitezei»; te și miri că — paradoxal! — nimeni nu e tentat să-și facă fotografiile la minut. Noroc, zice stăpînul aparatului, că încep bilciurile anuale prin Moldova!

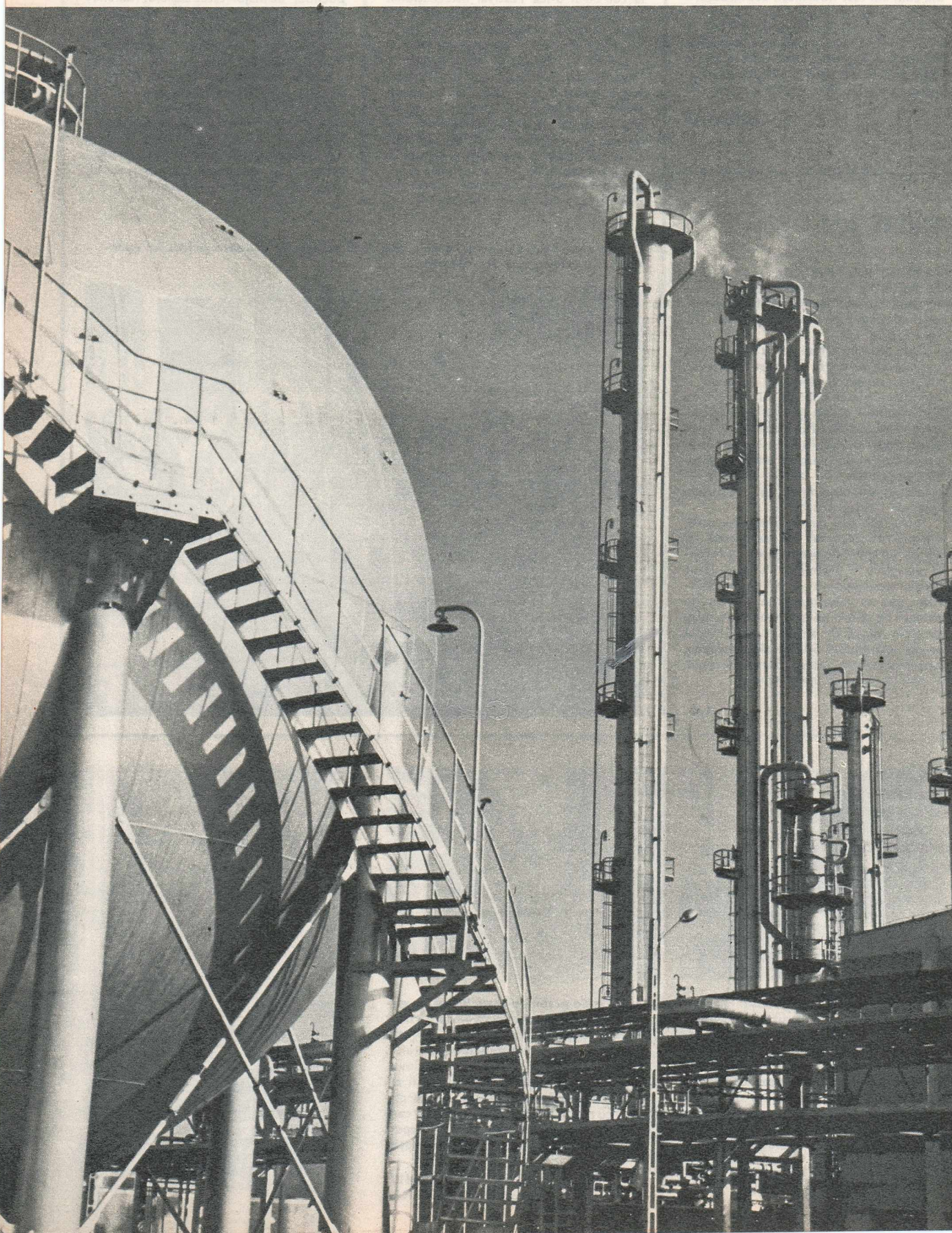
7. Uzina «Grivița roșie» poate fi zărită acum de foarte departe, grație clădirii cu multe etaje care-i aparține și care va fi recepționată curînd pentru scopuri administrative, tehnice și de concepție.

Text: Viorica CIORBAGIU
Foto: Elena GHERA



„In orasul domn

Complexul chimic din Rm. Vilcea este conceput ca o generoasă reacție în lanț a valorificării superioare a sării.



E noapte și acum trebuie luat trenul spre Rm. Vilcea — singura legătură directă cu Bucureștiul. Călătorii mai avizați aleg însă drumul cu I.R.T.A.: nu este nici înghesuială: călătorind ziua beneficiază de anumite avar-taje vizuale. Mai ales după Pitești. Începînd de aici, aerul se limpezește de praful șanti- relor și șoselelor în lucru, dealurile cu rotur- jimi împlinite devin mai grave, iar casele arată podoabe și temelii de piatră, ca la munte. Chiar dacă nu ar exista tradiționa- plăcă de lemn galben care indică intrarea în alt județ, Rm. Vilcea ar fi anunțat de întreaga ambianță: un echilibru, o armonie în pro- funzime a formelor.

Oamenii sînt de o veselie gravă, iuți, dar și superficiali, păstrîndu-și vioiciunea pînă la vîrstele cele mai respectabile.

În reședință, alături de blocurile nou rezistă căsuțele în stil vechi, pe malul Ol- neștiului sau înghesuie pe drumuri latera- le. Cu cerdacuri de lemn, ca și casa lui Anto- Pann, ele amintesc de vechiul oraș-tîr-

O ZI PE ȘANTIER

Raportat la timpul istoric, un sfert de veac nu înseamnă cine știe ce. Un sfert de veac aici înseamnă Complexul chimic Rm. Vilcea, hidrocentrala Lotru și, pretutinde, șantiere.

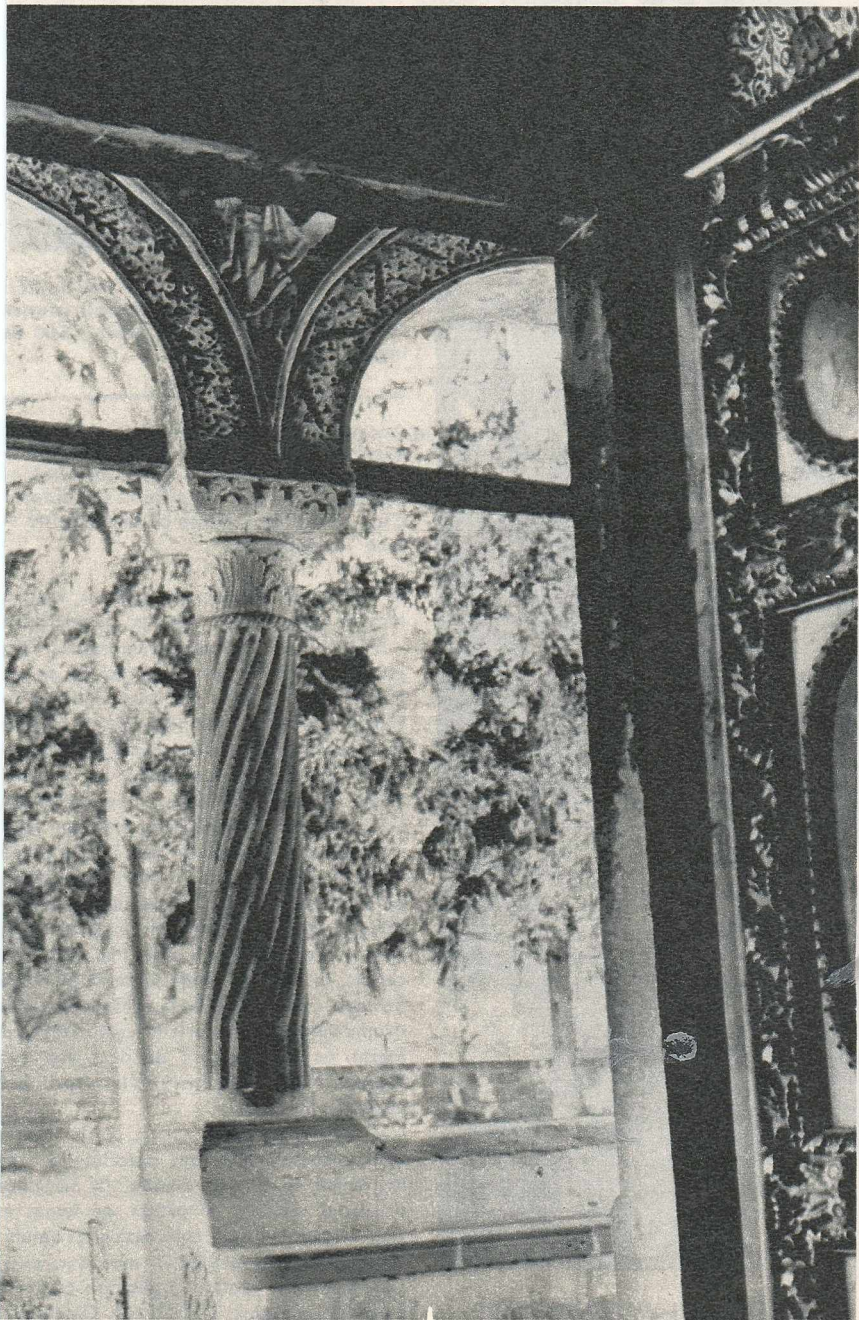
Șantierul este avangarda înfăptuirilor. I-aici începe totul. Și nu numai construcții. De aici încep oamenii să înțeleagă sensul noului, să participe la schimbări, să se adăteze unei vieți noi. Șantierul, cu noroaiile, munca, necazurile și bucuriile sale, este elementul dinamizant al structurilor sate din Vilcea.

E ora 6. Sună sirena. Oamenii se trezesc, spală, mănîncă, pregătindu-se pentru o nouă zi de muncă. Oamenii șantierului care au puterea să înceapă mereu de la capăt refăcînd în următorul loc același nivel de viață. Oamenii care au priceperea și tăria să înfăptuiască din beton și cărămi realitatea unor imense clădiri, turnuri de răcire, hale pentru depozitarea materialelor obiective care, pe planul de construcții sînt în machetă, par niște atrăgătoare jucări. Vorbesc cu ing. Calancea: «Simți că-ți lași parte din viață pe fiecare șantier. Nu știu dacă pot spune că muncesc din dragoste... Nu cîmp timp să-mi dau seama, pentru că treaba trebuie făcută, și încă repede. E un fel de peșteră pionierat».

Nu are nici un rost să mai vorbim de eroismul acestor oameni. Preocupările lor sînt cheamă mai simplu: plan, ritmicitate. Sau mai concret: deplasarea la locul de muncă, cazarea, aprovizionarea. Să vorbim, la Șantierul și Complexul chimic Rm. Vilcea, despre deplasare. Iată situația: din 5 900 de tineri ciți lucrează în aceste centre, 2 500 sînt navetiști. Distanțele pe care le au de parcurs sînt mai mari sau mai mici, cam 30 km în medie, ceea ce înseamnă între două și patru ore de drum. O parte dintre ei fol-

ei-mele.."

de Iuliana POP
fotografii de Eugen IAROVICI



sesc mijloacele lor proprii, biciclete, motorete, sau vin pe jos, ceilalți depind de transportul în comun, departe de a fi satisfăcător. Vestitele, în toată țara, I.R.T.A. și I.G.O. ar trebui, firește, să pună mai multe mașini la dispoziția celor care vin oboșiți de la muncă, evitându-se riscul de a cădea de pe scări la vreo cotitură bruscă. În privința aceasta, nici C.F.R. nu a dat dovadă de mai multă sollicitudine, rămânând surd la sesizările făcute. Cursa 2039 de la ora 6,45, Piatra Olt-Rm. Vilcea, este, cu tot respectul cuvenit, o rușine.

Și acum despre cazare. La Lotru sînt doar cîte șase oameni în cameră. În schimb, în alte puncte, ca Huru, Mihăileasa, Haneșul, tinerii dorm în barăci necorespunzătoare,

chiar și pe jos. Nu se găsesc instalații sanitare.

În ce privește aprovizionarea, recordul în absurditate îl deține colonia Nuci. Construită în imediata apropiere a complexului chimic, s-a urmărit prin această amplasare economisirea timpului muncitorilor. Dar ca nu cumva să meargă totul prea bine, celor 2 000 de locuitori nu li s-a construit un punct comercial. Astfel, avantajele apropierii locuințelor de locul de muncă sînt anulate de cei 11 km pe care trebuie să-i parcurgă fiecare spre a-și face cumpărăturile.

*

Dar șantierul, ca și uzina, cu o forță splendidă, firească și coplesitoare, nu se

(Continuare în pag. 8)



La intrarea în Rm. Vilcea te întîmpină nu numai pomii înfloriți, ci ca o promisiune, Palatul de cultură.

Stilul cu motiv spiralat al Mănăstirii Cozia va deveni, în stilul brîncovenesc, un element de bază, atît în palatele de la Mogoșoaia și Potlogi, cît și la Mănăstirea Horezu.

Pe malul rîului Olănești, vechile căsuțe cu amintiri istorice sînt surprinse într-un moment din cea mai obișnuită activitate zilnică.



împiedică de toate acestea. O dată ajunși la locul de muncă, oamenii sînt absorbiți de preocupările lor fundamentale, obișnuite la urma urmei, dar totdeauna noi, pasionante. Pînă și întregul lor timp liber este determinat de activitatea de peste zi. Mecanizarea tot mai accentuată a procesului de producție reclamă cadre superior calificate. În special tinerii se pregătesc, folosind mijloace dintre cele mai diferite: liceul seral, cursurile de calificare inițiate de uzină sau cursurile fără frecvență.

Gazeta de perete, pată de culoare vie în imensa hală cu turnuri și complicate instalații pentru realizarea sodei caustice a Uzinelor sodice Govora. Sînt prezentați cei mai buni, sau sub «Stropii de leșie» sînt încondeiați cei răi. Mai originală este gazeta celor de la secția «VAR». Are articole și chiar o caricatură. Un bust revoltat strigă «Nu fac!» Ce anume? «Articolul pentru gazeta de perete». «De ce nu l-ai scris?». Incriminatul, Aurel Ancuța, ridică încurcat din umeri, se înroșește ca o față. Urmează liceul seral, și în ziua respectivă fusese, pe deasupra, de serviciu la instalația automatizată. Nu a mai avut timp. Gazeta de perete s-a supărat.

Cînd trecem dintr-o secție în alta, însoțitorii mei sînt opriți de diverși tineri. Tov. Udrescu, secretarul U.T.C. al municipiului Vilcea, le dă asigurări în ce privește înzestrarea cu mobilier a clubului, și discuțiile se termină cu «venim să-l luăm».

Pe operatorul chimist Bălănoiu îl găsim într-o mică pauză discutînd cu tinerii săi colegi. La apariția noastră grupul tace, iar revista «Sport» dispăre prin buzunare. În afara unei temeinice pregătiri profesionale, împinsă pînă la virtuozitate, cum ne asigură ing. Adreica, tînărul operator chimist de la capătul procesului tehnologic este un animator al sportului cu balonul rotund. Șantierul are un bazin de înot. Dar nu are teren de fotbal. Acest amănunt nu i-a impresionat pe tinerii sportivi. Neuitînd cînd și cum se jucau pe cîmpiile din apropierea satului, pe cînd nu erau operatori chimiști, s-au întors la locurile din copilărie. Etapele preliminare ale «Cupei sodistului» se desfășoară prin sate, pline de aventuri-turnee, sau în fazele finale, pe terenul... Fabricii de marmeladă.

DUMINICA ÎN SAT

E duminică. Parcurg paginile ziarului local «Orizonturi». Privirea îmi este atrasă de un anunț al celui de-al IX-lea Concurs al formațiilor de artiști amatori, aflat în faza intercomunală. Se desfășoară în cinci sate. Aleg Băbenii.

În stație la I.R.T.A., o tînără mă întreabă cît e ceasul. Intrăm în vorbă. Aflu că face parte din brigada comunei Sirineasa și are concurs la Băbeni. Îi este teamă că a întîrziat. Ce-ar fi să luăm o ocazie, dat fiind că autobuzul vine abia peste o jumătate de oră? Găsim un IMS cu aceeași direcție. În drum află că o cheamă Oprița Macrina. Dar i se spune Cocuța. E contabilă la C.A.P.-Sirineasa. Învăț la fără frecvență liceul. E în clasa a XII-a. A fost propusă pentru cursurile de specializare de la județ, dar deocamdată nu poate să plece. A rămas singura contabilă din cooperativă, celelalte sînt în concediu, iar șefa este pe cale să devină mamă. Vine tocmai de la județana U.T.C., unde a explicat situația, rămînd să plece în seria următoare. Și iată-ne ajunse în mijlocul Băbenilor, sat de ciobani, cu case frumoase, cu drumul principal bine pietruit.

Duminică însorită. Un motiv în plus ca oamenii să iasă la plimbare. În centrul satului și-au dat întîlnire trei lumi: ciobanii, oameni ai munților care, în lunile reci, după ce au dus oile la iernat, «iernează» și ei lîngă neveste; sâtenii, care au venit la concurs, și tineretul gălăgios, elevi de liceu, mecanizatori și muncitori agricoli. Grupul oierilor este cel mai pitoresc. Reface un univers de baladă, cu cojoacele miștoase, cu pâlărioarele mici, negre, și țitari albi.



▲ Patrimoniul agricol de 233 mii de hectare este valorificat de țărani muncitori sub îndrumarea a peste 500 de ingineri și tehnicieni.



▲ Aceste două vase continuă un dialog peste timp: spirala de pe vasul vechi — din epoca de bronz — este identică cu cea făcută de olarii din Buda și Vlădești. Cine mai poate spune că evoluția nu se face în spirală?

ai neapărată nevoie de ajutorul vreunui localnic binevoitor. Nici o popularizare

Vîlcenii însă sînt iubitori de frumos. Dragostea pentru ornamentația casnică, pentru manifestările zilnice ale frumosului o întîlnești și aici ca pretutindeni în țară. Alături de părțile Sucevei ori Brașovului, Vilcea este vestit pentru monumentele lui de artă veche: mănăstirile Cozia, Horezu, Govora, Schitul Ostrov, Mănăstirea dintr-un lemn sînt nume cu rezonanțe adînci. Ceramice vîlcene i s-a dus faima: la Horezu, prezența lui Stelian și Victor OGREZEANU, Buclescu și Viicoșoreanu determină pelerinaje ale iubitorilor acestui gen de artă. Mai există un centru, la Vlădești, unde lucrează Dumitru Șchiopu, precum și la Buda, sat îndepărtat de drumurile obișnuite, ferit de legături directe așezat pe o ridicătură de deal, deasupra Ocnelor Mari, sat în care toți locuitorii, fără excepție, sînt olari.

O altă curiozitate, unicat, care a atras atenția sociologilor este obiceiul de a se îngîmădi în buchet crucile, la marginea drumului. Pictura pe pereți, pe lemn, în țesături sau pe lut ars colorează viața omului de aici din leagăn pînă în mormînt, ca și cîntecele mult căutate și păstrate cu grijă. La sediul județenei U.T.C., tov. Dinculescu Constantin, secretarul, e ocupat cu primirea a noi membri în organizație: semnează de zor carnetele viitorilor tovarăși. Cînd face o mică pauză pentru a-și odihni mîna, îmi oferă cîteva albume neobișnuite. Cuprind o încercare de monografie a tuturor satelor din județ, cu mostre din portul specific al țăranilor, cu întregi pagini de cîntece și balade cufuse de tinerii comuniști de la bătrîni rapsozi.

ÎN «ORAȘUL DOMNIEI-MELE RM. VILCEA» ȘI PUȚIN MAI DEPARTE

La 20 mai 1388, Mircea cel Bătrîn dăruia, după cum spune hrisovul, «o moară și o uliță la Rm. Vilcea, orașul domniei-mele». De unde se vede că încă acum șase veacuri Rîmnicea Vilcea avea și mori, și uliți.

Muzeul județean este înzestrat cu valoroase obiecte din epocile neolitică, dacoromană, feudală, cu o bogată și interesantă secție etnografică expusă parțial, din lipsă de spațiu. În schimb, s-a găsit spațiu... de închiriat unor locatari simpatici, dar care n-au ce căuta aici. Încă o caracteristică a muzeului este tăcerea respectuoasă care domnește nu numai în sălile cu exponate, dar și în afara lui, încît, pentru a-l descoperi,

Și astfel, de la rapsozii de ieri, la rapsozii de astăzi, se transmite sensul vieții și bucuria realizărilor ei contemporane. Viața din perspectiva celui de-al 20-lea veac al erei noastre împlinește dimensiunile basmelor de altădată.

MIȘCAREA INVIZIBILĂ

Există o mișcare vizibilă a prețurilor, cea nominală, când, de exemplu, oul trece de la 1,40 lei bucata la 1,10 lei, la 0,90 lei și apoi din nou în sus, după sezon. Mai există și o mișcare invizibilă a prețurilor, greșit denumită astfel, deoarece toți cumpărătorii o percep, o simt. E cea care se manifestă prin înlocuirea unor sortimente existente cu altele noi, de obicei mai scumpe.

Nimeni nu are obiecțiuni să apară sortimente de mărfuri cât mai variate; ba aceasta e de dorit, chiar dacă unele dintre ele, de calitate superioară, ar fi mai scumpe. Dar cu o condiție: să se mențină în producție, respectiv să se desfășoare în magazine produsele ieftine cerute de populație, să nu se ofere cozonac în loc de pâine.

Formele de mișcare indirectă a prețurilor sînt multiple. În afară de scoaterea din producție a unor mărfuri ieftine și înlocuirea lor cu altele de calitate superioară, dar mai scumpe, mai există și cazul când se schimbă doar denumirea produsului și se livrează o marfă de aceeași calitate, cu alt ambalaj, dar... cu un preț mai mare. Mai sînt cazuri când se înrăutățește calitatea unei mărfi, iar prețul rămîne același. O formă indirectă de creștere a prețului, respectiv a tarifului, este încadrarea unor ateliere de frizerii, confecții etc., în categoria I sau de lux. Vrei, nu vrei, plătești carif de lux! Nu mai vorbesc de încălcarea flagrantă a prețurilor, când, de exemplu, se vînd cartofi cît nuca sau cu pămînt a prețul produsului sortat ca fiind de calitate I.

În condițiile în care, pe ansamblul economiei, se depun eforturi susținute pentru creșterea continuă a nivelului de trai al populației, practici ca cele amintite mai sus, acoperind o scumpire deghizată a unor produse sau servicii, apar cu atît mai inacceptabile.

Care este cauza acestui fenomen?

După părerea mea o primă cauză constă în tendința întreprinderilor de a lichida pierderile pe care le înregistrează la unele mărfuri sau servicii pe calea cea mai ușoară: nu reducerea costurilor, ci creșterea prețurilor. Și dacă aceasta nu este posibilă direct, atunci indirect, prin căile arătate mai sus.

O altă cauză este tendința de creștere a beneficiilor întreprinderilor, lăudabilă în sine, aducătoare și de premii. Și aici mijloacele de mărire a beneficiilor sînt multe: cele care nu pretind efort sînt aceste mișcări discrete de prețuri.

Cum se poate lupta împotriva acestei practici? În condițiile în care nu avem încă o abundență de produse în unele ramuri și pînă cînd se va perfecționa actualul sistem de prețuri — calea principală de frînare a mișcării indirecte a prețurilor este cea prevăzută prin planul de stat: asigurarea unor cantități obligatorii de produse și sortimente ieftine de larg consum.

Și totodată controlul, controlul permanent, la toate nivelurile, asupra modului de stabilire și aplicare corectă a prețurilor, jugularea oricăror abateri.

Desigur, normal ar fi ca întreprinderile însele să fie interesate să producă mărfuri pentru toate pungile — și ieftine, și mai scumpe. Aceasta presupune însă nu numai perfecționarea sistemului de conducere a întreprinderilor și ramurilor, ci și alte condiții: capacități de producție care să satisfacă nevoile în continuă creștere ale populației, materii prime în abundență pentru aprovizionarea acestor capacități de producție suplimentare. E o problemă a cărei soluționare mai cere timp.

FARMECUL

CAUZELOR

anchetă realizată de N. IONESCU
fotografii de Sorin DAN

ESTE POSIBILĂ REPETAREA PERFORMANȚEI DV.?

Ing. șef Miron AURELIU
(proiectant):

Fără îndoială,
mai ales dacă

am continua
în aceeași formație,
în același triunghi
și pe același gen
de construcție.

Cred în avantajele
specializării,

ale colaborării
dintre oameni
cu experiența

aceluiași tip de uzine.

Ing. șef Gavril BALAN
(construcător):

Ne-am și propus
recidiva.

Chimist Ion STAICU
(beneficiar):

Da, dar tot
cu seriozitate,
cu eforturi.

Fără îndoială, curiozitatea e mai interesantă decît indiferența și — îmi îngădui să apreciez — o stare mai apropiată de adevărata fire a omului, mai definitorie pentru el. Și totuși, nu devenim cercetători decît atunci cînd, ridicîndu-ne deasupra stadiului de banali curioși, nu ne mulțumim doar să privim cu curiozitate, să contemplăm un fenomen sau altul, ci pășim în adînc, spre cauzele lui. Numai așa curiozitatea «de rînd» capătă distincție.

Cu această convingere, și din respect pentru cititorii revistei noastre, mi-am propus să încerc să aflu și să informez asupra cauzelor unui recent eveniment, indiscutabil remarcabil.

Repet, remarcabil, însă față în față cu contemporanii mei, cu dumneavoastră, am avut sentimentul că descrierea doar de suprafață a oricărui fapt, oricît de senzational ar fi el, nu v-ar mai satisface.

Contemporanii mei au descoperit, ba chiar s-au obișnuit, cu gustul cauzelor. Prin pretențiile lor moderne sînt niște științifici; sînt Cercetători.

Vineri, 11 aprilie 1969, orele 10, la Iași, economia românească a reputat un succes: Uzina de fibre sintetice a intrat în funcțiune, începînd să producă cu șase luni mai devreme față de termenul prevăzut în plan.

Faptul are importanța sa. Ba, chiar una dublă. Aceea rezultată din însăși apariția unui nou mare producător în industria noastră, o importanță să-i spunem generală, o importanță de un gen cu care însă ne-am cam obișnuit. Ce să-i faci, a ajuns descendentul de gradul I al țărânului român de la 1907 să nu mai tresară, să se simtă blazat în fața unei noi premiere industriale.

Dar faptul ieșean mai are o valoare, — specială și care îl personalizează — cîștigarea unei cantități de șase luni de timp. Iar șase luni, evaluate în bani-producție, înseamnă pentru economia națională un «modest» supliment de aproape 250 milioane lei. Sumă la care ar mai trebui adăugat echivalentul valoric, din păcate destul de greu de precizat, al unei munci de șase luni din partea proiectanților, al unei munci de șase luni din partea constructorilor. Pe scurt, un fapt generator de impresiune bogății.

Cum au fost posibile, la Iași, înfăptuirii socotite de mulți ca imposibile, taxate chiar — față de termenul propus pentru realizarea lor — ca aventură? Iată mărturisit scopul anchetei de față.

Uzina de fibre sintetice fiind rezultanta a trei forțe concurente — proiectant, constructor, beneficiar — m-am adresat tovarășului inginer șef Miron Aureliu, conducător al Institutului de proiectări pentru industria chimică organică de

sinteză, medicamente și fibre sintetice — «IPROSIN» — filiala Iași, tovarășului inginer Gavril Balan, șeful Șantierului nr. 3 chimie al I.S.C.M.-Iași, și tovarășului Ion Staicu, chimist, director al Uzinei de fibre sintetice-Iași.

O observație, nu răutăcioasă, ci, dimpotrivă, cu funcție de mulțumire: nefiind vorba de o anchetă privind cauzele unui eșec, am fost primit excelent peste tot. Cu prietenie, risipă de timp, lux de explicații și cafele. E drept, ultimul articol a lipsit la constructor, dar e firesc: orice ibric cu simțul umorului s-ar simți ridicol pe un șantier.

Și-acum, deoparte gluma, loc Cauzelor Succesului!

COLABORAREA, SAU «CERTURILE CONSTRUCTIVE»

Din discuțiile purtate am reținut că meritul nr. 1 revine colaborării. Al colaborării dintre proiectant, executant și beneficiar, dar și al colaborării sub formă de ajutor permanent primit de către aceștia din partea organelor locale de partid și de stat, precum și a Ministerului Industriei Chimice și a Ministerului de Construcții pentru Industria Chimică și Rafinării.

Toată lumea a fost animată de o voință, o intenție, unică: să termine lucrarea cît mai devreme. De altfel, merită să fie spus, visul lor era de a realiza o «economie de timp» și mai mare. Nu s-a putut pentru că au existat nume-

roase dificultăți de depășit — cum au fost acelea provocate de o vreme potrivnică, tocmai în perioada executării instalațiilor exterioare — dar oamenii au năzuit și s-au zbatut pentru ambițiile lor.

Colaborarea s-a manifestat absolut în toate fazele procesului de edificare a uzinei: de la proiectare pînă la probele tehnologice premergătoare dării în folosință. Beneficiarul, de exemplu, n-a așteptat să-și isprăvească proiectantul și constructorul partea lor de muncă, n-a așteptat cu indiferență să i se predea cheile de la porți. Cei cu vechime și competență tehnică din personalul uzinei au lucrat, chiar de la primul pas, alături de montori. Încît, acum își cunosc uzina în toată intimitatea ei. Aceasta a făcut posibil ca verificările, care în majoritatea lor reveneau constructorilor, să fie preluate și făcute de către specialiștii beneficiarului.

Sistemul de lucru era cam acesta: întâlniri între «cei trei» ori de cîte ori se ivea o dificultate, o problemă; întâlniri ori de cîte ori unul sau altul dintre ei avea vreo idee, ulterioară — firește — proiectului inițial, însă menită să-l îmbunătățească. Dar, oricum, întâlniri nu la depărtări mai mari de o săptămînă. Discuțiile erau «la obiect», «concrete», «cu proiectul în față», «bazate pe o amănunțită cunoaștere a problemelor» — folosesc calificativele celor interpeleți; discuții de cele mai adeseori lungi, care intrau adinc în noapte, și, uneori, pentru o ureche neavizată, sunau a ceartă.

Efortul acesta colectiv și coordonat a conferit

muncii tuturor o mare maleabilitate, o mare capacitate de adaptare și de «a face față» la orice neprevăzut. I-a ajutat să poarte cu succes o adevărată bătălie în marș.

Dar colaborarea nu s-a limitat doar la factorii de conducere ai acestei întreprinderi uriașe care ne-a dat, mai repede decît speram, încă o uzină. Spiritul de colaborare s-a transformat în abnegație, în dăruire, și s-a răspîndit în fiecare dintre cei cîțiva mii de oameni care — în fapt — au dus o luptă unică.

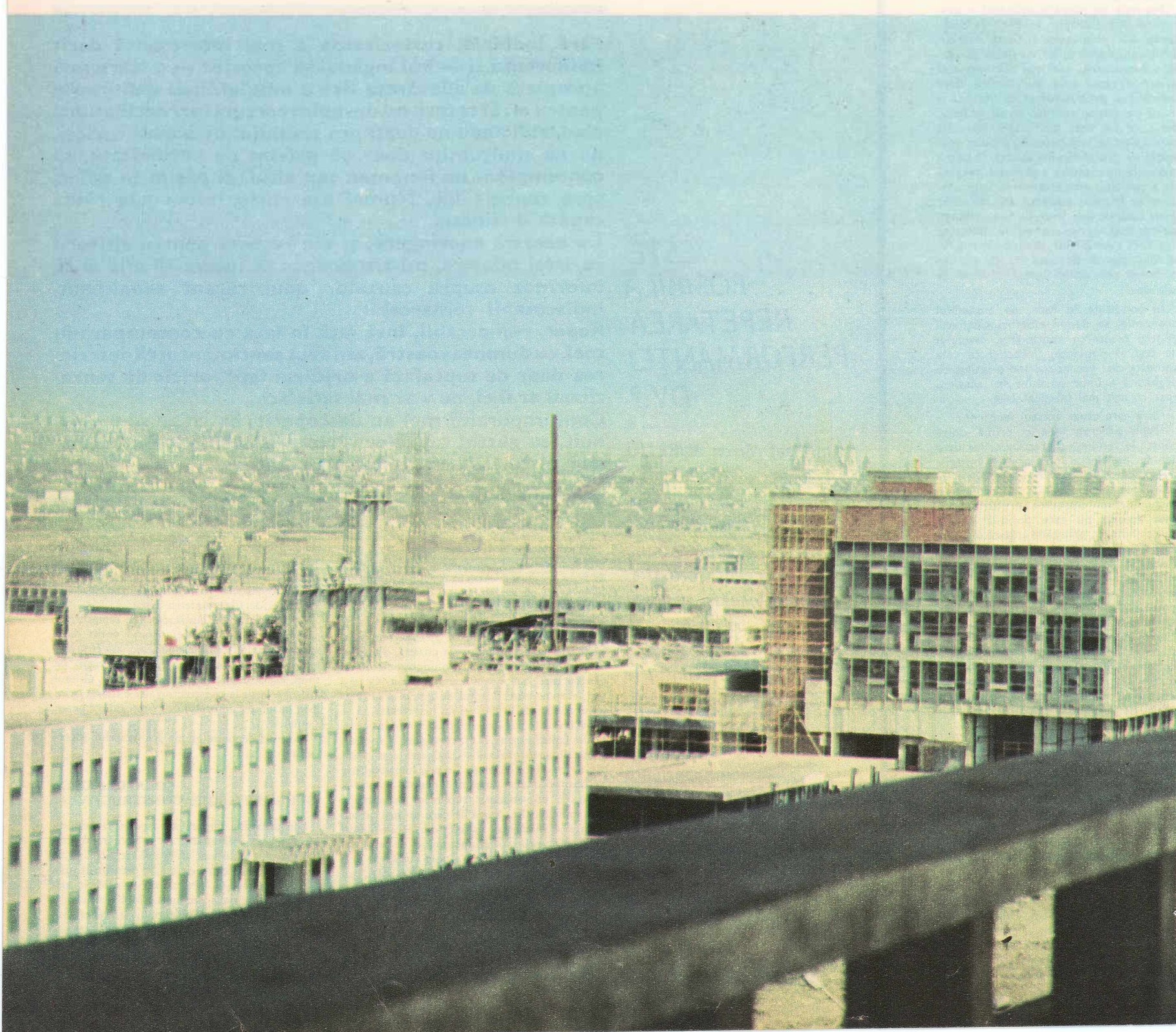
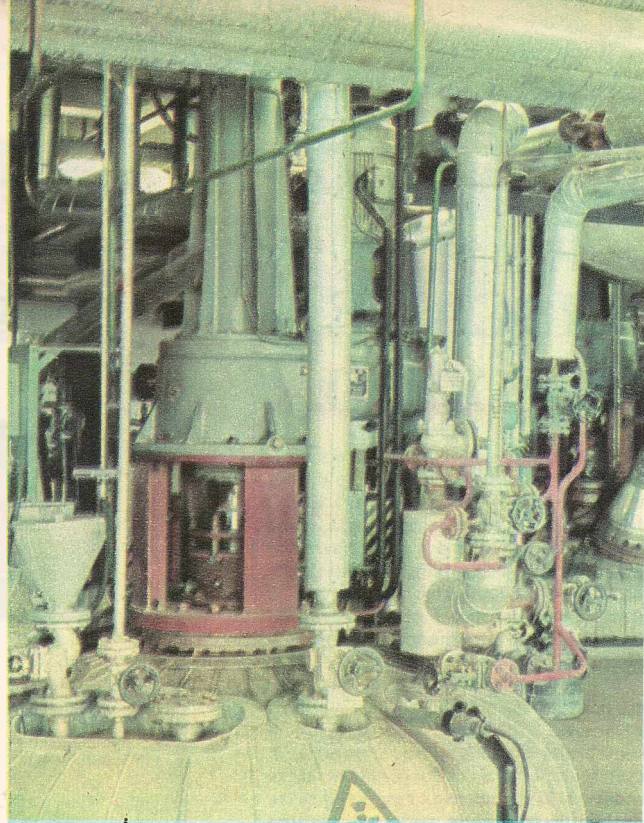
A fost în intenția mea să dedic, în paginile revistei, un spațiu pentru, să-i spunem, un «panou al evidențiatilor», al acelor care au avut o contribuție în plus la obținerea acestei realizări care se numește «Uzina de fibre sintetice Iași — cu jumătate de an înainte de termen».

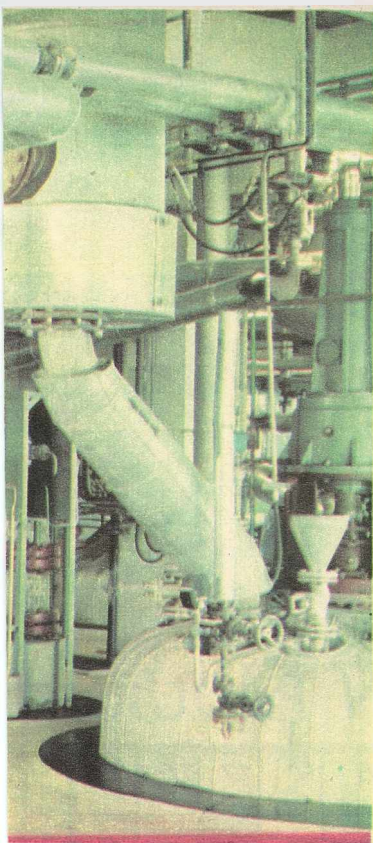
Dar după ce, ajungînd la «fața locului», mi-am dat seama că meritul este al tuturor și cum doar colectivul uzinei — fără a-i mai pune la socoteală pe proiectanți și constructori — însumează, deocamdată, aproape 2 000 de oameni, iar revista «Flacăra», tot deocamdată, n-are proporții de volum, buna mea intenție cu «panoul» s-a spulberat. Și — ciudat — nu mă simt supărat!

CINE N-ARE BĂTRINI, SĂ-ȘI CUMPERE

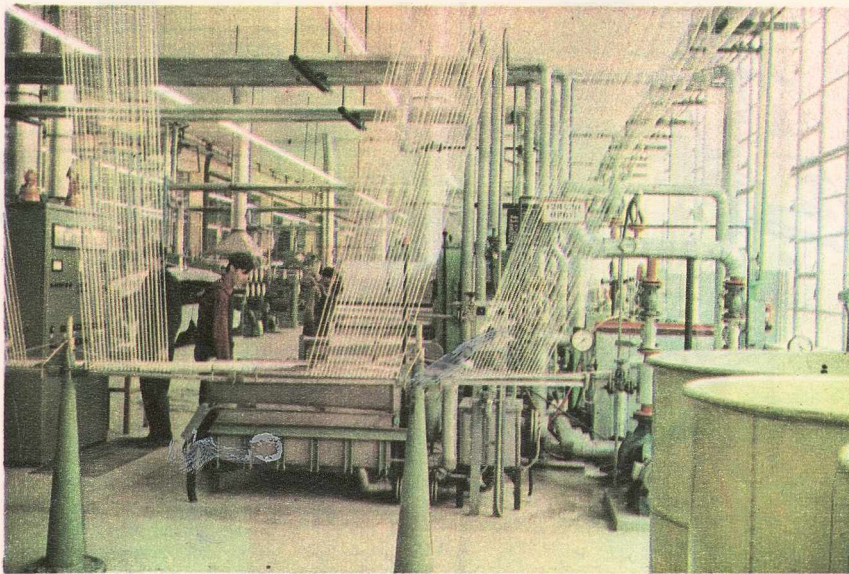
Inginerul, azi proiectant, Miron Aureliu s-a mai întîlnit cu inginerul constructor Gavril Balan: în 1957, la Combinatul chimic de la Borzești, apoi la Săvinești, iar acum au stat

Săli enorme, în care mașinării complicate merg singure. Faptul că în afară de amabilul meu ghid, inginerul Emanoil Twordchlieb, nu mai vedeam pe nimeni, mă stupefia. De fapt, o uzină cu procese automatizate — asta-i tot.





Pe vremea când bărbații erau ciobani, nevestele dădeau zor cu fusul. Eva '69 și-a păstrat funcția, continuă să asigure producția de fire pentru țării noastre subit evazați, dar în alt mod, cu o altă calificare, concret, făcând probe de calitate a firului în laboratoare ultramoderne.



Totul vi se pare de o frumusețe perfectă, nu? E o plăcere să lucrezi într-un asemenea interior, nu? Și chiar așa și este. Numai că, doar tovarășul arhitect Adrian Dolinescu și colegii dumisale știu cită bătaie de cap le-a dat soluționarea problemei de înlăturare a senzației apăsătoare de spațiu închis, specifică marilor hale blindate. Și dacă aceasta — pe care am luat-o eu ca exemplu — ar fi fost unica problemă de arhitectură, încă n-ar fi fost cine știe ce greu.

umăr lângă umăr la Iași. Și unul, și celălalt sînt ceea ce înseamnă un inginer complet: proiectant cu experiență de șantier și constructor de șantier cu experiență de proiectant și cunoștințe teoretice «la zi».

Inginerul Gavril Balan mi-a vorbit de echipe întregi, conduse ani de-a rândul de același șef și avînd în componență aceiași oameni; echipe de dulgheri, ori de zidari, ori de electricieni, ori de montori instalatori, care au muncit și la Suceava, și la Onești, și la Săvinești. În ei e baza, mi spunea dumnealui, sînt oameni cu experiența șantierelor chimiei, oameni care nu-s ațoși ca începătorii, oameni trecuți și prin bine, și prin rău.

Uzina e la început, dar are rezolvată problema cadrelor calificate. Actualul colectiv s-a încheat și format în jurul unui nucleu de profesioniști cu experiență veniți de la Săvinești și Borzești.

Cu ajutorul acestora au fost calificați alți peste 400 de oameni.

De altfel, problema calificării profesionale a cadrelor a fost tratată cu cea mai mare exigență. IPROSIN și-a recrutat cadre dintre fruntașii promoțiilor de absolvenți ai politehnicii.

La fel, tovarășul director Staicu și-a creat printre absolvenții școlilor profesionale reputația de om extrem de pretențios.

Oricum, noii veniți în lumea chimiei, pe lângă pregătirea teoretică au fost dirijați și spre experiența practică. Uzina abia se contura cînd recenții ei salariați lucrau efectiv în unități industriale similare.

Firește, tineretul învață, dar important este că are de la cine; important este că avem dascăli.

Succesul uzinei ieșene se datorează și tradiției. Pentru că înainte de Iași au fost Borzești, Onești, Săvinești și înșiși Iașii, cu o altă fabrică: aceea de mase plastice.

Iată încă un rezultat al experienței: instrucțiunile de lucru în uzină au fost întocmite, în amănunțime, cu mult înainte chiar de intrarea în faza probelor tehnologice.

Și nu mă pot opri să nu amintesc și de temeinica experiență a IPROSIN, în privința proiectării de platforme uzinale mari: fabricile de antibiotice și de mase plastice din Iași, Combinatul chimic de la Borzești, Relon II, III și Melana III la Săvinești și altele.

Nu știu în alte direcții cum stăm în ceasul de față, dar în ceea ce privește industria petrochimică, e cert: avem «Bătrîni». Bătrîni «proprii». Concluzia imediată: iată un capitol unde putem face economie de valută.

MORBUL BENIGN AL NOULUI

În convorbirile cu cei trei reprezentanți ai acestei viguroase și eficiente «antante» economice, la întrebarea care sînt cauzele victoriei lor, mi-au enumerat cu mult mai multe decît cele pe care le-am consemnat în rîndurile de față.

Mă voi rezuma la exemple privind proiectanții.

Printr-un proiect original de hale monobloc, speciale pentru industria fibrelor sintetice, inginerii A. Miron, G. Năstase, A. Danielescu din Iași și D. Niculescu și D. Barbu din București au făcut senzație la conferința de betoane armate care a avut loc la Sinaia, în decembrie 1968. Comunicarea a fost imediat publicată în buletinul de informare tehnică al C.S.C.A.S., iar soluțiile de acolo fuseseră deja aplicate în construcția edificiilor uzinei ieșene.

Cu acest proiect, inginerii IPROSIN, filiala Iași, în colaborare cu colegii de-ai lor din București s-au înscris în cea mai modernă — la scară mondială — gamă a elementelor prefabricate din beton armat și beton precomprimat pentru execuția halelor industriale.

Prin realizarea structurilor monobloc s-au obținut numeroase avantaje: a fost ridicat gradul de utilizare a terenului; transporturile uzinale și interoperațiile cu materii prime și produse finite s-au scurtat; s-au redus, de asemenea, traseele de conducte, cabluri, canale etc.; în sfîrșit, s-a creat posibilitatea supravegherii centralizate a desfășurării procesului tehnologic de producție. Iar prin înlocuirea soluției clasice de acoperire a halelor cu grinzi cu zăbrele, pane, plăci termoizolante ori chesoane, cu aceea a acoperirii cu grinzi în formă de «T», cu o amplitudine de 18 m și rezemate pe grinzi jug de 12 m, s-au obținut următoarele performanțe: halele au dobîndit mari spații prin dispariția «epădurii» de stîlpi de susținere; termenul de dare în folosință s-a redus; la fel, minimumul de elemente prefabricate și precomprimat pentru acoperiș ș.a.

Îl ascult pe cei strîși în biroul inginerului șef al IPROSIN, încerc să le cîntăresc pasiunea pentru nou și nu reușesc. Poate dacă aș avea o basculă... Mă gîndesc că oamenii cu structura lor sînt condamnați la o veșnică goană. Doar orice nou, repede-repede ajunge vechi. Și totuși, în loc să-i compătimentsc, mă trezesc admirîndu-i.

ULTIMUL CAPITOL SAU CUM A FOST SOLUȚIONATĂ LA IAȘI, RELAȚIA PĂMÎNT-RAI

Niciodată n-am înțeles prea bine — răsfoind literatura științifico-fantastică — cum, prin accelerare, pasagerii navelor cosmice reușesc să trăiască perioade de timp cu mult mai mari decît acelea ale unei vieți omenești obișnuite; cum reușesc să-și prelungească timpul lor de conștiință, mișcare, muncă și bucurie; cum reușesc să se asigure de un plus de viață.

Exemplul constructorilor noii uzine ieșene, în schimb, a avut darul să mă dumirească prompt și pe deplin. Chiar și eu — străinul de fizică, chimie, matematică și tehnică — am priceput că numai datorită unor astfel de oameni poate fi «precum în cosmos, așa și pe pămînt».

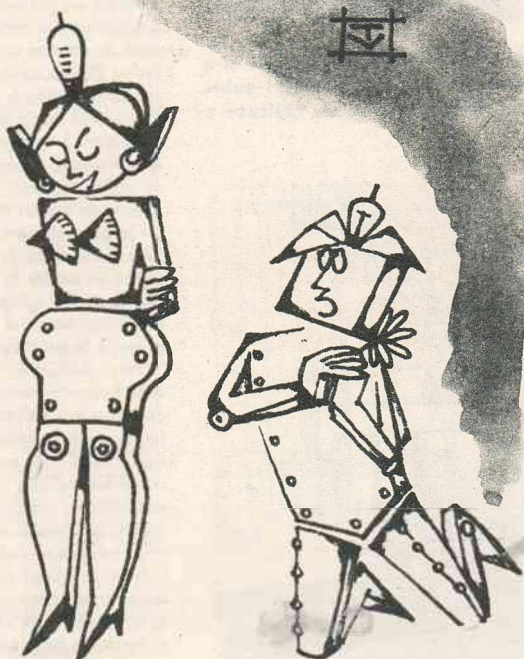
În peisajul Iașilor — văzut fie de la poarta de apus a Păcurariului, unde te întîmpină Fabrica de antibiotice, fie de la poarta de nord a Copoului, unde te întîmpină Institutul de cercetări «Petru Poni», fie de la poarta de sud a Socolei, unde te întîmpină Uzina de prelucrare a maselor plastice, precum și aici de față, în fotografie, Uzina de fibre sintetice — în peisajul Iașilor, spun, industriei chimice îi revine locul primului plan.



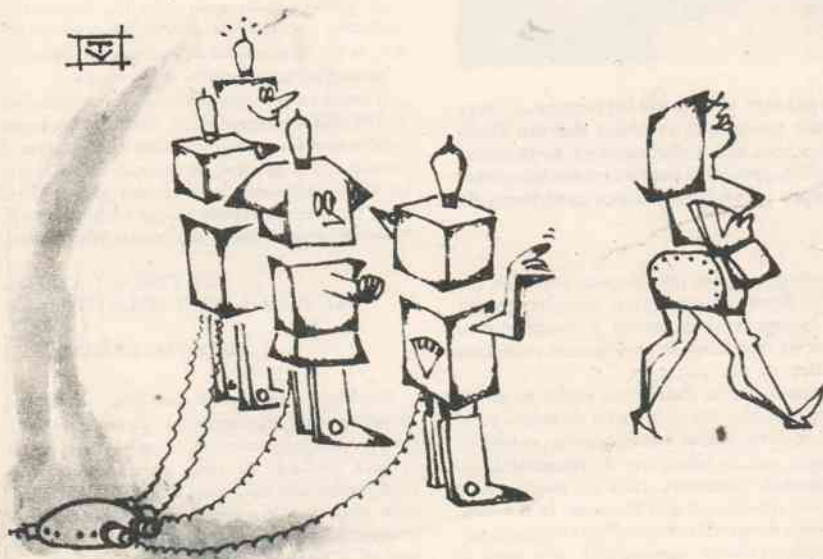
UMOR PENTRU ANUL 2051

de V. TIMOC

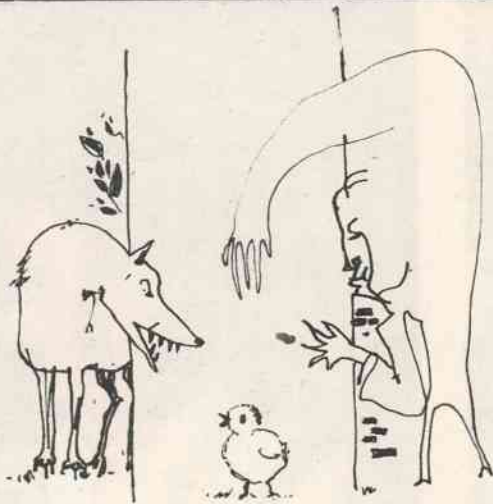
— Am simțit de la început că pe noi ne animă aceleași sentimente...



— Când aș putea trece pe la uzina-mamă ca să vă cer mina?...



— S-a rupt de colectiv?
— Da de unde! E transistorizată!



ÎN PĂDURE

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
2											
3											
4											
5											
6											
7											
8											
9											
10											
11											
12											

ORIZONTAL: 1) Arbore cu flori foarte frumos mirositoare, dispuse în ciorchini — Poet român, autor al poeziei «Glasuri în pădure». 2) Cunoscută și tematică poezie aparținând lui Lucian Blaga — Sere! 3) Zar la table — Specie de arbori din clasa coniferelor — Prefix chimic. 4) Copac înrudit cu arțarul — Specie de moluște gasteropode. 5) Soi de palmier din Antile și Asia tropicală — Tinărul plin de curaj, care reușește să-l învingă pe Surale, duhul pădurii, smulgându-și iubita din captivitate (baletul «Surale» de Earullin). 6) Loc în pădure unde copacii sînt mai rari — Minunat poem eminescian din care fac parte versurile: «De treci codrii de aramă, de departe vezi albînd/ Și-auzi mindra glăsuire a pădurii de argint». 7) A se ivi — Arbore de piine din Gabon — Unu mai scurt. 8) Jgheab scobit într-un trunchi de copac din care se adapă vitele — Purtată în excursiile montane. 9) Falnicul copac cu frunza veșnic verde — Hrana copacilor (pl.) — Bun de ros. 10) Rădăcină — Arborele vieții. 11) Arbore cu scoarța și frunzele bogate în tanin — Pom fructifer.

12) Drumul pădurii — Fructe de pădure. VERTICAL: 1) Unul dintre cei mai frumoși copaci ai pădurilor românești — Are doi arbori... pe punte. 2) Loc în pădure curățat de copaci, pentru a fi cultivat (reg.). 3) Lege! — Moșul cu brădul — Opere! 4) Pădure cu amănuntul (pl.) — Plouată. 5) Stînjenel — Arbust cu flori albe și fructe negre necomestibile — Rudă a stejarului. 6) Îmbrăcați în păduri — Pădureni din județul Arad și Pădureni din județul Cluj. 7) Localitate în U.R.S.S. — Un fel de trăsura. 8) Vlad Ursu — Prozator român, autor al romanului «Dincolo de pădurea vieneză» — Avocat (abr.) — Scoase din harfă! 9) Refren oltelesc — Pădurice de alunii. 10) Ramuri de brad — Alt nume dat zeiței Kali. 11) Poet rus, autor al poeziei intitulate «S-au pus la sfat mestecenii de aur» — Creangă cu pretenții de baston. 12) Arbore cu lemnul tare, înrudit cu paltinul — Cîntărețele pădurii.

Giuseppe NAVARRA

Cuvinte rare: OBA, NIR, UMA.

Dezlegarea jocului «RUDE», apărut în numărul trecut

ORIZONTAL: 1) BUNICI — OTET. 2) AMERICAN — TA. 3) DEPOU — COSIT. 4) EROS — NOROCI. 5) AT — MOS — G — C. 6) UR — VAR — TOTI. 7) N — MAMA MARE. 8) CLARA — INIMA. 9) HUTA — SOT — AM. 10) ITU — COPII — I. 11) A — SCARI — DAC. 12) SOACRA — TATA.

Întreprinderile Ministerului Economiei Forestiere vă oferă un produs
de calitate superioară:

CAMERA DE ZI „MAGNOLIA“



compusă din: canapea extensibilă pentru două persoane, prevăzută cu ladă de așternut; bufet estetic și încăpător, lei 3 028; vitrină decorativă, lei 1 720; masă extensibilă și demontabilă, lei 962; servanță, lei 1 392; măsuță pentru ziare și reviste, lei 337; măsuță practică, lei 269; șase scaune confortabile tip OLT.

Preturi la scaunul tapițat tip OLT

C-248 D-261 E-274 F-287

(în funcție de categoria materialelor textile)

Preturi pentru canapeaua extensibilă

C-1 956 D-2 104 E-2 252 F-2 400

Maximum de confort în apartamentul dv. prin camera de zi MAGNOLIA



cînd se numără, prin

Cam pe la această vreme a anului teatral, cînd scîndura scenei s-a încins destul de tare și prin săli ostenite începe să adie vînt de vacanță mare, cînd cronicarii își suflesc mîncile și pornesc să facă socoteala stagiunii, cam la ora aceasta izbucnesc, una după alta, ca mugurii primăvara, premierele originale: promisiuni mai vechi, restanțe, jurăminte repertoriale ce nu au putut fi — din cauze «absolte obiective» — respectate în timp, iar uneori chiar și piese prezentate la data stabilită! Toată lumea se repede, febrilă și voioasă, să-și achite datoriile față de dramaturgia actuală, față de spectatorii care așteaptă, răbdători, stagiune de stagiune, *marea* piesă, *marile* piese ale actualității, mulțumindu-se chiar și cu unele mai puțin mari, numai să se simtă zîcnind acolo, pe scenă, ceva din adevărul de dincoace, din sală. Să nu ne plîngem că ne-au lipsit, în aceste ultime săptămîni bucurăstene, premierele originale: de multe, au fost ele multe. Una dintre ele se numea, apetisant,

«LA CIORBA DE POTROACE»

După ce, anul trecut, Sergiu Fărcășan a dat, în «Lovitura», acel arhanghel furios numit Benedict Soveja, care s-a instalat solid și definitiv într-o posibilă antologie teatrală românească; după ce s-a mîniat, grav și responsabil, pe cele rele și birocratice, Fărcășan a aruncat solemnitatea cît colo, și-a pus pe obraz masca veselă a comediei, și cu «D-ale carnavalului» sub brațul sting, la vedere, cu un condei scăpărător și otrăvit în mîna dreaptă s-a înfundat adînc într-o mahala din zilele noastre. Material berechet pentru o farsă mustind de intenții satirice în această omnire periferică în care se amestecă, laolaltă, proști solemn și mărunți, înveninați suspinători după «frumoasele vremuri de altădată», coane Vetuțe care-și păruiesc rivalile și domni inspectori Nițulești care «aranjează» ei treburile încurcate, scoțînd pe gură tot timpul potop de sforăitoare alocuțiuni demagogice, lume de mahala în care viermuiesc d-alde domnu' Geo, gata să-și vîndă și mamă, și tată, și casă pîrintească pentru un Wartburg, și d-alde coana Raluca, sfînte gata să închidă ochii în fața păcatelor pămîntești de dragul unei frumoase pietre de veci... Firește, semnul «izbăvirii» va fi, în acest univers închis și cangrenat, posibilitatea de a redeschide, în mandatariat, «La ciorba de potroace, unde bea flăcăii și nu zace după șapte poloboace».

Fărcășan pătrunde în această lume pe porțița de din dos, pe unde vin ai casei și se vede totul bine, și risul îl zguduie la fiecare pas, și el lasă prostia, și lăcomia, și demagogia să se lăfaie în voie în piesa sa, tocmai ca apoi să le poată plesni violent peste obraz cu ironia lui necruțătoare. El își detestă eroii și vrea să fie, asemeni maestrului de la care se reclamă, rău, ca să poată anula personajele și mentalitatea pe care o întrușchipează. Nu a învățat însă, mi se pare, de la Caragiale și acea binecuvîntată însușire care se numește măsură. Drept care, excesiv de fierbinte în răutatea sa (dar și mînat, poate, de dorința de a da farsei cîte ceva din ce e al farsei), el aglomerează situații burlești peste situații burlești, menite să compromită personajele, dar reușind, prin penibilul lor, să compromită uneori și gustul autorului. Este totuși foarte greu să accepți ca ax umoristic al piesei (oricît scăpărătoare și spirituală broderie de umor s-ar înfășura în jurul lui!) confuzia, într-una subliniată, dintre un restaurant și... o casă de toleranță, este ușor jenant să auzi pe scenă discutîndu-se într-una despre «fulucii», despre mese folosite în loc de pat, despre «patima nebună» — convertibilă în fapte, ce să-i faci, vîrsta!!, doar o dată pe săptămîină — a coptului conu Petrache de la pompe, funebre, care sosește, temător, la rendez-vous-ul adulterin cu dricul... Toate aceste situații își depășesc cu mult funcția lor — aceea de a caracteriza personajele — și par create pentru sine și în sine (ca să nu spun pentru satisfacerea nevoii de rîs — bun pentru digestiile grele — a unui

public cu un gust neevoluat). Și tocmai această involuntară gratuitate — care ține de o înțelegere de suprafață a artei lui Caragiale — îl face pe autor să alunece pe o pantă artistică periculoasă și să frizeze, nu o dată, trivialitatea.

Firește că, bine selecționata echipă de actori de la Nottara, condusă cu mîna sigură și cu un viu simț al farsei de regizoarea Sanda Manu, i-a dat spectacolului și haz, și ritm, și vervă, deși ar fi putut să-i mai tempereze nițel ceea ce avea excedentar ca umor de periferie. Prostia gravă și solemnă, plină de sine, dar nu fără o undă de cumsecădenie pe care Nucu Păunescu (ce excelent actor, ce masivitate și densitate a jocului!) i-a împrumutat-o lui conu Jan; prostia candidă, încrezătoare și mereu gata să se minuneze, pe care Sandu Sticlaru a construit-o pentru Moambă cu de mult știutele și de mult apreciatele sale mijloace comice; și mai apoi lăcomia agitată a lui Geo, automatismele verbale demagogice ale inspectorului Nițulescu, obsesiile funerare ale coanei Raluca și cele automobilistice ale lui Dominic Buju, ca să nu mai vorbesc de amorul mistuitor al lui conu Petrache, toate au fost urcate pe scenă cu un puternic simț al caricaturii de respectiv Ștefan Iordache, George Punea, Dodi Caian, Petre Popa, Mihai Heroveanu (acest ultim actor ne surprinde și ne încîntă mereu prin neașteptatele ipostaze ale harului său scenic).

REEVALUAREA MITURILOR

Mai întîi, în «Contrapuncte», Paul Everac s-a disputat cu miturile, le-a rediscutat, le-a reevaluat, cum spunea autorul însuși, fără să se teamă că publicul nu o să alerge cu sufletul la gură la o nouă Ifigenie, la un nou Horia, la o nouă versiune a legendei Meșterului Manole. E adevărat că lumea nu a alergat, poate și pentru că autorul a făcut imprudența de a se crede singurul chemat să convertească scenic aceste gînduri dramatizate ale dumisale («Am vrut în acest spectacol să dilat gîndul, cu pasul și gestul, pînă capătă pregnanța unui ceremonial» — primejdioasă intenție pentru un neprofesionist al regiei!), uitînd de eșecurile altor confrăți, mînați de aceleași neîmplinite ambiții regizorale. Scurtele schițe dramatice ale lui Everac merită totuși să fie citite pentru noblețea și ineditul ideilor lor, căci de fiecare dată autorul dă mitului un alt sens, o altă dimensiune, o altă direcție. Nu meșterul este cel chinuit de febra creației (el renunță la construcție și optează pentru bucuriile simple și omenești ale vieții), ci Ana, care înțelege rostul adînc al sacrificiului pe care-l pretinde arta și își acceptă, ba își și preînde, moartea tragică: ideea că artistul nu se poate împlini fără impulsul venit de la oamenii simpli, de la popor, este realmente generoasă. Pentru a putea izbuti să-l revadă pe Oreste, fratele iubit, Ifigenia îl va sacrifica zeiței Artemis, fără a-și da seama, tocmai pe Oreste: iată cum, în împlinirea unui țel nobil, ignoranța poate duce — spune autorul, schimbînd total datele poveștii antice — la sufocarea, la negarea țelului însuși. În ce-l privește pe Horia, cel prins și vîndut de consătenii săi, el este de fapt omul liber, pentru că el are conștiința utilității istorice a gestului său, și nu cei ce l-au trădat, oameni apăsăți și prinși în cătușele mizeriei lor condiții umane și sociale.

Paul Everac a folosit deci miturile nu atît pentru a le rediscuta, cît pentru a transmite prin ele cîteva proprii meditații asupra vieții și relațiilor umane, cîteva gînduri fierbinți și amare asupra «destinului, a omului, a serviciilor lui, a zbaterii lui între comunicare și hazard, între moarte și realizare». Dar ideile acestor trei mici piese ale sale sînt mult deasupra transcrierii lor dramatice — cam discursivă, copleșită de vorbe, de o lentdare care nu are virtuți scenice, cu personaje care nu reușesc să se închege din vorbele pe care autorul le pune la dispoziția lor. Poate de aceea spectacolul nu a mai fost programat în ultima vreme pe scena Teatrului Bulandra?



▲ Și uite așa, se pune la cale redeschiderea — în mandatariat — a restaurantului «La ciorba de potroace» — unde bea flăcăii și nu zace după șapte poloboace: (Nucu Păunescu, Sandu Sticlaru, Dodi Caian, Mihai Heroveanu în spectacolul de pe scena Teatrului «C.I. Nottara»)

CINE EȘTI TU?

Apoi însă, Paul Everac a lăsat jocul tragic al ideilor deoparte și — pasionat, se vede, la această oră, mai ale de formula teatrului cu suflu scurt — a alergat cu brațul deschise spre «cazuri» de viață, urcînd pe scena Naționalului-Studio un alt spectacol coupé, alte trei piese într-un act, în care a reluat de trei ori problema cuplului. Cu digitația bine făcută, el a demonstrat că virtuozitatea celor «Doi pe un balansoar» poate fi repetată într-un număr de variante, el a ales doar trei, în care, de fiecare dată, un bărbat și o femeie se întreabă între ei: «Cine ești tu?» Uneori eroii își răspund, alții, ca la Eugen Ionescu nu, căci replicile lor fug în sensuri contrare, fără să se întîlnească vreodată. Obosit de asceza nobilă — și nefertil scenic — a «Contrapunctorilor», Everac a simțit nevoia să scalde toate aceste trei piesuțe într-o puternică — și foarte la modă — baie «sexy», să aprindă patimi carnale la rampă, să pună patul în mijlocul scenei și al vieții personajelor, opinînd că cel mai autentic mijloc de comuni-



De fapt, fără să știe unul de altul, EA, cosmeticiana, și EL, cascadorul pensionat, s-au iubit o viață «prin delegație». (Carmen Stănescu și Colea Răutu în piesa «Palme false» din spectacolul coupé al lui Paul Everac, «Cine ești tu?».)

Vara, premierele...

de Sanda FAUR

fotografii de I. HANANĒL și N. ȘVAICO



... puritatea morală nu se va dovedi zadarnică...
Ioana Manolescu și Emil Hossu în piesa lui Ion
Bucurescu, «Anonimul».)

... între oameni este iubirea fizică (pentru a se infirma,
... parte morală, la sfârșitul fiecărei piese). Spectacolul demn
... lui Horea Popescu și jocul foarte elegant al cuplurilor
... Irina Răchițeanu-George Cozorici și Carmen Stănescu-
... oia Răutu ocolesc cu destulă decență ceea ce ar fi
... stut duce la o insuportabilă vulgaritate. E drept că treaba
... a fost ușoară. Irina Răchițeanu e, în piesă, o Ea foarte
... realizată profesional, o judecătoare care regăsește ade-
... iratul sens și gust al vieții doar în nopțile arzinde petre-
... ite cu un El tânăr, neștiut, necunoscut, nedorind — decît
... finalul piesei — să-și pună de acord, la Sfat, viața de zi
... cea de noapte. Mă rog, să zicem că ar fi posibil, deși e
... iut că femeile amestecă pînă la topire sentimentul cu
... prința, că identitatea socială a partenerului le e foarte
... necesară, să zicem că e posibil un asemenea moment de
... abunție în viața unei femei bine trecute de prima tinerețe.
... frumoasă și povestea cascadorului pensionat (Colea
... Răutu) și a cosmeticiei (Carmen Stănescu) care desco-
... eră că, de fapt, s-au iubit o viață, «prin delegație», ea

(Continuare în pag. 16)



de H. DONA



▲ O undă de poezie, de grație desuetă: «Adela», dramatizare după romanul lui Ibrăileanu. (În fotografie: Lucia Mureșan și Ludovic Antal.)

adorându-l pe actorul nevolnic ale cărui fapte de vitejie le săvârșea pe ecran *EI*, cascadorul, el divinizând o față nepăsătoare, ai cărei obraji de porțelan fuseseră confecționați cu dresurile *Ei*, ale cosmeticienei. Dar nu poți să nu te lași invadat de o imensă și amară nedumerire în fața tentației pe care a început s-o exercite asupra celor mai distinse condeie dramaturgice ale noastre vulgaritatea, limbajul argotic, grosieritatea situațiilor. Tinărul amant al judecătoarei — e adevărat, un om purtând în el năduful neîmplinirii — își alintă iubita cu «dulci» epitete, precum «nebuno, nenorocito, aiurito», și se poartă cu ea insuportabil de grosolan și mitocănește. Cascadorul, după sau înainte de a o pălmui zdrăvăn pe cosmeticiană (tot vindicativ, palmele fiind, chipurile, false, adresate celeilalte), pornește și provoacă și la doamna un torent de reciproce injurii, de drăgălașe apelațiuni, printre care, pardon!, «jagardea nenorocită, baldîro, fă nasoalo», sînt cele mai nevinovate. Asemenea scene penibile pot îneca pînă la urmă însăși frumoasa metaforă a piesei și adevărurile de viață pe care la conține. În sfîrșit, cea de-a treia piesă, un dialog în stil ionescian între un *EI* (Mihai Fotino) și o *Ea* (Coca Andronescu) — care de fapt nu se cunosc, deși sînt dispuși și ei să-și jure iubire veșnică — e momentul umoristic al spectacolului, un umor care se vrea absurd dar e mai curînd revuistic, cu tot farmecul de netăgăduit al interpreților. Aici, teamă mi-e că vulgaritatea atacă însăși substanța piesei, însăși structura personajelor.

Pe scenele noastre se mai plimbă, ca adierea unor amintiri din vremuri patriarhale, o grațioasă și desuetă «Adela», naivă dramatizare după romanul lui Ibrăileanu, se și jertfește, pur și nobil, Vlad «Anonimul», pentru a redobînda puritatea și noblețea unui Petru Cercel cinic...

Spectatorul își ocupă locul în sală, urmărește cu interes — de o intensitate variată! — cele ce se petrec pe scenă, are momente de satisfacție estetică, altele de tristă decepție, și așteaptă, așteaptă răbdător, marea piesă, marile piese ale actualității. În fond, răbdarea este una dintre cele mai prețioase însușiri omenești...



▲ Un cuplu ce ar vrea să amintească de personajele ionesciene... (Coca Andronescu și Mihai Fotino în «Cafea Ness cu aproximații».)

După ce de-a lungul mai multor numere ne-am ocupat de scrisorile unor corespondenți predispuși spre nervozitate, nu se poate să nu subliniem cu satisfacție înduioșată rîndurile primite de la cititorul nostru *Petre Cucu* din Buzău. Despre ce e vorba? Anul trecut, dumneasa a urmărit pe micul ecran o piesă în interpretarea unui colectiv de actori ai Teatrului Național din Iași. Dintre toate și dintre toți, cel mai mult i-a plăcut interpreta rolului principal. Drept care, împreună cu cițiva colegi de birou, i-a adresat o scrisoare omagială «în care, spune tov. Cucu, o asiguram de simpatia noastră, îi doream mult succes în activitatea d-sale și o rugăm să ne trimită o fotografie». Lunile au trecut una după alta și din Iași n-a sosit nici un răspuns, nici măcar o simplă confirmare. Alții în locul tov. Cucu și-ar fi dat drumul la nervi, ar fi clamat fel de fel de imprecășii, s-ar fi revoltat, ar fi declarat cel puțin (așa cum a făcut un alt cititor despre care am amintit în această rubrică) că «de fapt actrița respectivă nici nu are cine știe ce talent». *Petre Cucu* n-a făcut nimic din toate acestea; a înregistrat doar faptele cu o legitimitate tristete. Și acum, după atîta vreme, ni se adresează nouă cu o rugăminte: să publicăm noi în *Flacăra*, de preferință pe copertă, fotografia necomunicativei artiste. Atîta lipsă de ranchiună și atîta gentilețe emoționează...

Reportajul publicat în nr. 16 al revistei de către colega noastră *Viorica Ciobagiu* și intitulat «De profesie funcționar» a stîrnit multe ecouri. Printre alții, ne scrie și tov. *V. Poplicher*, șeful serviciului de arhivistică al Băncii Naționale, care ne atrage atenția asupra unei simpatice și cam desconsiderate categorii de funcționari: arhivarii. Ne-a plăcut foarte mult pasiunea și respectul cu care dumneasa vorbește despre această muncă pe care numai cei care au rămas la viziunea lui Brătescu-Voinești o consideră prăfuită și fără orizont, dar care, de fapt, în perspectiva unei organizări cu adevărat moderne a activității, este de o importanță deosebită. Ne-au interesat și problemele concrete pe care le ridică tov. *Poplicher* și ne propunem ca într-un viitor nu prea îndepărtat să publicăm, eventual, un material pe această temă.

Cititorul *E. Popescu* din București ne relatează pe cuprinsul a cinci pagini și jumătate de scrisoare necazurile unei tinere căsnicii, necazuri determinate, după cum arată dumneasa, de intervenția intempestivă a soacrei în educația primei odrasle a menajului recent înjghebat. Problemă veche, după cum se vede, dacă nu chiar eternă. Autorul scrisorii ne solicită insistent părerea și, dacă se poate, ajutorul. Cu toată modestia însă, credem că nu intervenții redacționale pot rezolva o asemenea criză, ci doar exercitarea normală a funcțiilor firești ale celor doi părinți. Din cîte am înțeles din scrisoare, dincolo de micile și marile necazuri cotidiene, între cei doi soți continuă să existe puternice sentimente de dragoste. Credem că aceasta este baza trainică de pe care pot fi învinse toate dificultățile. Care dificultăți — trebuie s-o spunem — nici nu ni se par atît de cutremurătoare. În orice caz, dragostea — chiar excesivă — a unei bunicețe pentru nepotul ei nu poate fi motiv de desperare.

Am explicat într-unul dintre numerele trecute de ce nu putem reintroduce deocamdată rubrica «Cititorii către cititorii». Tov. *C-tin Sterea* din Ploiești ne propune o soluție: să scoatem un supliment, special consacrat acestei rubrici. Ne pare rău, dar nu ne putem însuși propunerea; nu dispunem nici de hirtie, nici de fondurile (bogate) necesare unei asemenea antreprize.

Mulțumim cititorului *Florin Pirvu* din Pecica, jud. Arad, pentru curiozitățile pe care ni le-a trimis, dar nu obișnuim să folosim materiale în copie care, probabil, au fost expediate și altor redacții. Tovarășului *Pirvu*, ca și altor autori voluntari, le recomandăm, de asemenea, și o mai atentă verificare a datelor folosite. De pildă, Canberra nu este al doilea oraș ca mărime al Australiei, după cum scrie dumneasa, ci al 15-lea, după Sydney, Melbourne, Brisbane, Adelaide, Perth, Newcastle, Wollongong, Hobart și altele.

Pe cititoarea *E.V.* din Brașov o rugăm să ne scuze dacă unele materiale apărute în revistă i s-au părut greu de citit din cauza literei mici, cu care sînt tipărite. Ne vom strădui să evităm, pe cît e posibil, asemenea dezagremente.

ASIGURAREA DE ACCIDENTE „TURIST“



Cu numai 15 lei se poate lua o măsură chibzuită de prevedere pe timp de o lună. Cum? Încheind la ADAS o asigurare de accidente «Turist».

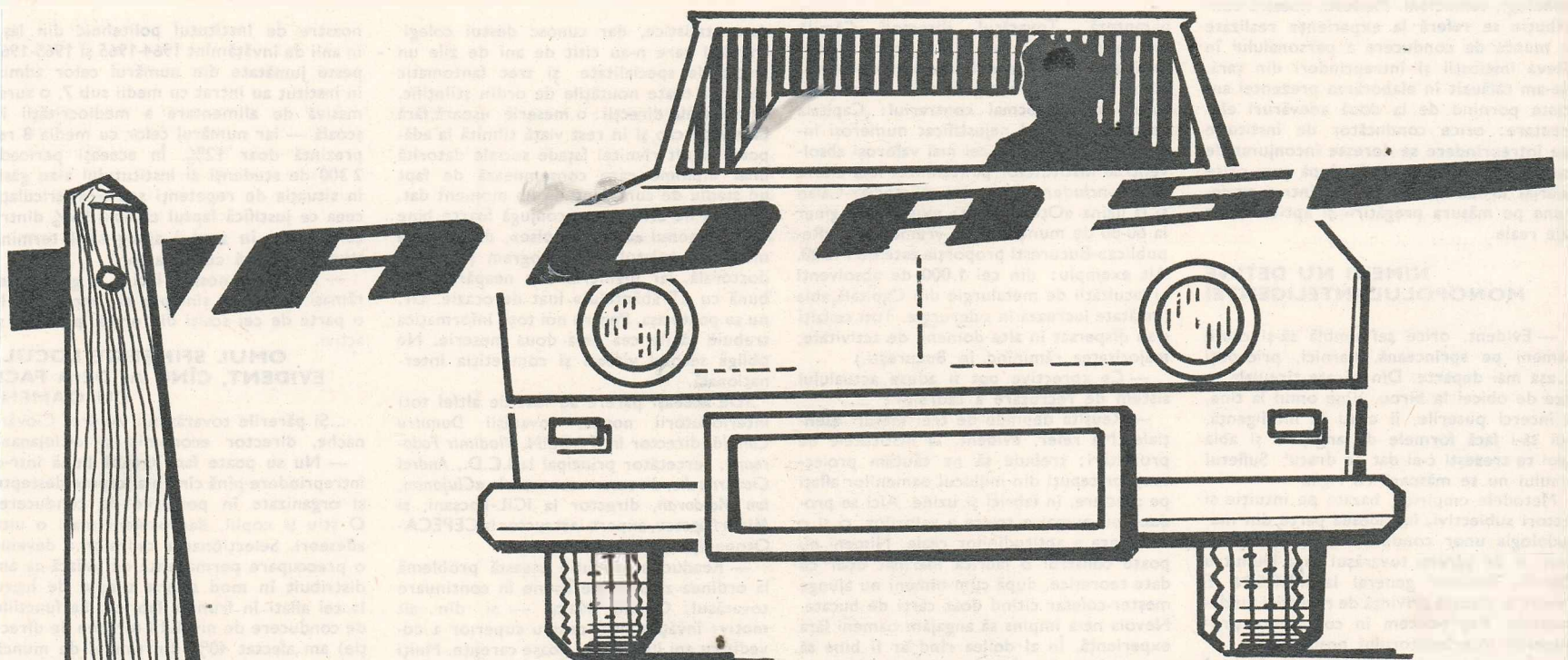
Prin aceasta se asigură persoana care încheie contractul (pentru cazurile de invaliditate permanentă sau deces din accident), precum și bunurile gospodărești ale acesteia.

Sumele asigurate diferă în funcție de urmările accidentului, de cauza și de locul acestuia. Pentru bunurile gospodărești se pot obține despăgubiri de până la 20 000 de lei.

Plecați în concediu, în deplasare? Doriți să luați o măsură de prevedere corespunzătoare pentru astfel de situații?

Încheiați o asigurare de accidente «Turist».

ASIGURĂRI DE AUTOTURISME



Sezonul estival a început, șoselele sînt acum supraaglomerate. Se impune deci o măsură de prevedere necesară fiecărui posesor de autoturism sau conducător auto: asigurarea la ADAS.

Rețineți!

Se pot încheia asigurări pentru avarii, pentru despăgubiri civile (sau cumulate), pentru avarii cu răspundere limitată, pentru șoferii amatori care conduc autoturismele altor persoane sau ale unor unități socialiste, pentru cazurile cînd autoturismul este condus de alte persoane decît asiguratul etc. La cerere, valabilitatea asigurării poate fi extinsă și pentru călătorii peste hotare.

Cunosc un băiat activ, perseverent, îndrăgostit pînă la pietate de meseria pe care și-a ales-o. S-a dorit omul chimist încă de la vîrsta de 12 ani, și-a înghebat singur, de capul lui, un laborator, apoi, în cele din urmă, a ajuns ceea ce merita: lector universitar și cercetător de prestigiu în domeniul farmacologiei.

Pasiunea — singurul orator care convinge totdeauna — a însemnat pentru omul nostru principala busolă în alegerea celei mai potrivite profesii. Viețile marilor creatori (tălmăcite nu o dată de către contemporani în povești cu nebuni și vinători de stele) au reliefat câteva dintre cele mai nobile trăsături ale caracterului uman: voința, abnegația și dragostea nețărmurită pentru activitatea laborioasă.

De cealaltă parte a drumului, reversul medaliei, cu, din fericire, mult mai puține personaje. Puține, dar periculoase: ceata șmecherilor și escrocilor de profesie, a le-neșilor, impostorilor și circotașilor, lumea celor care-și vîntură traiul încurcînd treburile altora, posedați endemic de nepuțință și spirit distructiv. Dar și pentru aceștia viața rezervă destine precise. Societatea se scutură de asemenea rebuturi, aruncîndu-le la marginea ei, acolo unde «locurile vacante» prisosesc de cînd ne știm.

Mai puțin drepte și sigure de la bun început se deschid drumurile celor mulți, oameni porniți să-și caute un loc sub soare prin muncă cinstită, ajutați de noroc sau zăpăciți de ghinioane, călăuziți de pasiuni concrete sau încurcați de vise deșarte. Și din păcate în această privință nu pot face ordine deplină nici calculatoarele electronice, nici cabinetele psihotehnice, nici eforturile sociologilor. Omul potrivit la locul potrivit rămîne o problemă deschisă, de loc ușoară, de loc simplă, mai cu seamă astăzi cînd meseriile se diversifică de la o zi la alta, iar oamenii de la țară se îndreaptă în masă spre marile centre industrializate.

Repartizarea oamenilor în producție potrivit pregătirii lor reale, recrutarea, promovarea și perfecționarea cadrelor formează pe întreg globul obiectul unor studii și dezbateri pasionante. În țara noastră cercetările s-au înscris pe o traiectorie științifică, în cadrul căreia ocupă un loc interesant și înființarea «Centrului de perfecționare a pregătirii cadrelor de conducere din întreprinderi». Problema e vastă, complexă, și elucidarea ei reclamă concursul unor specialiști din cele mai diverse domenii de activitate: sociologi, economiști, medici, psihologi, tehnicieni. Modesta noastră contribuție se referă la experiențe realizate în munca de conducere a personalului în câteva instituții și întreprinderi din țară. Ne-am călăuzit în elaborarea prezentei anchete pornind de la două adevăruri elementare: orice conducător de instituție sau întreprindere se dorește înconjurat de oameni harnici și capabili, după cum orice salariat urmărește să lucreze într-o profesiune pe măsura pregătirii și aptitudinilor sale reale.

NIMENI NU DEȚINE MONOPOLUL INTELIGENȚEI

— Evident, orice șef umblă să-și caute oameni pe sprînceană, harnici, pricepuți și așa mai departe. Din păcate, tîrguiala se face de obicei la birou. Vine omul la tine, îți încerci puterile, îl cauți la inteligență, pui să-i faci formele de angajare și abia apoi te trezești c-ai dat de dracu! Sufletul omului nu se măsoară cu rigla.

Metodele empirice, bazate pe intuiție și factori subiectivi, fac adesea parte din metodologia unor conducători de întreprinderi, e de părere tovarășul ing. Dumitru Cămilă, director general la IPROSIN. E nevoie în această privință de revizuire fundamentale. Reproducem în continuare propunerile interlocutorului nostru.

— Într-un institut de proiectare — în cazul nostru cu 800 de salariați, dintre care mai bine de jumătate băieți și fete cu diplomă universitară — n-au ce căuta oameni lipsiți de dragoste pentru această meserie. Mă numesc bun proiectant cînd: iubesc calculele ingineresti, mă țin la modă (sînt la zi cu noutățile din specialitatea mea), mă pricep să imbin economicul cu tehnicul. Omul îți intră pe ușă, înzestrat sau nu cu asemenea

calități; face o impresie excelentă, e plin de har, dar nu știe sau nu se pricepe să-l dovedească.

— Beneficiați totuși de o perioadă de verificare!

— Slabă treabă. Instrucțiunile în vigoare rezervă 10-12 zile, răstimp în care candidatul e pus la încercare prin intermediul unei teme de proiectare. O temă ușoară — timpul nu îngăduie altceva — pe care o brodește de cele mai multe ori, singur sau ajutat de X și Y. Deci o primă barieră trasă din fața calității. A doua, desparte pe cei din provincie de cei din Capitală. N-avem dreptul să angajăm decît ingineri sau proiectanți cu buletin de București. Or, e clar: bucureștenii nu dețin monopolul inteligenței.

(Aici ne permitem să deschidem o scurtă

forme de angajare, numără absenții și propun ședințe plicticoase.

MESERIA ȘI IMPORTANȚA REALĂ A DIPLOMEI

De vorbă cu tovarășul dr. Ovidiu Maior, lector la Facultatea de chimie.

— Absolutizarea diplomei reprezintă, evident, o boală a tinerilor. Foarte mulți dintre absolvenții noștri se cred, aieva, buricul pămîntului. În fapt, vocația și cunoștințele se verifică abia în producție. Angajarea tînarului pe locul de muncă cel mai potrivit constituie prima problemă, dar promovarea lui, cea de-a doua și nu mai puțin importantă. Or, un salariat ideal trebuie să se considere în continuare student. Dar cîți fac lucrul acesta? Nu posed

VĂ CUNOAȘTEȚI OAMENII, TOVARĂȘE DIRECTOR?

de Liviu TIMBUS

paranteză. Tovarășul director Cămilă are dreptate, dar nu în mai mare măsură decît șefii de șantier și directorii de fabrici, uzine și instituții din provincie. Aceștia din urmă susțin tocmai contrariul: Capitala absoarbe în mod nejustificat numeroși ingineri cu vechime și cei mai valoroși absolvenți ai institutelor politehnice. Iată câteva date concludente: la uzina «Victoria»-Calan și la uzina «Oțelul roșu» există un inginer la 60-80 de muncitori, în vreme ce la «Republica»-București proporția este de 1 la 20. Alt exemplu: din cei 1 000 de absolvenți ai Facultății de metalurgie din Capitală, abia jumătate lucrează în siderurgie. Toți ceilalți s-au dispersat în alte domenii de activitate, majoritatea rămînd în București.)

— Ce corective pot fi aduse actualului sistem de recrutare a cadrelor?

— Reușita depinde de trei măsuri esențiale. Mă refer, evident, la institutele de proiectări: trebuie să ne căutăm proiectanții pricepuți din mijlocul oamenilor aflați pe șantier, în fabrici și uzine. Aici se produce nu numai o triere a valorilor, ci și o verificare a aptitudinilor reale. Nimeni nu poate construi o fabrică înarmat doar cu date teoretice, după cum nimeni nu ajunge meșter-cofetar citind doar cărți de bucate. Nevoia ne-a împins să angajăm oameni fără experiență. În al doilea rînd ar fi bine să se acorde mai multă libertate conducerii în privința angajării sau desfacerii contractului de muncă. În al treilea rînd propun revizuirea capitală a treziciarilor de personal. Oamenii aceștia, angajați în general numai pe baza diplomei de bacalaureat (aștit se cere!), sînt chemați să selecționeze cu «competență» cadre de specialitate și să se ocupe apoi de promovarea personalului. În realitate fac și ei ce pot: țin evidența, întocmesc

date statistice, dar cunosc destui colegi chimiști care n-au citit de ani de zile un tratat de specialitate și trec fantomatic pe lîngă toate noutățile de ordin științific. Principalele direcții: o meserie ușoară, fără bătaie de cap, și în rest viață tihnită la adăpostul mult rîvnitei fațade sociale datorită unei diplome care consemnează de fapt un stadiu de cunoștințe la un moment dat. Meseria de arhitect se conjugă foarte bine cu barbișonul «à la gaulloise», diploma de medic, cu halatul cu monogram și morgă doctorală, iar ingineria face neapărat casă bună cu «Trăbănelul» luat de ocazie. Or, nu se poate așa. Pentru noi toți, informatica trebuie să fie cea de-a doua meserie. Ne obligă secolul vitezei și competiția internațională.

(De aceeași părere au fost de altfel toți interlocutorii noștri, tovarășii Dumitru Cămilă, director în IPROSIN, Vladimir Fodoreanu, cercetător principal la I.C.D., Andrei Ciovărnaș, director economic la «Clujana», Ion Moldovan, director la ICIL-Focșani, și Miron Popescu, expert-instructor la CEPECA-Otopeni).

— Readuc în discuție această problemă la ordinea zilei — ne spune în continuare tovarășul Ovidiu Maior — și din alt motiv: învățămîntul nostru superior a dovedit cu ani în urmă serioase carențe. Mulți chemați și... mulți aleși. Indulgența unor cadre didactice a provocat serioase fisuri în pregătirea profesională a studenților noștri. E adevărat, mulți ingineri au devenit ulterior meseriași de nădejde, dar, în general vorbind, bătrînețea nu iartă greșelile tineretii.

(Adevărul e pe aproape. În completarea celor spuse de tov. Maior, publicăm următoarele date puse la dispoziția revistei



noastre de Institutul politehnic din Iași în anii de învățămînt 1964-1965 și 1965-1966 peste jumătate din numărul celor admisi în institut au intrat cu medii sub 7, o sursă masivă de alimentare a mediocrității în școală — iar numărul celor cu media 8 reprezintă doar 12%. În aceeași perioadă 2 300 de studenți ai institutului s-au găsit în situația de repetenți sau exmatriculați ceea ce justifică faptul că abia 56% dintr-ceilalți sînt în anul I ajung să-și termine studiile o dată cu seria lor.)

— În veacul nostru încins și grăbit, ce rămășițe de căruță sînt pur și simplu dați în parte de cei sosiți din urmă, prezenți și activi.

OMUL SFINȚESTE LOCUL EVIDENT, CÎND AI DE-A FACI CU OAMENI

...Și părerile tovarășului Andrei Ciovărnaș, director economic la «Clujana» — Nu se poate face treabă bună într-o întreprindere pînă cînd n-ai capete deștept și organizate în posturile de conducere O știi și copiii, dar oamenii mari o uită adeseori. Selecționarea cadrelor a devenit o preocupare permanentă de îndată ce am distribuit în mod diferit timpul de lucru la cei aflați în fruntea fabricii. La funcțiile de conducere de nivelul I (organe de direcție) am afectat 40% din timpul de muncă problemelor de concepție și prevedere în vreme ce la nivelurile II și III (șefi de secții, maștri, șefi de birou) predomină activitățile de coordonare și control. Am obținut răgazul de a ne ocupa mult mai eficient de problemele de perspectivă și deci și de angajarea unui personal de elită. Am adus în întreprindere numeroși muncitori, maștri și ingineri valoroși. Unii au sosit la noi, părăsind alte unități clujene (s-au supărat

de Valeriu CRISTEA

Agatha CHRISTIE:

CRIMA IN ORIENT EXPRES

Întind o semnătură prestigioasă: Agatha Christie, volumul *Crima din Orient Express*, a-rit într-un tiraj gigant de 100 000 exemplare, epuizat într-un timp record printr-un ade-rit vandalism al curiozității. Fenomenul meri-ritenție. Ținând seama, pe de altă parte, de ul că o analiză la obiect, producând inevita-rit anticipări, ar risca în acest caz, mai mult ca riticare altul, să trezească indignarea citito-riti prezumtiv, ne propunem în aceste rânduri bandonăm critica aplicată pentru una psiho-rită, de scrutare a stărilor prin care trece sumatorului de literatură polițistă. Vom în-rită să explicăm în felul acesta succesul enorm care ea se bucură.

Se întâmplă în timpul lecturii? Orice carte icedest gen, când e vorba de literatură și nu de ulatură, produce un efect puternic și precis: xpune cititorul, îl circumscrie în sfera unei xpeditii, îl plasează într-un spațiu deschis, ninițat. Să reconstituim scena: întorcînd cu rigurare (și cu înfricoșare) paginile unei cărți lițiste, cotidianul se transformă într-un cîmp at în care fiecare pas poate însemna dezas-rit, familiarul se înstrăinează, zgomotele des-rit suspecte, umbrele — rău prevestitoare, un-rit rele — perfide, casa în care locuim și care apără își deschide, sperjură, porțile și o tență terifiantă se înfige drept în ceafa tot rigidă a cititorului. Experiența este a in-ritrității, a ieșirii din social și etic, din zona teajată a existenței. Nu cumva gentlemanul corect e asasinul, iar frumoasa lady — com-rită lui? Pericolul poate veni de oriunde, de la ne: contractul social nu mai e de acum bil. Lectura devine un risc, o aventură. O ntură în copilăria individului și în preistoria ei, adică tocmai în acele perioade de maximă erabilitate, în care omul încă nu are cunoș-rită sau ideea contractului și se simte de aceea nințat din toate părțile, de oriunde, de ori-rit. Tot orizontul e o graniță dușmană. O lec-rit de Agatha Christie, sau din oricare altul re bunii autori de romane polițiste, repre-rită o excursie într-un timp socialmente și almente neasigurat, într-un spațiu neocro-rit Voluptatea teroarei, care explică frecven-rită acestor cărți și frenezia acestor lecturi, de fapt voluptatea regăsirii timpului pier-rit infantil sau ancestral, în care copilul încă ritie că oamenii au încheiat între ei un pact titor, de asistență mutuală, sau în care pri-ritvul, pe cînd trecea frisonînd pe lîngă seme-ritsău, ca un animal pe lîngă altul, încă nu bănuia șa ceva este cu puțință. Strîns într-un inel de spaimă, cititorul își retrăiește condiția nentară, epoca augurală, tinerețea sa și a ritiei. Precum sportul este pentru omul mo-rit și prilej de a cheltui niște forțe fizice pe itilizarea lui și le mai solicită, tot astfel lite-ritura polițistă eliberează în noi energii psihice care cotidianul nu le mai incită. Pentru oră-ritul hipersensibilizat al secolului XX litera-rit polițistă reprezintă o terapeutică a teroa-rit catharsis al ficii, prin care se vindecă se liniștește. Pentru nervii săi detracți o e polițistă e o vacanță fortifiantă petrecută utatarnar.

de Emanuel VALERIU

ȘANSĂ

În sport, ca și în viață, există un moment anume în care succesul suride celor ce-l urmăresc cu tot ce are el mai fermecător, cu gloria și strălucirea sa, cu consacrarea, trecînd adeseori și dincolo de viață, în posteritate.

Acest moment, al șanseii, este de obicei unic și cine l-a ratat o dată trebuie să știe că o nouă întîlnire nu va mai exista poate pînă la încheierea carierei sale. Desigur, nu este o regulă rigidă, dar excepțiile nu fac altceva decît s-o confirme. În acest sens, exemplul lui Eugenio Monti, de nu știm cîte ori campion mondial de bob dar neîncununat cu laurii olimpici, s-a înscris, ani de zile, în fruntea listei care-i cuprinde pe marii învinși ai arenei sportive, iar succesul de la Grenoble — soldat cu primele sale medalii olimpice — a constituit cea mai strălucită excepție a fenomenului general valabil.

Dar lista celor care nu și-au fructificat șansa, atunci cînd ea li s-a oferit, este mult mai lungă și, în orice caz, mai dramatică. Să ne amintim măcar de Mircea Dobrescu, șef necontestat al categoriei muscă ani de-a rîndul pe întreaga generație de boxeri români și de alte naționalități și, care, la Melbourne, a ratat titlul olimpic; sau de Ion Moina, cel mai rapid sprinter european al anilor 1947-1948 și care n-a ajuns la startul olimpic de la Londra; de fondistul englez Gordon Pirrie, al cărui talent s-a blocat de o prezență robustă, cum a fost cea a sovieticului Vladimir Kuș, care l-a anihilat printr-o carieră paralelă, sau de francezul Michel Jazy care, la Tokyo, s-a autoînvinș deși împrejurările îi creaseră cea mai evidentă șansă de a deveni laureat olimpic cu aur, ori să cităm numele australianului Ron Clarke, un adevărat «cavaler Nenoroc», capabil să spulbere toate recordurile mondiale de fond, dar incapabil să se dovedească cel mai bun în concursurile olimpice sau în confruntările directe cu cei pe care-i depășea net în domeniul cifrelor.

Ne gîndeam la aceste fapte, îndeobște cunoscute pasionaților sportului, zilele trecute, asistînd, din tribunele de mult devenite incomode și insuficiente pentru publicul fidel sportului alb, la evoluția meciului România-R.A.U. cîntînd pentru Cupa Davis.

De ce tocmai atunci? Pentru că, după ce condusesem cu 2-1 (victorie la simplu cu Ilie Năstase și la dublu cu Țiriac, înfrîngere a lui Țiriac în primul său meci de simplu) fostul nostru campion se lupta, din greu, pentru a nu se lăsa depășit de un adversar mai tânăr și dispus să lupte pentru fiecare minge. Atunci se simțea că echipa noastră își joacă, de fapt, calificarea în turul următor la care rezultatele anterioare păreau să-i confere drepturi indiscutabile. Țiriac s-a străduit și a scos-o la capăt cum a putut. Dar noi ni l-am reamintit pe Țiriac de acum un an și ne-am mai reamintit că atunci tenisul autohton candida la șansa unei finale interzonale, care ar fi plasat-o pe poziția a 3-a în lume, considerînd că peste formația S.U.A. n-ar fi putut trece, în timp ce acum, pe «Progresul» se apăra greu doar o frîntură de șansă: dreptul de a continua competiția. Aceeași competiție pentru care, cu numai un an în urmă, jucătorii noștri aveau largi uși deschise spre vîrfurile piramidei. În meciul al patrulea, Ilie Năstase ceda categoric lui El Shafei, adversar excepțional dotat, în ciuda celor 21 de ani ai săi, dar scorul final nu mai putea fi compromis...

Categoric, învinșii tenismenilor români au pierdut la București o șansă, dar care nu va fi cea din urmă pentru ei dacă se are în vedere tocmai tinerețea celui care apăra cu atît talent colorile R.A.U. Pe cînd noi? Un mare antrenor de tenis, australianul Harry Hopman, care ne-a vizitat anul trecut, îi confia colegului Victor Bănculescu părerea sa despre marii campioni ai rachetei, într-o convorbire care-l viza pe Năstase, în vîrstă de 23 de ani: «Dacă un jucător nu lovește tare mingea, să facă gaură în teren, și n-a cîștigat, pînă la 21 de ani, un Wimbledon, este greu să mai ajungă mare».

Deci vîrstă și palmaresul conferă și ele ceea ce se cheamă, în sport, șansă.

Ce-ar fi ca pentru cei mai tineri băieți (și fete, dacă n-ar părea imposibil) să se asigure, din timp, premisele marii și poate uneia lor șanse? Ce-ar fi dacă cineva s-ar gîndi puțin mai departe decît la ziua de azi și dacă s-ar preocupa să construiască, din nou, marea șansă a tenisului nostru național? Și ce-ar fi dacă acest cineva s-ar numi Federația română de tenis?

de Felicia ANTIP

CE-ARE A FACE FAULKNER?

După primul episod al foiletonului «Lunga vară fierbinte» — atît am văzut înainte de a scrie această cronică — o judecată de valoare ar fi prematură. Mai întîii să trecă șocul provocat de lipsa oricărui contingent între opera lui William Faulkner, a cărei ecranizare am presupus că o vom vedea, și filmul de televiziune prezentat. S-ar putea ca meșteșugul cu care este realizat, jocul actorilor, — evident, buni profesioniști — tehnica alternării scenelor «tari» cu cele sentimentale etc., să se dovedească în cele din urmă deosebite și priviți serialul fără nici o idee preconcepțată.

Ușor de zis! Dacă mintea noastră ar avea sertare perfect separate între ele, ar fi și ușor de făcut. Numai că percepția își are legile ei, care nu se prea lasă siluite. Să luăm un exemplu din experiența foarte recentă a televiziunii, care a demonstrat, bunăoară, că, psihologic vorbind, întregul nu-i egal cu suma elementelor din care se compune, că e ceva mai mult, poate chiar altceva. Aflăm din ziare că în sectorul șapte al Capitalei funcționează o excelentă Casă de cultură a tineretului. Televiziunea ne-a propus s-o vizităm prin intermediul ei. În loc însă să meargă cu noi acolo, să ne pună în contact direct cu atmosfera, cu structura acestei instituții, a descompus-o în factori primi, pe care ni i-a prezentat în studio unul cîte unul: o formație de muzică ușoară, un cerc teatral, cîteva dansatori, cîteva cîntăreți... Înșirați cap la cap în emisiune, ei rămîneau o formație de muzică ușoară, un cerc teatral, cîteva dansatori... Casa de cultură a tineretului din sectorul șapte nu a pătruns în studio. Am cunoscut pe cîteva dintre animatorii ei. Ea însă ne este în continuare necunoscută.

Cîteva idei excelente au fost realizate la un nivel mediu pentru că nu au fost respectate cu consecvență. «Întîlnirile de sîmbătă seara» reușesc — cu mici excepții — actorii pe care își face plăcere să-i revezi într-un ceas de tineresc. Colecia Răutu, Ștefan Bănică au adăugat repertoriului lor cunoscut melodii anume create pentru ei și potrivindu-li-se de minune. Schițele lui Stelian Filip au fost admirabile. Dar... dar... dar... Lăsînd la o parte penibila impresie de nepregătire, de «citire la prima vedere», pe care a produs-o cea de-a doua dintre «întîlniri», ce vrea să semnifice cadrul de desfășurare? Ni se prezintă un program de bar, retransmis dintr-un bar? Atunci pe scaune, la mese, să se aflu clienții barului de noapte, nu niște figuranți țepeni. E un fel de sezătoare amicală la care actorii sînt și participanți, și spectatori? Atunci se cere o atmosferă mai destinsă, mai spontană, — cum s-a realizat cred o singură dată, într-un program de revelion de acum cîteva ani — iar prezentatorii (oricum neinteresanti) devin inutili.

Structura hibridă e un păcat care pare pe cale de a se încetățeni, în ultima vreme, în emisiunile distractive ale televiziunii. Discuția amplu exemplificată despre «artistul complet» a fost măcinată de contradicții interne. Cum se mai poate demonstra un punct de vedere dacă alături de remarcabila creație a Adelei Mărculescu, de șansonetele interpretate cu talent de Simona Bondoc, de dansurile unor balerini care ne împărtășesc, fără cuvinte, stări de spirit dintre cele mai subtile se lipsesc «numere» de un gust dubios? Dacă unul dintre interlocutori nu pierde din ochi nici o clipă hîrtia pe care și-a scris întrebările? Dacă unui dansator, invitat probabil pentru expresivitatea întregii sale ființe, pentru acordul dintre nutra lui nostimă și fiecare dintre mișcărilor sale, i se filmează aproape numai picioarele?

Amănunte? Nu, nu sînt amănunte sau sînt amănunte determinante care deteriorează, anihilează ideea de bază, structura unei emisiuni. «Eclectism» e un cuvînt cu rezonanță distinsă, dar transpunerea lui în practică duce cîteodată la emisiuni-ghiveci, în care fiecare găsește eventual o bucățică pe gustul său, dar de care nici unul nu poate fi satisfăcut pe deplin.

ETERNUL DESCURCĂREȚ

Y își face cu plăcere analiza vieții. De câte ori bea un păhărel, eveniment care nu se întâmplă prea rar, e dispus să treacă la generalități. Alcoolul îl ajută să arunce o privire lucidă asupra situației, să înjghebeze o judecată de sinteză. Toate concluziile la care ajunge sînt favorabile. E încîntat de felul în care și-a trăit viața, și dacă ar lua-o de la început ar proceda la fel. Cu alte cuvinte este mulțumit de sine, trăiește într-o perfectă armonie.

Ce motive îl fac pe amicul nostru să fie atît de fericit? Ce motive îl fac să privească oamenii cu fruntea sus? Amicul nostru e convins că, spre deosebire de mulți semeni ai săi, el s-a descurcat în viață. A fost ceea ce se numește un individ descurcăreț. Și-a trăit viața din plin și a gustat din toate plăcerile, desfătărilor și aromele ei. Amicul nostru e încîntat mai ales că a reușit să-i păcălească pe ceilalți, să-i ducă de nas. Întreaga viață e un asemenea șir de păcăleli reușite pe care le-a administrat contemporanilor săi, în școală, în facultate, în armată, la serviciu. Pe toți i-a păcălit. Pe toți i-a dus de nas. Tuturor le-a făcut fel de fel de șotii.

E încîntat că și-a păcălit profesorul. E foarte încîntat că a reușit să copieze la examen și să promoveze cu succes, în ciuda ignoranței sale totale. E mîndru de ignoranța lui totală, de faptul că în ciuda acestei sălbatiche și multilaterale ignoranțe a reușit să termine și școala primară, și liceul, și facultatea. I-am dus pe profesori. «Cît erau ei de savanți, eu am reușit să-i duc». E de asemenea foarte fericit că a reușit să-i păcălească și colegii de slujbă. E o performanță de care se mîndrește în mod deosebit.

— Domnilor, o să credeți că mă laud, dar vă spun adevărul... Eu n-am muncit niciodată și am fost întotdeauna evidențiat. Niciodată nu m-am omorît cu firea și am fost socotit un entuziast, un om cu inițiativă.

Își soarbe paharul cu alcool și constată încă o dată nebulă de fericire:

— Pe toți i-am păcălit... Unul n-a rămas nepăcălit...

Dar lanțul succeselor lui nu se oprește aici. A reușit să copieze la examen și să promoveze cu succes, în ciuda ignoranței sale totale. E mîndru de ignoranța lui totală, de faptul că în ciuda acestei sălbatiche și multilaterale ignoranțe a reușit să termine și școala primară, și liceul, și facultatea. I-am dus pe profesori. «Cît erau ei de savanți, eu am reușit să-i duc». E de asemenea foarte fericit că a reușit să-i păcălească și colegii de slujbă. E o performanță de care se mîndrește în mod deosebit.

— N-am iubit niciodată pe nimeni și toată lumea mă socotea un om cu suflet... Aiurea, am un suflet de piatră, n-aș mișca un deget pentru nimeni... Și cu toate astea am trecut drept un om de omenie... Pe mine toți oamenii m-au iubit... Eu i-am păcălit și ei m-au iubit... Treaba lor dacă sînt fraieri...

Și amicul nostru e convins că a păcălit pe toată lumea, pe întreg pămîntul. Se gîndește acum cum ar putea să păcălească moartea. N-are încă nici o idee, dar e convins că, cum e el băiat șmecher, și descurcăreț, o să păcălească și moartea.

CEASUL

«Mi-aș dori — îmi spunea bunul meu prieten mai lunile trecute — să pot valora măcar cît ceasul de la Universitate». Și vocea îi cîntărea greu, definitiv, ca și cum i-ar fi cerut soartea un credit superlativ, ca și cum sub modestia acestei cereri s-ar fi ascuns un preț nebănuț de mare. Prietenul meu părea că emite, în acele momente, rezultatul unei socoteli demult calculate, ca în acea istorie a jocului de șah unde înțeleptul, cerînd împăratului niște simple boabe de grîu, înmulțite din pătrat în pătrat, ajunsese pînă la urmă să-i arate că ele întrec toate recoltele și magazile imperiului.

Într-adevăr, pretențiile lui puteau părea oricui minime, iar modul cum el le exprimase, cam literaturizat. Într-adevăr, — se putea oricine întreba — ce poate însemna un simplu ceas de rîspintie în comparație cu viața și năzuințele unui om format din carne și nervi? Într-adevăr, — ar fi putut cineva să propună acest sacrificiu solomonic — cine n-ar da, de pildă, un ceas pentru un om, chiar dacă, printr-un consens, sub acest ceas oamenii s-au deprins să-și fixeze întîlniri și să se găsească acolo unii pe alții?

Dar ceasul de la Universitate a fost înlăturat și abia o dată cu absența lui oamenii își dau seama tot mai mult în ce proporții le lipsește.

Era, e drept, un ceas obișnuit, dar el apăruse, ori oamenii îl găsiseră, exact acolo unde fusese nevoie de el. În umbra lui — acesta era marea lui farmec — aveau nu numai măsura exactă a timpului, dar și justa, completa perspectivă a spațiului. Nedominat de timp, dar dominînd marile bulevarde ale orașului, era, nici mai mult, nici mai puțin, necesitatea întrupată în liniile ei esențiale. Deasupra capetelor noastre curgea veșnicia. — Impalpabilă, incontrolabilă, imponderabilă — dar ochii vedeau totodată foarte departe și, în felul acesta, întreaga nesiguranță era dată uitării. Ceasul era mereu acolo, în centrul zărilor pămîntului și al vămilor văzduhului, și ori de câte ori aveam nevoie de precizie, de claritate, de certitudine, ne puteam da întîlnire în preajma lui. Întîlniri de dragoste, întîlniri de onoare, de prietenie — pe toate le găzduia cu aceeași generozitate. Întîlniri cu ființa și întîlniri cu gîndul numai. Chiar pentru cei ce nu aveau momentan nevoie de el, ceasul exista, și asta era suficient, căci pentru existența tuturor el reprezenta un punct de sprijin, o virtuală stabilitate.

Dispărut prin forța împrejurărilor, ceasul așteaptă undeva, răbdător, ca tot ce contribuie la absența lui să-i permită reapariția în centrul orașului. Noi îi mulțumim, chiar numai pentru că a existat, chiar numai pentru că știm ce poate însemna el pentru speranța, pentru setea noastră de prietenie. Îl revedem de pe acum în lumina unui nou peisaj, renăscut, și îl plantăm cu imaginația în piața amplă care, cîndva, ne va stimula iarăși altruismul, dragostea, solidaritatea. Iar pînă atuncî, să ne dăm întîlniri după ceasurile noastre de mină, de buzunar și de inimă, după deșteptătoarele noastre bine reglate! Ori pur și simplu, numai cu gîndul...

TÎRGUL DE SARE

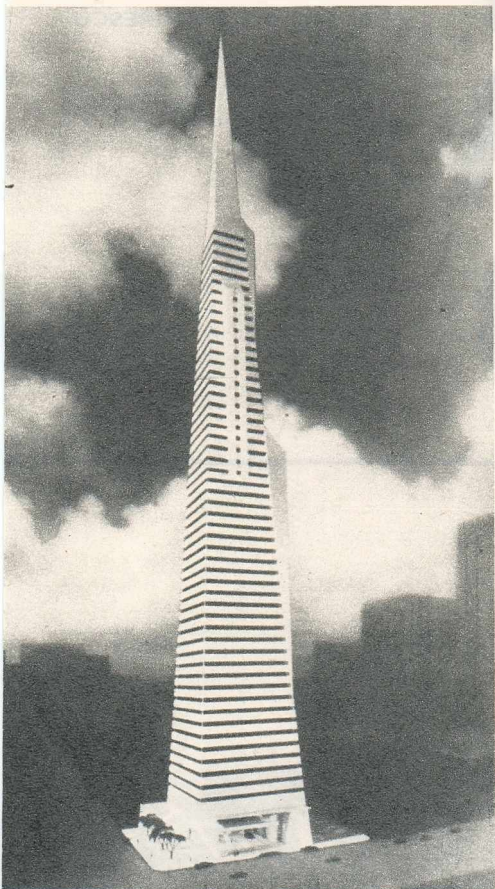
Va trebui să mă decid o dată și o dată să scriu despre Tîrgul de Sare cum mai poate fi numită urbea Sătmarului, de unde mă trag. Medieval îi spuneau nedefinit Zotmar, Zathmar, Zatmar, nume germanic, provenind (se presupune) din Salzmarkt, însemnînd Tîrg de Sare. Fapt e că pînă aici era drumul sării de la Ocna Dejului pe Someș în jos, spre ținuturile vestice din cîmpia Panonică. Cetatea Sătmarului era Borgum Centenariurum, adică burg de cîntărit sarea, fapt istoricește exact. Orașul întemeiat în buza cîmpiei, pe apă, în virful triunghiului carpatin, a avut lung timp însemnătate strategică și comercială de prim ordin; aici coborau drumurile din munți, aici își face buclele de liniștire riul năvalnic, Someșul, și tot de aici se distribuiau radial drumurile în cîmpie (drumuri haiducești, drumuri militare, drumuri de migrare a țiganilor corturari, drumurile țîlharilor de codru sau ale hoților de cai din pustă, drumuri de contrabandă, drumuri ale neguțătorilor de vite, drumurile nisiparilor și cărămidarilor, drumuri grănicerești, drumuri de mirese furate, drumurile evadaților din temnițe și ocne, drumurile «răguților» prinși cu arcanul la oaste. Un vîrtej de drumuri din care se constituie destinul unui oraș.

Anonymus este întîiul care ne lasă vorbă scrisă despre Satu Mare, ora de mare vitalitate, situat în regiunile peste care Menumorut a fost voievod.

De mic am fost îndemnat să aflu rădăcinile istorice ale orașului, să mă scald în trecutul său memorabil. M-au ajutat nu atît cărțile sau fila de croncă, pe cît neastîmpărul și via mea curiozitate de îns născut sub zodia averturii; adolescent fiind, coboram în fabuloasa istorie a orașului din curtea Liceului Eminescu, dispărînd de la cursurile unor profesori care m'pliciteau. Descoperisem în fundul acelei curți liceale — unde jucam fotbal, făceam exerciții spartane, cochetam cu internistele de la școală de călugărițe sau ne instruiam pentru apărare pasivă — descoperisem zic, o hrubă situată sub zidul cu contraforturi, pe care îl ridicau aripile tangente ale celor două edificii care se învecinau, biserica romano-catolică și sinagoga orașului. Am ascuns în hruba aceea o lanternă, provizii cîteva perechi de cizme de gumă și, ori de câte ori o tulleam de la școală coboram cu încă doi colegi în subteranele orașului, niște catacombe surpate, cu ape ruginii, lilieci și miroasuri grele; se zicea că subteranele acele coboară pe sub albia Someșului și conduc spre Ville Satu Mare și cetatea Ardudului, fiind calea secretă a lui Pinte Haiduc și a lui Terente, care ar fi umblat pe cai cu potcoavele puse invers, să-i deruteze pe urmăritori, cînd din loc în loc ar fi provizii de arme și poloboace ale căror doage au putrezit dar a rămas vinul cel bun în cămașa lui și trebuie doar să înfigi cuțitul în enormele ouă molicele, să tai copcă și bei din vin îngroșat de timp... Aventura nu dura mult; ora școlară furată se isprăvea repede, precum tot repede se isprăvea și bateria lanternei, dar mai ales curajul, pentru că umbletul pe dedesubt era cu clîntănit de dinți și viziuni fantastice încît mereu ne amînăm mergerea pînă la capăt.

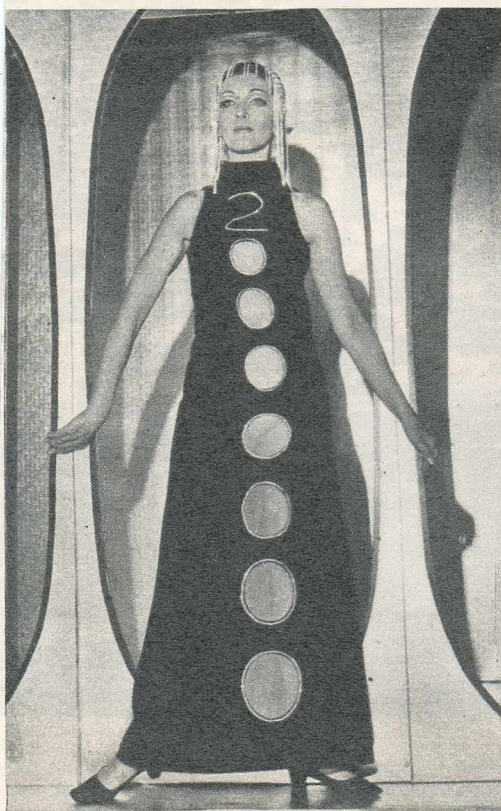
Anii se topeau în nuștiundele vieții și eu rămîneam spectatorul drumurilor care curgeau de pretutindeni în Satu Mare. Făceau haltă la castănelul meu vărarii, aduceau din munte piatră de var nestinsă, s-o vinzi pe bani buni; le-o stîngea uneori cîte o ploicea cu bulbuci, varul se isca în clocot, mistuia căruța și vărarii scăpau cu caii pe care îi deshămau iute tăiau ștreangurile și îi smulgeau de la căruța care ardea cu fluierături, frîncendiul alb, după care rămînea o baltă de smîntînă și un pumn de fiare înconvrogate. Ceva asemănător se întîmpla cu sărarii; aduceau bolovan de sare sură de Ocna Sugatag și îi prindea ploaia fără coviltir; sărăceau subit în șosea, că sarea se topea cît te-ai înnoada la șireturi. Mai lesne era cu vînzătorii de mere care pogorau la oraș în fiecare noiembrie (de pildă vîrul Vuvu din satul Pomi, care se lăsa la șes aducînd ionatanele, parmenele, domneștile, șovarele, care în Pomi se slobod bogat, fie Dumnezeu lăudat!); lesne era și cu voștinarii, moți cu țundră brună, care băteau podișul pe jos, să strîngă mucuri de luminare, să le topească, să facă «voștini» rotile de ceară, oferind în schimb iconițe și legenda cu Geneveva...

N-am parcurs pînă la capăt drumul aventuros de sub Tîrgul de Sare. N-am avut timp sau curaj. Acum îmi pare rău, foarte rău. Mă lovește un dor de Menumorut, aș vrea să ajung la el, dar trebuie să trec prin Satu Mare, orașul meu de adolescență. E de necrezut, dar mi-e teamă să fac ceea ce sînt gata să fac; cînd te atingi de ceva care îți este peste măsură de drag, acel ceva sau cineva se poate stinge, ofili, poate dispărea din templul închipuirii tale. Așa și cu Tîrgul de Sare.



MAI MULTĂ LUMINĂ...

Celebrele cuvinte rostite de Goethe pe patul morții au fost adoptate ca deviză de arhitectul William Pereira, autorul proiectului unei noi construcții zgirie-nori din San Francisco. Forma piramidală a noii clădiri îi conferă o stabilitate perfectă și îi asigură — potrivit dorințelor constructorului — o cantitate maximă de aer și lumină. Construcția va fi gata în anul 1972 și va costa suma rotunjoară de 30 milioane de dolari.

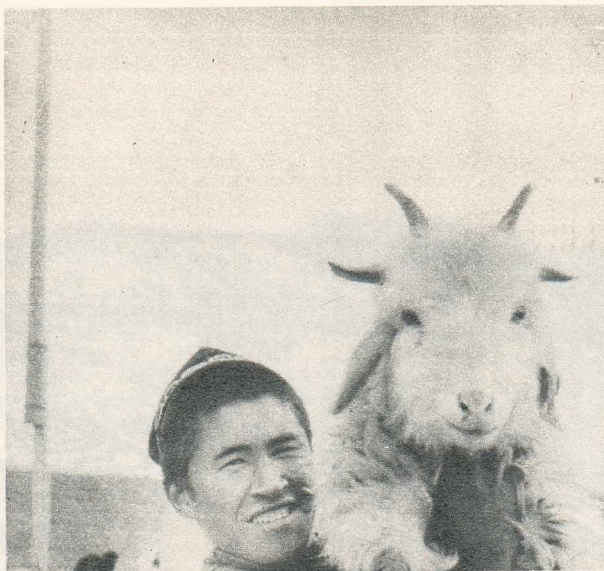
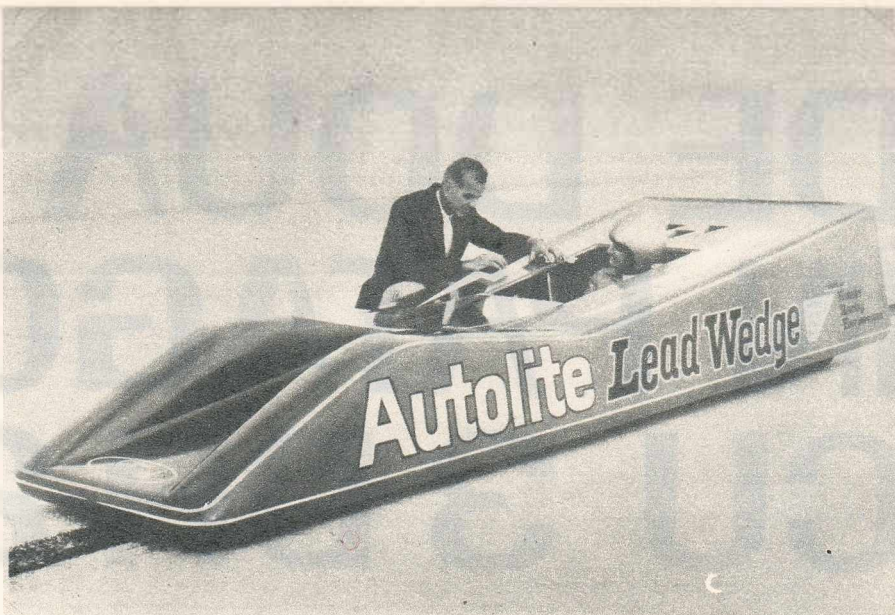


ANIVERSARE

Casa de mode *Berkertex* din Londra și-a aniversat recent cel de-al 20 000 000-lea model. În cinstea evenimentului, creatorii casei au elaborat această rochie jubiliară în care cifra 2 ca și zerourile aniversative sînt bătute în diamante.

DE LA VORBE LA FAPTE

Se vorbește tot mai mult în ultima vreme despre perspectiva trecerii de la autovehiculele actuale, acționate de motoare cu combustie, la cele puse în mișcare cu ajutorul energiei electrice. De la vorbă s-a trecut la prototipuri. Iată unul dintre ele: autolitul, construit din aluminiu și fibre de sticlă, înzestrat cu baterii electrice care-i permit să se deplaseze cu o viteză maximă de 138 de mile (peste 220 km) pe oră — nou record în materie.



CAPRA SARE MASA

și iedul... bate recordul mondial al posesorilor de coarne: după cum vedeți, are patru! Îl cheamă «Saitan» (Diavolul) și este mascota ciobanilor colhozului «Sestpalov» din Djirghital (U.R.S.S.).

BASTON SAU UMBRELĂ?

Un baston? O umbrelă? Nici una, nici alta. Privind mai atent, putem observa că e vorba de... o vioară! Acest instrument original, datînd din secolul al XVII-lea, a fost descoperit de curînd într-un sat din Tirol.



ANUNȚ

Întreprinderea de industrie locală «Cheile Dornei», Vatra Dornei, produce nămol terapeutic natural pentru tratarea la domiciliu a bolilor reumatismale, ginecologice, ortopedice sau ale nervilor periferici.

Produsul a fost autorizat de Ministerul Sănătății. Se poate procura prin farmacii și oficiile farmaceutice. Instrucțiunile de folosire a nămolului se află în pachet, al cărui cost este de 11 lei.

DE DOUĂ ORI ÎN PATAGONIA CU 3 DH-200

de Stelian TEODORESCU
inginer șef
la uzinele „1 Mai”-Ploiești

Cine mai poate susține azi că a pleca înseamnă a muri puțin? Un salt la 10 kilometri și jumătate înălțime și distanța Paris-Rio de Janeiro e străbătută în 11 ore. De la Rio un alt avion, și în 3 ore sîntem la Buenos Aires. Încă 3 ore și jumătate de zbor și voi pune piciorul pe pămîntul aspru al Patagoniei. Sînt cel dintîi inginer român sosit vreodată în aceste locuri. Sonda pe care am fost trimis s-o pun în funcțiune m-a precedat cu cîteva luni.

UN MIC NEW YORK CU IZ DE PETROL

Patagonia. Pămînt cu rezonanțe de legendă, cu frumuseți aspre, cu întinderi în care privirea se pierde fără a zări un pom... La Buenos Aires am cumpărat cîteva prospecte. Un «digest» istoric și geografic îmi reamintește că în 1881 Patagonia a fost împărțită între Chile și Argentina. Pămîntul Patagoniei se învecinează pe o distanță de 2 500 de km cu țărmlul oceanului. Undeva în golful SanJorge se găsește orașul Comodoro Rivadavia, ținta călătoriei mele. Prospectele îl prezintă în culori vii, cu un centru în care blocurile îi sugerează un New York în miniatură. Faptul m-a izbit de la primul contact cu orașul. Așezare cu mai puțin de 50 000 de locuitori, Comodoro Rivadavia etalează un număr nefiresc de baruri și de diverse localuri de tip american. Senzația e stranie. Lumini multicolore de neon, și la o aruncătură de băț deșertul, cu vegetație pitică, sărăcăcioasă, dezolantă. Reclame pentru băuturi, și în jur pustiul acela uscat, în care apa e o raritate, iar vînturile hălăduiesc în voie zile, luni, anotimpuri întregi. Singura bogăție o constituie la prima vedere oile, turmele care migrează încet în căutarea ierbii. Un pămînt neospitalier — ș-ar zice. Pe o suprafață de 670 000 de kmp — aproape de trei ori cît a țării noastre — trăiesc abia cîteva sute de mii de oameni.

Și totuși... Un cuvînt miraculos atrage interesul asupra Patagoniei: țitei. Sub rocile dure (și aveam să mă conving curînd cît de dure pot fi rocile Patagoniei) petrolul adastă să fie scos la suprafață. Dacă în anul 1928 Argentina producea o cantitate neglijabilă de petrol, — 300 000 de tone — în 1966 statisticile au înregistrat o extracție de 16 000 000 de tone. Trei sferturi din petrolul Argentinei e adus la suprafață aici, în Patagonia, în regiunea golfului San Jorge, lîngă care se află orașul al cărui oaspete sînt. Tot de aici se extrag importante cantități de gaz metan. Străbătînd pampasul, o conductă de 1 700 de km duce gazul de la Como-



doro Rivadavia spre Buenos Aires — capitala țării.

Întreaga activitate a orașului se desfășoară în prezent sub semnul petrolului. În fiecare an, la 13 noiembrie, se celebrează Ziua petroliștilor. De ce mi-a rămas întipărită în minte ziua aceasta? Pentru că în ultimii doi ani am sărbătorit-o de cîte două ori — o dată acasă, la Ploiești, cu cei din

uzină, și a doua oară la 12 000 de km depărtare, pe țărmlul Atlanticului, printre specialiștii argentinieni ai societății «Yacimientos Petroliferos Fiscales». Am asistat cu acest prilej și la alegerea «reginei petrolului argentinian», o studentă de 20 de ani, pe care, prin intermediul fotografiei pe care mi-a dat-o ca amintire și cu bunăvoința «Flacării», o supun și votului cititorilor

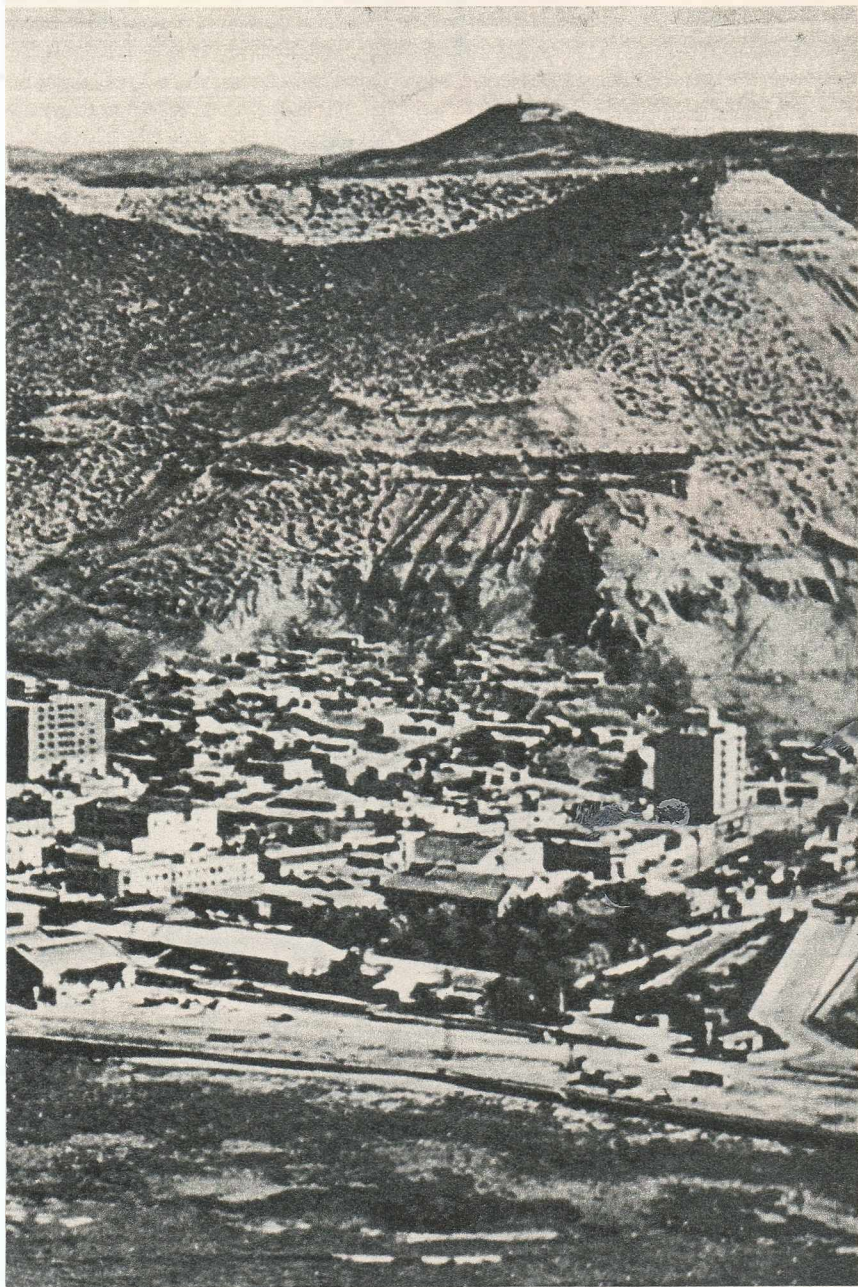
români...

Sărbătorile sînt, de altfel, dese pe aici, orice prilej fiind binevenit pentru dans, cîntec, procesiuni, arborarea pitoreștilor costume naționale, dar asta nu împiedică desfășurarea normală a muncii. Am fost în fiecare zi la sondă alături de tehnicienii și inginerii argentinieni. O singură zi n-am lucrat, cu prilejul celei de-a doua vizite pe

Din albumul de amintiri al inginerului Ste-
lian Teodorescu (x): in-
stantaneu, alături de
specialiști argenti-
nieni.



...Undeva, în golful San Jorge se găsește
orașul Comodoro Rivadavia.



care am făcut-o în Patagonia, pe la mijlocul
lui decembrie 1968. Începuse de dimineața
să sufle un vânt care a ajuns curînd la o
viteză neobișnuită: 280 de km pe oră. De
40 de ani, mi s-a spus, nu se mai dezlănțuise
pe aici un asemenea uragan. A doua zi
orașul avea un aspect dezolant: camioane
și mașini răsturnate pe străzi, ziduri dări-
mate, acoperișuri smulse... Oamenii au ieșit

la lucru să repare stricăciunile. Sonda noas-
tră aproape că nu s-a resimțit.

REVELION CANICULAR LA SONDĂ

De-a lungul celor 225 de zile petrecute în
Patagonia (170 de zile în prima călătorie,
(Continuare în pag. 28)



«Regina petrolului argentinian». Alegerea a fost
făcută cu prilejul Zilei petroliștilor.

DE DOUĂ ORI ÎN PATAGONIA CU 3 DH-200

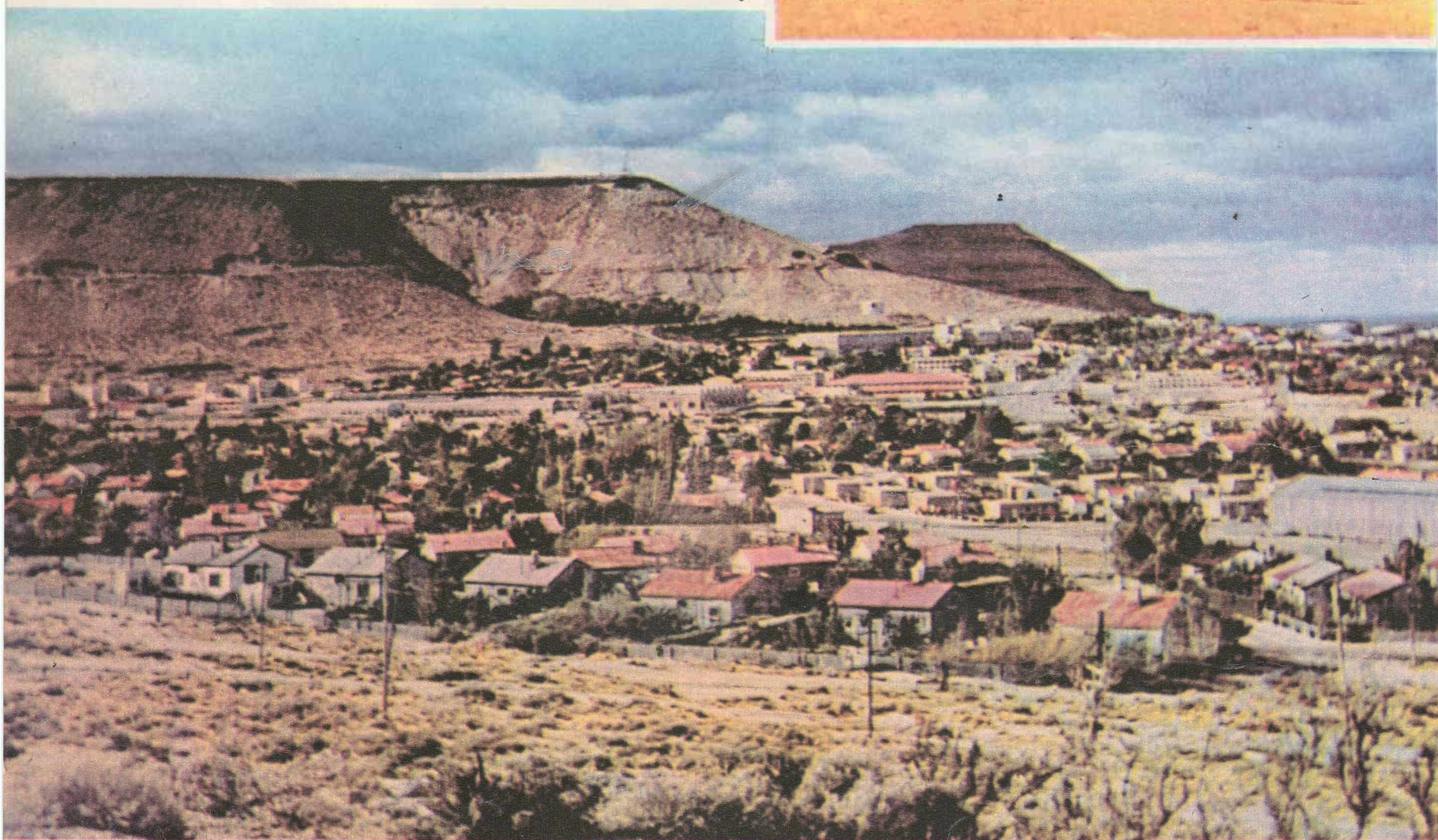
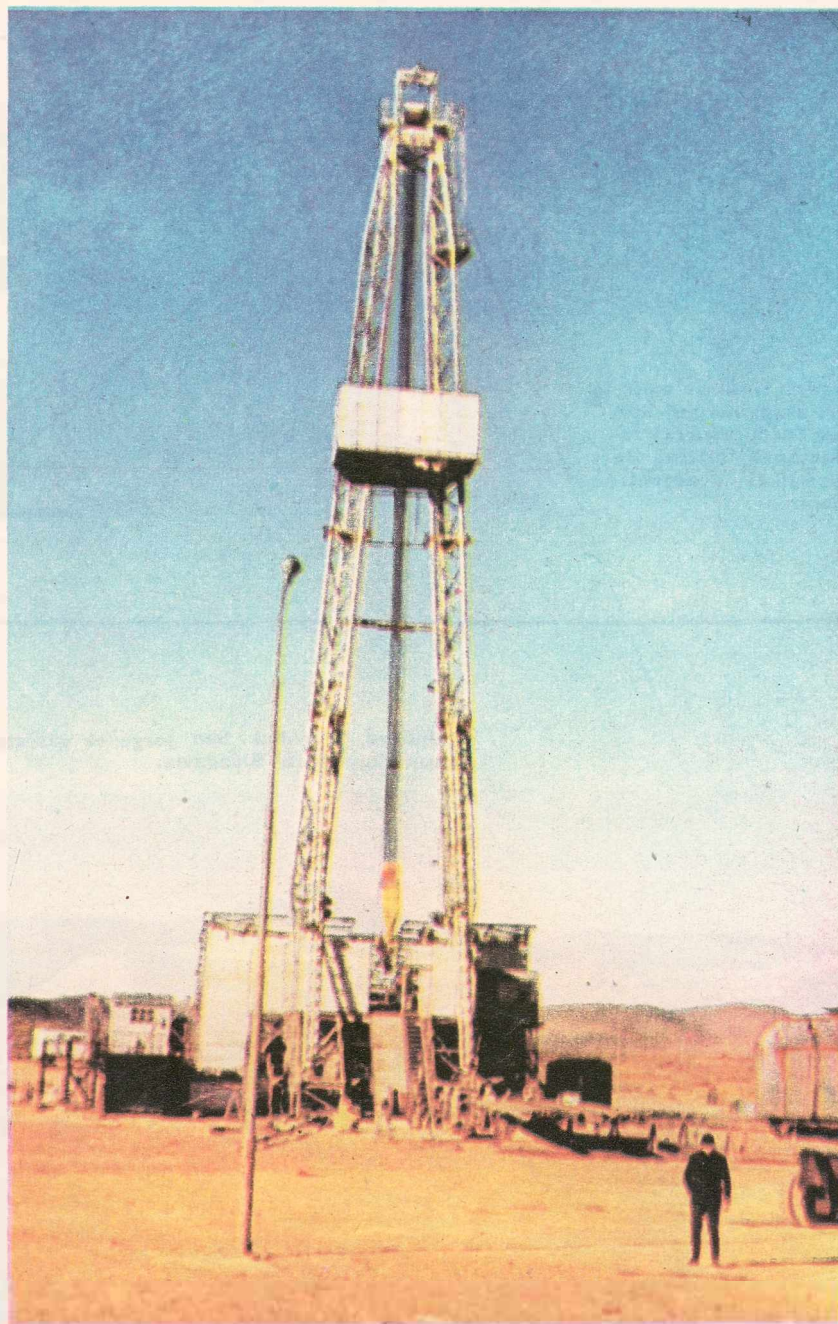
55 în cea de-a doua), bunul comportament al sondei a fost pentru mine un prilej permanent de satisfacție. E plăcut să auzi din partea unor specialiști străini cu ochi critic și exigent, cunoscători ai celor mai bune instalații de foraj din lume, cuvinte de laudă la adresa sondei pe care e scris «MADE IN ROMANIA — uzinele 1 Mai Ploiești». Când am sosit prima oară aici, în august 1967, sonda era pregătită pentru o călătorie temerară: 5 kilometri în străfundurile pământului. În mai puțin de 24 de ore de la intrarea în funcțiune, 3 DH-200 atinsese o «talpă» — cum spunem noi — de 400 metri. Peste o lună «talpa» era de peste 2 000 metri. Dar la începutul lui octombrie rocile dure din subsolul patagonez au început să-și spună cuvântul. Erau zile în care nu se putea înainta mai mult decât 8-10 metri. Totuși de Anul nou (primul An nou pe care l-am sărbătorit pe căldura caniculară a sudului) adâncimea la care ajunsese forajul era de 3 287 metri. Revelionul 1968 l-am petrecut

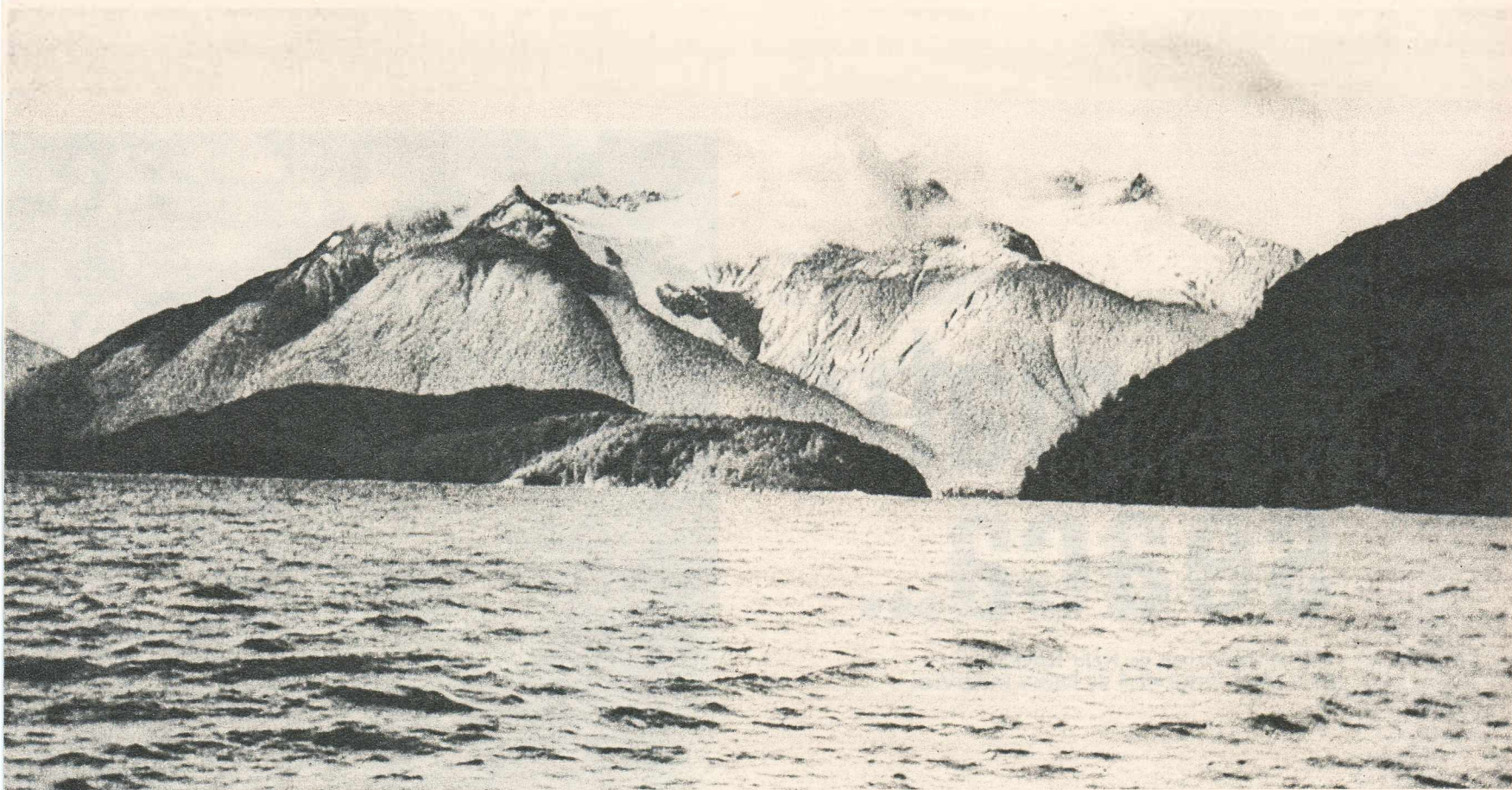
la sondă. Se stricase cutia de viteză. Aveam de ales: să comand o altă cutie în țară, ceea ce însemna o întârziere de câteva săptămâni, sau s-o repar pe cea spartă. Am ales a doua soluție. Tehnicienii și muncitorii argentinieni au fost alături de mine. Am lucrat neobosiți, cot la cot. Timp de opt zile am fost, rînd pe rînd, forjor, turnător, sudor.

La mijlocul lui ianuarie 1968, prima mea călătorie în Patagonia a luat sfîrșit. Nu înainte ca inginerii Raoul Brindisi, Ricardo, Malcolm și toți prietenii pe care mi i-am făcut în decursul a aproape șase luni să organizeze în cinstea mea un «kasado», serbare de despărțire bine agrementată cu fripturi tradiționale și băuturi tari. Mi s-a spus că era cea dintîi manifestare de acest gen care se organiza în cinstea unui inginer străin. Am fost mișcat. Mi s-a înmînat o scrisoare-certificat, cu semnăturile reprezentanților lui «YPF». Concluzia: 3 DH-200 s-a comportat excelent. Inginerul Mendosa a desprins de la centură un cuțit încrustat cu artă și mi

Patagonia, regiunea golfului San Jorge. Sonda românească 3 DH-200 — deținătoarea recordului argentinian și al celui sud-american de adîncime a forajului.

La o aruncătură de băț, deșertul.





Turmele de oi — foarte numeroase pe întinsul Patagoniei — nu sînt, așa cum ar putea părea călătorului nevizat, principala bogăție a acestei regiuni.

I-a dăruit. «Ca să nu-i uit pe petroliștii argentinieni». N-aveam să-i uit. Și în mai puțin de un an aveam să fiu din nou printre ei.

3 DH-200: UN DUBLU RECORD

...E octombrie 1968, sînt pentru a doua oară în Patagonia. Ca de obicei în această perioadă, bat vînturi turbate. Încă înainte de a-mi despacheta lucrurile în camera de la hotelul «Huespedes» din Comodoro Rivadavia, aflu că sonda a ajuns cu «talpa» la

5 160 metri. Inginerul Malcolm e entuziasmat: «E nu numai recordul național argentinian în materie de foraj, dar și recordul sud-american. Înțelegeți?» Înțeleg foarte bine și sînt mîndru că tocmai o sondă românească a stabilit asemenea recorduri. Astfel, argentinienii își cunosc azi mai bine adîncurile propriului lor pămînt...

Instalația e desfăcută bucată cu bucată și remontată în alt loc, la vreo 50 de kilometri depărtare. Acum, «el equipa rumano» (instalația românească) și «Teodorescu el rumano»

(eu) sîntem de-ai locului. Felul familiar și în același timp respectuos cu care sînt tratat mă onorează. Petrecem revelionul 1969 împreună, la clubul Huergo. Cuvinte de laudă la adresa sondei. Dar eu mă gîndesc că, cu prilejul demontării și remontării sondei, am observat detalii tehnice care mai trebuie analizate cînd voi fi din nou acasă. Mai e loc pentru îmbunătățiri, care să facă instalația și mai aptă pentru foraj la mare adîncime.

Plimbările cu mașina în împrejurimile

orașului nasc în mine regretul că nu pot vedea mai îndeaproape munții Patagoniei și lacurile lor albastre ca în basme, unde-i mai poți întîlni pe vechii locuitori nomazi — tehuelcii, puelcii...

Înainte de plecare, un nou «asado» și din nou un certificat care atestă calitățile răzbătătorului 3 DH-200. Cînd scriu aceste rînduri sonda a și început poate noua sa călătorie spre adîncul Patagoniei, la Tordillo Sud, unde a fost montată. E regiunea în care încep munții.

din piatră seacă...

variații fanteziste de Nelu IONESCU
pe o temă fotografică de Eugen IAROVICI

MOTO:
Cele rele să le scrii pe apa ce curge,
iar cele bune în piatră să le sapi.



1

Dacă telefonul ne înlesnește convorbiri peste Spațiu, pietrele — în disprețul pragului morții — ne oferă posibilitatea, parcă mult mai senzațională, a discuțiilor peste Timp. Între generații, dar peste generații. În cadrul structurii genealogice mugurii cer părerea rădăcinilor în chestiunile fundamentale, solicită un transfer de informații și experiență. Iar acestea — rădăcinile — pot comunica moșteniri

La început a fost cuvântul. Posibil, dar cu asta problema n-a fost rezolvată vizavi de Timp. Fiindcă vorbele zboară; sînt dezolant de perisabile.

Pietrele în schimb, chiar dacă timpul — «parafrazînd» apa — trece, pietrele, zic, rămîn.

Deci, în simbioza cuvînt-piatră, cuvînt-rocă, se află soluția. Atunci, pentru noua noțiune hibrid, să ne jucăm inventînd cuvinte compuse! S-o botezăm! «Petra-logos»-ul, de exemplu, credeți că ar merge? Parcă nu zbirniie tocmai rău pentru ureche, totuși cam greoaie formula-rea. Și-apoi, să fim serioși, cine a mai văzut pietre cu limbă și laringe?! Cine a mai auzit pietre vorbind?

A, nu, nu! Să nu subordonăm exagerat graiul, sunetului. Comunicarea poate fi și ațonică. Principal e că orice piatră are ceva de destăinuit. Orice piatră a văzut ceva, deține o informație, e un fost martor ocular, fără iriși obișnuiți și aparent fără glas; spun aparent, pentru că totul e să știi cum să-i iei interviul. Dacă ții să le afli secretul, dacă dorești să le înțelegi, dacă vrei să le ascuți — atunci e obligatoriu să le înveți limba. Ca la păsări, cînd tinzi să discuți cu ele. Să-ți dai examenul de traducător. Sau dacă n-ai pasiunea transmisilor «în direct», sau dacă ești grăbit ori leneș, ori fără aplicație la limbi, ori general-prost și totuși, peste toate, curios — atunci apelează la un translator.

Pînă nu demult, traducători pentru discuțiile noi-pietre au fost geologii și petrografii pe de o parte, sculptorii și poeții pe de altă parte. De cînd cu «blow up»-ul domnului Antonioni însă, fotografii au devenit factotumii epocii, inclusiv în privința capitolului de față. Să recunoaștem, dacă nu eram trași de mîneacă de fotocolorul său, poate ne vedeam de drum, poate treceam indiferenți pe lîngă încă șase pietre!

Dar dacă pietrele sînt vorbe solidificate ca să facă față timpului, se nasc de aici niște consecințe:

Înseamnă că unele dintre ele au dicție, iar altele, dimpotrivă; că unele sînt discrete, iar altele de-a dreptul logoreice, palavragioase; că unele sînt mai deștepte, iar altele mai proaste; că unele fac literatură, iar altele istorie, ori artă, ori mai știu eu ce altceva — mă rog, fiecare potrivit menirii, aptitudinilor și conținutului ei de idei.

Înseamnă că-i adevărată istoria cu piatra care l-a ajutat pe Demostene să se desprindă de bilbiială; cu piatra care i-a dat glas inteligibil unui semen de-al nostru, unui apartenent al seminției declarate și recunoscute ca vorbitoare.

Înseamnă că, într-un fel, și Pămîntul, și Luna — care, fie vorba între noi, sînt niște pietre ceva mai mari, niște pietroaie, niște bolovani aruncați între Cer și Cer — nu-s altceva decît tot Vorbe, mari, incremenite în Timp.

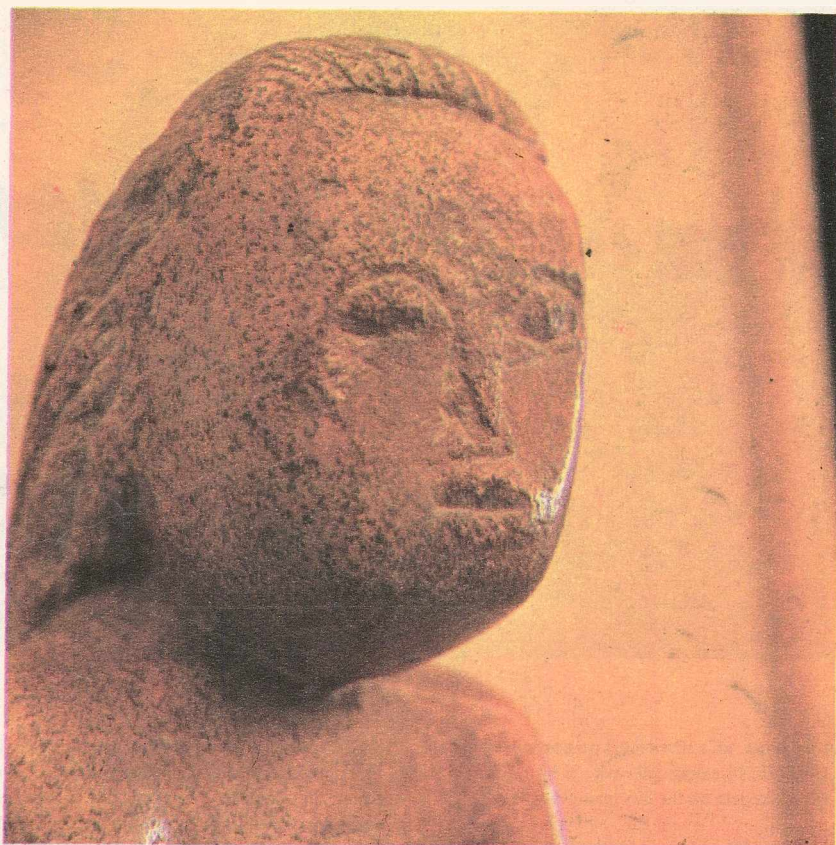
În sfîrșit, fie că lucrurile stau așa, fie că nu, toate ar fi putut fi bune și frumoase dacă nu s-ar mai fi întîmplat ceva. Mult înaintea d-lui Antonioni, un necunoscut s-a lăsat entuziasmat într-o asemenea măsură de posibilitățile pietrelor, încît s-a apucat să emită sentințe pe seama lor. Una dintre ele, dintre sentințe vreau să spun, a prins și s-a răspîndit teribil. Cică dintr-o piatră, chiar seacă fiind, s-ar putea scoate orice: apă, lapte și chiar bani. Cit despre cuvinte, nici să nu mai vorbim! E destul s-o storci cu două degete și frazele curg, ca apa dintr-un robinet stricat. În jurul acestei ultime și vădit năstrușnice idei s-a conturat treptat o meserie: gaze-tăria.

S-a încercat a mai fi drese lucrurile, cu un alt proverb. Cel propus ca moto. Un proverb — evident — de mare circulație... teoretică.

★

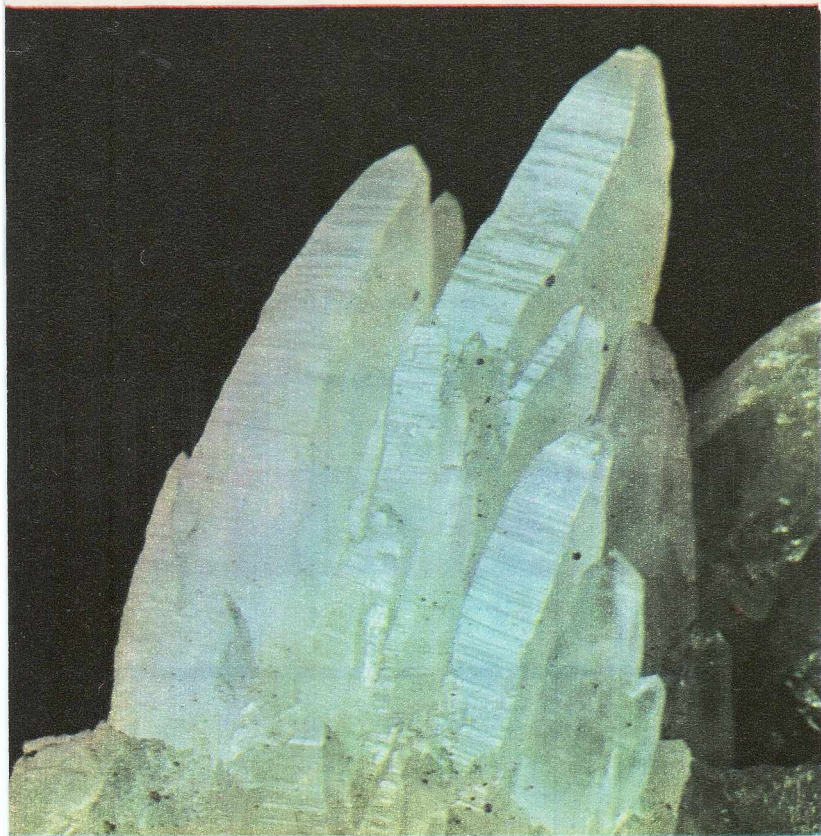
Pietrele! O întreagă și uriașă epocă le poartă numele. Și dacă băgăm de seamă că pentru speța noastră omenească aceasta este tocmai epoca primară, nu vîd de ce n-aș îndrăzni să lansez o ipoteză: noi înșine ne-am desprins din piatră. Ipoteza mea poate părea ciudată, însă face loc unei speranțe de care avem mare nevoie acum, cînd ne-am făcut îndeletnicire curentă și organizată din a sparge materia dincolo de atomii ei.

Poate există totuși o ultimă diviziune, un ultim miez, și acela — la fel ca la început, cînd ne-am desprins de piatră — este de natură umană. Poate ultima diviziune a materiei inerte este particula formată din Eros și Anteros, particula capabilă să ne asigure — departe de orice dezlănțuire, de orice conflict, de orice conflagrație — o viață de iubire cu calități de rocă: trainică și perpetuă.



2

O sfîrmătură de aur îmi înlesnește o convorbire cu strămoșii mei, cu agatîrșii — părinți de început. Și-așa, fără timbraj ori taxare pe minut-convorbire, ci simplu, prin bunăvoința unui intermediar rezistent, indiferent la vreme, îmi transmit, Ei, Străbunii, că mi-au lăsat în locuri adînci, în locuri ascunse, în locuri numai de domniile lor știute, un chimir cu galbeni. Mulțumesc pentru mesaj, dragă dom-



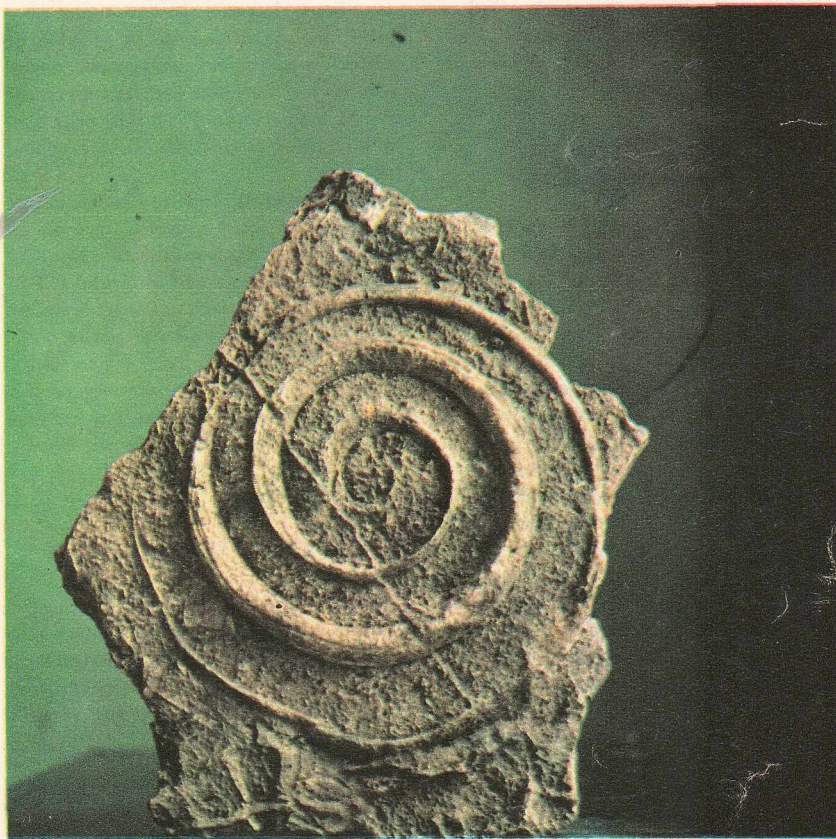
1
le poștaș voluntar (foto 1). Înțelepciunea pământului. O piatră de invidiat. O piatră care l-a văzut pe Brâncuși. l-a văzut mîna, dalta și privirea în clipele, ceasurile de inspirație. Așa a devenit înțeleaptă. O piatră — colaboratoare a aestrului, pro Ars (foto 2). Din pămînt am venit, în pămînt ne întoarcem. Nu-i mbru, ci pur și simplu dialectic. Cuarțul simbolizează — în formă — aspirația



5
ceva decît răspunsul la întrebarea de mai sus (foto 4). Flori săpate în piatră. O împerechere de noțiuni care, asemeni unui bătrîn proverb de-al nostru, îmi amintește de condiția mea de om: mai slab ca o floare, mai tare ca o piatră. Flori săpate în piatră. O fotografie care îmi trezește nostalgia unei meserii cîndva de glorie, azi — în secolul regelui Maximum Util — pe drumul dispariției: aceea de dăltui-



4
cosmică a roci. Din neant a venit, spre neant — singură — se cheamă. 150 grame e cuart ori un om care și-a pierdut de mult glasul și mișcarea? Avem — noi, oamenii, ele, pietrele — un destin comun? (foto 3). Uneori, piatra ia chipul omului. De ata aceasta, un bulgăre de bauxită. De ce-o fi tentată materia moartă să ia chipul aceleia vii — chiar cu înfățișare de babă? O întrebare care poate nu-i alt-



6
tor în piatră. Îl rog pe colegul meu artist-fotograf să dedice imaginea celor care o merită de drept: Pietrarilor (foto 5). O piatră — martor de viață dispărută? O piatră — teză filozofică? Graficul în relief al spiralei dialectice în execuția personală însăși a Naturii? Sau pur și simplu negativul spinării unui melc, mai bătrîn decît cîteva mii dintre noi luați la un loc? A unui umil melc care, cîndva, s-a încumetat să sprijine cu umerii săi un munte? (foto 6).



Un val din oceanul de oameni, gânduri, intenții

ANTIFICTIUNI POLITISTE

de Sergiu ANDON
fotografii de Elena GHERA

Un detectiv suit pe Palatul Telefoanelor s-ar înspăimînta: pentru că privind de sus ar observa, în furnicarul oamenilor, proporțiile astronomice ale muncii lui, atât de senzaționale și atât de modeste.

Literatura polițistă, printre multiplele ei ficțiuni, a creat și un fals concept al enigmei, periată de praful realității, pudrată cu complicații artificioase. Schema este atipică: faptul consumat-urmele-deduția-descoperirea. Laboratorul ordinii de drept cunoaște însă o preocupare calitativ superioară, avînd ca preț liniștea semenilor, ca temelie — umanismul autentic, iar ca denumire — prevenirea. Dar să argumentăm.

INFRACTORI FĂRĂ INFRAȚIUNI

Gestionara unui magazin alimentar ducea banii la Centrala O.C.L., seară de seară, trecînd pe Bulevardul Aviatorilor. Nu a observat că, într-o zi, a început să fie urmărită și nici după aceea că urmăritorul se așază la pîndă, în locuri izolate, pregătît să o atace pentru a o jefui. Apariția suspectă a urmăritorului a fost remarcată însă de altcineva, care se plimba aproape nevăzut. Îmbrăcat civil, ofițerul miliției judiciare își îndeplinea rondul, obișnuita misiune: să vadă, să miroasă, să simtă dacă apare o singură intenție răufăcătoare. Totul discret, cu tact, fără a deranja pe nimeni, dar și fără a risca.

Jaful trebuia oprit, virtualul autor — sancționat. Vinătorul a început să fie el însuși vinat. Încă nu se putea interveni, încă nu era vinovat decît cu gîndul, ceea ce nu se pedepsește. Trebuia prins în flagrant delict.

În serile următoare gestionara a fost însoțită de cineva, așa că hoțul și-a aminat planul, iar milițienii, prinderea. Intențiile agresive deveneau însă primejdioase pentru viitoarea victimă, întrucît individul se înarma se cu un bolovan. Atunci, s-a hotărît ca fapta să fie oprită înainte de a deveni «tentativă», adică din faza de «acte preparatorii», neprevăzută de legea penală ca infracțiune. Se pierdea posibilitatea pedepsirii unui element periculos, dar nu se risca viața celei alese de el ca victimă. În prima noapte în care

purtătoarea banilor a reapărut singură, individul a ieșit din ascunzătoare, luîndu-i urma. Dar între ei s-a interpus de această dată același ofițer îmbrăcat civil. L.R. a fost invitat la Miliția Capitalei, a ascultat stupefiat relatarea propriilor lui planuri și preparative, a primit un avertisment, dar mai ales... nu a devenit un infractor, poate chiar asasin. «Victima» a continuat să-și vadă liniștită de treburi, nebănuind și neaflînd niciodată ce s-a petrecut.

Iar ofițerii detectivi și-au continuat periplurile lor, amestecîndu-se în galaxiile de trecători, nederanjînd pe nimeni, oprindu-se, cu acel simț încă nedefinit de știință dar fără îndoială real — flerul, doar asupra intențiilor periculoase și intervenînd prompt.

Frații Cornel și Cristian Duda au fost prinși, într-un loc întunecos, înarmați cu drugi de fier, în momentul în care încercau să-l lovească pe casierul Șantierului C.F.R. nr. 16, A. Ionescu, pentru a-l prăda de cei 29 000 de lei pe care-i avea asupra sa.

Tot noaptea a fost prins și I. Radinovici, care pregătît cu substanțe lacrimogene și o armă albă a încercat să jefuiască pe casierul Institutului geologic din București, Gheorghe Gheorghe, care ducea în servietă 180 000 lei.

FURTURI FĂRĂ PĂGUBAȘI

«Sînt om bătrîn, am cunoscut și am văzut multe în viața mea, dar ca organele de miliție, fără a avea în prealabil o plîngere din partea mea, să mă caute prin anunțuri ca să-mi restituie banii, n-am mai văzut și n-am mai auzit».

Rîndurile de mai sus nu provin din fanatezia unui romancier, nu sînt nici o vrună presupuse exagerări reporterești. Fac parte din a 5 609-a scrisoare de mulțumire primită în anul 1968 de Inspectoratul Miliției Municipiului București. Expeditorul ei este pensionarul Gheorghe A. Ioniță, domiciliat în locuința Depoului Bucureștii. La data de 10 iulie anul trecut, i se furase în tramvaiul 10 portvizitul conținînd toate economiile sale. Neavînd nici o spe-

ranță de descoperire a hoțului, n-a mai reclamat nimănui. Cele ce au urmat, inclusiv restituirea sumei, pot fi deduse din citatul dat. Ca să dăm un singur exemplu.

BRUKENTHALUL A FOST UN ACCIDENT

Cu cîțiva ani în urmă, căpitanul Gheorghe Coman din Miliția Capitalei, fiind un pasionat al muzeelor, a devenit un mare admirator al vechii picturi bisericești. Nevinovata lui pasiune isca glumele, lipsite de răutate, ale colegilor, care l-au poreclit «Preacuviosul». Ani de-a rîndul, majoritatea timpului liber și-l petrecea prin sălile și locurile de expunere a operelor de artă.

Recent, trecînd prin fața Mănăstirii Antim, «Preacuviosul», privind spre spatele curții, a rămas plăcut surprins că muzeul este deschis la o oră neprevăzută și, desigur, nu a rezistat tentației de a mai privi o dată la prețioasele icoane «Pokrov» expuse aici.

Înăuntru, ghidul cu un vizitator prezentabil. Din discuția lor ofițerul a înțeles că beneficiarul excepției de la program este (ori s-a prezentat) cercetător de istoria artei.

Nu a dat importanță celor doi. Privea vestita «Sfîntă Treime de la Stejaru Mamvri» cînd, și-a amintit că parcă a mai văzut undeva pe vizitatorul solitar. Da... da... nu demult... în urmă cu cîteva săptămîni, chiar în acest muzeu. «Atunci, de ce oare afișează aerul că vine pentru prima dată? La urma urmei e o stratagemă inofensivă», își zise în continuare Coman, deși în subconștientul lui se declanșaseră resorturile aceluia mecanism cu scheme necunoscute, care niciodată nu va putea fi înlocuit de computere — bănuiala.

A continuat vizitarea, din ce în ce mai puțin atent la odoare, din ce în ce mai preocupat de persoana așa-zisului cercetător. Nu a mai reținut însă nimic semnificativ, decît...

*

— Ce rost avea, tovarășe colonel, sfatul acela de lăsa de a unei ferestre deschise? Curenții de aer liber nu conservă, dimpotrivă, degradează icoanele... Și ghidul, atît de credul!



Fereastra prin care jefuitorul a pătrun în muzeul Mănăstirii Antim.

— Ei bine, dintr-atîta vrei să facem zarvă
— Dacă face o spargere? Dacă are legătură pentru trecerea vreunor icoane de preț, imediat, peste graniță?

— Ce motiv concret ai să fii neliniștit
— Mirosul. Mirosul, tovarășe colonel, ni mînuiește nu-i pot spune asta, știu că nu e o probă, nu pot să-l menționez în nici un raport, unii m-ar lua în rîs, dar vorbim în patru ochi, ca oameni de meserie. Să mi înșele flerul tocmai acum?

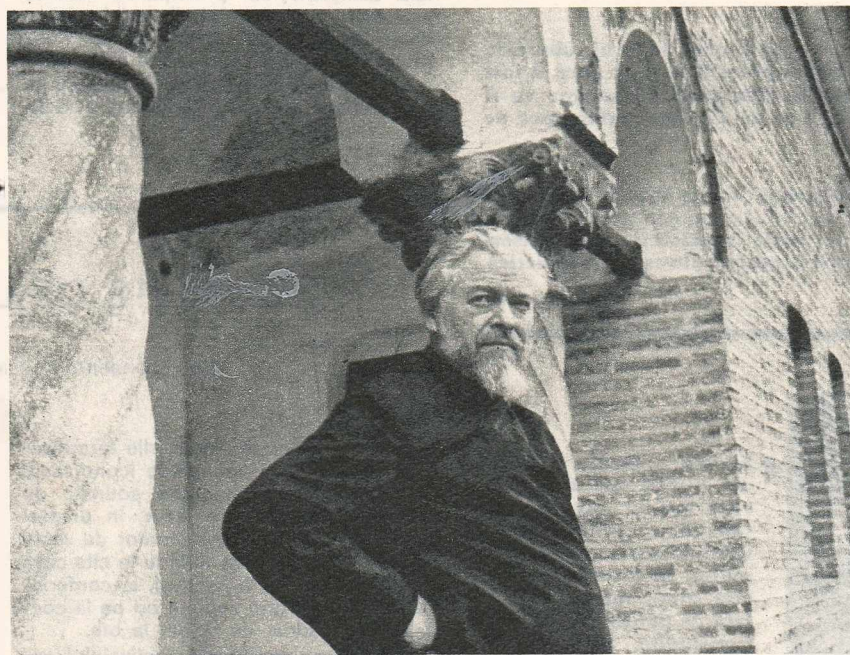
— Cel puțin dac-am ști cine este!... Că fi vreun cercetător adevărat.



... fel de vizitator ești dumneata, domnule Georgescu?

... ințele Paisie Prelipceanu, uimit de petrecute și nepetrecute...

... inuși care murdăresc.



— Tovarășe colonel...
 — Ei?
 — Iertați-mă, pedepsiți-mă, am comis o ilegalitate...
 — L-ai urmărit?!
 — Până acasă! Discret. Ardeam de nerăbdare să știu ce învîrtește.
 — Nu e cercetător?
 — Da de unde! Corector la o editură.
 — Se schimbă povestea...

*

Așa a început cea mai recentă luptă a

miliției judiciare bucureștene pentru evitarea unui jaf ce putea fi de proporții. Doar se simțise apariția pericolului, vag, incert, dar nu s-a preocupat nici un efort ca el să fie evitat.

Inițiativa căpitanului Coman a permis cunoașterea eventualului hoț, dar cu aceasta nu s-a rezolvat mai nimic. Va acționa singur ori în bandă? Ce metode va folosi? Va fi înarmat sau nu? Pe unde și când, mai ales când va încerca? Se ridicau zece de semne de întrebare, ipoteze și necunoscute ale unui extrem de complicat joc mental, susținut

SAPTE ZILE
 PE PĂMÎN

cu cel mai dificil adversar — însăși Întîmplarea.

Grupul operativ a pregătit minuțios modul de intervenție, prevăzînd toate variantele posibile ale comportării infractorului. Numai data «loviturii» nu putea fi aflată. Riscul lui Adrian Nicolae Georgescu — acesta fiind numele falsului cercetător — de a atrage atenția prin vizita la muzeu în afara programului și prin sfatul pe care-l dăduse de a se lăsa o fereastră deschisă, a creat presupunerea că este foarte grăbit. Deci pînda trebuia începută imediat, dar în formulă redusă, ca să nu se tulbure viața mănăstirii. Cineva a emis părerea: «Dacă n-are complicități, va alege o zi de sărbătoare religioasă, cînd monahii se plimbă pînă mai tîrziu, lăsînd poarta descuiată». Raționamentul părea fragil, dar cum întregul caz nu era decît o horă a dubiilor a fost acceptat și s-a hotărît ca formula întărită, cu tripla încercuire a muzeului, să se aplice în următoarele nopți: 20 aprilie (duminică), 23 aprilie (Sf. Gheorghe), 27 aprilie (duminică).

În noaptea de 23 aprilie 1969, orele 23.08, Adrian Nicolae Georgescu, de 28 de ani, căsătorit, licențiat în istorie, a apărut și s-a furișat prin poarta Mănăstirii Antim. Purta cu el trei saci de iută, goi, sîrmă izolată — pentru ambalarea icoanelor — și o pereche de mănuși pentru a nu lăsa amprente digitale.

Umbra vechilor ziduri l-a înghițit imediat. A stins becul din pridvorul intrării în muzeu, s-a cățărat pe un sfeșnic și a pătruns în interior prin ochiul de geam, destul de înalt, lăsat deschis «pentru aerisire», la propria lui sugestie, dată în ipostaza de cercetător științific. Dinăuntru a deschis o altă fereastră, mai mare și mai joasă, ca să-și asigure refugiul în caz de primejdie.

Între timp, afară se strîngeau cele trei cercuri.

În spatele «frontului», locotenentul Ion Hurdubaie, îmbrăcat în salopetă, uda cu o stropitoare cele patru bănci ale scuarului din fața mănăstirii, făcîndu-le neprimitoare pentru eventualii îndrăgostiți. «Cine știe dacă hoțul nu scapă din toate încercuirile pînă în stradă și nu fuge, neglijînd somațiile, încît va fi nevoie să se tragă?...»

Georgescu însă operează rapid. Scoate geamul unei vitrine și împachetează primele șase icoane de lemn, vechi de două secole. Duce coletul afară, îl ascunde lîngă un zid, și se înapoiază pentru a continua. E momentul să se intervină. Doi milițieni încep o discuție, cu voce tare, sub fereastra «de pătrundere», arătîndu-se mirați că geamul e deschis și becul stins. Hoțul nu pierde timp, fuge și se aruncă prin fereastra «de refugiu», ca un cascador. Nimerește însă... direct în încercuire. La somații se lipește de sol și e imobilizat.

În scuar tocmai apare o pereche mai tenace, care așterne un ziar pe banca udă. Tînărul e chiar... milițian, și lt. Hurdubaie, neglijînd consemnul, îi spune pe șleau că e cazul să cam dispară...

De la postul său mai îndepărtat, ofițerul încă nu știe că misiunea «Sfintului Gheorghe la Antim» abia s-a terminat, că hoțul a fost prins chiar în prima plasă, iar comorile sustrase sînt pregătite pentru a fi înapoiate pe loc reprezentanților mănăstirii.

SAPTE ZILE PE PĂMÎNT

LOS ANGELES În aşteptarea judecării apelului, Sirhan va fi cazat într-un «izolator» — un apartament de două camere, special construit la centrul medical pentru deţinuţi din apropierea oraşului Sacramento. Atât paza cât şi alimentaţia vor constitui obiectul unei atenţii speciale, menită să preîntâmpine eventualele atentate.

VATICAN Potrivit ultimelor date, Vaticanul are 733 locuitori, dintre care numai 419 cetăţeni vaticanezi, şi anume 27 cardinali, 27 arhiepiscopi, episcopi şi prelaţi, 12 călugări, 54 portari şi uşieri, 151 jandarmi papali şi 148 persoane civile.

DELHI Guvernul Bengalului de Vest a hotărât expulzarea de pe teritoriul acestui stat indian a membrilor «Corpului păcii» — organizaţie americană folosită pentru amestecul voalat în problemele interne ale unor state ce şi-au dobândit de curând independenţa.

ACCRA Adunarea constituantă a Ghanei, ce elaborează o nouă lege fundamentală a ţării, a stabilit limita minimă de vîrstă a şefului statului la 40 de ani. Incluziunea acestei prevederi în constituţie îl va obliga pe actualul preşedinte, generalul Kwasi Afrifa, să se retragă din funcţia pe care o deţine.

BONN În Republica Federală a Germaniei urmează să se construiască trei centrale nucleare, cu o capacitate de 600 şi respectiv 1 000 şi 2 400 megawaţi. În 1975 va intra în funcţiune cea dintîi dintre ele.

WASHINGTON 2 072 generali şi ofiţeri superiori în rezervă americani lucrează în prezent în 100 mari concerne ce se ocupă cu executarea comenzilor Pentagonului. În ultimii zece ani, numărul militarilor rezervaţi ocupînd posturi-cheie în concernele industriei de război americane a crescut de trei ori.

PARIS Specialiştili societăţii «Technocéan» experimentează — deocamdată pe model redus — un vas destinat depoluării apelor. Dispozitive speciale vor decanta 10 000 metri cubi de apă pe oră.

ROMA «Scarabeo 11», cea mai mare platformă de foraj submarin din lume pentru prospecţiuni petroliere şi de gaze, a fost dată în exploatare în Marea Adriatică. Platforma va fi deocamdată folosită în ape ce nu depăşesc adîncimea de 180 m.

MOSCOVA 50 manuscrise nou achiziţionate au îmbogăţit în ultimul an fondul manuscriselor lui V.I. Lenin. Alături de celelalte 30 000 originale existente, noile manuscrise sînt conservate cu grijă într-o bibliotecă specială din capitala sovietică.

GENEVA

C.I.C.R. ÎN ACŢIUNE

Corespondenţă specială de la C. POPIŞTEANU

Am străbătut Elveţia pe o vreme pluvioasă, de la lacul Constanţa la lacul Lemman, traversînd Zürichul, Berna, Fribourgul, Nyonul, Lausanne-ul, admirînd încă o dată minuţioasa organizare a traficului feroviar al acestei ţări, pentru a ajunge la Geneva, exact după 300 minute şi exact la întrevvedere pe care cu deosebită bunăvoinţă mi-o rezervase prof. Jacques Freymond, directorul Institutului de înalte studii internaţionale. Între subiectele conversaţiei noastre (toate venind să ilustreze afirmaţia distinsului meu amfitrion că sfera domeniilor în care se poate vorbi astăzi despre cooperare internaţională tinde să se extindă necontenit) activitatea Crucii Roşii Internaţionale — al cărei vicepreşedinte este prof. Freymond — a relevat aspecte de interes general. Preocupările C.I.C.R. (Comitetul Internaţional de Cruce Roşie) cu care Societatea de Cruce Roşie din Republica Socialistă România colaborează activ — îmi spune dl. Jacques Freymond — se concentrează în clipa de faţă spre câteva obiective prioritare. Dintre acestea, desigur că cele mai urgente sînt ineseşi zonele în care suferinţa omenească este cea mai acută, zonele de conflicte. Firesc deci să ne îndreptăm atenţia, forţele de care dispunem şi ajutorul pe care sîntem în măsură să-l acordăm Orientului Apropiat, Yemenului, Adenului şi, desigur, Asiei de sud-est. Programele de ajutor destinate acestor regiuni sînt fără îndoială complexe, dar principalele resurse pe care le suplinim sînt alimentele şi medicamentele. Uneori misiunea Crucii Roşii Internaţionale are un caracter informativ, cum este de pildă cazul vizitei pe care un reprezentant al C.I.C.R. a făcut-o în Boli-

via, unde se află deţinut Regis Debra Prof. Freymond mi-a explicat apoi acţiunea organizaţiei internaţionale în Niger. C.I.C.R. a reuşit, cu toate dificultăţile grave datorate sezonului umed şi temperaturii de lupte în continuă modificare să-şi intensifice livrările care sînt esenţiale pentru viaţa multor nigerieni. Practic această acţiune venea să ajute pe 2 milioane de oameni aflaţi de ambele părţi ale liniilor de luptă. Un fapt important este că, pe lângă medicamentele curenţe, Crucea Roşie Internaţională a iniţiat măsuri pentru vaccinarea a aproape 2 milioane copii contra rujeolei, varicelii şi tuberculozei. Pentru aprovizionarea cu alimente, C.I.C.R. a organizat 500 centre de distribuţie, ajutîndu-i pe săteci să semînte în cantităţi mari la cultivarea pămîntului, în bună parte părăsit. Au fost organizate de asemenea 30 de şcoli la sate. Ajutoarele ajung în Nigeria calea aerului datorită abnegaţiei echipajelor C.I.C.R., care au realizat numai luna aprilie aproape 500 de zboruri. Biafra, Crucea Roşie Internaţională a închis pista de la Uli — de fapt singurul punct de comunicare cu interiorul — cablogramă sosită în acel moment întrerupe. Prof. Freymond ne-o întîlnim vizibil emoţionat. Telegraful semnala pe buşirea unui al doilea avion al Crucii Roşii Internaţionale în Biafra, în ultimii 24 de ore. «Trecînd peste toate greutăţile şi asumîndu-ne chiar şi riscuri serioase, încercăm să facem tot ce putem pentru a veni în ajutorul oamenilor suferinţă, în speranţa că vom trăi ziua care se va găsi calea spre a feri lumea de războaie, de conflicte, de maldii, mizerie» — a încheiat prof. Freymond.

CANNES

CUVINTE DE LA FESTIVAL (I)

Corespondenţă specială de la P. CRISTIAN



◀ Stelele cinematografilei din multe ţări ale lumii s-au întîlnit din nou la Cannes, cu prilejul Festivalului internaţional al filmului. În fotografie: Marisa Mell, intrînd protejată de poliţişti la Palatul festivalului, la premiera filmului «Sweet Charity».

Lăsînd cronicarilor plăcerile ierarhizării estetice sau voluptăţile iconoclaste faţă de uriaşa filmografie adunată de 10 zile pe Coasta de Azur, în dreptul Capului Antibes, dau cititorilor de veste despre Cannes, transmîndu-le cîte ceva din ce se spune la festival, la conferinţele de presă, prin şedinţe ori pe la cocktailuri, sau chiar de la om la om.

● În seara deschiderii festivalului, vedeta cea mai busculată de foto, tele, cinereporter a fost nu o doamnă, ci un domn: Omar Sharif. Drept care celebrul star s-a simţit dator la întîlnirea, după gală, cu gazetarii să remarce: «Festivalurile mă duc cu gîndul la femei. Trebuie să te aştepţi la tot din partea lor — chiar să te faci fericit». Nu se ştie dacă omagiul a valorat cît toate blitzurile pierdute de doamne.

● Tristeţe pentru soarta Elizabeth Taylor. După cîte s-a zvonit aici, «logodnica Americii» (de acum 20 de ani) nu va mai putea continua să apară în filme. Boala de care suferă de mai mulţi

ani s-a agravat simţitor.

● Întrebare la radio Monte Carlo. — Nu credeţi că invitaţii la Festivalul de la Cannes sînt prea exigenţi, aşteptîndu-se numai la capodopere?

— Poate se simt datori s-o facă, deoarece ei nu-şi plătesc, ca spectatorii cîştigi, biletele de intrare (iar un bilet, a costă 15 franci noi).

— Şi nu credeţi că invitaţii au o prerinţă specială pentru filmele dificile?

— Viaţa ar fi într-adevăr mai puţin amuzantă dacă nu ne-am plictisit din cînd cînd.

● Cel mai tăcut actor la festival: Mico Piccoli. În filmul «Dillingier este moartă» Piccoli rosteşte doar o duzină de repli. Declaraţia sa a fost la fel de scurtă: «Sînt pentru prima oară la un festival».

● La festival se schimbă multe păreri şi despre... filme.

Iată-o pe cea a lui Jean Delannoy obţinut în 1946 Marele premiu, aici, pentru «Simfonia pastorală».

«Cinematografia recăpătă viaţă —

Planul F. N. E.

de Silviu BRUCAN

În sfârșit, s-a creat pentru prima dată în cadrul conferinței cvadripartite de la Paris o situație care deschide calea unui progres real în vederea restabilirii păcii în Vietnam. Planul amplu prezentat în ședința din 8 mai de Tran Buu Kiem, șeful delegației Frontului Național de Eliberare, oferă o bază de negocieri altă de constructivă încât primul test — recunoașterea caracterului său rezonabil de către părțile adverse — a fost trecut cu succes. Reacția oficială americană, deși conține rezervele care erau de așteptat, promite «examinarea atentă și binevoitoare» a propunerilor, iar guvernul de la Saigon este nevoit să se replieze pe noi poziții diplomatice și să admită că cel puțin unele dintre punctele planului de pace pot fi discutate imediat. Pentru observatorii care cunosc tehnica negocierii diplomatice, care nu este altceva decât continuarea luptei politice cu alte mijloace, apare evident că lucrurile au fost mișcate din impas.

În esență, planul F.N.E. pornește de la pozițiile de principiu cunoscute din programul în cinci puncte al F.N.E. și programul în patru puncte al R.D. Vietnam și de la acordurile de la Geneva din 1954 și, ținând seama de obiecțiile ridicate de partea adversă în cursul discuțiilor de până acum, oferă o serie de soluții problemelor celor mai spinoase ale reglementării politice și militare a problemei vietnameze. Reafirmând condiția cea mai importantă a reglementării, — Statele Unite, fiind agresorul, trebuie să-și retragă necondiționat trupele — planul o pune de astă dată în legătură cu necesitatea unor alegeri libere și democratice, care evident nu pot avea loc în prezența a 500 000 soldați americani. Elementul nou și pozitiv al propunerilor îl constituie prevederea privind crearea unui guvern de coaliție — expresie a unei înțelegeri naționale și a unei largi uniuni a tuturor păturilor populației. Cealaltă problemă spinoasă a negocierilor, — forțele armate vietnameze aflate în Vietnamul de sud — care a constituit până acum principalul obstacol ridicat de părțile americane și saigoneze în calea unei soluții, urmează să fie rezolvată de înseși părțile vietnameze. Pe lângă aceste elemente cheie ale planului F.N.E., se prevede că Vietnamul de sud va promova o politică externă de pace și neutra-

litate, va stabili relații cu toate țările, inclusiv Statele Unite, pe baza celor cinci principii ale coexistenței pașnice, iar în ce privește reunificarea Vietnamului, ea va fi înfăptuită în mod treptat, pe cale pașnică, pe baza acordului dintre cele două zone, fără amestec străin.

Desigur, experiența politică previne împotriva unui optimism exagerat și naiv care s-ar naște din premisa că singurul lucru pe care l-au așteptat până acum S.U.A. și guvernul de la Saigon ca să treacă la soluționarea litigiului ar fi fost propunerile F.N.E. Va fi necesar abia acum ca Administrația Nixon, care a promis «să pună capăt războiului», să adopte o atitudine realistă și să renunțe la concepția potrivit căreia trupele americane pot fi retrase numai în măsura înarmării și sporirii trupelor saigoneze; clica militaristă de la Saigon va trebui și ea să renunțe la mașinațiile politice dubioase care au drept scop confecționarea de circumstanță a unei coaliții de partide «anticomuniste», menite a împiedica F.N.E. să joace rolul major ce-i revine — și pe care și l-a cucerit în văzul lumii întregi — în viața politică sud-vietnameză. Pentru că dacă până astăzi F.N.E. și-a dovedit din plin capacitatea de a organiza și însuși lupta de eliberare a poporului, el se dovedește acum o forță politică matură care se situează la înălțime și pe plan politic, intern și internațional.

Cele 10 puncte ale planului F.N.E. formează un tot încheșat, o concepție de ansamblu care oferă o soluționare globală, atât militară cât și politică, a problemei vietnameze. De aceea, stratagema pe care o sugerează unele cercuri la Washington și la Saigon de a selecta pentru discuție doar unele puncte — cele mai convenabile menținerii statu quo-ului — nu poate duce la rezultatele pozitive așteptate. Într-un cuvânt, problema se reduce la înțelegerea faptului că negocierile de la Paris nu pot duce la menținerea sub altă față a situației existente în Vietnamul de sud, ci că ele pot progresa numai prin schimbarea acestei situații. Drumul de la război la pace nu se numește statu quo, ci schimbare.

nt bucuros că am crezut în ea de-a
igul multor ani. Nu este cituși de puțin
re meritele cele mici ale Festivalului
la Cannes de a ne convinge timp de
uă săptămâni că a șaptea artă nu se
ă în pericol de a muri. Pe de altă parte,
se pare că a compara valori incompa-
abile, cu atât mai mult valori aparținând
eritor națiuni, este într-un fel ca și
m ai compara un tablou de Rembrandt
unul al lui Watteau, a cincea simfo-
de Beethoven cu o nocturnă de
opin, pentru a hotărâ care e cea mai
nă».

» Pierre Etaix, care mi-a spus senin
pă viziunea filmului său «Marea dra-
ste» că nu așteaptă nici o recompensă
la festival și a elogiat marile merite
manifestării de la Cannes pentru
simburile internaționale în domeniul
ematografiei, a completat cele spuse
Delannoy: «Însăși ideea de a compara,

de a judeca, îmi displace. Poți prefera,
după propriul temperament sau înclina-
ție, un bun film, altuia, dar în fața mai mul-
tor filme de calitate nu poți decreta că X
este cel mai bun. Este ca și cum ai spune
că o cremă de ciocolată este mai bună
decît brînză Camambert sau, și mai mult,
mai bună decît cea mai frumoasă femeie
din lume, care de fapt rămîne întotdeauna
cea pe care o iubim».

La un festival de pregnanță artistică
remarcabilă, cum este Cannes 1969, chiar
și vorbele critice sună frumos. Mai ales
cînd filmele excepționale, foarte bune
sau bune (dar fără a le compara decît
cu ele însele) se numesc pînă acum «If»,
«Marea dragoste», «Calcutta», «Ada-
len 31», «Easy Rider», «Rebelul», «Flash-
back», «Antonio das Mortes», «Va merge»,
«Noaptea cu Maud», «Vara americană»,
«Cronica moravă».

rlinul occidental. Mai multe sute de ucenici din industria de automobile și
eri muncitori din alte ramuri au organizat o demonstrație protestînd împotriva
ploatării, a lipsei de ajutor profesional și social. Pe pancarta din prim-plan stă
is: «Progres, Da — exploatare, NU».



BOLIVIA: CURSA PREZIDENȚIALĂ

Moartea președintelui Barrientos, în ur-
ma unui accident de elicopter, nu a fă-
cut decît să ascuță și mai mult contradic-
țiile dintre forțele politice bolivienne care
ii creaseră în 1964 lui Barrientos condiții
propice pentru a-l înlătura, printr-o lovi-
tură de stat, pe Victor Paz Estenssoro,
președintele de atunci al Boliviei, și de a-i
lua locul, prin vot, doi ani mai târziu. La
început Barrientos a făgăduit și chiar
a inițiat reforme salutare, ca reforma
agrară, votul universal, democratizarea
învățămîntului, abil contracarate însă de
concesionarea masivă a industriei țării
unor monopoluri străine.

Măsurile antidemocratice care au urmat
— noi impozite asupra pămîntului, milita-
rizarea economiei și a învățămîntului — au
făcut ca Barrientos să piardă sprijinul
țărănilor (3 milioane din 4,5 milioane locui-
tori ai țării) și, în genere, al maselor popu-
lare. Pe de altă parte, «cazul Arguedas»,
de anul trecut, cînd fostul ministru de
interne a dezvăluit «colaborarea» guve-
nului bolivian cu CIA și USIA în prinderea
și asasinarea lui Che Guevara, precum și
o serie de declarații mai recente ale lui
Barrientos privind «reconsiderarea acor-
durilor cu S.U.A.» și «o eventuală extinde-
re a comerțului cu Estul» au provocat în-
grijorări la Washington și vii nemulțu-
miri în rîndul armatei bolivienne, condusă
de Ovando Candia.

Ovando Candia, care este principalul
candidat în alegerile prezidențiale de anul
viitor, s-a aflat în permanent rivalitate cu
Barrientos, aspirînd la fotoliul preziden-
țial încă din 1966. După unii observatori,
Candia a încercat să conducă «de facto»
Bolivia, în spatele președintelui «de jure»,

menținînd pe timp nelimitat starea de
alarmă pe întreg teritoriul țării și operînd
arestări în rîndul liderilor unor partide
opoziționiste, sub pretextul descoperirii
unor atentate și comploturi împotriva pre-
ședintelui republicii. Aceste fapte au de-
clanșat o puternică criză în guvern și
parlament. Criza s-a accentuat în clipa
cînd mai mulți lideri politici aflați în exil —
fostul președinte Paz Estenssoro (Miș-
carea Naționalistă Revoluționară — M.N.R.),
fostul vicepreședinte Juan Lechin (Par-
tidul Revoluționar al Sîngii Naționaliste —
P.R.I.N.) și deputatul Mario Montenegro
(Falanga Socialistă Boliviană — F.S.B.)
și-au anunțat intenția de a se reîntoarce
în țară pentru a participa la cursa pentru
fotoliul prezidențial.

Dispariția din această cursă a lui René
Barrientos a readus în actualitate figura
vicepreședintelui Adolfo Salinas, actualul
președinte interimar al Boliviei. Deși
nu și-a anunțat oficial candidatura, el se
numără printre favoriții scrutinului pre-
zidențial. În acest sens este privită și re-
centa remaniere prin care Salinas și-a
adus în guvern mai mulți prieteni, ostili
lui Candia, care este bănuie că ar putea
recurge la forța armelor pentru a nu scăpa
fotoliul rîvnit.

Salinas a declarat într-o recentă confe-
rință de presă că nu va preda, în nici un fel,
puterea șefului suprem al armatei boli-
viene. Observatorii politici din La Paz sus-
țin însă că, oricum, Ovando Candia rămîne
totuși principalul candidat, întrucît el se
sprijină pe cea mai puternică instituție
în stat — armata.

Dan BULGAR

C.E.A.E.O. - TENDINȚE DE REORIENTARE

Recent, a avut loc la Singapore cea de-a
25-a sesiune a Comisiei Economice a
O.N.U. pentru Asia și Extremul Orient
(C.E.A.E.O./O.N.U.). Deși în unele dintre
țările reprezentate în acest organism
are încă audiență concepția — alimentată
de anumiți economiști burghezi — potri-
vit căreia ieșirea din starea de înapoiere
economică s-ar putea realiza, în primul
rînd, pe baza așa-numitului «ajutor finan-
cian» străin (aici, în speță, cel american),
în cadrul sesiunii, din cuvîntul majorității
vorbitoarelor s-a desprins ideea că este

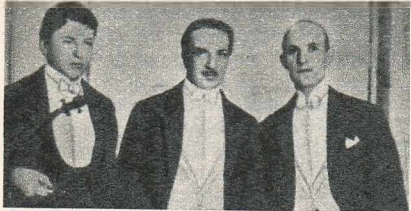
necesară o acțiune amplă de valorificare
a resurselor țărilor respective într-un efort
susținut menit să asigure, realmente, în-
vingerea subdezvoltării economice. Așa
cum releva «The Times» într-o corespon-
dență din Singapore, «nu atît creșterea
ajutorului extern, ci o nouă strategie pen-
tru dezvoltarea economică este cerința
care s-a degajat din cuvîntările la sesiunea
recentă a C.E.A.E.O./O.N.U.».

În aprecierea situației economice din

(Continuare în pag. 36)

ARHIVĂ-FOTO

AGENDA LUI ENESCU



Aprilie-mai 1924; pentru George Enescu sînt luni obișnuite de lucru. Avea atunci 43 de ani și numele lui figura de mult printre cele ale marilor compozitori, violoniști, pianisti și pedagogi ai lumii. Celebritatea de care se bucura se datora neobișnuitului său talent și — mai cu seamă — muncii neîntrerupte în care se avintase încă de la vîrsta de cinci ani. O ilustrare a acestei munci — activitatea sa concertistică internațională pe o perioadă de numai două luni, din anul 1924: la sfîrșitul lunii martie dă, la New York, concertul de încheiere a unui turneu întreprins timp de zece săptămîni în S.U.A.; în zilele următoare trece Atlanticul, pentru ca la 1 aprilie să concerteze la Saint-Etienne, în Franța, iar la 24 aprilie la Paris (unde i se conferă ordinul Legiunea de Onoare); la 4 mai dirijează un concert la București; la 5 mai cîntă la Ateneu, împreună cu un alt virtuos al viorii, — Jacques Thibault — concertul pentru două viori de Bach, sub bagheta lui George Georgescu (în fotografie: Enescu, Thibault, Georgescu); la 13 mai concertează la Londra; la 18 mai dirijează la București; la 21 mai e solist într-un concert la Ateneu. Și să ne amintim că lungile și obositoare călătorii din vremea aceea se făceau cu trenul și cu vaporul, nu cu rapidele avioane de astăzi.

Ion MUNTEANU

(Urmare din pag. 35)

Asia de sud-est și Extremul Orient trebuie ținut cont de faptul că în această parte a lumii se desfășoară războiul din Vietnam, care a avut și are o înfrîngere negativă și nefastă asupra economiilor unor țări din regiune: creșterea cheltuielilor militare ale țărilor care participă, alături de S.U.A., la agresiunea împotriva poporului vietnamez; condiționarea situației economiilor altor țări de cumpărările americane de mărfuri de pe piața acestora pentru întreținerea trupelor din Vietnam. Iar, în eventualitatea încetării acestui război, după cum avertizează raportul comisiei, nu trebuie să se spera «într-o explozie a generozității americane».

Acestea constituie și cauzele pentru care într-o serie de țări din Asia de sud-est și Extremul Orient se manifestă tendințe de reorientare, de degajare, de depărtare față de tutela și dependența americană. Japonia ar dori, se pare, pe plan economic, să ia locul «partenerului» nord-american, pătrunzînd puternic cu produsele sale pe piețele asiatiche și făcînd propuneri «ispititoare» de ajutor financiar și economic.

Mulți delegați s-au exprimat însă pentru lărgirea schimburilor comerciale pe baze echitabile între țările din regiune, cit și cu toate țările, pentru eliminarea discriminărilor în comerț, care dau naștere unor veritabile paradoxuri ale zilelor noastre, cum este cel citat de delegatul neozelandez privind imensele stocuri de unt și lapte din Piața comună, care sînt pasibile de a fi distruse, în ciuda faptului că sînt atît de necesare multor țări ale lumii, inclusiv țărilor din această parte a globului.

Ilie ȘERBĂNESCU

FABULA CU CÎINI DE RASĂ

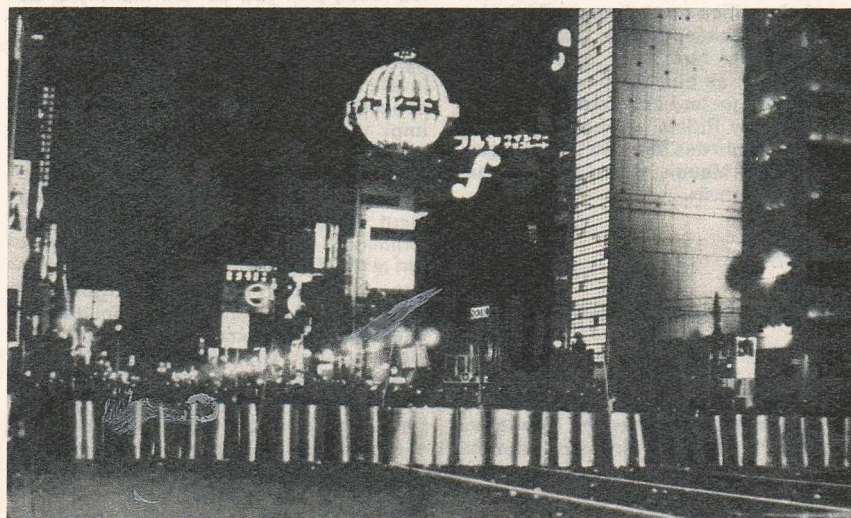
Cincizeci de cîini de rasă vor manifesta în cursul acestei luni în fața Camerei Comunelor purtînd pancarte pe care vor fi înscrise cuvintele: «Nu, exporturilor către Japonia». Evident, cîinii vor fi însoțiți de crescători, nu pentru că nu pot fi atît de bine dresați încît să-și exprime limpede punctul de vedere și în probleme de comerț exterior, ci pentru că Asociația crescătorilor de cîini de rasă — cîini care reprezintă un articol de predilecție al exportului către Japonia — este profund afectată de soarta pe care o au «produsele» lor în țara de destinație. Se pare că în Japonia nu există, ca în Anglia, legi împotriva cruzimii față de animale și din această cauză cîinii exportati au adeseori o soartă tristă și o moarte și mai tristă. Întrucît însă spectacolul unei asemenea demonstrații, mai ales în fața instituției în cauză, nu pare să se bucure de agrementul autorităților, crescătorii au fost avertizați să-și țină potaile sub control «pentru a nu murdări caldarîmul». Organizatorii demonstrației afirmă că participanții canini sînt destul de bine dresați pentru a nu crea situații neplăcute, dar consideră că avertismentul poate servi și drept pretext pentru interzicerea demonstrației.

Întimplarea seamănă foarte bine cu un episod petrecut în Liberia cu faimosul «corp al păcii», organizat de Statele Unite. Un membru al său, Joseph Marchese,

a fost expulzat pentru «amestec în afacerile interne ale țării». Ceea ce pare curios este că inițiativa expulzării nu aparține autorităților liberiene, ci ambasadorului S.U.A., A. Brown. În definitiv întreaga activitate a «Corpului păcii» este considerată de opinia publică africană drept un amestec în afacerile interne ale altor țări și, dacă ambasadorul dorea într-adevăr să-l curme, pentru a fi consecvent cu principiul enunțat, în cazul Marchese, putea foarte bine să trimită acasă toată echipa. Numai că ulterior s-a aflat că Marchese, împreună cu alți colegi ai săi, a organizat acțiuni de protest împotriva «birocrației excesive a Corpului păcii». Ei au cerut ca personalul administrativ al grupului să fie constituit din tineri voluntari și nu din «birocrați trimiși de la Washington». Acesta e motivul pentru care a fost trimis Marchese acasă. Are vreo legătură cu treburile interne ale Liberiei? Din acest punct de vedere, nu. Dar ambasadorului îi trebuia un motiv, orice motiv (la fel ca în cazul cîinilor de rasă), pentru a lichida o manifestare neplăcută. Numai că, dacă pavajul din fața Camerei Comunelor poate fi ușor restaurat, chiar și în caz de «accident» provocat, pretextul folosit de Brown ar putea să fie luat în serios și extins la cazuri mai plauzibile.

Nicolae LUPU

Un aspect mai puțin obișnuit de pe una din principalele și renumitele artere ale Tokyo-ului — Ginza. Intensul trafic a fost oprit de poliția care, adăpostindu-se în dosul unor uriașe scuturi metalice, se pregătește să pună stavilă uneia din impunătoarele manifestații în cadrul cărora demonstrații se pronunță cu hotărîre pentru retrocedarea Okinawei către Japonia.



CRONICA DE TREI SECADE

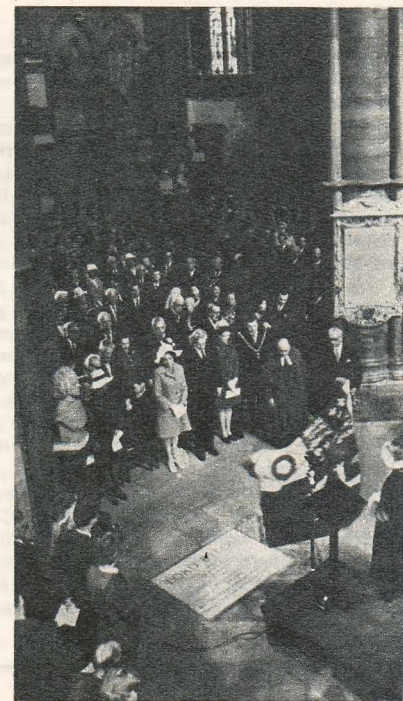
LUNA MAI (1)

E luna mai, e primăvara, natura cîntă, soarele ride, opereta umană e în floare. E luna trufandalelor. E luna îndrăgostitilor. La Paris apare o carte care strînge toată corespondența ticălosului între ticăloși. Heinrich Himmler, ștabul Gestapoului, ștabul S.S.-ului, comisarul pentru «afirmarea rasei» — nu văd altă lună mai bună pentru lectura acestor «piese» decît acest mai. La 21 august 1944 se transmitea la Auschwitz, pe adresa lui Guntraum Pflaum, specialistul în lupta contra paraziților, următoarea scrisoare din partea Reichsführerului S.S.: «... vă facem cunoscut că Reichsführerul are intenția ca după război

să creeze o cameră a muștelor. Aici, toți S.S.-führerii și membrii poliției, care fie că subapreciază flagelul muștelor și insectelor, fie că le consideră cu ironie și dezinvoltură, vor face un sejur îndelungat pentru a se familiariza cu problema pe plan teoretic și, pe de altă parte, vor fi «mingiați» de sutele și miile de insecte adunate în cameră...»

LUNA MAI (2)

La 9 octombrie 1942, Himmler îi scria «secret» lui Kurt Knoblauch, șef de stat-major în teritoriile ocupate: «(1) Fiecare superior ierarhic german trebuie să vegheze ca subordonații să-l privească în ochi. O regulă veche stabilește că în ochi se poate citi totul și că un adevărat subordonat poate fi menținut, numai din privire, în stare de dependență și supunere...» La 25 ianuarie 1943, o scrisoare secretă către Oswald Pohl: «Scumpe Pohl, greutatea în alimentarea trupelor noastre la Stalingrad îmi dovedesc că de puțin pre-



În memoria marelui poet englez Byron la «Colțul poezilor» din catedrala Westminster a fost instalată o placă comemorativă, în prezența președintelui Asociației de poezie, dr. William Plome

Printre recente acțiuni muncitoreș revendicative din Italia se înscrie greva de la filiala italiană a firmei americane «Coca-Cola», prilejuită de refuzul societății de a reînnoi contractul colectiv

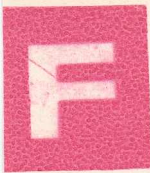


gătiți sîntem pentru asemenea situații. Am fi putut extrage lecții mai bune din istorie. Dați deci spre studiere cartea lui M. Prawdin — «Gingis Han și moștenirea sa». Se găsesc acolo numeroase indicații asupra felului cum se usucă bucățile de carne, cum se păstrează laptele și cum se poartă aceste alimente de rezervă în coburii șeilor. Laptele se prezenta în cuburi tari ca piatra. Ce cantități de carne conservată și plină de vitamine ne-am putut procura, dacă toți caii căzuți ar fost tratați după modelul lăsat de Gingis Han!...»

LUNA MAI (3)

De aproape 25 de ani luna mai e pentru mine cea mai frumoasă lună a anului fiindcă în această lună a crăpat Hitler în această lună s-a sinucis Goebels, în această lună Himmler a înghițit cianur de potasiu.

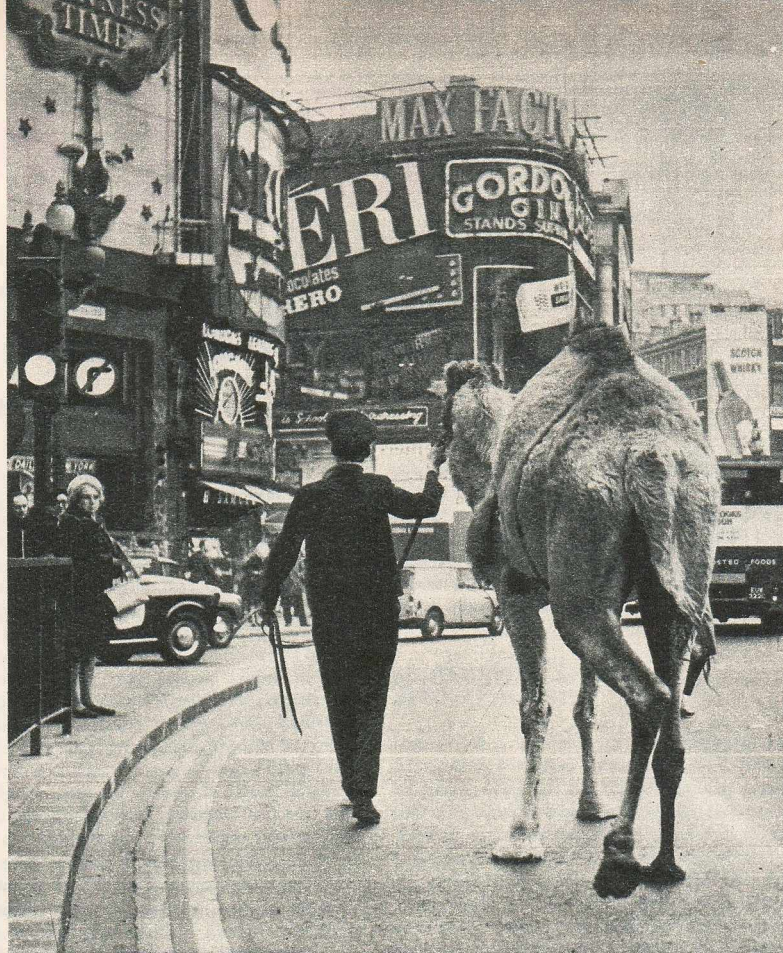
RADU COSAȘU



AI ODIHNITOR NICI CĂ SE POATE ▲

Dacă doriți câteva momente de adevărată relaxare — ne sfătuiește mister Jackie Paul din Maidenhead — cedați în felul următor: culcați-vă pe o scindură plină cu cuie bătute cu vârful în sus, puneți-vă pe piept scindură cu cuiele bătute cu vârful în jos, și în postura aceasta de sandwich cu cuie dispuneți ca Rolls ce-ul dv. de 2,5 tone să treacă cu o roată peste scindura superioară. Veți simți — ne asigură mister Paul, care se pretinde a fi primul fachir alb — o dulce stare de odihnă a întregului organism, cu condiția să fiți pe deplin stăpîn al sistemului dv. nervos, așa încît să puteți comanda fiecărui mușchi în parte. Altfel... fel, veți avea în corp tot atîtea găurele cîte cuie sînt în cele două scinduri.

Prea bine! Ce ne facem însă dacă nu posedăm un Rolls Royce? Rămînem nerelaxați?



▲ CAMELTAX

Cît sînt ei de britanici, și tot s-au uluit cînd o cămilă ca toate cămilele a luat-o în sus pe Regent Street și a traversat apoi vasta piață Piccadilly. Uluiala a ajuns la limită cînd s-a aflat că patrupedul saharian, pașnic locatar al unei grădini zoologice, a fost închiriat de către un extravagant pianist, mister Valentino, care n-a vrut să descindă la «Café Royal» decît dintre cocoșele unei cămile...



▲ SALUTĂRI DIN LUME...

Prof. dr. Antonin Kocenda din orașul Bucovice din sudul Cehoslovaciei posedă cea mai bogată colecție de cărți poștale ilustrate din lume.

Rod al unei strădăanii de peste 40 de ani, colecția numără peste un milion de ilustrate, cele mai vechi datînd din anul 1886.



▲ BANI MAI VALOROSI DECÎT... BANII

Doi tineri zidari englezi din Colchester au descoperit — în timp ce lucrau la fundațiile unei construcții — un vas conținînd nici mai mult, nici mai puțin decît 10 000 de monede de argint cu egiția regelui Henric al III-lea. O vechime deci de peste 700 de ani. Iată-i pe cei doi muncitori în localul poliției, unde au depus comoara găsită, mulțumiți că valoarea banilor descoperiți de ei este mult mai mare decît valoarea lor nominală.

▲ TRAGI CU PUȘCA, NU IA FOC!

În Japonia a fost produs de curînd materialul neinflamabil tevilon-valulen, care va deveni, cu siguranță, singurul folosit pentru perdele și cortine în teatre și alte săli de spectacol, precum și în hoteluri, spitale, cămine de copii, gări, locuințe etc.

Iată o demonstrație experimentală a calităților deosebite ale acestui nou material: flăcările au cuprins cu repeziune, distrugînd complet, o casă obișnuită, în timp ce una echipată cu materialul tevilon-valulen a rămas intactă, în urma administrării unui «tratament» identic.

UXMAL

oraș sfânt al mayașilor

de Mircea RĂDULESCU

Zona arheologică Uxmal se găsește la mai puțin de o oră cu mașina de Merida, capitala statului mexican Yucatan, în dreptul kilometrului 78 al șoselei ce duce spre Campeche. O scurtă ramificație a șoselei, și te afli în peisajul straniu al orașului sfânt, în vecinătatea căruia se înalță, contrastantă, construcția unui hotel-restaurant.

PUȚINĂ ETIMOLOGIE, PUȚINĂ ISTORIE

Se presupune că numele său a fost inițial Oxmal, ceea ce înseamnă construit de trei ori. Distrus probabil de invazii succesive, a fost de fiecare dată refăcut. În cronicile cunoscute sub numele de Cărțile lui Chilam Balam se menționează o ocupație tîrzie: «În Katun 2 Ahan (adică între anii 987 și 1007) în Uxmal se stabili Ah Suytok Tutuc Xiu». Acestea sînt datele de la care au pornit cea mai mare parte a istoricilor și arheologilor atunci cînd au apreciat vechimea Uxmalului.

Atît Uxmalul cît și Chichen Itza — cele mai mari și impresionante complexe ale arhitecturii maya din peninsula Yucatan — au fost găsite pustii de conchistadori. Erau de pe atunci două orașe moarte. Cum și de ce au fost părăsite — iată un mister încă nedezlegat de cercetătorii istoricii mayașilor.

Ca și majoritatea orașelor maya, Uxmalul a fost vizitat prin 1841 de exploratorul nord-american John L. Stephens, care a făcut cunoscută lumii existența acestui important centru arheologic

în lucrarea sa «Călătorie în Yucatan». Aventurile și pericolele prin care a trecut pentru a ajunge aici, suferințele îndurate par călătorului de azi de necrezut. Uxmalul a fost vizitat și de alți exploratori, care au consemnat cele văzute aici. În 1929, Franz Blom desena chiar un plan al așezării. Explorări sistematice și lucrări de restaurare au fost întreprinse de guvernul mexican cu începere din 1938 și au continuat neîntrerupt de atunci încolo, sub egida Institutului național de antropologie și istorie. Urmărindu-se în primul rînd salvarea, cu ajutorul consolidărilor și al reconstrucției, a principalelor edificii, investigațiile arheologice nu sînt încă destul de avansate pentru a oferi o imagine completă a ceea ce a fost Uxmalul. Se poate afirma totuși că aproape totalitatea monumentelor acestui ansamblu, cunoscute pînă în prezent, corespund perioadei clasice maya. Cu toate că în întregul Yucatan existau aceleași principii tehnice și științifice, aceleași credințe religioase și obiceiuri, fiecare dintre provinciile maya și-a elaborat propriul său stil artistic. Din perioada maya totecă, de pildă, cunoscută mai ales prin monumentele de influență totecă din Chichen Itza, nu există la Uxmal decît anumite elemente în decorația edificiilor. Se poate spune că Uxmalul reprezintă cel mai pur stil maya.

ÎNTE PIRAMIDA PREZICERILOR ȘI PATRULATERUL PORUMBEILOR

Întregul ansamblu impresionează prin simplitatea sa monumentală. Centrul zonei arheologice,

vechiul loc de ceremonii al Uxmalului, ocupă o întindere de aproximativ un kilometru de la nord la sud și 600 metri de la est la vest.

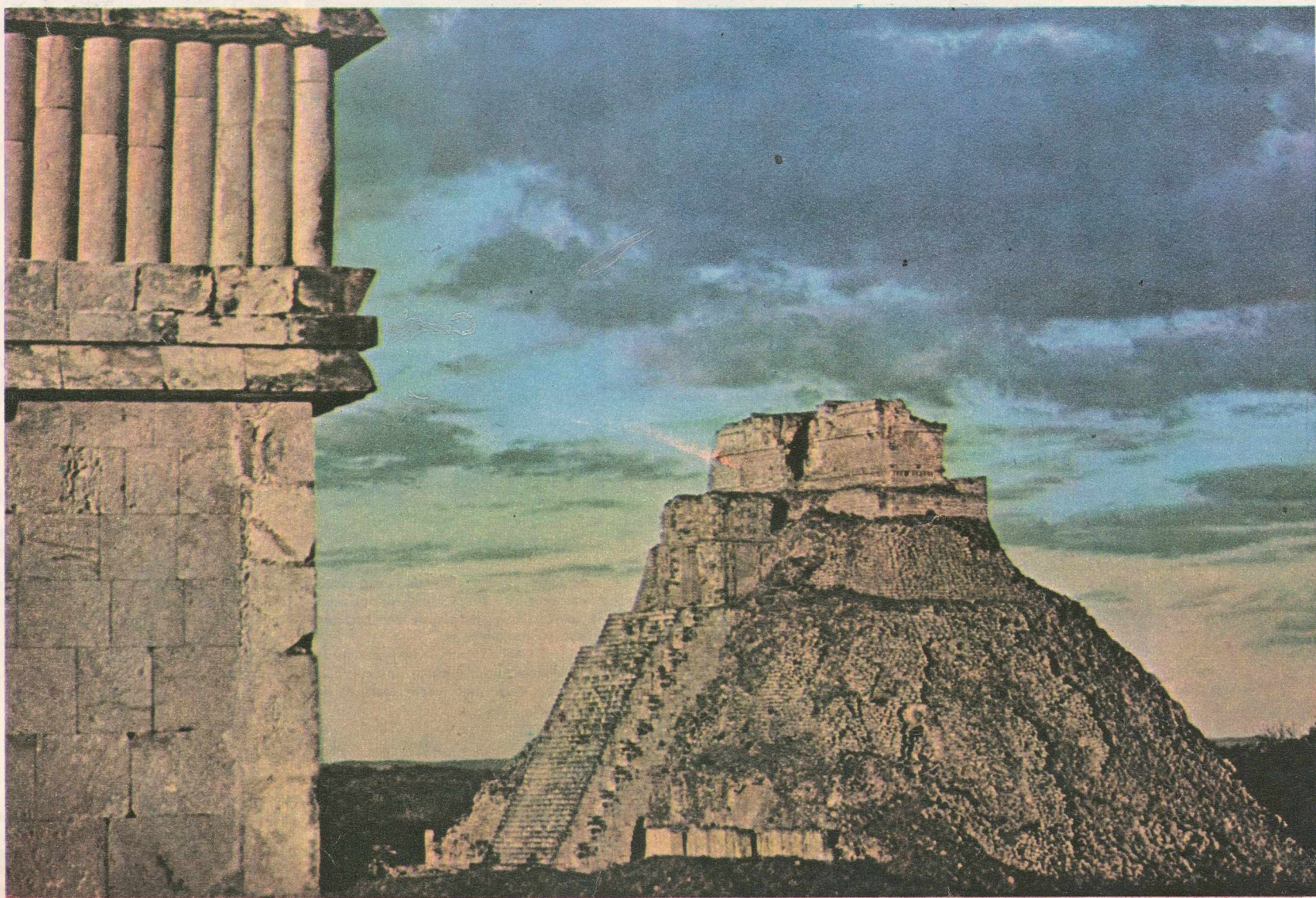
În apropierea intrării în zona arheologică, așa-numita Piramidă a prezicerilor sau a vrăjitoarei atrage atenția prin proporțiile sale impozante și aspectul deosebit de al celorlalte construcții, baza sa fiind nu pătrată sau dreptunghiulară, ci de forma unei elipse. Urcînd treptele piramidei se ajunge la două temple construite pe platforma sa superioară. În interiorul piramidei — alte cinci temple, suprapuse și construite la epoci diferite. O legendă spune că datorită farmecelor unei vrăjitoare, dintr-un ou a ieșit un copil care a crescut atît de repede încît după un an ajunsese bătrîn. Trimis de vrăjitoare să-l provoace pe regele Uxmalului, acesta îi ceru să construiască un palat într-o singură noapte, ameninșîndu-l cu moartea dacă nu va reuși. Bătrînul înalță în timp de o noapte piramida, după care fu proclamat prezicator și numit guvernator. Așa s-ar fi născut Piramidă prezicerilor.

Pe o terasă naturală se înalță Palatul guvernatorului, una dintre cele mai interesante construcții ale Uxmalului și totodată unul dintre cele mai frumoase monumente ale Americii prehispanice, impresionant prin armonia proporțiilor și prin elementele decorative ale frizei. Pe prima terasă a acestui palat, în colțul din nord-est, se află un edificiu caracterizat prin echilibrul și eleganța austeră a decorațiilor. Principalul motiv ornamental: broasca țestoasă, de unde și denumirea construcției: Casa broaștelor țestoase. Patrula-

terul călugărițelor a fost botezat astfel din cauza numeroaselor camere ale acestui ansamblu — patru edificii înconjurînd o vastă curte dreptunghiulară, care au amintit conchistadorilor de mănăstirile spaniole. Patrulaterul porumbeilor ansamblu impunător, a primit această denumire datorită unor elemente de construcție aduc cu un porumb. Terasa pe care a fost înălțat un grup de monumente de tipul stelelor funerare — cincisprezece monoliți dintre care unii au cîte trei metri înălțime — a fost supranumită Platforma stelelor. Cîteva alte construcții, așezate pe o terasă de mică înălțime, sînt printr-o tradiție locuința vrăjitoarei, mama adoptivă a bătrînului care ar fi construit Piramidă prezicerilor.

Nu am putut enumera aici toate edificiile Uxmalului, dintre care unele, ca de pildă Piramida mare, nu au fost încă complet dezgropate. Aș vrea să relev faptul că toate edificiile, din piatră masivă, ale acestui impresionant complex arheologic au fost realizate fără ajutorul animalelor de tracțiune, că toate ornamentele ce împodobesc au fost cioplite numai și numai din uneltele de piatră. Un motiv în plus de reflectare asupra oamenilor și artei acelei epoci.

Silueta masivă a Piramidei prezicerilor tronează ca o fortăreață în apropierea intrării în zona arheologică.



carte

● Fără a privi prea în roz viitorul, semnalăm apariția în ultimul timp a unor semne care ar putea prevesti literaturii pentru copii și tineret prezența atenției din partea criticii literare. E drept că semnele n-au fost date, decât cu foarte rare excepții, de înșiși reprezentanții acesteia. Și astfel ne-a fost dat să citim, nu oemul, în Scinteia un cursiv de mari frumuseși publicistic semnate de Fănuș Neagu despre cartea «Tartine cu vară și vinț» a lui Octav Pănuș-Iași. Și tot în același cotidian am mai întâlnit un alt cursiv în care Gheorghe Tomozei suna clopoței de alarmă, cu clinchet nu prea blând, la organele de auz ale criticilor noștri literari. Iar într-un recent număr al României literare, Eugenia Tudor analizează îmbiator și pe o întindere de spațiu neobișnuit o carte pentru copii. Am dori însă ca lucrurile să nu se oprească aici.

● La Editura tineretului s-a tipărit Omul de piatră — basme — de Victor Eftimiu.
● Culegerea de eseuri Euphorion îl recomandă pe autorul ei, Nicolae Belotă, ca pe un interpret de largă receptivitate, sensibil și inteligent, al fenomenului literar (Editura pentru literatură).

● Prăgurile — roman, 2 vol. — de Mircea Constant. Evocare epică multiplană a epocii de dinainte și după eliberare. Autorul vedește o cunoaștere profundă a realităților investigate. Romanul, clasic structurat, se urmărește cu interes (Editura pentru literatură).

● Cartea Psihologia și viața cuprinde studii în care autorii lor își propun «să infățișeze modul cum contribuie psihologia la rezolvarea unor probleme ridicate de viață, de practică» (Editura științifică).

● La a doua carte de poezii, Adrian Beldeanu în Corrida merge accentuat pe firul unei lirici confesive. În progres, poetul e de astă dată mai puțin tribut arambicului. Expresia mai directă, mai simplificată, lasă drum liber sensibilității și emoției (Editura tineretului).

● La Editura medicală a apărut de curând cartea Invățăm, dar cum? de M. Eraclid și O. Ioniștea, care constituie — la modul științific — un bun ghid pentru întărirea rezistenței sistemului nervos la numeroasele solicitări ale mediului exterior.

● Pentru cîștigarea timpului sau, mai exact, a iernii pierdute, lunarul bucureștean Secolul 20 a apărut, aproape concomitent, cu două numere. Ambele sînt însă dense, substanțiale. Nr. 1 se deschide cu studiul-portret Calder Variatjuni pe tema «homo faber», în care Dan Hăulică prezintă omul și sculptorul în pagini memorabile prin revelatorii formule. Variat și substanțial, florilegiul de piese în compartimentul Teatru contemporan. Tot în acest număr, Alexandru Baciu traduce ample fragmente din romanul lui Bernard Clavel: Roadele iernii (ultimul premiu Goncourt). Cel de-al doilea număr e închinat aproape în exclusivitate «Căntărilor lui Paul Claudel». Prin comentariile asupra operii marelui scriitor, purtînd semnătura unor prestigioși oameni de literă, cit și prin textele claudeliene conținute, numărul prezintă — condensat — virtuți antologice. Mai întâlnim în paginile lui traducerea (Igor Block și Marcel Gafton) a unor fragmente (I) din personalul roman «Anul gol» al scriitorului sovietic Boris Pilniak.

cinema

● La dulce vita. Momentul de turbulență al anului artistic 1960. Film esențial prin violența cu care întreprinde disecția inautenticității și nelămurirea cu care Federico Fellini ne aruncă într-un alt mod de a gândi cinematograful. În rolurile principale: Marcello Mastroianni, Anita Ekberg, Anouk Aimée, Magali Noël, Yvonne Fourneau, Alain Cuny, Lex Barker, Nadia Gray, Jacques Sernas. Imaginile — Otello Martelli. Muzica — Nino Rota. Filmul a fost distins cu Marele premiu Palme d'or la Festivalul de la Cannes 1960.

● Căsătorie pripită? Umorul lui Marton Keleti se topește aici într-o doșie căreia îi dau tircoale și câteva bune gânduri moralizatoare adresate tineretului. Actorii unul și unul: Klary Tolnai, Lajos Basti, Judith Halasz, Teri Torday.

● Tarzan, omul junglei. Naivitatea neoprefăcută a lui Cedric Gibbons, autorul filmelor serii, nu ne sperie; regăsim în ea vîrstele pierdute și de aceea se pare că o acceptăm cu o oarecare voluptate. În rolurile



Anouk Aimée

principale: Johnny Weissmüller, Maureen O Sullivan, Neil Hamilton.

● Mari cinești pe ecranele noastre: Federico Fellini (La dolce vita), Michelangelo Antonioni (Eclipsa), Alain Resnais (Hiroshima, dragostea mea), Howard Hawks (Rio Bravo), Roman Polanski (Cujul în apă).

● Ingmar Bergman turnează în insula Fară din Marea Baltică «O pasiune», cu Bibi Andersson în rolul principal. În toamnă va începe colaborarea cu Fellini în vederea realizării celui «Duo de dragoste», tot mai insistent amintit de prese străine.

● Sophia Loren a început să-și anunțe noile sale proiecte profesionale, dintre care cel mai important pare a fi un nou film în regia lui De Sica, după un scenariu de Zavattini: Albroșu-verde.

● Talentatul actor sovietic Vladimir Ivașov (Balada soldatului) interpretează rolul principal într-un film de dragoste: «Cea mai fericită», a cărui regie aparține unui tânăr regizor: Aleksandr Surin.

● Bernard Borderie, cineast bine reprezentat pe ecranele noastre (autorul seriilor cu Angelica), intenționează să realizeze un film polițist: «Memorii cu cerneală roșie», adaptarea a unui roman de David Wane (Série noire). Protagonistul va fi, probabil, Maurice Ronet.

disc

● George Coșbuc: Versuri, înregistrare apărută sub egida casei de discuri «Electrecord» și a Editurii didactice și pedagogice reprezintă o admirabilă inițiativă. Printre cele unsprezece poezii putem întâlni cele mai semnificative trăsături ale artei marelui nostru poet, de la revolta manifestă în «Noi vrem pămînt» pînă la incantația magică a datinilor strămoșești din «Nunta Zamfirii» și «Moartea lui Fulger», sau baladescul din «Pașa Hasan» și «El-Zorab». Interpretarea actorilor bucureșteni Ion Caramitru, Gina Petrini, L. Antal, Octavian Cotescu, Gheorghe Cozoric, Dinu Janculescu, Val Săndulescu și Florin Piersic transmite ascultătorilor pe deplin autentic și tulburătoare încălzătură emoțională a scriiturii coșbuciene (EXE-0359).

● Aceiași interpreti recită Versuri de Octavian Goga. Sînt cuprinse, printre altele, «Oltul», «Pugari», «Clăcașii», «Apostolul», «Dascălul», «Bătrînia», «Casa noastră», «Cîntece», «Frumoasa cea din urmă», poezii vibrînd de autentice sentimente patriotice și de revoltă socială. Poezia lui Goga, în interpretarea unor eminenți recitatori, capătă rezonanțele dorite de autor, iubite de ascultători (EXE-0373).

● Ar merita să putem întâlni în viitoarele înregistrări ale «Electrecordului» și un disc închinat poeziei noastre contemporane. Poezia tinerilor, atât de apreciată de generația actuală, ar cuceri noi teritorii, mai ales dacă s-ar încerca recitarea ei chiar în lectura autorilor, sensibili și autorizați «spunitori» de poezie.

muzică

● Ultimul din seria concertelor dirijate de Ionel Perlea, manifestări de înaltă artă pe care iubitorii de muzică cu greu le vor uita. Și de data aceasta, programul concertului Filarmonicii este alcătuit din lucrări cu acces direct la inima omului: Uvertura la opera «Flautul fermecat» de Wolfgang Amadeus Mozart; Simfonia a V-a (a «Destinului») în Do minor de Ludwig van Beethoven; Suită

din baletul «Nuntă în Carpați» de Paul Constantinescu; «Tablouri dintr-o expoziție» de Modest Musorgski (22 și 23 mai).

● Săptămînalul «Filarmonicii» (17 mai, sala Ateneu) are la pupitrul său pe dirijorul Mihai Brediceanu (corul e condus de V. Pântea). Programul cuprinde: «Omăgiu lui Palestrina» de Doru Popovici; Concertul pentru violoncel și orchestră de Boccherini — solist Nicolae Șarpe; Simfonia Alpină de Richard Strauss.

● Numele violoncelistului Nicolae Șarpe îl consemnăm încă o dată în calitate de interpret al unui «Concert de sonate» la care este însoțit de pianistul Albert Guttmann: Beethoven, Brahms, Kodály, Debussy (20 mai, sala mică a Palatului).

● Ne vizitează Capitala o distinsă formație olandeză de muzică de cameră, cvartetul Pleyel: Jolle de Wit — flaut, Willem Noske — vioară, José Stordian — violă, Victor Bouguenon — violoncel. Programul cuprinde clasic (Bach, Mozart), o lucrare de compozitorul austriac Ignaz Pleyel, patronul formației, și un cvartet al compozitorului contemporan Robert Heppener (21 mai, sala mică a Palatului).

● Muzica de cameră e prezentă și în concertul formației Concertino, un cvintet format din Virgil Frîncu — flaut, Adrian Semo — vioară, Otto Roth — violă, Tiberiu Ungureanu — violoncel, Nicolae Licareț — clavicin. Lucrări din preclasici și clasici: Gluck, Corelli, Haendel, Telemann, Stamitz, Leclair (19 mai, sala mică a Palatului).

● La împlinirea a 15 ani de activitate artistică, cvintetul de suflători George Enescu prezintă un concert festiv la care și mai dau concursul cvartetul Philharmonia, pianista Mariana Capdebo și dirijorul Constantin Bobescu. În program: Haydn, Enescu, Andricu, Perlea (20 mai, Studioul RTV).

● În sfîrșit, tot de muzică de cameră e vorba: recitalul organistului Franz Xaver Dressler din Sibiu, cu lucrări din maeștri germani: Bach, Buxtehude, Brahms, Max Reger (18 mai, Studioul de concerta al RTV).

● Orchestra de muzică populară «Barbu Lăutaru» sărbătorește 20 de ani de activitate printr-un concert onorat de prezența celor mai reprezentativi solisti ai genului, în frunte cu Ioana Radu, Maria Lătareu, Angela Moldovan, Emil Gavriș (18 mai, sala Palatului).

● Intrucit pînă în prezent nimeni nu ne-a lămurit, continuăm să ne întrebăm care o fi rațiunea programării în aceeași zi, la aceeași oră, în săli diferite, a două concerte educative («Nestemate ale folclorului românesc» și «George Enescu și muzica românească»).

● Orchestra simfonică a RTV își încheie stagiunea de concerte cu un program marcat de o primă audiere, stîrnind deosebit interes: «Persephone» de Igor Stravinski. Își dau concursul tenorul Cornel Flăcăușanu, actrița Elena Sereda, corul RTV dirijat de Aurel Grigoraș și corul de copii al RTV dirijat de Elena Vicić. Mai ascultăm concertul pentru pian și orchestră K.V. 456 de Mozart — solist Aleksander Jänner din Austria, și Preludiu și Fugă de C. Silvestri (22 mai).

plastică

● Ana Severineanu. Sculptură. Lucrările din piatră, marmură sau travertin sînt gândite clasic. Două dintre acestea rețin atenția: «Meditație» și portretul lui Joyce. Ceea ce e cu adevărat interesant în expoziția Anei Severineanu sînt sculpturile în fier, parțial adevărat bestiar în metal. Intenția de a figura e evidentă în analogia de siluete. Construite din îmbinări de mase amorfe și poroase sau din suprafețe decupate și sudate, animalele (sau plantele) sînt înscrise uneori, în spațiu, energic (Galeriile de artă, B-dul Bălcescu 23).

● Lia și Ion Cott. Gravură. Doi tineri artiști din Arad în confruntare cu publicul bucureștean. Istoria, lumea folclorului și obiceiurile sale sînt principalele surse de inspirație ale artiștilor. Linogravurile: succinte povești în alb-negru (uneori simboluri), tratate fastuos și decorativ (Dalles — holul Universității populare).

● Capitala găzduiește între zidurile sale vechi și prețioase monumente de arhitectură, ascunse de noile clădiri și sau dimpotrivă, evidențiate. În prețioasă serie de monumente istorice, Editura Meridiane a editat câteva micromonografii ale acestora: «Biserica Fundeni Doamnei» de Corina Popa și Dumitru Năstase, «Biserica Mihai-Vodă» de Florentina Dumitrescu și «Biserica Crașculescu» de Cornelia Pîllat. Îndreptare pentru călătorii estivale ale bucureștenilor în propria lor cetate.

teatru

● Cine ești tu? — trei piese într-un act de Paul Everac, unul dintre cei mai fecunzi autori dramatici, abordînd tematici diverse, de la analiza psihologică la comedia absurdă sau violentă. Eroi: El și Ea. La Teatrul Național, în regia atentă și sugestivă a lui Horea Popescu, în decorul elegant și funcțional al Elenei Pătrășcanu-Veakis, joacă Irina Hăchișanu-Șirvanu, Gh. Cozoric, Colea Răutu, crează tipuri Carmen Stănescu, Mihai Fotino, Coca Andronescu.

● La Teatrul «Barbu Delavrancea» — Balul florilor de Korostiliov, comedie lirică fără pretenții, cu un mesaj etic și intrigă de poveste. Foarte tinăra regizoare Olimpia Arghir vedește bun-gust, fantezie și un discret simț al umorului în depășirea coordonatelor dramatice. Joacă tinerii actori Adina Atanasiu-Poenaru (rol realizat cu naturalitate și sensibilitate artistică de calitate), Adrian Petrache, Traian Părul. Frumos colorat, ingenios, decorul lui C. Rusu.

● Nu te lăsa Stroe! — și N Stroe nu se lasă în nou sau «show» la Teatrul «C. Tănase», al cărui tîrec protagonist și este. În spectacol, două stelute lansate la «Steaua fără nume» a televiziunii: Doina Spătaru și Cornel Constantinii — cu unele calități ce-i recomandă pentru viitor.



Coca Andronescu

● Săptămîna aceasta se află în Capitală El teatru Nacional de Guinol din Cuba, cu izvoare în folclorul cubanez. Din repertoriul de turneu fac parte, un spectacol pentru copii (pe muzica lui Debussy) și un altul pentru adulți — Don Juan Tenorio de Zorilla, cunoscută lucrare dramatică.

Erată. Primele rînduri ale celei de-a doua informații în rubrica «Teatru» din numărul trecut se vor citi corect: Pînă la consemnarea critică, notăm performanța regizorului D. Esrig...

televiziune

La televiziune, o săptămîna ca oricare alta, cu filme (titluri sonore), muzică (de mai mici și mai mari proporții), fotbal (cum o da Dumnezeu) și toate celelalte. Cît privește teatrul, am dori o lămurire: dacă tot s-a creat (și bine s-a procedat așa) o rubrică de reluări intitulată anume «Ce-ați dori să vedeți?» (săptămîna asta — «Unchiul Vanea»), de ce atunci la celelalte «seri de teatru» și «teatru în studio» sînt programate tot reluări precum «Luna dezmoștenitorilor», «Oameni și șoareci», «Richard III»? Nu de alta, dar poate că realizatorii unor noi premiere așteaptă la ușa studiourilor și n-au loc să intre...

DUMINICĂ 18 MAI. Pr. I. Meru în căutare de titluri, emisiunea «magazin duminical» s-a oprit la Realitatea ilustrată. Titlul e bun... (15.30) ● Futbol pe malul mării: Farul-Dinamo București (17.15) ● Cîntă Iza, cîntă Mara... cîntă Angela Buciu, Titiiana Mihai, Nicu Moldovan, Victor Negrea, frații Petrecu (20.00) ● Film cu trei stele și cu o mică



Maria Tănase

șmecheria: «Destry» — dar nu cel pe care-l cunoaștem de la Cinematecă, cu Marlene Dietrich și James Stewart, ci o altă «ediție» cu actori mai puțin cunoscuți. Vrem să credem că «cele trei stele» nu s-au acordat de dragul titlului filmului (20.30) ● Pr. II. «Carnavalul animalelor» — un film muzical realizat de televiziunea bulgară (20.35).

LUNI 19 MAI. Bună-dimineața, soare — un program de muzică corală prezentat de ansamblul «Perinița» (18.45) ● Emisiunea concurs între metronom și cronometru ne propune două teme deopotrivă — deși din puncte de vedere total deosebite — de interesante: «Mari orașe ale Europei» și «Fotbal românesc» (21.05).

MARȚI 20 MAI. Tudor Mușatescu, mereu tinărul nea Tudorică, în Prim-plan, prezentat de Manase Radnev (21.30).

MIERCURI 21 MAI. Un meci de fotbal ne reține atenția: Rapid-Steaua în sferturile de finală ale Cupei României (17.00) ● Și iarăși sport: Cupa campionilor europeni la volei: Steaua-Spartak Brno (19.00) ● Telecinemateca: «Visuri de femeie», o realizare a marelui cineast suedez Ingmar Bergman (20.00).

JOI 22 MAI. Pr. I. Seară de teatru: «Richard III» de W. Shakespeare, cu Ion Marinescu, Gh. Cozoric, Eugenia Bădulescu, Const. Rauchi, Anda Caropol, Olga Tudorache și alții (19.30) ● Pr. II. Se transmite în direct (vezi și rubrica «muzică») concertul de închidere a stagiunii Orchestrei simfonice a RTV (20.00).

VINERI 23 MAI. Televiziunea ne face cunoscîntă cu titularii Premiului Nobel pentru medicină 1968, un grup de iluștri cercetători în domeniul geneticii (19.30) ● Filmul sovietic «Omul pe care-l iubesc» (20.00) ● «Lume, lume...», un film pe care studiourile de televiziune îl închină mpmoriei celei ce a fost marea noastră cîntăreață Maria Tănase (22.25).

SÎMBĂȚĂ 24 MAI. Pr. I. Fotbalul duminical începe... sîmbăta: Progresul-F.C. Argeș (17.30) ● O oră cu Alfred Hitchcock s-a transformat în mai multe ore și a devenit un adevărat serial. Azi: «Vizitatorul nocturn» (21.30) ● Pr. II. Organistul Horst Gehan, titularul așului pentru Recitalul de sîmbăta seara (20.50) ● Filmul «O fată ciudată» (producție R.D.G.) încheie programul săptămînal pe care, oricum, e mai ușor să-l comentezi după decît înainte (21.10).

pronosport

Pronosticul antrenorului TITUS OZON la concursul Pronosport nr. 20, etapa din 18 mai 1969

I. Farul — Dinamo Buc.	X
II. U.T.A. — Progresul	1
III. «U» Cluj — Petrolul	X
IV. F.C. Argeș — Crișul	1
V. A.S.A. — Jiul	X
VI. Dinamo Bacău — «U» Craiova	1
VII. Gloria Birlad — Portul	2
VIII. C.S.M. Reșița — C.F.R. Cluj	1
IX. Atalanta — Cagliari	1
X. Inter — Bologna	1
XI. Sampdoria — Juventus	1
XII. Torino — Roma	X
XIII. Lanerossi — Verona	1



FLACĂRA-ALBUM

Actrița americană Faye Dunaway, celebra Bonnie din «Bonnie și Clyde», de Arthur Penn.

Recenta vizită în Uniunea Sovietică a tovarășilor Nicolae Ceaușescu, secretar general al Comitetului Central al Partidului Comunist Român, președintele Consiliului de Stat al Republicii Socialiste România, Ion Gheorghe Maurer, președintele Consiliului de Miniștri și a altor tovarăși din conducerea de partid și de stat — vizită ce a avut loc pe baza acordului comun dintre conducătorii de partid și de stat ai celor două țări — convorbirile purtate cu acest prilej și desfășurate într-o atmosferă tovarășească, sinceră, deschisă, și-au demonstrat pe de-a-ntregul utilitatea, constituind cadrul unui schimb de păreri multilateral asupra problemelor de interes reciproc. Totodată, conducătorii români și sovietici au purtat discuții fructuoase pe marginea unor probleme de importanță majoră cu care este confruntată astăzi mișcarea comunistă și muncitorească și viața politică internațională. Toate acestea vin să confirme o dată în plus cât de binevenite și de salutare sînt, pentru promovarea unor raporturi sănătoase între statele socialiste, pentru conlucrarea rodnică dintre partidele comuniste, contactele nemijlocite, întîlnirile și discuțiile directe dintre conducători.



Răspunzînd invitației Comitetului Central al Partidului Muncitoresc Unit Polonez, o delegație de partid și guvernamentală condusă de tovarășul Nicolae Ceaușescu, secretar general al Comitetului Central al Partidului Comunist Român, președintele Consiliului de Stat al Republicii Socialiste România, a făcut în zilele de 19-20 mai o vizită de prietenie în Republica Populară Polonă. Cu acest prilej au avut loc convorbiri între delegațiile de partid și guvernamentale ale României și Poloniei, care s-au desfășurat într-o atmosferă sinceră, de prietenie și înțelegere reciprocă. În cursul convorbirilor, cele două părți s-au informat reciproc asupra problemelor și sarcinilor construcției socialiste în Republica Socialistă România și Republica Populară Polonă și au efectuat un larg schimb de vederi asupra stadiului actual al relațiilor bilaterale. Totodată cele două delegații și-au împărtășit reciproc din experiența activității partidelor lor. În timpul convorbirilor a fost făcut un schimb de vederi asupra problemelor actuale ale situației internaționale, precum și asupra problemelor esențiale ale situației din mișcarea comunistă și muncitorească internațională.



REPORTAJ DE SAPTE ZILE



COPERTA NOASTRĂ

„UMBRELA”

Fotocompoziție a suedezului
G. Sture KARLSSON — prezent la
cel de-al 7-lea Salon de artă
fotografică al României

Prezentarea artistică:

V. OLAC

FLACĂRA. Redacția: București, Piața Scintei 1. Sectorul 1. Căsuța poștală 4112. Of. 3
Telefon 17.60.10 — int. 1744. TIPARUL executat la Combinatul poligrafic «Casa Scintei»

frați și surori în așteptare...

Într-un răstimp de numai patru ani de zile, omul nostru a avut răgazul să facă de toate. Absolvent, diplomat al Facultății de limbă și literatură română, Simion Leucă, originar din București, a fost pe rând profesor de dansuri moderne, frizer la «Ciufulici», manechin la Arta modei, inspector la loz în plic, degustător de vinuri la M.A.T., controlor de bilete la I.T.B., profesor de chitară și acordeon (metodă garantată!).

L-am întâlnit deunăzi pe Bulevardul Magheru. Înalt, sportiv, îmbrăcat după ultimul jurnal. Părea amărît băiatul:

— Nu mai ține figura. Trebuie să mă recalific.

— Ia-ți o meserie de sezon: ospătar pe litoral.

— Fleacuri. Se cere franceza, germana, iar la mare îmi place să fiu servit, nu să fac eu treaba asta pentru alții.

— Atunci, să zicem ceva la modă: instructor de zbor pe nave cosmice. Se caută.

— Bancuri de prost-gust. Și pe urmă, nu uita, am o meserie autentificată prin diplomă. Sînt profesor de română. O catedră lângă București e numai binevenită. Am depus cerere pentru Buftea. Dacă nu se rezolvă, mă retrag la mănăstire. Frate întru așteptare.

— Și de acolo faci naveta?

M-a privit lung, dezaprobat, cu mila, calmul și înțelepciunea omului stăpîn pe situație, conștient de valoarea și meritele sale indiscutabile. Mi-a întors spatele și atunci, așa, pe loc, mi-a venit o idee: ce-ar fi să fac o vizită Inspectoratului școlar al județului Ilfov?!

Prima întrebare:

— Cîte posturi libere pentru profesori de română deține școala din Buftea?

— Unul singur.

— Cîte cereri de transfer pentru acest unic post?

— 200.

Pînă aici, frumos. Dar distracția începe abia de acum încolo.

— Numărul total al cererilor de transfer și numire, depuse în această primăvară — oțtează interlocutorul nostru — se ridică la aproape 2.000. Marea majoritate cer Buftea. Afumați, Ciorogirla sau alte comune situate la doi pași de București. Și încă ceva: numeroși solicitanți au poposit pe coridoarele inspectoratului, sosind din Maramureș, Banat, din județele Suceava, Mureș sau din alt capăt de țară. Băieți și fete necăsătoriti, originari din partea locului, și care, la ora actuală, n-au decît un singur gînd: post în apropierea Capitalei.

Iată cîteva exemple alese la întîmplare: Georgeta Cerghizan, profesoară în Beica de Jos, jud. Mureș și căsătorită cu un profesor din această localitate (!), solicită catedră la... Buftea; Stela Simion, repartizată în comuna Aninoasa-Argeș, dorește post la Domnești sau Buftea (mă rog, ce s-o găsi); Mihai Florescu, profesor în comuna Mircea Vodă-Constanța, vrea să se mute la Buftea, deoarece «fratele și sora studiază în București».

Și așa mai departe. Nu e de mirare deci că în Ilfov posturile vacante prisosesc în

toate localitățile rurale (îndepărtate!). Din cei 312 absolvenți de universitate repartizați anul trecut în școlile acestui județ, abia 157 s-au prezentat la posturi.

Care este situația pentru întreaga țară? Iată în continuare aceste cîteva date statistice puse la dispoziția revistei noastre de către tovarășul Ion Radu, director general în Ministerul Învățămîntului.

În anul școlar 1968—1969, ministerul a repartizat în producție 2168 de tineri profesori, deținători ai unei diplome universitare, și 3514 băieți și fete, absolvenți ai institutelor pedagogice de trei ani. Cîți dintre aceștia și-au luat posturile în primire? În primul caz, 1320; în cel de-al doilea, 2386. Aproape 2000 de profesori, mai bine de o treime din numărul total al absolvenților din 1968, își poartă diploma în buzunar, suspină și bat la ușile inspectoratelor școlare sau pur și simplu se mulțumesc să trăiască pe cheltuiala și sub auspiciile rudelor binevoitoare. Nu e de neglijat nici numărul celor care și-au găsit un loc sub soare împrumutînd ad-hoc meserii și îndeletniciri în cele mai diverse și nepotrivite locuri de muncă. Cîți Simioni Leucă se ascund calmi, intransigenți și răbdători în spatele acestor cifre? Pentru cîți dintre aceștia, persoane serioase și influente, rude apropiate sau «oameni înțeleghători» au operat tranzacții ilicite, încălcînd cu dezinvoltură prescripțiile în vigoare?

— În comparație cu anul 1967-1968, situația s-a îmbunătățit în ultimul an — ne spune tovarășul Constantin Tănase, director general adjunct în Ministerul Învățămîntului. Cu toate acestea ducem în continuare lipsă acută de profesori de limbi străine (2196 posturi libere de franceză), de muzică (1335 posturi vacante), de educație fizică (2036 posturi vacante), de desen-caligrafie, de matematică. Din pricina lor ducem o luptă continuă cu O.N.T.-ul, cu diferite case de cultură (orășenești, bineînțelese), cu diverse cluburi sportive etc. În prezent considerăm absolut necesară înființarea în cadrul institutelor pedagogice a unor facultăți pentru pregătirea profesorilor de muzică, desen, limbi străine. Și încă ceva: mai multă intransigență față de cei care ne fură absolvenții, angajîndu-i în mod ilegal în posturi pentru care n-au pregătirea corespunzătoare.

E timpul, cu alte cuvinte, să se sîrșească definitiv cu alde Simion Leucă și mărînimoișii lui confrăți.

Dar, apropo, să vă istorisesc, drept încheiere, ultima noastră întrevvedere.

— Nu s-a prins chestia cu Buftea — m-a anunțat, șuierînd, bunul meu amic. Și nici frate în așteptare nu m-au primit gagii. Ce mă sfătuiști să fac?

— În țară există 2313 posturi vacante pentru profesorii de română...

— Mersi de sfat! Altceva?

— Știu eu? Fă-te administrator de bloc.

— Ești rău și lipsit de înțelegere pentru cazul meu. După cîte toate, ar mai lipsi un lucru: să mă dai la ziar.

Gînd la gînd cu bucurie.

L.TIMBUS

roșii și albi



Miklos Jancso, regizorul maghiar recunoscut astăzi drept una dintre personalitățile cinematografiei europene, autorul aceluia copleșitor «Flăcăi sârmani», este din nou prezent pe ecranele noastre cu o creație în care istoria este chemată să slujească drept suport epic unei dezbateri fundamentale despre condiția umană. Imaginea, revelatoare prin

austeritatea ei îndrîjită, aparține vechiului colaborator al lui Jancso, Tamas Somlo. Filmul este o coproducție ungaro-sovietică. În rolurile principale apar: Tatiana Koniukova, Krystyna Mikolajewska (Faraonul), Mihail Kozakov, Viktor Avdiusko, Jozsef Madaras, Tibor Molnar, Andras Kozak.

GASTRONOMICĂ

„de inimă albastră”

Moto:

«Tiii! ce extra e Natura

La Șoseaua Kiselef!...

Te crucești, parol!, cași gura

Și îți vine gust de chef».

De adevărul cuvintelor citate (din volumul lui George Ranetti, «De inimă albastră») vă puteți convinge foarte ușor. Într-o zi însorită, invitați cîteva prieteni la o scurtă plimbare pe Șoseaua Kiselef, să zicem între Piața Victoriei și Arcul de Triumf, traseu pe care puteți constata, tot vorba lui Ranetti, că:

«O Natur'asa de faină
pin'la cel mai ultim grad
ca să stai fără de haină
nu e nici la Karlsbad!...»

După ce ați străbătut șoseaua dus și întors, e bine să vă opriți cu amicii pe

mantei, făcînd-o să ia foc».

Acum nu vă grăbiți însă să spuneți cu indulgență: «sărmana ființă» și s-o credeți scăpată dintr-o clădire în care mai toți jură că se numesc Napoleon. Nu. Domnișoara din Phoenix se dovedește a avea un solid spirit practic. Că lucrurile stau astfel reiese și din faptul că el, «responsabilul cu natura», deține un mare ranch în California, pe care i l-a lăsat prin testament un muritor de rând de pe acele meleaguri. Și deci, Dumnezeu fiind proprietar, după legile americane Miss Penrose putea să-l cheme în judecată, ridicînd chiar și pretenții. Și să nu vă mire dacă Dumnezeu, cit e el de Dumnezeu, va pierde procesul.

I. CIOARĂ

o bancă vizavi de bufetul «1 Mai», de unde puteți admira în colectiv interesantele lucrări de reparații ale localului, începute de anțăr. În acest loc umbros, bine încălziți, e recomandabil să vă aștepte cîteva persoane mai puțin amice, cum ar fi: directorul trustului care se ocupă cu reparația bufetului, un director de localuri, unul-comercial de la Consiliul municipal etc., cărora după ce le recitați catrenele de mai sus, amintiți-le că acum vreo 50 de ani funcționau pe aici — pentru o populație mai puțin exigentă — cîteva localuri deschise înadins pentru lumea ce ieșea la aer, în care se găseau fel și fel de lăutari și lucruri alese de-ale mîncării. Ele erau cunoscute sub numele de: Flora, Bufetul (cel care acum servește publicului numai aspectul de șantier întîrziat), Vila Roza și altele. Pentru documentare suplimentară indicați lectura oricărei istorii a Bucureștilor. Deoarece răspunsurile nu o să înlocuiască mizilicul și nici nu o să vă stingă setea, e bine să vă duceți prietenii acasă și să-i serviți cu caș proaspăt (deocamdată încă găsibil în alimentare), cu ceapă verde și ridichi luate de la orice piață (după stat la codiță 10—15 minute). La acest aperitiv puteți să vă stingeți setea cu un sprîț rece de pelin de mai.

În timpul micii d-voastră întîlniri, schimbul de păreri asupra localurilor de pe Șoseaua Kiselef și va consemna într-un proces-verbal în care vor fi cuprinse numai ideile principale și expresiile cuviincioase, iar originalul se va expedia forurilor de resort, ca supliment la «luna trufandalelor», cu următorul moto actualizat la un viitor volum «De inimă albastră»:

Geaba îi extra Natura
La Șoseaua Kiselef!
Geab-alerși și tot caști gura
N-ai nici pepsi, n-ai nici bere
Și-ți dispore orice chef!

P.P. NASLI

AVENTURA CEA DE TOATE ZILELE dumnezeu chemat la judecată

Multe lucruri, care de care mai năstrușnice, se pare că ne e dat să vedem și să auzim în acest secol! Ni se părușe, de pildă, că dădusem peste una din acele «culmi» peste care nu se mai poate trece, aflînd în urmă cu cîteva vreme (faptul a fost de altfel comentat în revistă) că niște țărani turci au dat în judecată niște mari puteri cosmice, pe motiv că navele acestora, străpungînd cerul, au avut drept consecință producerea unor averse ce au stricat recoltele

de pe pămînturile lor. Dar iată-l acum dat în judecată pe însuși bunul Dumnezeu. Performanța — căci, s-o recunoaștem, este în aceasta o performanță — aparține unei anume Miss Betty Penrose din Phoenix (statul Arizona — S.U.A.), care nu s-a mulțumit numai să-l cheme în fața judecătii pe Cel de Sus, ci i-a cerut chiar și despăgubiri. Concret — 100 000 dolari. Desigur, ideea n-a trăsînt-o chiar așa din senin, sau, de fapt, tocmai de la asta a pornit. Fiind «responsabil asupra întregului univers, și deci asupra stării vremii în statul Arizona — se spune negru pe alb în plîngerea domnișoarei cu nume înmiresmat — (Dumnezeu) a lăsat prin neglijență și imprudență ca trăsnetul să se abată asupra casei recla-

salată, ridichi & Co.

În ziua de 20 mai, revista noastră a încreprins un raid prin câteva piețe bucu-reștene. Rezultatele le publicăm în pagina de față. Piața Rahovei. Mercurialul zilei cuprinde următoarele prețuri: ardei grași, kg lei 20-17-10 (după calitate — n.r.); castraveți de seră, kg lei 5-3,50; ceapă uscată arpagic, kg lei 5-4; ceapă uscată de apă, kg lei 4-3; roșii, kg lei 14-12,50-7,50-4; usturoi verde — legătura de 5 fire lei 0,80; varză albă, kg lei 6-5,50-4,50 etc., etc. Toate bune. O singură remarcă însă: nici unul din aceste produse nu existau în unitățile întreprinderii pentru legume și fructe, la tonetele sau tarabele unităților I.A.S. și ale celor intercooperatiste din aceeași piață sau din altele vizitate.

Nici în Piața Ferentari lucrurile nu stau mai bine — ba, dacă vrei, din punctul de vedere al conștiințozității și cinstei lucrătorilor I.L.F. de aici (unitatea 332), și mai prost. La ora 7,00, gestionarul Gh. Căprăroiu încă nu venise la unitate (lucru recunoscut de subalternă și... cumnata sa, Mărioara Căprăroiu, vânzătoare în unitate). În dimineața aceasta nu s-au adus alte produse decât salată verde, ridichi de lună și... verdețuri pentru supă. Pe mese și în rafturi, niscaiva veștejiri în care descifrăm trecuta existență a unor ridichi de lună (foste albe), la vederea cărora te apucă mila...

- Cartofi aveți?
- Nu. N-am mai primit de sîmbătă!
- Ceapă uscată?
- Tot nu!

O mică raită prin magazia unității relevă însă altă situație: circa 60 kg cartofi de bună calitate — doșiți de M. Căprăroiu (cumnata șefului!) și cam vreo 15 kg ceapă uscată doșită de vânzătorul Dumitru Cojocaru. Pretextele: pentru cartofi — nici unul; pentru ceapă — ar fi, chipurile, stricată; într-adevăr, de cînd zace doșită (oare de cînd? Tov. D. Cojocaru spune: «e de mult»... «nu-mi amintesc cînd ne-a venit»... «acte de sint la șef»...), a încolțit, crescînd prin țesătura sacului în care era pusă «la păstrare». Este scoasă pe loc în vînzare și constatăm că doar circa 15% din ceapă e stricată.

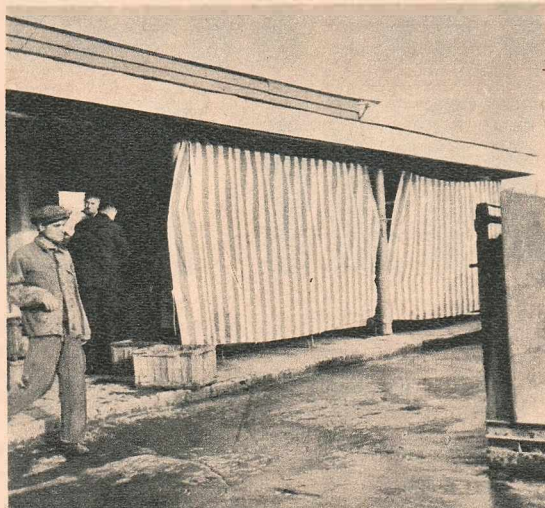
Hai să vizităm acum și o unitate-model, una din cele mai mari, mai frumoase și mai bine aprovizionate din București: unitatea cu autoservire nr. 285 din Bulevardul Mărășești nr. 42 (gestionar: Aurel Dușa).

Magazinul, bine aprovizionat (mai ales în raport cu alte unități), cunoaște o mare aglomerație de cumpărători. O evităm, intrînd... prin spate. Aci ne ciocnim de un tînar care iese cu un cărucior plin de marfă: roșii de cea mai bună calitate, castraveți proaspeți (să-i mîncîci necojîți, nu alta!) ș.a. Sînt produsele pe care unitatea le-a livrat unui restaurant. Le căutăm și în gondolele din interior; aici arată altfel: roșiile sînt mici și scîlcite, castraveții sfrijîți, cartofii «tocmai s-au terminat». La standul cu vînzare la kilogram găsim roșii de 7,50 lei kilogramul (calitatea a II-a), etichetate drept calitatea I și vîndute cu 12 lei kilogramul (din partea inspectorului comercial de stat Ion Degeratu, aflăm că această «metodă» este o veche specialitate a gestionarului Aurel Dușa, pentru care a mai fost sancționat). Facem un succint inventar în magazie. Surprizele se țin lanț: 184 kg fasole boabe — produs din care nu există... nici bob în magazin — se odihnesc netulburate în doi saci. Motivul — un pretext: fasolea trebuia să se vîndă preambalată. Și, cum a sosit în unitate de sîmbătă 17 mai, pînă marți 20 mai ora 8,30 «n-a fost timp» pentru ambalare. La aceeași oră erau nepuse în vînzare 237 kg roșii calitate «extra» (de felul celor livrate cu promptitudine, prin ușa de din dos, pentru nu știm care restaurant), mai multe lăzi cu castraveți proaspeți ș.a. Pretext s-a găsit și de data aceasta: vrem să vindem înții marfă mai veche (adică cea degradată — n.n.) și apoi...

Nu știm dacă mai există vreun «apoi», pentru că între timp produsele bune se scurg pe ușa de din dos.

Ce bine că în raidul nostru am fost însoțiți de un inspector comercial de stat și de un merceolog principal de la I.L.F.-București! Își vor putea primi tot ce li se cuvine, atît gestionarii și vânzătorii incorecți, cît și merceologul Ion Nicola, care își cam uită datoria, că și Centrul nr. 4 al I.L.F., de care aparțin unitățile vizitate.

Piața Obor. La ora 9,20 în rafturile, lădițele și tonetele unității nr. 177 (Centrul I.L.F. 2) nu mai găsești decât salată verde, ridichi de lună și spanac (plus, bineînțeles, produse deshidratate și conserve de tot felul). În dimineața aceasta s-au adus: 3 000 legături ceapă verde, 3 000 kg cartofi, 4 000 legături ridichi de lună, 10 000 salate, 1 500 kg spanac. Fasole uscată? Au fost sîmbătă 600 kg, dar s-au «topit», la fel cum s-au «topit» azi cartofii și ceapa

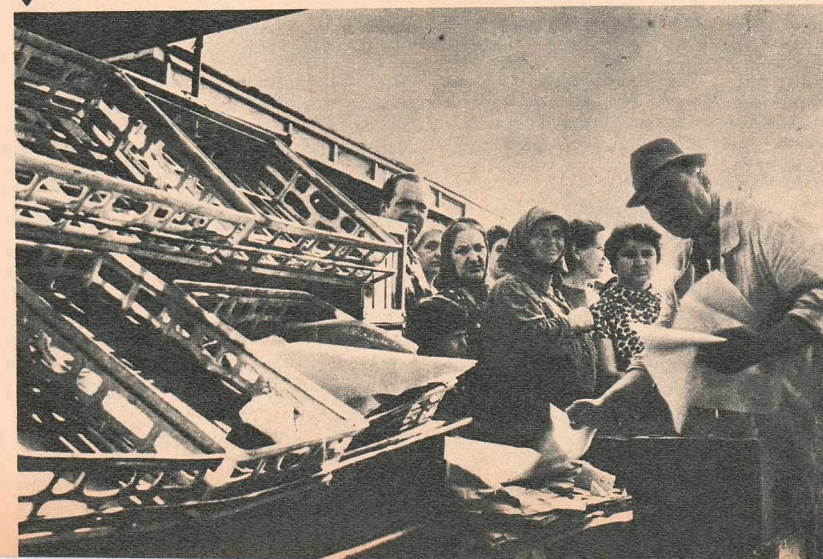


▲ Piața Rahova, 20 mai, ora 6,10. Aici, la unitatea 324 (centrul I.L.F. 4), încă n-a sosit primăvara. Descifrezi acest lucru nu numai din golițiunea rafturilor, ci și din faptul că se mai respectă încă (e și așifiat, de altfel) orarul de iarnă.

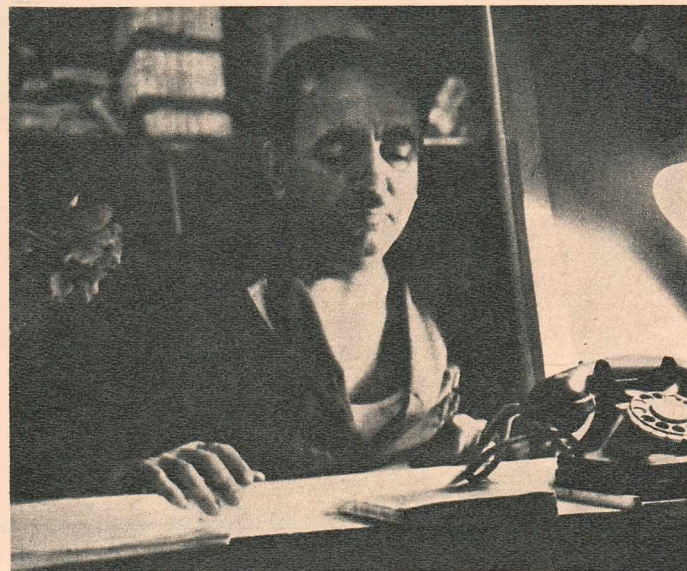
Centrul de desfacere al C.A.P. din județul Ilfov contribuie la îmbunătățirea aprovizionării Pieței Obor cu ceapă verde și alte produse proaspete.



▲ Și telemeaua e bună, desigur. Dar dacă la tonetă s-ar mai găsi și niscaiva roșii și ridichi, parcă și mai bine ar fi respectată emblema I.L.F.; e vorba doar și de legume în aceste inițiale (unitatea 332 din Piața Ferentari)!



▼ Vechi «client» al Inspecției comerciale de stat, Aurel Dușa, gestionarul modernului magazin cu autoservire de pe Magistrala Nord-Sud (unitatea 285), a fost găsit din nou cu mărfuri doșite și cu produse de calitate a II-a vîndute la preț de calitate I. Deocamdată, el urmărește, spăsit, felul în care i se întocmește procesul-verbal de către inspectorul comercial de stat...



al cooperativelor agricole de consum din jud. Ilfov s-au mai adus, acum, tîrziu, în cursul dimineții, alte produse. Printre altele, 1 120 kg ceapă verde (foarte proaspătă!), la sosirea căreia se adună deindată cumpărătorii. Centrul a contribuit și în ziua precedentă la buna aprovizionare a pieței, desfășcînd 2 820 kg ceapă verde și 11 000 kg cartofi. O notă bună pentru U.S.C.A.P.!

Continuăm să vizităm unități din raza Centrului 2 al I.L.F. Constatăm un regim preferențial de aprovizionare a unor unități, în dauna altora. Unitatea 154 din Șoseaua Colentina nr. 3, o dugheană prăpădită, a primit într-o săptămîină peste 3 500 kg cartofi. Unitatea nr. 114, unitate mare, modernă, dispunînd de o largă suprafață comercială și de cele mai bune condiții de depozitare și desfacere (str. Barbu Văcărescu 44), a primit în aceeași perioadă doar 1 535 kg cartofi (la ultimul transport, delegatul depozitului «Eliade», un oarecare tov. Militaru, a refuzat să descarce cartofii și a plecat cu camionul plin, deoarece gestionarul unității i-a obiectat unele nepotriviri între factură și cîntar)!

Care o fi «misterul» regimului acestuia preferențial? Rugăm pe tovarășii din conducerea I.L.F. să-l dezlege, deoarece pe noi ne duce gîndul spre ceva ce am dori să fie dezmințit.

Am stat de vorbă, bineînțeles, și cu conducerea I.L.F. București. Tov. Dumitru Buzdun, director adjunct al întreprinderii, ne-a pus la dispoziție cîteva date. Sîmbătă și duminică, unitățile I.L.F. au primit: 397 000 salate, 114 000 legături ridichi de lună, 72 000 legături ceapă verde, 17 000 snopi de verdeață, 8 tone roșii, 4 tone castraveți de seră, 3 000 legături usturoi verde, 185 tone cartofi, 33 tone fasole uscată etc. Mult? Puțin? Mult — în raport cu perioadele respective din anii precedente. Puțin — în raport cu necesitățile. Pentru că, într-adevăr, anul acesta, din pricina întîrzierii în desprimăvărare, toate produsele au apărut pe piață la termene ce depășeau cele mai pesimiste previziuni. În alți ani, la ora aceasta consumatorii erau sătui nu numai de ceapă și usturoi verde, de spanac, de ridichi de lună și de salată, dar chiar și de mazăre, roșii, cartofi noi ș.a. Neapariția, pînă acum, a acestora, a perpetuat și sporit cererea pentru alte produse (printre care și cartofii din recolta anului trecut, care, în anii obișnuiți, nu mai aveau atîta căutare în acest moment al anului). Am fost informați că pînă la finele lunii vor apărea: mazărea, cartofii timpurii, cireșele și căpșunile.

Să recunoaștem: strădanii pentru buna aprovizionare se depun din plin. Păcat însă că ele sînt în bună măsură anihilate de nepriceperea, reava-voiață sau necinstea unor gestionari sau vînzători.

...Și totuși, sîntem asigurați că... o să fie bine. Să nu ni se spună: «și la vară cald!» E de pe acum.

DUPĂ APROAPE CINCI LUNI DE ZILE

RAID-ANCHETĂ

de C. BOZBICI, M. HETCO și N. IONESCU

Cîteva săptămîni ne mai despart de încheierea primului semestru al anului. E un prilej de a face un bilanț al activității care se desfășoară pe șantierele de construcții. În lunile care s-au scurs, în condițiile unei ierni persistente și vitrege, greutățile nu au fost puține. Acolo însă unde a existat o bună organizare vremea n-a impietat prea mult desfășurarea lucrărilor. În general se poate afirma că au existat toate condițiile ca munca să nu sufere. Revista «Flacăra» a făcut un raid-anchetă în cîteva întreprinderi și șantiere, ca să urmărească eforturile muncitorilor, inginerilor și tehnicienilor pentru îndeplinirea și depășirea sarcinilor de plan. Iată mai jos amănunțele.

O PERMANENTĂ CONCENTRARE A TUTUROR FORTELOR ÎNTEPRINDERII

Pentru îndeplinirea indicatorilor de plan este nevoie de o concentrare permanentă a tuturor forțelor întreprinderii, de o preocupare susținută în direcția găsirii celor mai eficiente metode de rezolvare a multor probleme ce apar la tot pasul, în fine, este necesară cunoașterea din timp a direcțiilor de dezvoltare a producției unității respective. Ne-am convins de acest adevăr vizitînd Șantierul naval-Giurgiu, cea mai importantă întreprindere de reparat nave fluviale din țară, totodată unitate de construcție propriu-zisă a unei variate game de nave fluviale. Îndeplinirea planului pe trimestrul I la toți indicatorii, cît și rezultatele pozitive înregistrate pînă la mijlocul trimestrului II, atestă efortul susținut deus de întregul colectiv al șantierului. Dintr-o discuție avută cu ing. șef adj. S. Wolfsohn, a reieșit că frontul de lucru pentru trimestrul I, ceea ce a determinat un ritm constant al producției. Pe lângă cele cîteva tipuri de remorchere, nave fluviale de diferite tonaje etc., șantierul execută și stații de pompare plutitoare, utilaje complexe atît de necesare agriculturii. Ele au fost livrate înainte de termen beneficiarului, tocmai pentru a ajunge în timp util pe ogoare.

Capriciile începutului de primăvară au impus constructorilor rezolvarea unor probleme organizatorice de care depindea în suși bunul mers al producției. Munca tradițională, în aer liber, de pe un șantier naval a fost în mare parte transferată în hale, printr-o mai judicioasă distribuție a tuturor utilajelor. Preocuparea permanentă pentru organizarea științifică a producției și muncii se relevă în aceste zile pe șantier și prin extinderea schimburilor de lucru, micșorîndu-se astfel ciclurile de fabricație. Organizarea în condiții superioare a muncii fiecărui salariat a dat posibilitatea trecerii la fasonarea mecanică a coaselor pentru pontonele marine, operațiune ce se executa

pînă de curînd manual. S-a reușit să se treacă la o mai mare specializare a lucrărilor, grație analizării permanente a procesului tehnologic, construcția șlepurilor de 100 t, cît și a celor 50 de nave destinate exportului fiind astfel mult avansată.

O preocupare importantă a întregii noastre industrii este economisirea metalului. Documentele de partid și de stat subliniază importanța acestei acțiuni, ce trebuie să aibă un caracter permanent.

Printr-o croire mai rațională a metalului necesar diferitelor piese componente ale navelor, la Șantierul naval-Giurgiu s-au realizat economii importante ce se cifrează pe primul și jumătatea celui de-al doilea trimestru la mai bine de 15 tone. Înlocuirea de planșe, confecționarea unor piese segmentate în loc de creșterea unei nave întregi, iată doar cîteva din «sursele» importanțelor economii de metal realizate. Pe marile cale de reparații ale șantierului, motonava «Oltenița» își recapătă în mod accelerat strălucirea și acuratețea liniilor. De asemenea sînt în avans cu o lună și jumătate față de termen reparațiile la două stații de pompare tip «Dunărea». Este deci firesc că angajamentul pe trimestrul II a fost depășit încă în luna aprilie. Situație care atestă convingător că atunci cînd se lucrează în mod susținut, cu preocuparea de a găsi noi metode de perfecționare a producției, rutina sau nepăsarea fiind depășite, rezultatele nu se lasă așteptate.

MILIOANE TONE-KILOMETRI RECUPERATE...

Marea întreprindere de transport fluvial Navrom-Giurgiu a avut în iarna care a trecut un adversar tenace și redutabil. Dunărea, înghețată pe mari porțiuni, vase imobilizate. Apoi dezghețurile, cu sloiurile amenințătoare, cu ploile care au ridicat nivelul apelor fluviului la cote primejdioase. Cu toată activitatea intensă depusă în tot cursul iernii, primul trimestru al anului se încheie la «Navrom» cu nerealizarea a 49,4 milioane tone-kilometri. O dată cu venirea primăverii, la «Navrom»-Giurgiu s-au

depus eforturi intense pentru recuperarea rămîinerii în urmă. În aprilie deja, planul fusese depășit cu 119,40%, iar în primele 10 zile ale lui mai indicatorii arătau de asemenea o creștere de 115%. Cum a fost posibilă atare «revenire» care va determina ca în următoarele luni planul să fie nu numai îndeplinit dar și depășit? Directorul întreprinderii de transporturi fluviale, Ion Veleanu, își amintește:

— Pentru a recupera rămîinerile în urmă, ca urmare a timpului nefavorabil, am intensificat navigația pe timpul nopții, reducînd staționarea în porturi a navelor și remorcherele. Mărirea vitezei comerciale de navigație a navelor-convoi, atît în amonte cît și-n aval, a fost o altă preocupare permanentă a noastră. Astfel se face că, grație unor eforturi serioase, am reușit să recuperăm deja circa 50% din pierderi. Pe linia organizării științifice a producției și muncii, aș vrea să scot în evidență generalizarea metodei descărcării șlepurilor cu cocs mare, cu ajutorul cupelor Grieger, ceea ce a dus la micșorarea cu 20-25% a timpilor de descărcare. S-au adus îmbunătățiri sistemului informațional, prin introducerea radiotelefoanelor cu legătură între dragele de extracție și punctul de comandă. Aș vrea să amintesc de asemenea despre intensificarea extragerii balastului, întreprinderea noastră urmînd să livreze peste 1 100 000 tone de nisip și pietriș. Avem pe poziții 5 drage a căror legătură cu uscatul este asigurată de 50 de nave însoțite de remorchere puternice de 500 CP. Traficul de mărfuri este și el în continuă creștere. În cabotaj, remorchere ca «Lehliu», «Borzești», «Dimbovița» au lucrat zi și noapte, la fel ca și celelalte tipuri de nave, pentru a face să dispară urmările timpului nefavorabil și, și mai mult, pentru a reuși, în lunile următoare, importante depășiri de plan.

STAREA VREMII ȘI... PREȚUL DE COST

Sîntem obișnuiți, atunci cînd vremea se arată mizerabilă, să ne facem griji doar cu

Dar iată că ceva nori în plus, mai calzi sau mai reci, pot afecta și industria, ba chiar la un capitol care pare prin excelență conștient, prin excelență la adăpostul rafalelor de vînt: prețul de cost.

Că o asemenea obișnuință e falsă ne-a demonstrat-o tovarășul Constantin Georgescu, inginer-șef al uzinei de produse petrochimice «DERO» din Ploiești.

«Dero» — iată o întreprindere care în ultimii șase ani și-a îndeplinit cu absolută regularitate planul la toți indicatorii. La începutul celui de-al șaptelea însă — 1969 — cînd s-a tras o linie după primul trimestru, s-a constatat încălcarea la indicatorul «preț de cost» cu 284 000 lei. Și, colac peste pupăză, tocmai acum un musafir nepoftit de la ziar!

Mi-am îngăduit gluma, pentru că adevărata cauză a acestei pierderi nu se datorează procesului de fabricație propriu-zis. Vina este a cuiva din afară, a vremii. Vreme care — se poate verifica — nu este angajată a uzinei.

În cursul acestei ierni, transportul pe căile ferate fiind, pe unele trasee, blocat, aprovizionarea uzinei cu materii prime de la diferiții săi furnizori a trebuit să fie făcută cu mijloacele IRTA. Or, transportul auto, care depinde și de durată drumului — și aici vremea iar a intervenit — este cu mult mai costisitor decît cel pe căile ferate. Tot din cauza vremii, pentru că nu se putea ajunge la unii furnizori nici chiar cu autocamioanele, și pentru a nu se opri procesul de producție uzina a fost silită să-și schimbe furnizorii, dintre care însă, unii dintre cei noi erau la o distanță cu mult mai mare (Baia-Mare în locul Năvodarilor) și deci mai costisitoare sub raportul costului transportului decît furnizorii inițiali.

În sfîrșit, barometrele au început să arate timp frumos, trenurile să meargă ca «în vremurile bune», iar la «Dero» deficitul este în curs de recuperare.

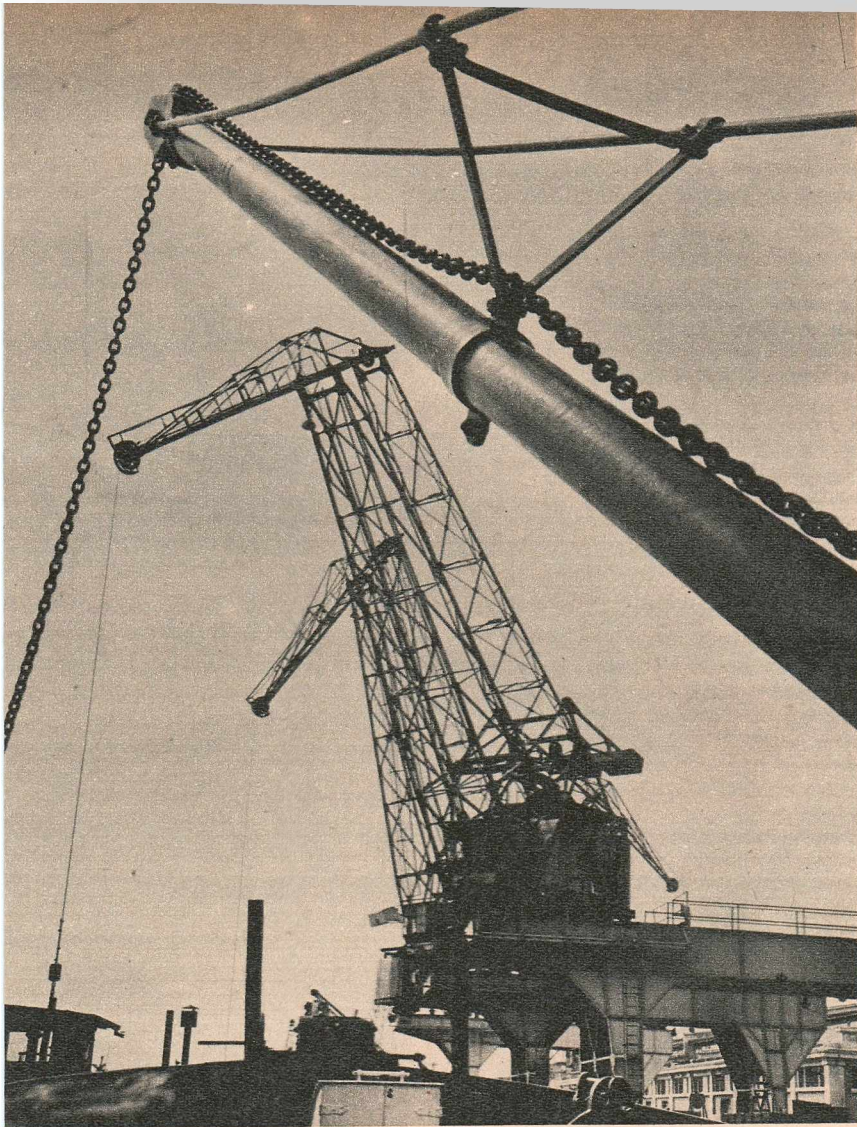
Prin ce mijloc? Firește, printr-un continuu mers fără cusur al fabricației, dar și prin omologarea mai rapidă decît era prevăzută a unor noi produse.

La argumentele exterioare ale vremii au trebuit contraargumente, într-un fel, tot exterioare. Bine că s-au găsit! Esențialul e că — așa cum s-a exprimat cu certitudine tov. inginer Georgescu — pînă la sfîrșitul celui de-al doilea trimestru handicapul financiar cu care s-a încheiat trimestrul precedent va fi total înlăturat. Uzina este decisă să facă și din 1969, chiar dacă asta se va petrece abia după prima jumătate a lui, un an — al șaptelea — de îndeplinire a planului la toți indicatorii.

APROVIZIONAREA — MAMĂ A TUTUROR RELELOR?

Să începem cu un exemplu: situația pe care am găsit-o la întreprinderea «Techno-lemn» din Ploiești.

În luna aprilie, planul de producție globală a fost realizat în proporție doar de 80,2%, ceea ce înseamnă un deficit de 1 139 mii lei. Iar dacă adăugăm și «realizările» trimestrului I, lucrurile se complică de-a dreptul. Socotit de la începutul anu-



Portul Giurgiu cunoaște un trafic de mărfuri din ce în ce mai intens, ca urmare a modernizării sale accelerate. În fotografie: macarale de mare capacitate, gata pentru descărcat.

de numai 81,5% sau, exprimat bănește, un deficit de 3 785 000 lei.

S-a făcut cu mult mai puțină mobilă decât s-ar fi putut face, decât a fost prevăzut în plan. Acuzam — în titlul capitolului — aprovizionarea. Și totuși la «Tehnolemn»-Ploiești cherestea a fost și este din plin. Atunci înseamnă că furnizorii — cum, spre pildă, ar fi I.F.-Nehoiu — și-au îndeplinit datoria și nu-i putem învinui. Și totuși trebuie întocmite împotriva lor niște concluzii de răspundere. Pentru că aprovizionarea s-a făcut cantitativ, dar cu o cherestea de alte dimensiuni decât cele prevăzute în contract și de o umiditate scandalos de mare.

Și uite-așa, de voie, de nevoie, cei de la «Tehnolemn» și-au găsit de lucru. Au spintecat, numai în această perioadă — aprilie — peste 100 mc de cherestea de tag pentru a o aduce la dimensiunile pretinse de proiecte, au luat măsura creșterii debitului de abur la uscătorile artificiale, în finală însă n-au izbutit să asigure cantitățile necesare de lemn uscat. Urmarea inerentă: goluri în desfășurarea procesului de producție.

Am început cu un exemplu, dar pentru că vrem să evidențiem o regulă, vom continua și cu altele.

Rafinăria din Ploiești și-a realizat planul de producție globală, în aceste prime patru luni ale anului, în proporție de 100,2%, dar a întâmpinat mari greutăți în ceea ce privește aprovizionarea cu țigăi. În aprilie a primit cu 6 988 tone țigăi mai puțin decât cantitatea prevăzută. Producția nu s-a întrerupt și planul a fost îndeplinit pentru că s-a «intrat» în stocurile de rezervă, dar nici diminuarea exagerată a acestora nu-i o soluție. De asemeni, aprovizionarea a fost defectuoasă și în privința calității țigăii livrat, acesta având un potențial mai scăzut (în produse albe) decât cel angajat prin plan.

Și alte întreprinderi — care și-au realizat planul, dar asta nu-i totul — au avut mari dificultăți în privința aprovizionării. E vorba de Uzina mecanică-Teleajen și de uzina «Neptun» din Cîmpina, prima ducând lipsă de materiale și de piese de schimb în urma

LA PLANURI SPECIALE, «HIBE» SPECIALE

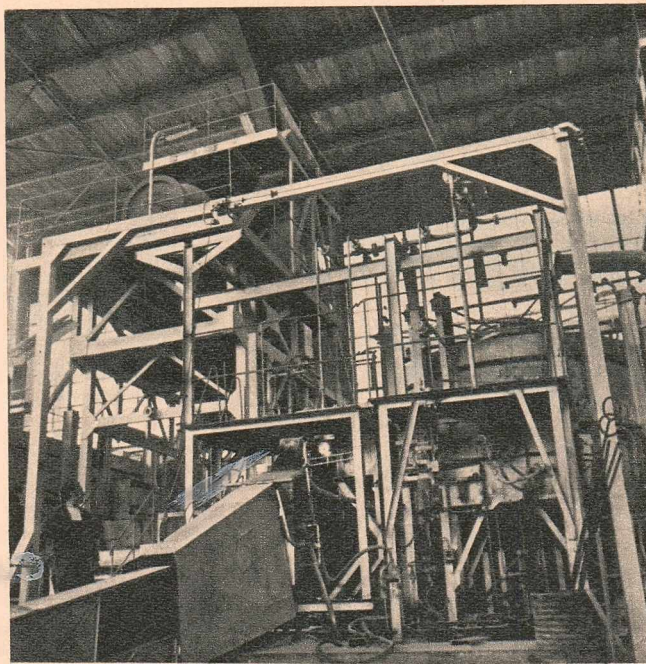
Specialiștii te pot face să vezi ceea ce pentru ochiul tău profan este invizibil. Iar dacă acum sîntem în măsură să enumerăm câteva din cauzele care pot influența dăunător realizarea unui plan de investiții, aceasta se datorează, fără doar și poate, informațiilor ce ne-au fost puse la dispoziție de către tovarășul Nicolae Rusnac — director al sucursalei județene Prahova a Băncii de investiții.

Una din aceste cauze ar fi întârzierea întocmirii formelor privind titlul de proprietate asupra terenurilor pe care urmează să fie ridicate construcțiile prevăzute în planurile de investiții. Din această pricină nu s-au putut elibera nici autorizațiile de construcții, nici încheia contractele de antrepriză, nici organiza execuția lucrărilor.

Și așa, începerea unor lucrări — ca aceea de dezvoltare a uzinei «Neptun»-Cîmpina în vederea fabricației de reductoare, ori aceea pentru dezvoltarea producției de îngrășăminte cu fosfor la Uzina chimică-Valea Călugărească, ori aceea privind o turnătorie de oțel pentru Uzina mecanică-Teleajen — au fost întârziate cu termene variind între 30 și 90 de zile.

A doua cauză o constituie faptul că unele lucrări nu vor putea fi puse în funcțiune la termenele planificate dacă nu se vor realiza investiții colaterale (alimentări cu apă, energie electrică și termică, canalizări etc.).

Este situația uzinei «Victoria»-Florești unde trebuie să se asigure, pe de o parte, o alimentare cu energie a noii stații de 6 kw/oră, iar pe de altă parte, față de debitul actual, un supliment de 300 mc apă filtrată.



Fabrica de articole de sticlărie - București: pe șanti-erul fabricii planul de investiții a fost influențat negativ din cauza nemontării la timp a utilajelor.

ducției, iar a doua neprimind la timp niște motoare (de 11 kw și respectiv de 5,5 kw) de la furnizorii săi, Uzina de mașini electrice-București și fabrica de specialitate asemănătoare din Pitești.

Iar în ceea ce privește Uzina mecanică din Cîmpina, nu a reușit să-și realizeze planul la sortimentul «pompe de adîncime» decât în proporție de 89,2%, iar la sortimentul «carotiere pentru sondeze» în proporție de 80,4%, din pricina uzinei «Republica» din București, care i-a furnizat cu întârziere o cantitate de material tubular. În luna aprilie s-a luat măsura prelungirii programului de lucru în aceste secții ale uzinei, și totuși pierderile n-au putut fi încă recuperate.

A socoti că deficiențele de aprovizionare sînt cauzele tuturor rezelor, poate e prea mult. Dar, prin frecvența sa, acest curs al relațiilor dintre întreprinderile angajate într-un contract de furnizare, obligă la o atenție deosebită, la o muncă stăruitoare

De investiții colaterale au imperioasă nevoie și lucrările de la Grupul școlar chimie-Ploiești, ori de la Uzina mecanică-Teleajen pentru edificarea unei turnătorii de oțel.

A treia cauză care a contribuit la nerealizarea planului de investiții a constituit-o absența forței de muncă, atât calificată cît și necalificată, de pe șantiere ca acela al noii mine la Salina Slănic, acela de extindere a CET-Brazi, ori acela de dezvoltare a Combinatului petrochimic-Ploiești.

O altă cauză — a patra — care a avut o influență negativă asupra bunului mers al realizării planului de investiții constă în lipsa din dotarea constructorilor a unor utilaje, ori defectarea lor din pricina gradului avansat de uzură fizică și morală în care se găsesc, dar și din cauza unei exploatări a lor lipsite de atenție.

Astfel, pe șantiierul «Drumul auto Sinaia — Cota 1 400», în tot cursul lunilor martie și aprilie un buldozer, două motocompresoare și un tractor rutier, toate defecte, nu au fost de loc folosite.

În sfîrșit, o ultimă cauză indică o vinovăție a forurilor tutelare ale beneficiarilor, care nu au asigurat, nici pînă la 30 aprilie, repartiții pentru o seamă de utilaje.

Iată de ce, cu toate că au o mare nevoie, Rafinăriei-Brazi îi lipsesc patru pompe centrifugale, Uzinei de mecanică fină din Sinaia utilaje în valoare de 7 300 mii lei, uzinei «Victoria»-Florești 15 pompe de diferite tipuri pentru stațiile de utilități, iar Combinatului petrochimic-Ploiești unele utilaje frigorifice.

Desigur, la orice «hibă» se poate găsi o «contrahibă». Și, efectiv, în cursul acestei luni toată lumea interesată, precum și aceea criticată, face pe dracu-n patru ca aceste cauze care fac să treneze mersul normal al realizării planului general de investiții din județul Prahova să dispară total.

În ceea ce ne privește, am dori ca la o nouă anchetă — pe aceleași trasee și cu același obiectiv — să putem scrie doar pagini despre împliniri, doar pagini de laudă.

TERMENE..., TERMENE

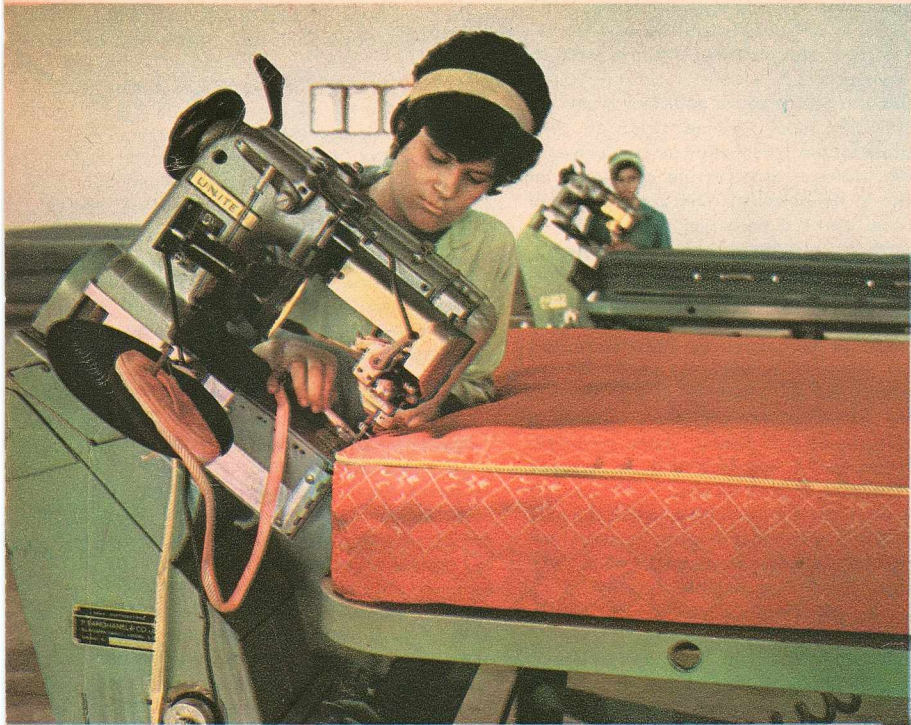
Planificate cu rigurozitate — după lungi și laborioase cercetări și discuții — diversele obiective, fie că sînt hale noi ale unor mai vechi întreprinderi, fie că sînt fabrici sau complexe industriale absolut noi, trebuie să respecte un anumit ritm în construcție și termenele de dare în folosință. Ritmul de execuție înseamnă printre altele nu numai o bună organizare a șantierului, o aprovizionare adecvată, o documentație bine pusă la punct etc., dar și realizarea planului de investiții. Pare un paradox (și de fapt și este) ca avînd bani sau echivalentul lor în materiale, să nu-i folosești în modul cel mai adecvat. La mijlocul celui de-al doilea trimestru, un sondaj în domeniul investițiilor ar putea părea neconcludent, deoarece la sfîrșitul celor trei luni întreprinderile rămase în urmă ar putea recupera unele dintre întârzieri. Dar asta cu prețul unei munci în asalt, ceea ce ar demonstra (pentru a cita oară?) o proastă organizare, un ritm de muncă neadecvat.

Care sînt cauzele care concură la nerealizarea planului de investiții? O succintă (și, evident, necompletă) analiză întreprinsă în câteva întreprinderi bucureștene în trimestrul întii ne arată câteva din aceste cauze. Se va pune întrebarea dacă ele sînt concludente și pe cel de-al doilea trimestru. În cele mai multe cazuri da, ele avînd repercusiuni și în aceste trei luni (aprilie, mai, iunie) care încheie prima jumătate a anului.

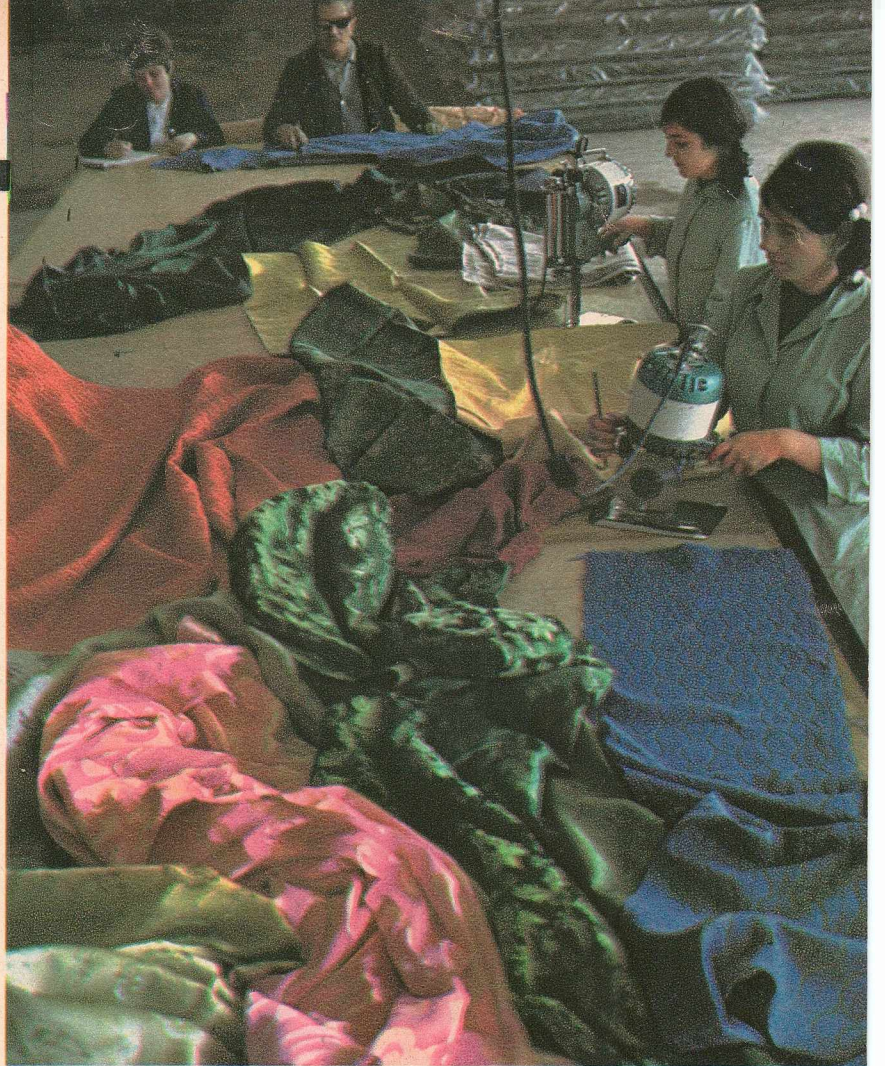
Una dintre cauze, și nu dintre cele mai nesemnificative, care face greutăți constructorilor sînt lipsurile în asigurarea documentației. Aceasta ori nu e pregătită din timp, ori are «goluri» care duc la mari întârzieri. Iată un exemplu clasic: la uzinele «Republica», pentru capacitatea de 14 000 t/an țevi trase la rece, cu termen în trimestrul II, proiectantul (I.P.L.) nu a prevăzut în documentația tehnică instalațiile electrice și hidraulice aferente utilajelor montate. Rezultatul? Neexecutarea acestora în termen.

Deși ritmul de execuție pe total la lucrările de construcții-montaj pe unele șantiere a fost în luna trecută satisfăcător, la unele dintre obiecte se înregistrează totuși rămîineri în urmă. Cauzele trebuie căutate și de astă dată în sfera documentației. Astfel, proiectantul (I.P.C.M.) a neglijat să predea documentația pentru unele lucrări la începutul trimestrului II și drept urmare acestea nu au început la termenul fixat. Și astfel se declanșează un întreg lanț al slăbiciunilor... M.I.C.M. ar trebui să urmărească cu mai multă rigoare respectarea termenelor prevăzute la proiectare de către I.P.C.M.

A doua dintre cauzele care influențează negativ realizarea planului de investiții este nemontarea la timp a utilajelor. Un caz mai evident îl prezintă Fabrica de articole de sticlărie-București. Încă din primul trimestru era sesizant că pe acest șantier montajul va întâmpina greutăți la o serie de utilaje. Fapt care s-a adeverit deoarece nu au fost executate la timp lucrările de izolații, etan-



2



1

RELAXARE...

Față de tendințele care se manifestă pe plan mondial în producția de mobilă, în care gradul de utilitate și confort se cere armonizat cu formele și coloritul tapițeriilor, pentru a realiza pe deplin senzația de confort intim și relaxant în interiorul locuințelor — ca o compensare a oboselii cauzate de ritmul trepidant al vieții contemporane — în ultimii ani s-a înregistrat la noi o rămânere în urmă a concepției privitoare la tapițerii.

Adăugind la aceasta inconvenientele vechilor somiere și saltele, cu mirosul în general neplăcut, propice acumulării de praf, ca și dificultățile pricinuite de manipulare și întreținere (pentru a nu mai aminti de prețul lor ridicat), necesitatea unei concepții cu totul noi în ce privește realizarea tapițeriilor, în această perioadă când arhitecții proiectanți se întrec în a oferi publicului piese de mobilă cu funcționalitate complexă dar care să necesite o manevrare cât mai simplă, s-a impus de la sine.

Pe această linie de orientare, Ministerul Economiei Forestiere a luat măsura organizării unei producții pe scară industrială a unor noi tipuri de tapițerii care să corespundă, estetic și funcțional, exigențelor mobilierului evoluat.

Astfel s-a născut în liniștitul oraș Mizil noua Fabrică de saltele RELAXA, intrată în funcțiune de numai câteva luni și profilată exclusiv pe producția de saltele detașabile, realizate după o tehnică modernă, care schimbă radical caracteristicile tapițeriilor utilizate până în prezent.

Dotată cu utilaje din cele mai avansate, capabile să asigure o producție de peste 150 000 bucăți saltele pe an, fabrica RELAXA își realizează în secțiile proprii o bună parte din semifabricatele necesare confecționării saltețelor detașabile, a căror structură este astfel concepută încât pot fi executate, mecanizat, în serie industrială.

Dar, în definitiv, prin ce se deosebesc noile tapițerii RELAXA de cele cunoscute până acum?

Pornind pe urmele procesului tehnologic, facem cunoștință cu secția în care se confecționează automat miezurile elastice din arcuri bitronconice încorporate. Lungi fire de sîrmă cu diametrul de 2 mm, 2,2 și 2,5 mm pătrund în mașinile electropneumatice, luînd în câteva secunde formatul unor arcuri bitronconice, tratate termic, care apoi sînt încorporate prin spirale de sîrmă și prinse de rame din bandă de otel-arc (platband), care asigură stabilitatea și fixitatea întregii structuri. Se realizează astfel un ansamblu elastic, ușor, practic, nedeterio-

NUMAI PRIN

«RELAXA»!

tabil și nedeformabil, care constituie miezul, osatura elastică a viitoarei saltele.

Ați remarcat, desigur, că prin acest procedeu automat s-a eliminat total vechiul sistem al legării arcurilor cu sfoară, supus dintotdeauna deformării și defecțiunilor.

În secția «covor împîslit din fibre vegetale pe suport textil» asistăm la desfășurarea unui proces tehnologic care aduce alte noutăți în producția industrială modernă a tapițeriilor. Baloturi grele de fibre, provenite din prelucrarea frunzelor de palmier sau cocos, sosite din Maroc sau Spania, cunoscute în lumea întreagă sub numele comercial «Afrik», sînt desfășurate în frînghii groase, care se introduc în mașini automate, unde are loc defibrarea și apoi fixarea materialului rezultat, pe un covor din fibre textile.

Pe tot parcursul acestor operații, agregatele execută eliminarea fibrelor mici și desprăfuirea materialului, ceea ce constituie încă un avantaj oferit de noile tipuri de saltele.

De reținut este faptul că în întreg acest proces de fabricație sînt eliminate vechile materiale, pe care le întlnim în mod tradițional la confecționarea saltețelor obișnuite.

O dată covorul împîslit, fixat pe miezul elastic, în secția saltele, mîini meștere vor adăuga un strat gros de vată industrială fixat din loc în loc, pentru stabilitate, asigurînd

simii pe toate fețele saltelei.

Cu aceasta totul este pregătit pentru a primi o îmbrăcăminte cit mai atrăgătoare. Dar de fapt această operație începe încă din halele unei fabrici cu cea mai bună reputație atît în țară cît și peste hotare, și anume fabrica «6 Martie» din Sighișoara. De aici sosesc neconținut stofe din lînă, bumbac și mătase, de un gust ales, produse în exclusivitate pentru saltelele tip RELAXA (foto 1). Valuri de stofe în culori încîntătoare, cu desene moderne sau motive florale, sînt tăiate cu dispozitive electrice la dimensiuni stabilite, transformîndu-se apoi în îmbrăcăminte exterioră care conferă saltețelor RELAXA o neobișnuită frumusețe. Apoi, cu ajutorul unor mașini de cusut electrice și mobile, de jur împrejurul saltețelor se efectuează o operație de precizie: bordurarea cusăturilor dintre fețe, pe canturi, cu

lezardă — panglică din fire de bumbac colorate, cu o țesătură decorativă de viscoză — ceea ce asigură întregului ansamblu un plus de stabilitate și o ultimă notă de armonie estetică (foto 2).

Cu aceasta s-ar părea că saltelele sînt gata de plecare spre beneficiari.

Dar fabricanții mai au o operație de făcut. Cu ajutorul unor utilaje electrotermice, fiecare saltea este închisă ermetic într-o husă de polietilenă transparentă și depozitată cu grijă în rafturi speciale, aerate, unde își așteaptă rîndul la livrare.

Interesant este și amănuntul că pe parcursul acestui proces de realizare industrială, în care munca manuală joacă un rol infim, saltelele au fost prevăzute cu patru mînere laterale din șnur decorativ de masă plastică sau stofă în culori perfect armonizate cu ansamblul, pe șină metalică, pentru a le mări rezistența și care permit manevrarea cu cea mai mare ușurință (foto 3).

În același timp proiectanții au introdus un detaliu tehnic de cea mai mare utilitate pentru viitorii posesori ai saltețelor tip RELAXA: lîngă fiecare mîner a fost montate cite două rozete perforate, din material plastic, care, pe lîngă caracterul lor estetic, funcționează ca niște filtre de aer, asigurînd, la fiecare apăsare și revenire a salteții în poziția inițială, schimbul de aer cu mediul exterior. Prin această aerare



3

prafului în interiorul saltelei și se elimină orice miros neplăcut.

Așadar, totul a fost conceput în vederea unei funcționalități perfecte, asigurării igienei în apartamente și întreținerii incomparabil mai ușoare decât cea necesită de tapițeria clasică (foto 4).

Într-adevăr, caracterul detașabil al salteilor RELAXA le asigură posibilitatea adaptării la

orice tip de mobilier, modern sau clasic, deoarece fabrica poate livra produsele sale în diferite dimensiuni, pentru paturi, divane-pat și divane de colț, pentru una sau două persoane sau paturi pentru copii, în diferite variante, care corespund bineînțeleș și unor prețuri de vânzare diferite.

Iată, spre orientare, câteva dimensiuni și prețuri ale acestor noi produse:

SALTELE SIMPLE pentru o persoană:

1 900 x 700 mm — A = 708 lei; B 843 lei; C 979 lei
1 900 x 800 mm — A = 836 lei; B 987 lei; C 1 137 lei

Pentru două persoane:

1 900 x 1 000 mm — A = 933 lei; B 1 118 lei; C 1 185 lei
1 900 x 1 200 mm — A = 1 158 lei; B 1 374 lei; C 1 591 lei

SALTELE CU NASTURI pentru o persoană:

1 900 x 700 mm — A = 728 lei; B 864 lei; C 1 001 lei
1 900 x 800 mm — A = 849 lei; B 1 000 lei; C 1 151 lei

Pentru două persoane:

1 900 x 1 000 mm — A = 940 lei; B 1 123 lei; C 1 307 lei
1 900 x 1 250 mm — A = 1 183 lei; B 1 402 lei; C 1 620 lei

SALTELE MATLASATE pentru o persoană:

1 900 x 700 mm — A = 742 lei; B 884 lei; C 1 025 lei
1 900 x 800 mm — A = 876 lei; B 1 024 lei; C 1 181 lei

Pentru două persoane:

1 900 x 1 000 mm — A = 982 lei; B 1 183 lei; C 1 383 lei
1 900 x 1 250 mm — A = 1 207 lei; B 1 431 lei; C 1 656 lei

Dimensiunile foarte precise ale salteilor RELAXA, greutatea lor redusă, rezistența și durabilitatea, ușurința manevrării și întreținerii ca și frumusețea aspectului lor exterior sînt tot atîtea calități care vor aduce schimbări profunde în apartamentul dumneavoastră.

Procurîndu-vă tapițeriile moderne RELAXA

veți putea crea cu ușurință ambianța atrăgătoare care constituie condiția esențială a relaxării, veți realiza în mod sigur acel sentiment de liniște și mulțumire, într-un univers de culori încîntătoare, indispensabil unui cămin primitiv.

Ion Valeriu POPA

4





PRELUDIU

LA PARADISUL ACVATIC

de Mihai HETCO
Fotografii de Ion CUCU

Această primăvară are ceva din inconștiența și nepăsarea superbă a copilului unic, iubit pînă la idolatrie. Orice capriciu îi este admis, orice nebunie îi este trecută cu vederea. La urma urmei actele sale, chiar și cele mai regretabile, îi atestă prezența, prezența sa strălucitoare, prezența sa datătoare de tonice speranțe... Peste Delta numele său încă n-a fost rostit. În plină zi, soarele dispare lăsînd în urmă o lumină rece, difuză, crepusculară. Apele bălților sînt tulburi, au o densitate de bitum, sînt scuturate intermitent de curenți contrarii.

Grindurile și ostroavele profilate în zare își păstrează neclintirea hieratică, un desen ale cărui linii pure n-au fost îngroșate de nici o izbucnire vegetală. O brumă căzută dimineața ne readuce, pe nepregătite, în plin decor hibernal. Apoi dezlănțuirea totală a vîntului. Nori împinși la suprafața apei, aproape neguri dense și umede, care te înflorează ca o noapte de noiembrie, sau urcați pe la prînz în înalt, diafane reprezentări luminate fulgerător de un soare îndepărtat, abia ghicit. Sperasem la un fel de spectacol aproape estival, cu început de culori și mult, mult soare, totul pe un fond disonant de țipete de păsări. Un univers acvatic în plină trezire, încă departe de a ajunge la suprema înflorire, dar totuși în mișcare... M-am găsit în fața bălților pustii și-a trestiiilor foșnind uscat, a iarnă. Ca să nu par cu totul naiv, trebuie să recunosc că soseam mînat nu numai de nostalgia primăverii ci și de un anunt laconic, călătorit prin unde peste întreaga țară: «La gurile Dunării s-au semnalat mari bancuri de scrumbii...» Cuvinte magice, cuvinte de un efect irezistibil, sugerînd partide de pescuit homerice, cu acea foire febrilă a prăzii acumulate în cantități uriașe, amenințînd în orice moment echilibrul și așa destul de instabil al lotcilor. Mă aștepta o nouă dezamăgire. La întreprinderea piscicolă-Tulcea, unde am cerut relații, mi s-a răspuns că de cîteva zile se pescuia pe apucate, era prea frig, înghețau oamenii în baltă. «Scrumbii? Au fost, dar s-au retras în fața apelor în răcire...» Insistențelor mele de a prinde o ambarcație și a participa, oricum, la o partidă de pescuit, i se răspunde cu un zîmbet puțin amuzat, cu referință la situația mea vestimentară, de loc reconfortantă: haine de oraș, pardesiu... Adevărat, ca să ieși în baltă pe-o asemenea vreme sînt absolut obligatorii pufoaica, cizmele de cauciuc și căciula cu clape... De altfel tăria vîntului putea fi verificată nu numai pe canalele

Deltai ci și pe cheiurile Tulcei, unde un suflu umed, puternic, aproape marin, spulbera totul, transformînd într-un act de eroism orice încercare de promenadă. Pe o astfel de vreme, cu ploaie și zloată, străzile Tulcei de odinioară se porneau literalmente la vale, spre port, antrenînd după sine o inimaginabilă avalanșă de garduri rupte, moloz, paie și noroi, jalnică atestare a unei existențe pe aceeași măsură. Tîrgul a dispărut, stăvilît în anarhica și insalubra dezvoltare de un șir trainic de blocuri moderne. Să recunoaștem, altfel îți suportă nostalgia... acvatice străbătînd un chei larg, de piatră, sau odihnindu-te într-un hotel de anvergura celui denumit (evident!) «Delta», decît în pitoreasca dar de loc confortabilă așezare pescărească de acum cîteva decenii. Îmi amintesc de discuția avută cu amicul V.A., arhitect de talent, unul din cei «direct implicați» în realizarea hotelului mai sus-amintit. Cînd descinsese cu ani în urmă în Tulcea, tot pe o vreme chinată ca aceasta, fusese «cazat» în singurul hotel al locului, ceva ce se prezenta sub forma a citorva încăperi de o curățenie mai mult decît îndoielnică. Avusese, printre alții, vecin de cameră un lucrător de la tăbăcăria din apropiere (ceea ce n-ar fi fost un impediment dacă în respectiva cameră ar fi existat chiuvetă...), iar lipsit de hotel se afla în toată splendoarea sa, un depozit de... cirpe. Cine să viziteze Tulcea? Cine să se încumete să vină pînă aici? De la ultimul etaj al marelui hotel ce găzduiește din primăvară pînă-n toamnă mii de turiști străini și români, într-un cadru de înalt confort și civilizație (opera arhitectului amintit, căruia îi dau numai inițialele cunoscinđu-i pudoarea uneori excesivă ce-i guvernează toate acțiunile), privesc întînderea nemăsurată de ape peste care coboară înserarea. Să fie o iluzie? Mi s-a părut a ghici undeva, de fapt fără să pot determina un punct precis în spațiu, o îmblînzire a vremii, subtilă și inefabilă ca un presentiment...

O strălucitoare dimineață. Un soare incredibil și păsări, multe păsări, înnebunite de subita îndreptare a vremii. Mă aflu într-un mic dar robust remorcher în apropierea comunei Crișanu. Ne secondează, săltînd pe valuri, în șir indian, trei lotci. Discuție însuflețită în strîmta cabină de comandă (cu tot soarele, afară este un vînt necrutător). După o întrerupere de cîteva zile se reia, asadar, pescuitul la caracudă, știucă,

crap ori babușcă. Deocamdată scrumbia este un vis îndepărtat. Pînă cînd temperatura apei nu va crește, nu-i nici o speranță. Îmi place să-mi imaginez febrilitatea cu care va fi urmărită peste cîtva timp. Pe Sf. Gheorghe, brațul cel mai solicitat de scrumbii, se verifică tronsoanele de canal, pentru ca setcile, un fel de plase orizontale, lăsate pe fundul apei, să nu fie deteriorate de curentul puternic. Bancul de scrumbii, aflat în migrație, se «înfige» literalmente în ochiurile de relon ale setcii. La suprafața apei, bostanii prinși de marginile plasei se scufundă, apar, se scufundă iar... Semn că jos, la cîtiva metri, peștele a sosit puhoi... Pînă una alta, năvoadele celor trei lotci, care fuseseră aruncate de cîtva timp în apă, încep să fie trase lent înapoi. Despre mîinile lui Calistrat Nicodim, pescar din Crișanu, s-ar putea spune că au ceva indestructibil, de mineral, sau, și mai bine, de plantă osificată, într-atît sînt de evidente venele, tari și proeminente. Cîteva asemenea mîini au ridicat pînă în apropierea noastră năvodul, pe fundul căruia se zbătea, risipind în jur o ploaie fină și irizată, un popor de pești («plevușcă», cum cu nedisimulat dispreț s-a aruncat o vorbă...) de o bogăție și o prospețime a culorilor, pentru mine, unul, impresionant. Era o primă recoltă, nu foarte abundentă, o recoltă care a răspîndit, amețindu-ne, acel parfum inegalabil al aventurii, fiindcă, orice s-ar spune, pescuitul, cu toată modernizarea lui, rămîne în mare măsură legat de un

anume impondeabil. Așa se face că maril secții ale întreprinderii de industrializare și desfacere a peștelui din Tulcea lucrează în aceste zile ale sfîrșitului de aprilie su capacitate, din cauza timpului nefavorabil care impietează, după cum am văzut, asupra pescuitului. Vizitîndu-le în una din zilele premergătoare ieșirii în larg, rămăseser surprins de relativa liniște a locului. Mașinile de mare capacitate care în final transform crapul, bibanul ori știuca în cutii de conserve strălucitoare, cu etichete ce fac să viseze pe gurmanzi, funcționau intermitent în urmă cu două săptămîni, întreprindere abia mai prididea cu lucrul, odată cu sosirea în portul Tulcea a două traulere romănești încărcate cu cîteva mii de tone de pește oceanic. «A fost o sărbătoare, își aminte inginerul Ion Mircea, în care au strălucit macroul, stavridul, sardeaua și heringul. Deși sondajele arată o netă preferință cumpărătorilor pentru conservele provenite din pești de apă dulce, pe primul loc situau du-se crapul afumat, în ulei». N-aș fi vrut să risc o judecată de valoare, în fond fiecare cu gustul său, dar parcă crapul, crapul din Delta, exercită și asupra mea o fascinație cu totul particulară. Concură la această tot felul de evocări ale unor nemaipomenite ciorbe pescărești și saramure de crap, locuri comune poate, dar nu mai puțin atrăgătoare. Mai demult, tot cam în acest perimetru participasem și eu, puțin emoționat, la o fi

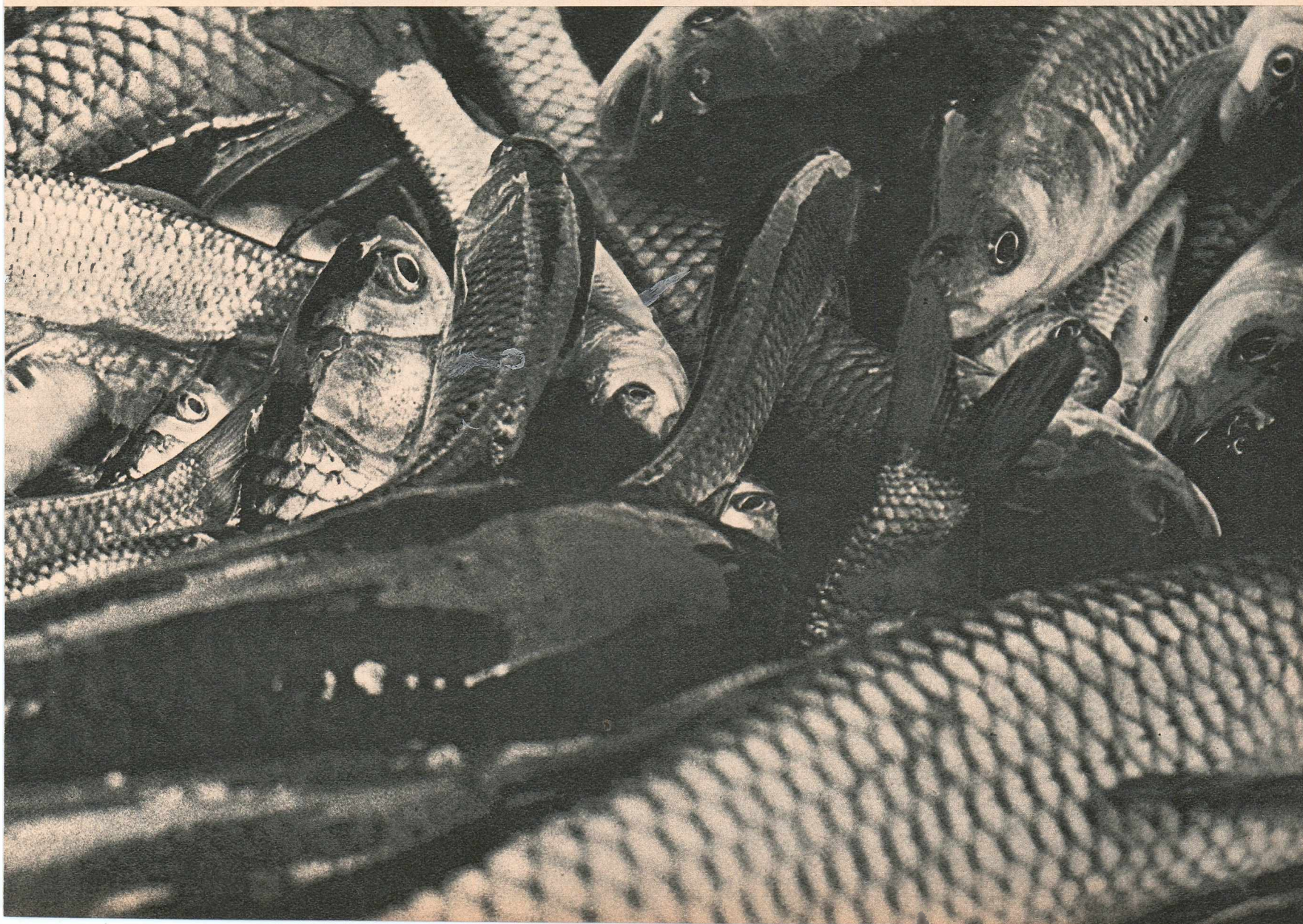
(Continuare în pag. 17)

◀ Undeva, într-un punct nedefinit al Deltei,
într-o zi de cumpănă a anotimpurilor,
cîteva lotci purced la vămuitul apelor...

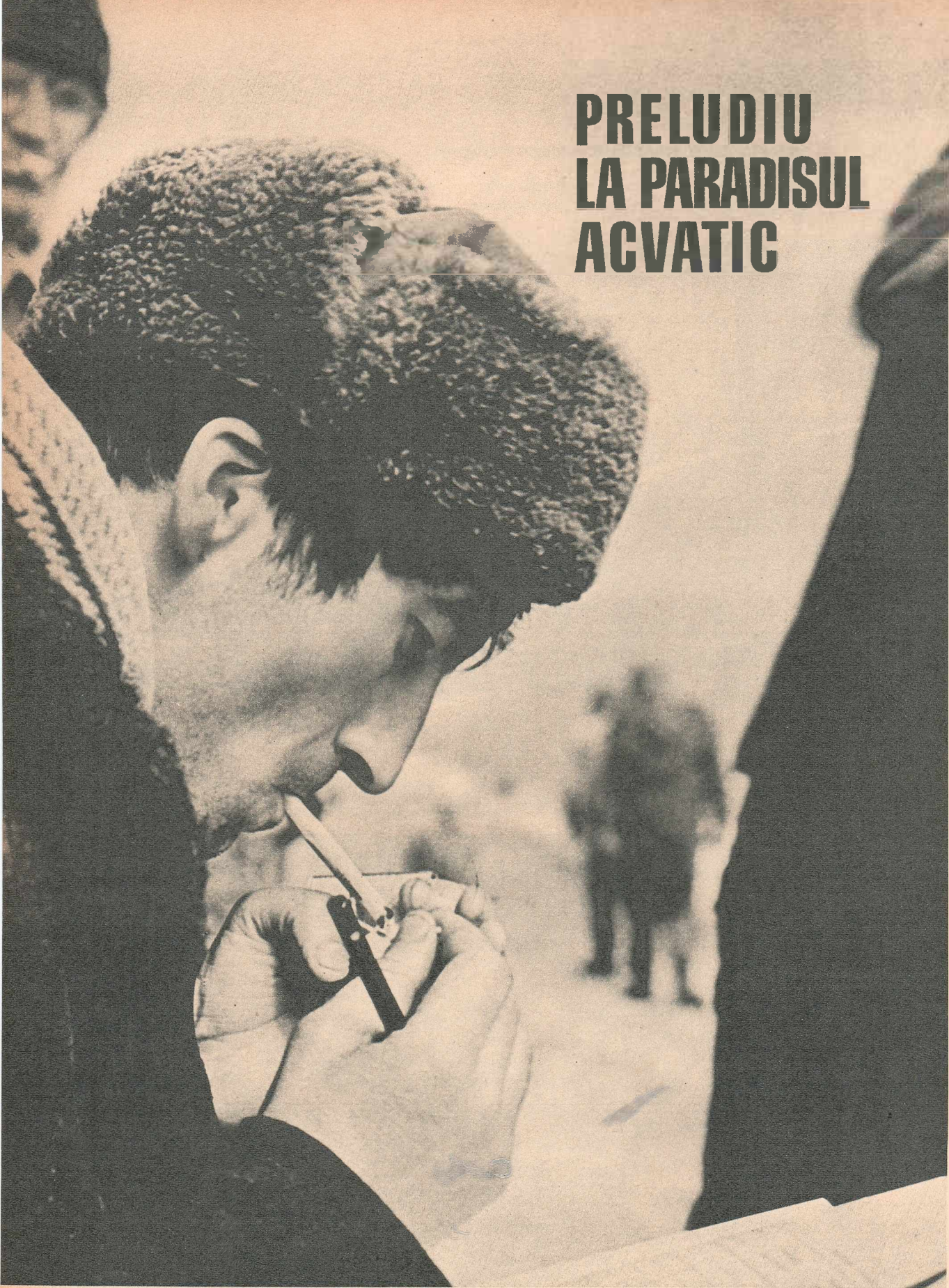
Aspectul pluvios ar necesita poate o trimitere la Bacovia.
Vremea este labilă însă
și un număr oarecare de zile vor fi suficiente
pentru a adăuga așezărilor Deltei culorile știute.



nzație de opulență,
cercată cu acuitate,
ai ales
lipsa de pe piață
peștelui.



PRELUDIU LA PARADISUL ACVATIC



Antract...

cierea gravă (alt cuvânt n-am...) a unei ciorbe pescărești, și rămăsesem cu nostalgia unei rare și inedite experiențe gastronomice. Aveam să mă mai întâlnesc o dată cu crapul, și chiar în această zi, când năvoadele celor din Crișanu, aruncate cu mare dexteritate, aduceau în bărci alte și alte zeci de kilograme de pește. Aflam că urma să ne întorcem la Tulcea nu înainte de a vizita una din multele crescătorii de crap, de fapt sursa cea mai importantă a pescuitului în Delta. Sint nevoit deci să fac o rectificare. Pescuitul este și nu este o aventură, marile crescătorii ale Deltei garantind în cele din urmă o anumită cantitate de pește. La Stipoc, Calica, Obretin, Sarinasuf, Periteasca, Perișor ori Rusca, pe o suprafață ce însumează aproximativ 10 000 hectare, puietul de crap se dezvoltă în condiții admirabile. Primăvara, puietul, care fusese parcat în bazine speciale de iernare, este deversat

în heleșteie, unde se dezvoltă pînă toamna, cînd începe să fie pescuit.

Participăm deci la o partidă de recoltat pește «pentru sămînță» în unul din bazinele Stipocului. Cu o zi înainte, bazinele, înconjurate cu diguri din toate părțile, începuse să fie vidate. Apa retrăgîndu-se, peștele mic se aglomerează în urma ei, fiind astfel prins în taliane. Sortat și cîntărit, este pus în viviere și transportat în alte bazine.

...Talianele, așezate «la buza» bazinei, au plasele întinse și sonore, dacă le lovești vibrează ca și cum ar fi de metal. Semn că susțin o greutate respectabilă. Privite de aproape, lasă să se ghicească știuta foire a prăzii. În urma noastră sosesc vivierele pentru transportul peștelui viu. Cu un mincioc reușesc să culeg cîteva știuci și un crap nu mai mare decît un deget. O infimă parte a viitoareii recolte de toamnă ce se apreciază la aproximativ 5 000 tone. Fără voie, în fața

acestei abundențe, mă întreb: de ce nu avem totuși pește?

*

Peste imensul imperiu al Deltei se lasă inserarea. Din nou e frig și din nou începe să plouă. Undeva, în față, sticlesc luminile Tulcei. Trecem iarăși prin fața unor sate cu aspect de locuințe lacustre. Dar impresia dezolantă s-a risipit. În agitația puietilor de pești, în roirea aceea neîncetată, ghicită jos, la cîteva metri în interiorul talianelor, este o poftă de viață irezistibilă. O certitudine că luna-regină, mai, este aproape, luna dragostei și a primăverii Deltei.

P.S. La apariția acestor rînduri, în Delta se va fi produs deja acea explozie a regnurilor care o transformă în știutul decor de vis...

Printre numeroasele scrisori pe care le primim la redacție, cîteva (foarte puține) nu sînt semnate. E firesc ca asemenea manifestări de lașitate epistolară să ne întristeze, deoarece ele reprezintă o expresie a lipsei de responsabilitate și a necinstei. E firesc, de asemenea, și drept ca astfel de scrisori să nu fie luate în considerație și să nu primească răspuns în rubrica noastră. De altfel, mai toate nu sînt decît niște însăilări de grosolăni zvîrlite în dreapta și în stînga.

Această prea lungă introducere despre un subiect atît de insignifiant precede, de fapt o abatere de la principiile pe care le-am enunțat mai sus. Vom face, deci, excepție de la regulă și vom răspunde unei anonime sosite de undeva din județul Hunedoara. Spre deosebire de anonimele amintite înainte, avem de-a face cu o scrisoare interesantă în care un cititor face cîteva observații cu privire la revista Flacăra.

Dumneasa remarcă, de pildă, că există diferențe, deseori considerabile, între calitate tehnică a unor numere și a altora. Cititorul nostru are dreptate. Sintem nevoiți să folosim încă o cerneală de tipar nesatisfăcătoare și o hîrtie mai puțin decît mediocră; chiar rotativa modernă și excelentă de care dispunem — și ale cărei posibilități se materializează în unele numere pe care corespondentul nostru le apreciază drept «excepționale» — nu este folosită totdeauna corespunzător. Desigur, nu străduim continuu să ameliorăm calitatea tehnică a revistei, și înfățișarea numerelor din acest an indică, după părerea majorității cititorilor, un progres.

Același cititor deplînge faptul că în ultimă vreme am publicat mai puține anchete sociale în planurile noastre pentru lunile următoare; este prevăzută și remediarea acestei indiscutabile deficiențe. În ce privește ponderea diferitelor teme în «Dialogul cu cititorii», principala noastră criteriu este frecvența unei preocupări sau alteia în scrisorile pe care le primim. Dacă o temă este abordată de un număr mai mare de cititori, zăbovim și noi mai mult asupra ei. Și invers.

Și acum o întrebare din partea noastră: de ce o asemenea scrisoare nu putea fi iscălită de Mare e grădina lui Dumnezeu!

Din localitatea Cours (departamentul Rhone — Franța) am primit de la cititoarea Christine Bruillot o scrisoare, din care cităm «Bucuria este mare cînd poșta sosește, și bineînțeles că citesc Flacăra pe loc. Este o revistă foarte interesantă, cu articole foarte bune... Datorită revistei «Flacăra» sînt la curent cu tot ce se petrece în țară. De asemenea, revista este la curent cu toate problemele din Occident. Astfel, am apreciat foarte mult articolul «Problemele verzi ale Pieței comune» de Eugen Mandric, din nr. 723. Fiind în Franța de 5 ani, cunosc această «societate de consum» și tov. Mandric a exprimat într-un stil foarte precis și limpede această societate într-un cuvînt, toate felicitările mele pentru colectivul redacției Flacăra». La rîndul nostru mulțumim d-nei Bruillot pentru cuvintele încurajatoare.

Mulțumim de asemeni cititorului Vasile Pop din comuna Band, județul Mureș, pentru că răspunzînd apelului nostru, ne-a informat asupra unor documente fotografice din perioadă imediat următoare insurecției din august 1944.

Cititorul Nelu Bobaru din comuna Brătășan, județul Teleorman, ne face două propuneri să introducem o rubrică în care să apară fotografia unui actor sau cîntăreț și să creăm o rubrică de curiozități. Avem și noi o întrebare tov. Bobaru a avut vreodată în mină un exemplar din Flacăra, și dacă da, cum de n-a observat pagina intitulată «Flacăra-album» și pagina de varietăți? Cit despre adresele artiștilor străini ne-am expus mai demult punctul de vedere.

Din păcate, nu ne putem însuși nici propunerea cititoarei Agripina Dumitrov din comuna Musenița, județul Suceava. Nu avem nici loc nici posibilități de a publica în revistă cîntec de muzică ușoară. De altfel, o asemenea înțelepciune nu corespunde profilului nostru.

Cititorul Costache Achim din Bacău ne întreabă care este «forul internațional» ce acordă «trei stele» filmelor care se transmit duminică pe micul ecran. Bineînțeles, un asemenea for nu există, iar chestia cu cele trei stele e doar o glumă a televiziunii. Diferite reviste și ziare își exprimă aprecierile despre filme, însoțindu-le titlurile fie de o notă, fie de un calificativ, fie de un număr de puncte sau de stele, fie de un desen simbolic. Aceste aprecieri variază, cum e și firesc, de la o publicație la alta, de la un cronicar la altul. Despre vreo notă universală și definitivă, nici vorbă nu poate fi. Așa că, vizionînd filmele de duminică sînteți liberi să le acordați dumneavoastră cîte stele doriți. Ne întrebăm doar dacă veți fi tot atît de generosi ca și «Programul de redacție»...

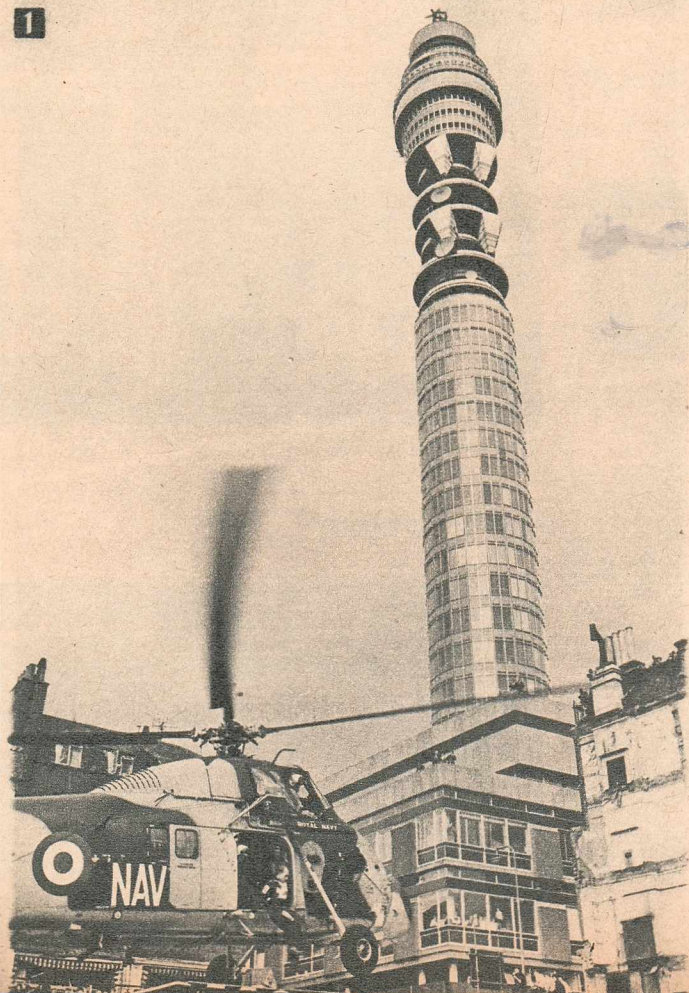
TURNUL POȘTEI — EMPIRE STATE BUILDING ȘI VICEVERSA

Începută la 4 mai, competiția aeriană — organizată de ziarul londonez «Daily Mail» cu prilejul împlinirii a 50 de ani de la primul zbor fără escală peste Atlantic — a luat sfârșit. La ora aceasta sînt cunoscuți cîștigătorii (și cîștigătoarele) la toate categoriile aparatelor de zbor super și subsonice participante. Mai amintim doar că punctele de plecare și sosire în concurs au fost fixate la Turnul Poștei din centrul Londrei și, respectiv, Empire State Building, cel mai înalt zgîrie-nori din centrul New Yorkului. Imensul succes de care s-a bucurat marea competiție s-a datorat, desigur, în primul rînd, performanțelor tehnico-sportive obținute (record-orar, decolare verticală etc.). Dar o seamă de aspecte deosebit de pitorești, dovadă fiind fantezia și originalitatea unor concurenți (premiată de asemenea), au contribuit la strălucirea concursului. Iată cîteva imagini grăitoare:

1) Locotenentul Paul Waterhouse, unul din concurenții britanici, care a pilotat un supersonic «Phantome» realizînd o performanță de viteză foarte apropiată de cea a cîștigătorului (5 h 3 m 18,8 s), aterizează la picioarele Turnului Poștei cu elicopterul în care s-a «transferat» din «Phantome»-ul cu care a parcurs traseul transatlantic.

2) Michael Wellings, concurentul reprezentînd compania aeriană ALITALIA, a plecat de la Turnul Poștei la aeroportul de unde a decolat, în ținută de gladiator, pe un car roman condus de tînăra Anne Buckhurst. La fel a procedat și la New York, unde de la aeroport și pînă la Empire, străbătînd cartierul Manhattan, a călătorit în carul roman folosit de Charlton Heston în filmul «Ben Hur».

3) Unul din cei mai insoțiți pasageri din concurs a fost, fără doar și poate, Tina, simpaticul cîmpanzeu de 5 ani, vedetă a unei emisiuni de televiziune londoneze. Iat-o pe Tina la aeroport, primindu-și tichetul de zbor pe unul din avioanele concurente ale companiei BOAC.



PUNCT ȘI DE LA CAPĂT

● În faimosul Hyde Park din Londra se află o statuie a nu mai puțin faimosului Ahile. Ca majoritatea statuielor antice sau în stil antic, aceasta are ca unic obiect vestimentar o foaie de viță. De un timp însă frunza este desprinsă și furată. Pentru a putea salva cît mai rapid morala bătrînului parc londonez, autoritățile au comandat un întreg stoc de foi de viță — bineînțeles, din metal — care pot înlocui prompt pe cele dispărute.

● Benjamin Tufano, un sculptor din San Francisco, a creat un monument cu totul original prin faptul că a folosit ca materie primă oțelul celor 2 000 de arme de foc care nu fost depuse la poliție de către cetățenii orașului după asasinarea senatorului Robert Kennedy. Pe soclul statuii sînt încrustate efigiile celor patru oameni politici americani răpuși de asasini: Lincoln, John și Robert Kennedy și Martin Luther King.

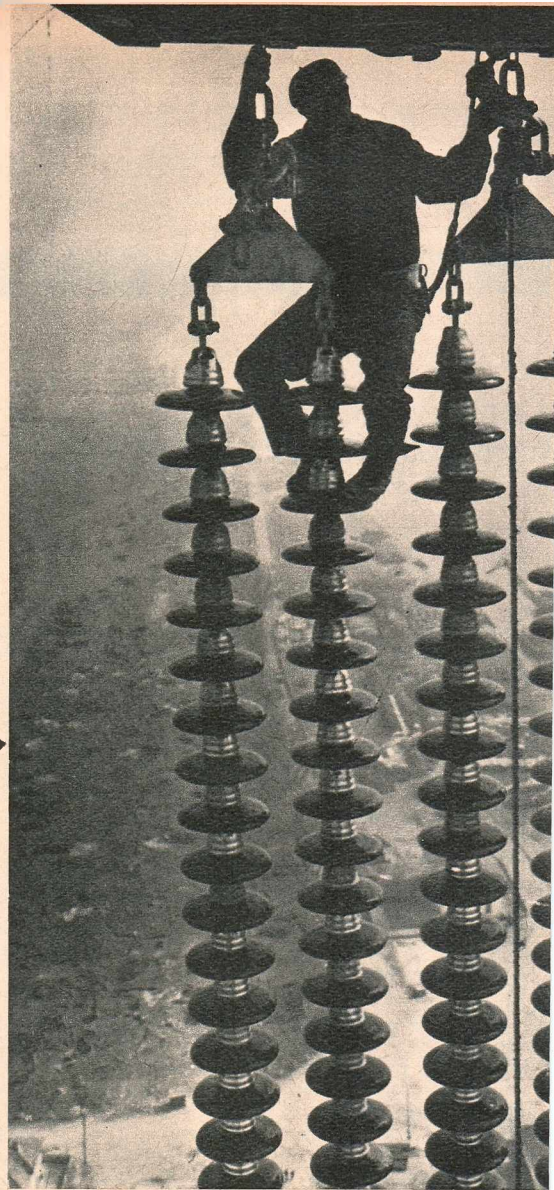
● Tînăra Jeanet Martin nu s-a bucurat decît o zi de titlul de «regină a frumuseții» din localitatea Maidstone (Anglia), a doua zi a «abdicat» înapoiind coroana. Aflase că regulile concursului îi impuneau ca în tot cursul anului să refuze curtea băieților. Ce fel de regină aș fi — a exclamat Jeanet — dacă nu aș avea dreptul să primesc «omagii»?

● Din curtea unei uzine din Lezignion răufăcătorii au furat un autocamion în care în prealabil încercaseră casa de bani a direcției. Și un amănunt: uzina respectivă se numește «Tehnică și securitate».

SALONUL INTERNATIONAL DE ARTĂ FOTOGRAFICĂ '69

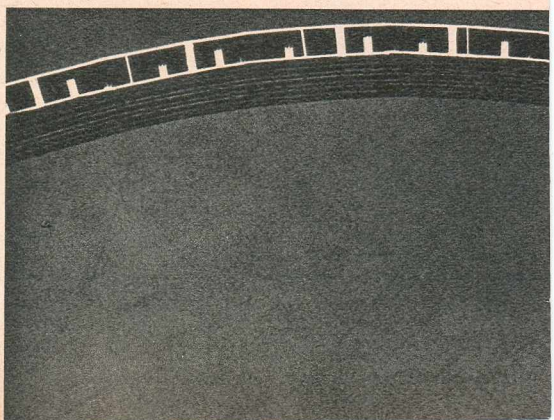
S. STEINER
ROMÂNIA

Vecera ANTONIN
R.S.C.



Victor PAVLOV
U. R. S. S.

Umberto BONFINI
ITALIA



S-a deschis al 7-lea Salon internațional de artă fotografică al Republicii Socialiste România. Această prestigioasă confruntare a artei luminii de pe cinci continente a fost organizată de AAF (Asociația artiștilor fotografi) sub auspiciile Federației internaționale de artă fotografică. Salonul de la București suscită de la o ediție la alta o atracție crescândă în cercuri din ce în ce mai largi de fotografi, plasându-se în anul acesta printre saloanele cu cea mai mare participare numerică din Europa.

Cu acest prilej l-am rugat pe tov. ing. Sylviu Comănescu, secretarul general al AAF, să ne răspundă la câteva întrebări.

— Puteți să ne dați câteva cifre în legătură cu salonul din acest an?

— Este salonul românesc cu cea mai mare participare de pînă acum. Am primit aproximativ 10 000 de fotografii din peste 50 de țări, și participarea românească a atins o cifră-record: peste 1 000 de lucrări.

— Cum vă explicați această participare masivă?

— În primul rînd prin faptul că țara noastră este cunoscută și se bucură de caldă simpatie în toată lumea. Apoi prin faptul că mișcarea fotografică românească a reperat în ultima vreme succese însemnate, de prestigiu, pe arena competițiilor internaționale de acest fel. Am avut sprijinul multor asociații naționale și salonul nostru a fost anunțat prin 30 de reviste de specialitate de mare circulație din 20 de țări.

— Cîte fotografii au fost alese de juriu pentru a fi expuse în salon și care au fost criteriile?





Houben GERMAIN
BELGIA



WEIGL
D. G.

— Față de numărul mare de trimeri și de nivelul artistic ridicat, juriul a avut o sarcină foarte dificilă pentru a alege un set reprezentativ de exponate. Pentru ușurarea muncii juriului, s-a utilizat un sistem electric de votare și de numărare a voturilor, ceea ce a garantat o obiectivitate perfectă.

Juriul a căutat, prin cele aproximativ 1 300 de lucrări alese, să promoveze pe acelea care se încadrează într-un limbaj fotografic specific. Totuși, considerând salonul și ca un fel de școală a fotografiei, s-au ales și cele mai bune lucrări executate în tehnici speciale, astfel ca să fie reprezentate exemple din marea gamă de posibilități a acestei arte multilaterale.

— Ați remarcat unele tendințe noi în arta fotografică?

— N-aș putea pretinde că în salon apar genuri absolute noi. Am observat totuși că există o tendință destul de marcată înspre fotografia de reportaj, care în trecut nu se bucura de o prea mare atenție. Pe de altă parte, se observă la mulți expozanți o predilecție pentru tehnici speciale de luat vederi și de laborator, ceea ce devine foarte interesant, mai ales în fotografia-color.

— Am dori să avem și câteva păreri despre participarea românească.

— În afară de numărul mare de trimeri, am avut surpriza descoperirii unor nume noi, de la care s-au primit lucrări valoroase. Se poate spune că nivelul lucrărilor românești se integrează fără nici o deosebire calitativă în arta fotografică mondială.

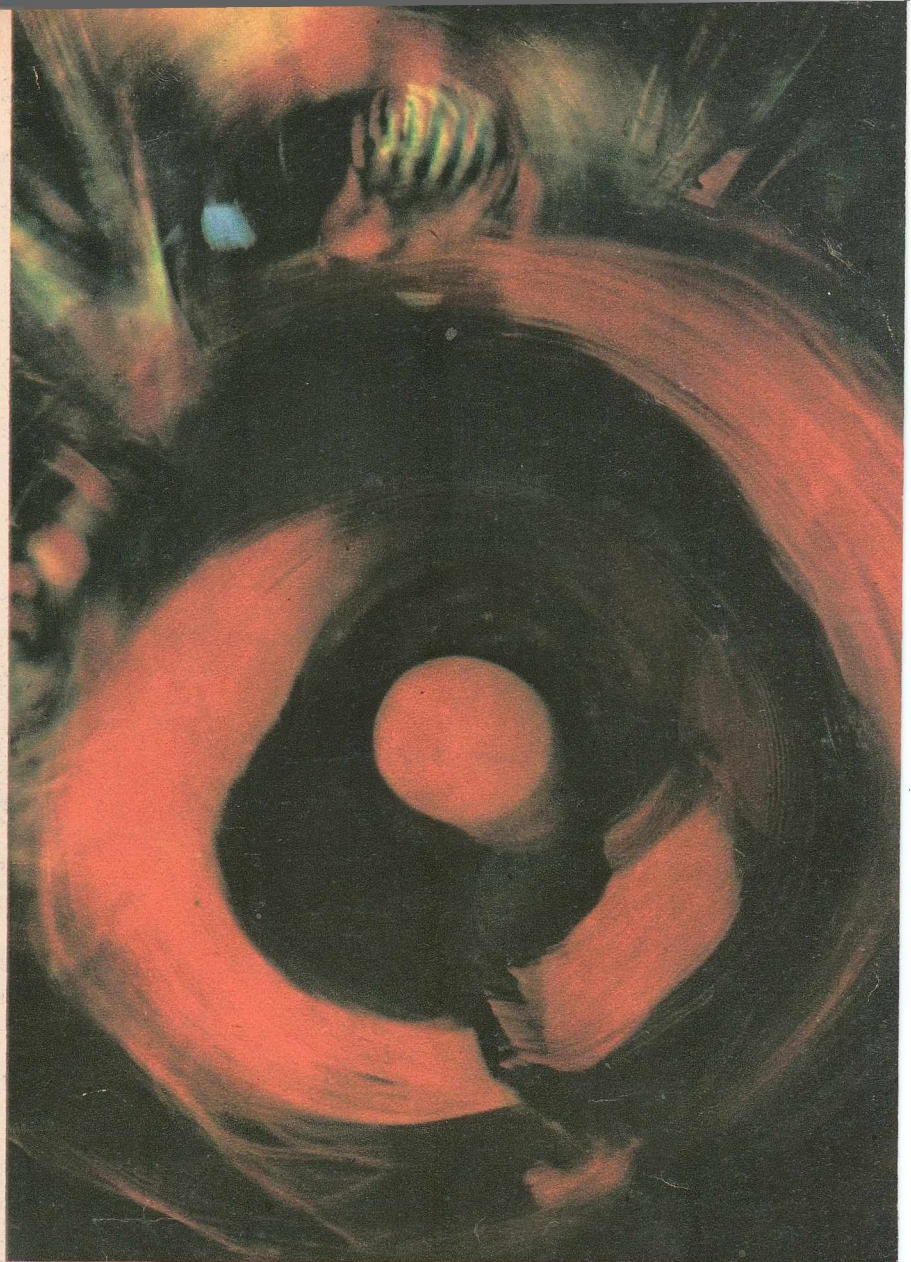
— Ce alte manifestări au loc cu ocazia salonului?

— Bineînțeles, proiecțiile de diapozitive-color, care ne-au parvenit în număr foarte mare. Împlicându-se 130 ani de la apariția

L. IONAS
UNGARIA

**SALONUL
INTERNATIONAL
DE ARTĂ FOTOGRAFICĂ '69**

Anastasos PAPADOPOULOS
GRECIA ▼



Eugen IAROVICI
ROMÂNIA ▼

Yan DIEUZAID
FRANTA ▲





◀ Claudio MAIDANA
ARGENTINA



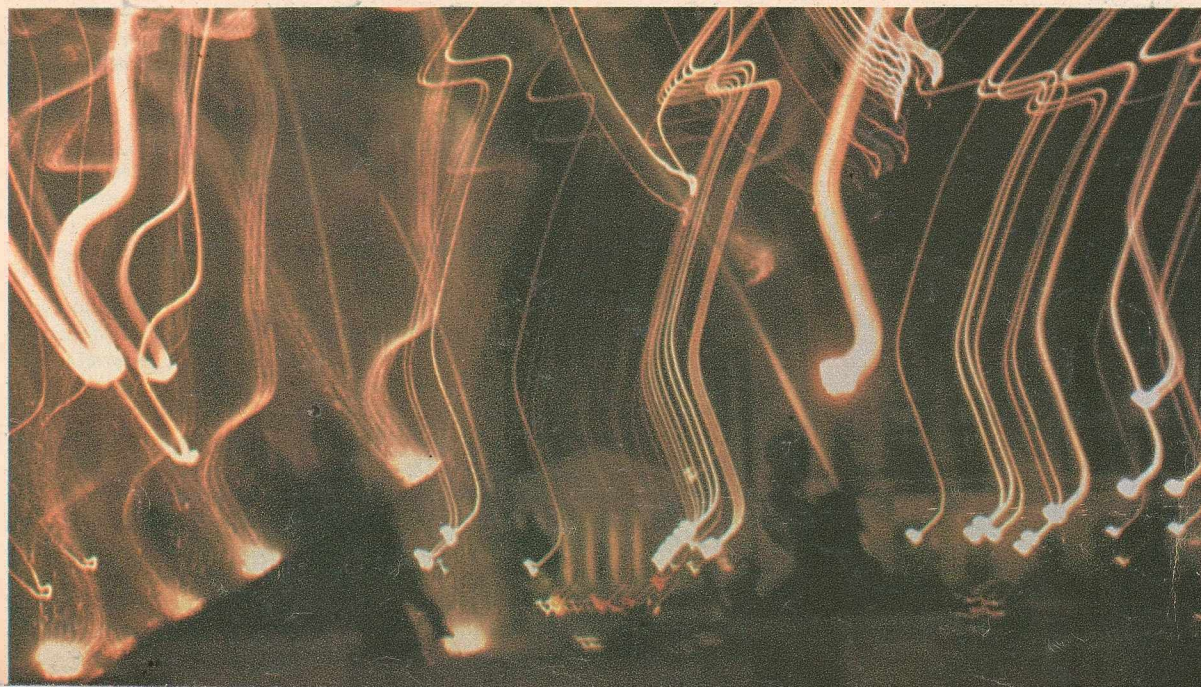
▲ Dieter PFLUGMACHER
R.F.G.

Alexander REIMS ▶
FRANȚA

fotografiei, ne-am gândit să marcăm acest eveniment printr-un simpozion de istorie a fotografiei, la care vor participa și invitați din străinătate. Tot cu acest prilej se vor expune imagini ale pionierilor fotografiei românești din secolul trecut și, la galeriile de artă fotografică din str. Brezoianu, vor fi expuse 70 din lucrările unuia dintre primii fotografi români: Carol Popp de Szathmáry.

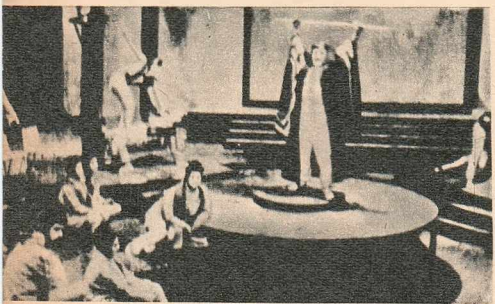
Se va expune și aparatul vechi fotografic și cinematografic și se va proiecta un montaj de secvențe din filmele începuturilor cinematografului românesc, însoțit de un comentariu.

Interviu consemnat de





Vechile cîntece ale pieilor roșii, păstrate din timpurile cînd bizonii mai străbăteau preriile, au fost interpretate pe scena teatrului Sistina din Roma de Buffy Sainte Marie, o tînără cîntăreață amero-indiană. Alături de melodiile păstrate de secole, în repertoriul lui Buffy Sainte Marie au fost înscrise și lucrări originale, compuse în ritmurile tribului Creck, din care face parte.



În 1964 radiodifuziunea din R.F.G. a transmis în concert opera «Orbul din Heyuga» a compozitorului italian Renato de Grandis. După cinci ani lucrarea și-a găsit și interpretarea scenică la Bonn. Sub forma unei experiențe de atelier, «Orbul» a fost prezentat de către ansamblul teatrului orașenesc în foaierea muzeiului din localitate, urmînd ca spectacolele cu public să aibă loc în această stagiune.



Ultima operă a lui Puccini, dar nu și cea mai cunoscută, «Fata din Far West», va fi repusă în scenă la Opera Comică din Paris, după o absență de aproape 60 de ani. Aria «Ch'ello mi creda libero», interpretată la premieră de un tînăr napolitan numit Caruso, va fi susținută acum de Georges Luccioni în compania sopranei italiene Gianna Galli.

de Emanuel VALERIU

S P E R A N Ț A

Ceea ce era obligatoriu pentru rămînerea echipei noastre de fotbal în competiția preliminară a campionatului mondial s-a petrecut la Lausanne zilele trecute. Victoria aceasta nu seamănă cu una obișnuită, după care te poți bucura deplin și fără alte griji. Este o victorie-cheie, dar nu definitivă, o victorie care nu conferă nici un fel de lauri, ci mai degrabă obligații, este — dacă vrei — o victorie de lucru, de la care de-abia încep grijile și eforturile în vederea unei alte posibile victorii.

Știm că putem fi suspectați de defetism, știm că ne pîndește primejdia unei etichete pe care stă scris «alambicare», știm că la festinul succesului este riscant să arborăm inoportuna față a îngrijorării, dar mai bine decît orice știm ce este speranța.

În sport, speranța reprezintă resortul cel mai intim care deschide cuiva drumul spre arenă. Speranța îl însuflețește pe luptătorul sportiv încă dinaintea disputei și, pînă la anunțarea deciziei, ea este adeseori mai robustă decît înseși posibilitățile celui pe care-l animă, și, alături, are în ea ceva vinovat, ceva care ne amintește de zilele șchioape ale copilăriei, cînd porneam la școală fără tema la zi, sperînd că nu va veni profesorul, că nu va controla caietele, că nu va deschide catalogul la pagina numelui nostru, că va fi chemat de director la cancelarie tocmai cînd enunțase întrebarea inoportună etc.

Și în sport speranța are fațete palide: poate alunecă adversarul și cade, poate greșește arbitrul în detrimentul celui alt, poate îl vom întîlni într-o zi mai slab, poate îl vom face să ne creadă mai puternici decît sîntem în realitate, poate își vor înscrie ei înșiși un gol... etc. De aceea se și spune în limbajul propriu concionilor sportive că un combatant a acționat astfel încît nu i-a mai lăsat partenerului său de întrecere nici o speranță. «Nici una», pentru că speranța este nu numai multiplă, dar și... eșalonată în ordinea valorii. Una este să speri într-un rezultat de egalitate, alta într-o înfrîngere la limită, și cu totul altceva se întîmplă cînd speranțele se agață de o victorie absolut necesară.

În campionatul mondial de fotbal, competiție-gigant și care necesită prealabile formalități de departajare, speranța majoră a echipei noastre este calificarea în turneul final, isprava pe care jucătorii români o visează cam de mulțisor... De la acest punct perspectiv, speranța descrește, se degradează pînă la elementele care o compun, pe un traseu îndeajuns de dur și dificil, reprezentat de cucerirea locului fruntaș în grupa alcătuită din echipele Greciei, Elveției și Portugaliei, alături de a noastră. Am sperat să învingem la Atena, dar scorul a fost egal. Speranțele nu ni s-au spulberat definitiv în urma acestui rezultat, fiindcă elvețienii jucau în deplasare cu portughezii. Succesul celor dintîi ne-a răvășit speranțele (cam vinovate, nu-i vorba!) dar nu le-au stins definitiv. Mai aveam șansa de a-i învinge noi pe elvețieni, acasă la ei. Ceea ce s-a și întîmplat. Nu interesează, poate, cum s-a cîștigat, ci mai curînd noul contur al unor mai vechi speranțe: putem figura în sfîrșit printre participanții la turneul mexican al anului viitor. Ce va fi atunci ni se pare mai puțin important, poate chiar lipsit complet de însemnătate, nu numai din cauza perspectivei care nu îngăduie — decît cu enorme riscuri — previziuni, ci mai ales pentru faptul că soccerul nostru își va fi cucerit, la cea oră, un loc oficial în ierarhia valorilor fotbalului mondial. Pornind de la ideea, de atîtea ori confirmată, că într-un turneu de genul celui din Mexic se pot întîmpla multe, nutrim noi speranțe. Și iată cum speranța își asigură, în sport, un circuit perpetuu, care transformă, adeseori, un punct de slăbiciune într-o pîrghie de forță, revitalizînd ceea ce părea vlăguit, luminînd ceea ce fusese cuprins de umbre, regroupînd energii altădată dispersate.

Cînd devenisem sclavul acestor gînduri, un televizor străin m-a făcut martorul meciului dintre Manchester United și Milano, cîștigat (inutil însă) de englezi. Ce speranțe mai poate da o victorie cînd ea înseamnă, de fapt, ieșirea din cursa pentru titlul onorat de campioana campionilor? Pe cînd succesul nostru de la Lausanne, deși mai firav, deși obținut cu concursul adversarilor, deși nu în prezența unor reprezentanți foarte valoroși ai fotbalului, continua să ne alimenteze speranțele.

O singură imagine ne-a rămas însă de la excelentul joc de la Manchester, cea mai tristă dintre cele pe care ni le puteam închipui: lovirea de către un spectator a portarului italian. Am văzut astfel, pentru prima oară, cum pe propriul teren al fair-playului se petrece un fapt iresponsabil. Am văzut cum, din același public blajin pînă la duioșie, despre care am scris chiar aici, în «Flacăra», că știe să cînte cuprins de încîntări secrete, a putut să răsără buruiana pripășită și prin tribunele noastre.

O veche speranță ni s-a veștejit în acea seară, dar nu pentru că era prea veche, ci numai fiindcă am văzut-o ucisă de o altă speranță, care murise, la rîndul ei, o dată cu eliminarea lui Manchester United din drumul spre finală, de aceea am dori ca, orice s-ar întîmpla, să nu uităm că fotbalul rămîne totuși un joc și să-l tratăm ca atare chiar și atunci cînd nu ne oferă satisfacția așteptată. Dacă formația noastră va ajunge la Mexic, cu atît mai bine; dar dacă nu va reuși, să nu ne spargem capetele unii altora și, mai cu seamă, să nu facem din speranțele neîmplinite uneltele distrus speranțele perene ale sportului.

de Romulus RUSAN

CONTRIBUȚII LA O FALSĂ DIALECTICĂ STILISTICĂ

Cutremurătoare cînd le despicăm cu logica și cînd încercăm să le pricepem, diferite expresii ne înșoșesc inconștient de la naștere pînă la moarte. Ele pătrund în noi fără puțință de oprire, ca și acele teribile gudroane aeriene despre care igieniștii tot vorbesc de nu știi cîți ani, nereușind de ioc să le vină de hac.

Chimia polimerilor este o naivă (aproape diletantă) încropire în comparație cu secrete știință ce prezidează structura falnicelor noastre dumicate verbale. Secătuită de fantezia atîtor milenii, limba strămoșească nu mai găsește alte soluții decît să binecuvînte și să lase liberă crearea acestor confrerii stilistice, în comparație cu forța supranaturală a cărora CUVÎNTUL singular rămîne neputincios ca un fir de nisip. În noul Babilon, cea mai dură vocabulă nu poate atinge gradul de duritate al unei expresii croite din te miri ce cuvinte dulci și bine intenționate, dar care — în atingere — își pierd propria conștiință devenind feroce. «Omul este bun, oamenii sînt răi», clama odinioară, nociv, un sceptic. Fără remușcări, afirmația se poate aplica vorbelor noastre de toate zilele.

Bunăoară, cînd portarul unei instituții (cerber pe lingă care ai trecut crezînd că somnolența lui indică libera trecere) te apostrofează cu «Alo, tovarășe!», ai fi gata, dacă ai fi proaspăt descins în lume, să crezi că ți s-a adresat cu multă reverență. Cele două cuvinte, ambele moderne și civilizate, te-ar face să speri că nu pot da amestecuri contrare. Dar, amestecîndu-le într-o ocultă retortă, graiul portarilor a scos din ele o paradoxală esență a bătăriei și morcănoșeniei. Sînt de vină portarii? Sînt de vină cuvintele? Ar rezulta, după naturațea cu care le ascuți și te obișnuiești cu ele, că ești vinovatul chiar dumneata.

«Reveniți, vă rog» — sînt iarăși trei particule civilizate, dar ele ascund aproape întotdeauna o minciună telefonică. Ele sînt expresia nouă a de mult demascatului «Vino miine» sau a ramolitei constatări (ah, suavele zicale bătrînești!) «Boală lungă, moarte sigură». Cînd ai auzit în receptor «Reveniți» + «vă» + «rog», poți avea certitudinea insuccesului, rînjind de după umărul mic-burghez al politetei.

Din aceeași familie — a consolărilor optimiste, născute parcă la patul suferinzilor de cancer — face parte exuberantul «Tovarășul e pe teren». Cîndva constructive și înaripate, penultimul și ultimul cuvînt au devenit expresia imponderabilului birocratic. În epoca zborurilor circumlunare, e imposibil de spus cit de greu ar fi de găsit (dacă cineva ar avea naivitatea să-l caute) acest tovarăș, plecat PE TEREN cu o mapă imaginată sub braț. Expresia e, în felul ei, genială.

Și așa mai departe.

Pînă la scadența clasicului «Odihească-se în pace!» (clasic, pentru că moartea e uneori mai puțin cinică și instabilă decît viața), trecem neconștient prin acest arboret de expresii răsărite din trupul chinuit și îmbătrînit în complicații al limbii. În fața lor, nu avem decît să conchidem că, dacă «Minciuna are picioare lungi», limba nu caută altceva decît să și le lungască și ea mereu, dintr-o explicabilă nevoie de adăncire.

Flacăra-interviu

cîteva minute cu **SALVATORE ADAMO,** trubadur al secolului XX

Corespondență specială
de la Friedrich Gödör —Viena

Discurile păstrează vocea aceea insolită, la jumătatea drumului între copilărie și adolescență, vocea pe care ne-o mai amintim atît de bine și azi șoptindu-ne cu nostalgie «Tombe la neige»... Era vocea începutului de drum al lui Adamo.

Se spune că prima lui jucărie a fost o chitară. Poate că doar o legendă, dar ne place să ni-l închipuim așa pe băiatul cu chip deschis și zîmbet copilăros care a început să urce atît de devreme și atît de repede treptele celebrității. N-avea decît 17 ani cînd Aznavour îi înmîna, în 1960, marele premiu decernat de un juriu al radio-teliviziunii franceze. Anii care au trecut de atunci n-au făcut decît să adauge, fiecare, ceva în plus la recunoașterea timpuriu dobîndită. Astăzi, atîția și atîția iubitori ai acelei muzici ce nu poate fi despărțită de poezie îl păserează într-un colț al inimii.

Salvatore Adamo — nu e un secret pentru nimeni — este azi una dintre cele mai apreciate și iubite vedete ale muzicii ușoare internaționale. Asta pentru că băiatul are a văzut lumina zilei în arida Sicilie și a crescut în peisajul cenușiu, printre oamenii trudiți ai Borinageului, nineri ca și tatăl lui, s-a născut bogat. Atît de bogat încît a putut să dăruie fiecăruia dintre noi o părticică din sinceritatea, emoția, poezia și căldura pe care le pune în melodiile și interpretările lui. Tocmai de aceea prilejul de a-l asculta «pe viu» este de fiecare dată un eveniment, iar o convorbire cu el — o ispită irezistibilă pentru orice iarist.

*

Am avut recent prilejul să-l întîlnesc, cu ocazia triumfalului turneu pe care l-a făcut la Viena. Pentru cititorii «Flacării», l-am rugat să-mi răspundă la cîteva întrebări, să-mi acorde un microinterviu.

Tînărul cu zîmbet cuceritor, purtînd un costum gri deschis, foarte strîns pe trup și un pulover roșu ca focul, cerește atenția tuturor în holul elegantului Imperial hotel din Viena. Salvatore Adamo ne vorbește cu cîteva minute înainte de spectacolul său în marea sală a Konzerthausului. Cu toate că numele îi e cunoscut în lumea întreagă, că melodiile lui care farmecă în egală măsură tinerii de toate vîrstele sînt azi pe toate buzele iar discurile îi se vînd în milioane de exemplare, Adamo n-are nimic din morga și aroganța pe care se simt datoare să le arboreze unele mari vedete. A rămas ceea ce se cheamă «un tînăr simpatic» — și în asta stă, cred, una din cheile uriașei sale popularități.

— Salvatore Adamo, vă aflați pentru a doua oară la Viena. Cum vă place orașul nostru?

— Îmi răspunde în germană, cu un ușor accent francezesc: — Din păcate, am atît de puțin timp pentru orașele prin care trec... Înainte de a reuși să le cunosc cît de cit, trebuie să plec. Publicul vienez a fost însă la înălțime.

Adamo, născut în Italia, a copilărit în Belgia; limbile ale materne sînt deci italiana și franceza. Engleza a învățat-o la școală, iar germana cu puțin timp în urmă. Cîntă însă de mult în limba germană.

— Acum, de cînd înțeleg limba și o cunosc, nu-mi mai prea place cum sună în germană cîntecul meu. Din păcate, în traducere se pierde foarte mult din romantismul textelor originale. Am pentru viitoarele texte un traducător nou, și am să pot contribui și eu la transpunerea lor în germană — așa spune Adamo.

— Care sînt planurile dv. pentru viitorul apropiat?

— După acest turneu, voi pleca în Elveția pentru un film. Rolul unui tînăr care ajunge nevinovat la închisoare, unde cunoaște gangsteri adevărați. În ciuda faptului că petrece în timp în acest anturaj dubios, redevine pînă la urmă un om cumsecade. Publicul nu m-ar crede criminal nici în film — așa vede Adamo.

— Intenționați, în viitorul apropiat, să prezentați vreun spectacol în România?

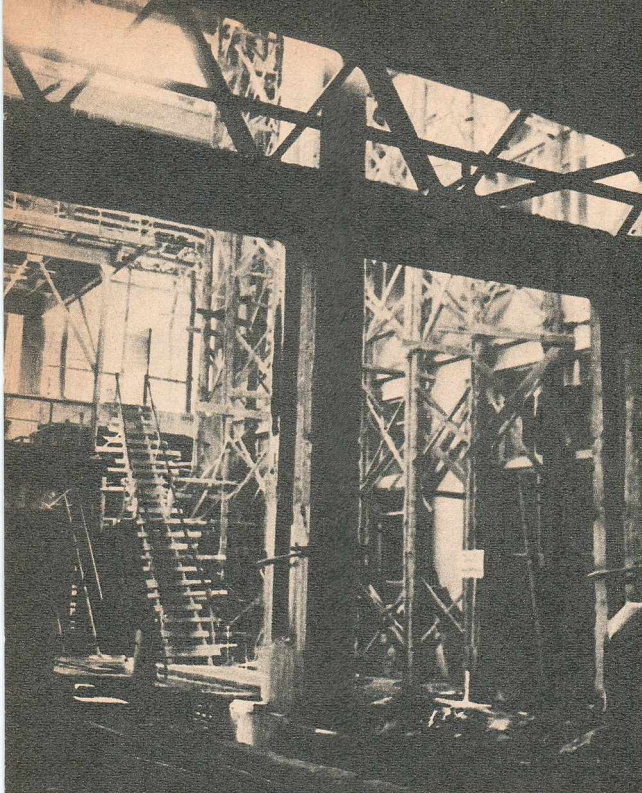
— Din păcate, pentru moment, în planul meu de turnee România nu este încă prevăzută. Am avut însă un prim contact cu această țară chiar alaltăieri, cînd am zburat de la Bruxelles la Zürich cu un avion al companiei aeriene române. Sper să pot cînta în curînd și în România, unde știu că limba și sentimentele mele nu sînt străine publicului.

Și Adamo scrie cu litere mari un salut către toți cititorii «Flacării», sub care semnează. Semnătura îi seamănă:



Amitiés aux
lecteurs
de
"Flacăra."

Salvatore Adamo



Uzina de anvelope Danubiana. Șantierul de extindere. În ultima lună, ca de altfel și în trimestrul I, ritmul de execuție la lucrările de construcții-montaj a fost necorespunzător.

DUPA APROAPE CINCI LUNI DE ZILE

(Urmare din pag. 7)

șare și construcție a acoperișului pe o suprafață de 1 000 mp la linia I. O carență esențială a întreprinderii este aceea că ea nu avea definitivat graficul de eșalonare a execuției lucrărilor pe anul curent (de ce oare?!) și nici cel de montare a utilajelor în funcție de termenele prevăzute în plan pentru începerea temperaturii cuptoarelor. Nu e de mirare că execuția lucrărilor are o puternică tentă de neorganizare. Ministerul Industriei Ușoare ar trebui să realizeze graficul de eșalonare valorică și fizică a lucrărilor pe 1969, ca el să corespundă sarcinilor din planul de stat.

În sfârșit, cea de-a treia carență sesizabilă în nerealizarea investițiilor este necontractarea și nelivrarea utilajelor în termenele stabilite. Aici intrăm în domeniul sensibil al partenerilor și colaborărilor. Dar și a lipsei de prevedere. Sînt numeroase cazurile care pot ilustra această constatare. Situația «laboratorului central coloristic» de la uzina «Policolor» este incertă, și asta din simplul motiv că mobilierul de laborator nici nu era contractat. Dar termenul de predare al acestuia este trimestrul II. Iată o situație în care trebuie să se intervină și să se ia măsuri eficiente... Aceeași situație la ICENERG. La sfârșitul trimestrului I nu erau contractate utilaje din țară în valoare de circa 900 000 lei pentru stația de încălzire și măsurători mecanice pentru elemente de linii și stații de transformare, care aveau termen de punere în funcțiune în trimestrul II. Evident că de la o lună la alta și în mod întâmplător nu se poate rezolva prea mult.

O concluzie se impune: termenele de punere în funcțiune nu sînt fixate doar ca să existe pe hîrtie. Ele trebuie respectate riguros, ca să se evite situațiile dificile, cascada de întîrzieri și dificultăți care afectează buna desfășurare a producției.

COMPLEXITĂȚI NEGATIVE

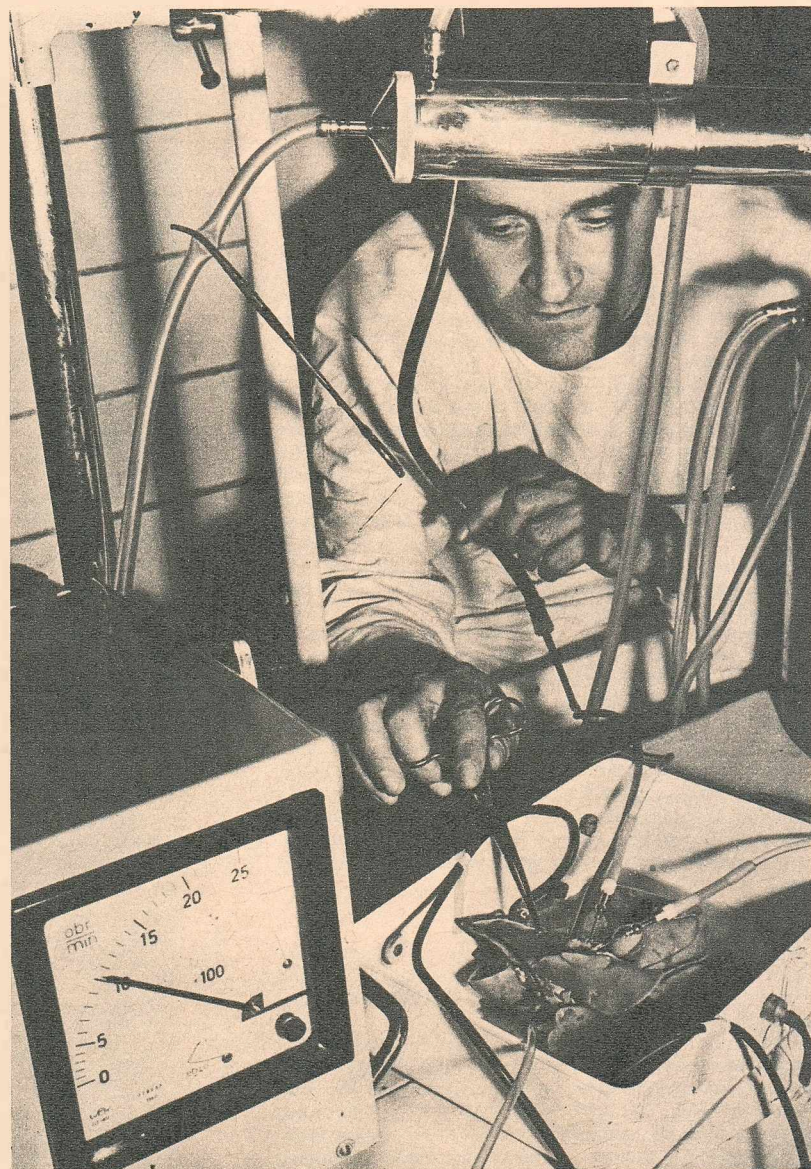
De la 1 milion de anvelope, «Danubiana» urmează să producă în viitor 1,5 milioane

Concluziile care se pot trage sînt limpezi. Acolo unde a existat o planificare riguroasă și mai ales respectarea ei, acolo unde termenele fixate nu au fost considerate numai niște date pe hîrtie, unde s-a ținut seama de ritmul stabilit prin grafice și unde a funcționat spiritul de prevedere, lucrările s-au desfășurat în mod optim. Ținînd seama că mai există numeroase lipsuri în organizarea și aprovizionarea șantierelor, în ritmul montării utilajelor, se impune luarea unor măsuri grabnice și totodată energice de către forurile competente și mobilizarea tuturor factorilor care contribuie la desfășurarea lucrărilor.

garnituri de anvelope și camere de aer pentru autovehicule și tractoare. Un important șantier este deschis pentru asigurarea acestei dezvoltări. Dar termenele sînt date peste cap unul cîte unul. Și în ultima lună, ca de altfel și în trimestrul I, ritmul de execuție la lucrările de construcții-montaj au fost necorespunzătoare. Pe scurt, realizarea la termen a capacității de producție din acest an în condițiile proiectului sînt amenințate. Iată doar un exemplu: la hala de fabricație — secția amestec (extindere), nu s-au montat utilajele în valoare de 2 600 mii lei planificate pentru luna aprilie. Motivul? Evident că nu e unul singur, dar cel mai frapant își are originea în nerespectarea unui termen din luna... martie. E vorba de neextinderea căii podului rulant care trebuia să intre în exploatare în luna martie. Și de aici probleme complexe (evident, negative) și lanțul slăbiciunilor. În lipsa podului rulant la montajul utilajelor s-au folosit macarale pe pneuri. Din cauza circulației în această zonă nu s-au putut executa pardoselile și canalele tehnologice prevăzute să se termine la 1 aprilie... S-ar putea da și alte exemple de la confecționarea atelierelor anvelope radiale (extindere) sau de la secția vulcanizare-atelier camere de aer.

Care sînt cauzele? Nu printre cele mai puțin importante s-ar putea numi grija constructorului pentru coordonarea lucrărilor de construcții-montaj de către antreprenorul general, adică I.C.M.B. Acesta n-a predat fronturile de lucru la termen subantreprenorilor, afectînd astfel desfășurarea ritmică a lucrărilor, la care am putea adăuga și lipsa unor materiale. Întreprinderea are repartiție pentru 100 000 bucăți cărămidă normală, comandă neonorată la termen de către fabricile de la Feldioara, Bucov și Piatra Neamț, sau 30 mc bile de brad, cantitate absolut minoră dar neonorată chiar de I.C.M.B. Lipsa unei macarale grele, necesară la montarea prefabricatelor, a dus la o producție nerealizată de circa 400 000 lei.

Pe șantierul de la «Danubiana» întîrzierile periclitează darea în funcțiune la termen a obiectivelor, de aceea se impun măsuri energice.



pregătiri pentru „premiera” transplantării

La Facultatea de medicină din Lodz a realizat acest prototip al unui aparat pentru perfuzii, după un proiect al prof. An. Alichiewicz. Aparatul urmează să fie folosit în timpul operațiilor de transplantare a ritelor organice.

bacteriile și... securitatea minelor

O metodă neobișnuită de combatere a grizuului din minele de cărbuni a fost recent pusă la punct de un grup de cercetători de la Institutul de mine din Moscova. Este cunoscut faptul că în zăcămintele de cărbuni există frecvente infiltrații de gaz metan care în timpul exploatarea zăcămintelor formează cu aerul introdus în mine un amestec exploziv deosebit de periculos.

Pentru reducerea sub limitele periculoase a proporției de metan din atmosfera minelor amplasate la mari adîncimi ar fi necesare instalații speciale de aerisire care să insufle cantități uriașe de aer, de ordinul a o tonă de aer pentru fiecare tonă de cărbune extras! Introducerea în circuitele de aer ale instalațiilor uzuale de ventilație a minelor a unor bacterii care se dezvoltă consumînd metan —

mai precis, infectarea aerului insuflet astfel de bacterii — permite reducerea conținutului în metan din atmosfera minelor degradarea biologică a acestuia.

medicamente pe... cîmp

Un colectiv de specialiști de la Institutul pentru controlul de stat al medicamentelor și cercetări farmaceutice, format de R. și V. Calcandi, a studiat recent flora spontană a unei regiuni din Banat, situată pe stînga al Dunării, de la intrarea ei în țara noastră pînă la colonia minieră Cozla. Au fost astfel identificate printre florile de cîmp 60 de specii de plante medicinale, care cel puțin 39 pot fi valorificate, recoltate...

reflector științific

ind rentabilă. Flora medicinală spontană
nde specii variate, unele aflate în cantități
apreciabile. Mai mult chiar, din punctul
edere al conținutului în principii active,
ele medicinale sus-amintite, analizate
borator, se situează la un nivel ce depășește
în general media normală.

emenea comori de «medicamente vii»
ă pe tot întinsul țării noastre, așteptându-se
și doar descoperitorii.

un studiu de cinci ani al culturii eschimoșilor

Sub auspiciile Programului internațional biologic, la care participă 54 de țări, un grup de cercetători din Statele Unite, Canada, Danemarca și Franța a început un studiu de cinci ani al culturii eschimoșilor, care are un spe-

cific foarte pronunțat.

Eschimoșii — în număr de aproximativ 70 000 — aparțin uneia din «culturile în curs de dispariție» de pe glob și actuala generație de cercetători științifici este considerată ca fiind ultima care va mai avea posibilitatea să studieze această societate primitivă, cât timp este încă mai puțin influențată de popoarele mai avansate.

Cercetătorii americani, canadieni, danezi și francezi vor studia cultura eschimoșilor din

Alaska, Canada și Groenlanda. Un grup a petrecut o lună de zile la Wainright, în Alaska de nord, un sat cu o populație de 300 eschimoși. Rezultatele preliminare relevă reputata superioritate fizică a eschimoșilor: bolile cardiace sînt foarte rare, în ciuda faptului că mănîncă cantități mari de grăsimi animale și proteine.

Pe de altă parte, la eschimoși mortalitatea cauzată de expuneri la intemperii, precum și de accidente de vîntoare, este destul de mare.

grăbește-te, stînd pe loc



Acest pescăruș pe care denumirea sa științifică pare a-l predestina veseliei (*Larus atricilla*, «pescărușul care ride»), are toate motivele să fie posomorît: el reprezintă intruchiparea vie a dictonului «grăbește-te încet». În cazul de față ar trebui de fapt spus: «Grăbește-te, stînd pe loc». Căci deși el își filfîie aripile de o jumătate de oră și are senzația că zboară, în realitate n-a înaintat nici măcar un centimetru: un puternic contracurent de aer este astfel «dozat» încît pasărea nu se poate clinti din loc.

Este vorba de un fel de tunel în genul acelor folosite în experiențele de aerodinamică, și, firește, el n-a fost conceput pentru a amări biata zburătoare ci în vederea unui interesant studiu de biologie. Specialistul american dr. Tucker (în fotografie) a creat această instalație pentru a cerceta în condiții optime complexe probleme fiziologice legate de zborul păsărilor, în special metabolismul.

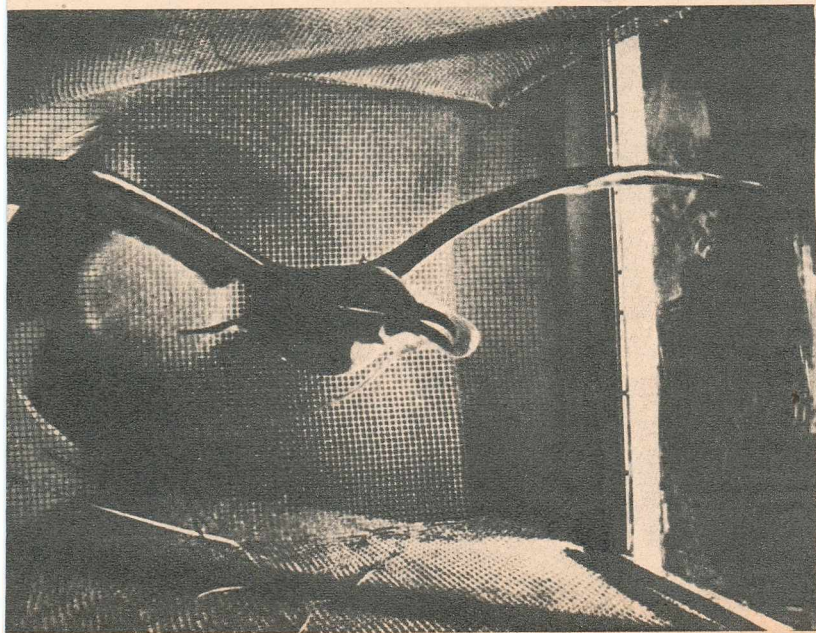
Pînă în prezent una din dificultățile întîlnite de specialiști a constat în neputința urmării adecvate a acestor procese în însuși actul zborului, cu ajutorul aparaturii destul de complicate necesare la măsurarea diversilor parametri. Tunelul aerodinamic din fotografie a rezolvat problema. Bioxidul de carbon produs în timpul zborului este dirijat, printr-un colector atașat chiar ciocului pescărușului, spre analizatoare automate care înscruie datele pe o bandă lată.

Viteza de zbor a pescărușului: 30 km pe oră. Sau zero km pe oră. Cum vreți s-o luați. Dar rezultatul științific este același.

L.N.

«Pescărușul care ride» din fotografie are toate motivele să plîngă: în ciuda eforturilor sale, nu va deveni niciodată «recordman» de viteză.

Analizatoarele automate au înregistrat
a bioxidului de carbon, metabolismul
pescărușului a fost surprins «în
». Eforturile păsării n-au fost totuși
rdar...



audiobuze

Elevii unor școli izolate din Statele Unite sînt obligați să-și petreacă aproape 40 de ore în fiecare lună călătorind cu autobuze spre școală și înapoi spre casă. Cîteva școli rurale din două state, Pennsylvania și Colorado, experimentează în prezent «audiobuze» în scopul folosirii în mod util a timpului pierdut în cursul călătoriilor.

Ceea ce s-a realizat este transformarea fiecărui autobuz într-o adevărată clasă pe roți, prin instalarea unor sisteme stereofonice cu căști de ascultare prevăzute cu butoane pentru reglarea sunetului și alegerea canalului, pentru fiecare elev.

Cele cinci programe, înregistrate pe bandă,

folosite în fiecare din autobuzele experimentale din statul Pennsylvania, sînt axate în special pe cursuri de artă și științe sociale.

«Audiobuzele» folosite în statul Colorado sînt mai perfecționate. Programele, atît cele colective cît și cele individuale, sînt clasificate în cinci subiecte — limba engleză, științe sociale, știință, subiecte recreative și artă. Elevii au posibilitatea să-și aleagă subiectul cursului respectiv, elaborat la nivelul vârstei lor.

Steve Price, un conducător de autobuz, entuziasmat de aceste programe puțin obișnuite, declară: «Este minunat! A încetat balamucul din autobuz. Totul este ca un vis».

Se crede că ideea folosirii acestor audiobuze va avea răsunet și în alte țări, întrucît, firește, problema timpului pierdut în cursul deplasărilor cu autobuzul nu este specifică numai Statelor Unite.

„psihotester“ românesc

În cadrul unei largi acțiuni de autodotare, unitățile Academiei au fost înzestrate în ultimii doi ani cu aproximativ 150 de aparate și instalații de cercetare de mare complexitate, realizate ca unicat sau în serie foarte mică. Construite în cea mai mare parte la Centrul de cercetări și producție a aparaturii științifice al Academiei, iar unele de către înseși institutele interesate, aceste aparate rivalizează, și unele chiar întrec, prin performanțele lor produse similare care pînă acum se importau.

Așa-numitele «focare-ciclone» de tipurile orizontal, vertical sau conic sînt folosite de energeticienii în studiul arderii combustibilului la cazanele termocentralelor.

«Potențostatul» determină în mod automat, pe cale gravimetrică, prezența metalelor în aliajele neferoase, iar «Gazcromatograful universal» și-a dovedit o mare utilitate în studiile de chimie și biochimie. Cercetările medicale beneficiază, printre altele, de «Combiteșt-3» pentru studiul complex al respirației la om, precum și de «Stereotaxicul universal», cu ajutorul căruia se introduc în profunzimea creierului unor animale și păsări electrozi care înregistrează activitatea bioelectrică subcorticală.

În sfîrșit, în psihologia experimentală se folosește, cu rezultate din cele mai bune, un «psihotester», apreciat ca unicat atît în țară cît și în străinătate. El, înregistrînd automat timpul necesar pentru rezolvarea corectă a unei probleme și pentru eventualele rezolvări incorecte, stabilește capacitatea de memorare a omului.

«SÎMBĂȚA NEAGRĂ»

FILM ISTORIC?

— Tovarășe Virgil Calotescu, ce v-ați propus atunci cînd ați hotărît să realizați filmul «Sîmbăta neagră»?

— În genere, nu mi-am propus să fac o superproducție războinică în sensul larg al cuvîntului, ci am intenționat ca prin intermediul unei povestiri emoționante să redau relațiile dintre cîțiva oameni într-un context tragic: un număr de plăieși moldoveni, conduși de bătrînul Șendrea, înfruntă atacul inegal al năvălitorilor străini. Tragismul situației determină eroismul plăieșilor mei, care caută să reziste cu demnitate și dîrzenie.

— Filmul dv. va fi un film istoric? Personajele poartă amprenta epocii lor sau au un caracter uman general — valabil pentru orice timp?

— «Sîmbăta neagră»... film istoric? Nicidecum. Nu ne-am gîndit nici o clipă la o epocă anume, nici nu m-a interesat acest lucru. Am dorit să subliniez virtuțile unor oameni din popor, virtuți care sînt valabile oricînd și care ni

s-au transmis nouă din cele mai vechi timpuri: ospitalitatea, dragostea de țară și dreptul de a ne hotărî singuri destinul. O familie de plăieși care luptă împotriva unei armate înseamnă fără îndoială eroism, dar nu rezistența fizică la acest atac inegal am vrut să arăt, ci spiritul de sacrificiu și găsirea unor forme ingenioase de a deruta și a ține în loc adversarul. Deși există lupte în film nu există război — cetatea nu este cucerită în final.

— Care sînt relațiile dintre personajele acestui film?

— Importante pentru mine au fost sentimentele și gîndurile celor două tabere în luptă, relațiile umane, indiferent că este sau nu este vorba de dușmani. Am dorit pe cît posibil să evit spectaculosul, tocmai pentru a scoate în evidență nota emoțională.

Dușmanii sînt un pretext pentru a putea discuta niște calități ale oamenilor noștri.

— Și, în sfîrșit, citeva cuvinte despre colaboratorii dv.

— Am beneficiat de colaborarea unor actori ca Ștefan Ciubotărașu, Amza Pellea, Andi Herescu, Valeriu Arnăutu, care au alcătuit familia de plăieși moldoveni, iar pentru reprezentanții armatei străine am ales ca interpret pe Ilinca Tomoroveanu (prințesa), Ion Dichiseanu (regele) și pentru rolul trădătorului moldovean Ghindă, pe Ilarion Ciobanu. Am lucrat cu actori în cele mai bune condiții, exceptînd faptul binecunoscut al împărțirii lor cu teatrele, radioul și televiziunea. Operatorul filmului, C. Ionescu-Tonciu a asigurat cu grijă o imagine care să corespundă punctelor de vedere regizorale.

Am lăsat special la urmă pe scenarist, Al. Ivan Ghilia, deoarece trebuie să subliniez nu numai relațiile prietenești care ne leagă, ci ceea ce a fost formidabil pentru noi toți pe parcursul colaborării noastre: Al. Ivan Ghilia face parte dintre pușinii scenariști care lucrează la un film și după ce a predat scenariul.

Interviu realizat de Iosefina IONESCU

O familie hotărîtă să reziste.



de Felicia ANTIP

Uite Hitchcock! Nu e Hitchcock!

Vorbim despre Hitchcock fără să-l cunoaștem. În 47 de ani de creație, Alfred Hitchcock a adus pe lume vreo 65 de filme, a fecundat două cinematografii — britanică și americană — a folosit cu o ingeniozitate unică toate procedeele tehnice care au apărut succesiv în ultima jumătate de secol, a făcut școală, a fost imitat, a devenit o instituție și simbolul unui anumit mod de gândire cinematografică, a înscris filmul în ecuație, i-a conferit o rigoare științifică pe care o mai are, în timpul artelor, doar muzica serială, a fost adulat, contestat, dar niciodată comparat căci — în bine sau în rău — reprezintă un fenomen singular.

Ce-am văzut din toată această explozie de imaginație controlată de o logică intransigentă? Doar 3 (trei) filme, toate trei prin mijlocirea televiziunii: «Suspiciune» (produs în 1941), «Notorius» (1946) și «Cazul Paradine» (1947). Abonații cinematotecii hucureștene au văzut încă vreo șase-șapte, dar numărul acestor privilegiați este infim în raport cu masa spectatorilor români de film.

Și, deodată, televiziunea ne oferă, fără nici un avertisment prealabil, o oră de Hitchcock pe săptămână. Formidabil, nu? Nu! Căci Hitchcock nu e de fapt Hitchcock. Ora respectivă este nu de Hitchcock ci cu Hitchcock. Fenomenul e destul de greu de înțeles pentru cei ce nu cunosc decit din auzite, sau poate nici măcar așa, obiceiurile televiziunii americane. «Ora cu Hitchcock» e o păcăleală mai strașnică decit «cranizarea după Faulkner». Hitchcock nu e — sau e foarte rar — autorul scurtelor filme polițiste prezentate sub egida lui. Pe generic, cuvintele «directed by» (regizat de) sînt urmate de un nume care nu e tordeana al lui Alfred Hitchcock. Cel de săptămîna trecută a fost, întâmplător, chiar al lui. Dar cunoscutul regizor a ajuns să fie identificat în asemenea măsură, în Statele Unite, cu filmul polițist-psihologic de calitate, încît spectatorii sînt dispuși să onoreze și polițe emise de alții, dacă poartă girul lui. Așa au apărut faimoasele culegeri de nuvele de groază «Povestirile lui Hitchcock». Sînt ale lui pentru că îi plac și le recomandă, nu pentru că, Doamne ferește, le-ar fi scris el. Fiecare volum cuprinde istorisirii aparținînd unor autori între care există o singură legătură: banderola Hitchcock, aplicată pe carte. Căci Hitchcock este pentru ele, ca și pentru mai toate filmele incluse în ora «lui» de televiziune, doar un ambalaj strălucitor care face ca marfa să se vîndă mai bine. Un ambalaj care reprezintă, e adevărat, o anumită garanție de calitate. Iată de ce n-aș vrea să se interpreteze cele de mai sus ca un vot împotriva seriei Hitchcock. Sînt conștient că merită să fie mai mult decit o trăsătură de unire între alte două seriale și li urez viață lungă pe micul nostru ecran.

Cred însă, totodată, că publicul român, total nefamiliarizat cu fizionomia televiziunii comerciale, riscă să fie derutat, nedumerit, dacă nu i se furnizează de la bun început anumite explicații. Iată încă una: în prezentarea episodului «Mărturisirea de pe banda de magnetofon» Hitchcock făcea o glumă care la noi s-a pierdut în gol. Spre deosebire de alții — spunea el — nu am nimic împotriva întreruperii filmelor mele de către reclame. Reclama care urmează, de pildă, mi se pare foarte la locul ei, căci creează o pauză binevenită în desfășurarea filmului. Or, după cum ați văzut, nu urma de fapt nici o reclamă. La televiziunea americană însă, orice film e întrerupt imediat după generic și de cîteva ori pe parcursul lui de scurte anunțuri și filmulețe publicitare. E de presupus că remarcă lui Hitchcock a survenit în momentul cînd alți autori și regizori începuseră să protesteze stăruitor împotriva acestei maltratări. Pe jumătate în serios, el susține că, în definitiv, întreruperile nu pot decît să contribuie la suspense în care este, după cum se știe, maestru.

Am copiat definiția cuvîntului suspense după Petit Larousse: «Moment dintr-un film sau dintr-o operă literară cînd acțiunea, oprindu-se în loc pentru o clipă, îl ține pe spectator, pe auditor sau pe cititor în așteptarea infrigurată a ceea ce va urma». Suspense este pronunțat adevsea la televiziunea noastră într-un mod greșit, așa cum s-ar citi dacă ar fi un cuvînt franțuzesc. Este însă un termen englezesc sută la sută. Și nu se poate invoca nici măcar argumentul că la noi ar fi ajuns prin intermediul limbii franceze, căci în franceză... nu există. În același Petit Larousse scrie, în dreptul lui, cuvînt englezesc, și se indică și pronunțarea recomandată francezilor: süss-pèns! De ce să fim noi mai franțuziți decit ei?

KAREL KACHYNA ÎNTR-UN CRĂCIUN CU ELISABETA

Iubitorii înfocați ai lui Lelouch pot socoti acest film ca pe un afront la adresa propriei lor persoane: «un bărbat și o femeie» în salopete, în ipostaza cea mai lipsită de strălucire, doi oameni care au și ei un trecut ce trebuie lăsat în urmă, găesc drumul unul către altul. Și, exact ca în filmul cineastului francez, toată povestea se consumă într-o mașină, e drept nu un Moustang, ci un camion de cărat mărfuri. Cei cu capul pe umeri, cei care-l pot adora decent pe autorul lui *A trăi pentru a trăi* fără să fluiere în sală atunci cînd un bărbat cu înfățișare de urs și o fată cam ponosită se mîngîie, vor înțelege mai bine cum se poate face artă cu *A mare mergînd*, pas cu pas, pe urmele vieții. Chiar atunci cînd nu ne prea trage inima.

Cinematograful lui Karel Kachyna, autorul unor filme remarcabile («Spe-ranța», «Zidul înalt», «Căruța pentru Viena», «Trăiască republica»), este, estetic și omenește vorbind, un act de restituire a vieții, recompusă din acele mici adevăruri de toată ziua pe care le pierdem din buzunare, din grabă sau din neatenție. Uneori, chiar dacă băgăm de seamă, nu ne aplecăm să le culegem, pentru că le considerăm neesențiale. Cine stă să ia o monedă de 5 bani? Cinismului cu precise intenții purificatoare al lui Forman, Kachyna îi opune răbdarea sa de umanist, convins că oamenii pot ajunge la înțelegerea de sine ori a celor din jurul lor și fără șfichiuri de bici. Este ceea ce demonstrează cu prisosință acest «Crăciun cu Elisabeta», film liniștit și aproape încăpățînat în exigența pe care și-o impune: aceea de a nu ne îngădui nici o clipă de evaziune, de a ne ține țintuți de cotidianul cel mai cenușiu cu putință, din care au fost alungate deopotrivă spectaculosul, excepția sau pitorescul. Un bărbat — ce să ne ascundem, de-a dreptul nearătos — morocănos și însingurat, obligat să lucreze zi de zi lîngă o fată venită de la o școală de corecție, o mică vietată sălbătică și înrăită, se luminează și își apropie un suflet pe care-l bănuim că ulterior va ști să găsească demnitatea.

Kachyna, împreună cu scenaristul său credincios, scriitorul Jan Prochazka, refuză să povestească ceva ori să anunțe prin vorbe; ei înregistrează, cu o adevărată voluptate, abitudinile, gesturile cotidiene, dispuse în mișcarea lor ciclică: ritualul îmbrăcatului, al bărbieritului, al dereticatului prin casă, relațiile cu vecinii, travaliul anost, momentele de gingășie ocrotite de ochii celorlalți, bombănelile, ostilitatea cu care privește eventuala apropiere a unei alte ființe. Un perfect simț al măsurii — nici o notă în plus, nici una în minus,



Vlado Müller, unul dintre cei mai prestigioși actori cehoslovaci (Acuzatul), și debutanta neprofesionistă Pavla Harnikova.

tocontemplare — acesta este marele secret al cineastului cehoslovac: datorită lui sîntem incluși în acest cerc al măruntelor obișnuințe, caraghioase sau emoționante, așteptăm să le redescoperim, iar în clipa cînd se produce o spărtură, cînd unul din gesturile știute întîrzie să se arate ori sînt înlocuite prin contrariul lor, abia atunci avem revelația dinamicii sufletești, a frumuseților nebănuite. Cînd greoiul erou al filmului începe să uite cumpăraturile, cînd așterne masa de Crăciun și fel-decît pînă atunci, cu mîgălă și

emoție, cînd își cumpără alte haine ori se tunde «mai modern», știm precis că ne aflăm în fața acelor mici ochiuri de fereastră prin care vedem fărîme de poezie adevărată. Dar pentru asta, pentru a ajunge aici, trebuie să avem răbdare: răbdarea de a privi cum un bărbat nu tocmai chipeș își calcă singur bluza, cum încarcă și descarcă pește. Cinematograful lui Karel Kachyna nu vrea să stea de vorbă cu prietenii grăbiți.

Magda MIHĂILESCU

film

James Coburn, omul de afaceri, are serioase probleme de viață.

◀ O încercare de evadare a doi îndrăgostiți. Interpreți: Lee Remick și James Coburn.

Una din frumoasele compoziții ale operatorului lack Hildyard.



PE PLATOURILE LUMII

UN CONTRACT GREU

Sub un titlu care s-ar părea că anunță un film «de afaceri», se ascunde de fapt o poveste care nu e străină de câteva din ideile timpului nostru: însingurarea, violența. Deocamdată nu știm cât și cum va reuși filmul regizorului american S. Lee Pogostin să fie un document al epocii, mai ales că, după cum ne anunță, domnia-sa ține mult ca mișcările sufletești ale eroilor să se constituie și într-un soi de dramă romantică. Desigur, una nu o exclude pe cealaltă. Totul este o chestiune de echilibru. Dar, mă rog, să așteptăm.

Rolurile principale sînt interpretate de «magnificul» James Coburn, actor atît de puțin cunoscut la noi, și de Lee Remick, actriță, din păcate absolut neștiută spectatorilor noștri. Profităm de acest prilej pentru a ne informa cititorii că a jucat în *Lunga vară fierbinte* după Faulkner (filmul lui Martin Ritt, nu serialul TV), *Sanctuarul* de Tony Richardson, *Un chip din mulțime* al lui Elia Kazan.

Imaginea aparține lui Jack Hildyard, deținător al unui premiu Oscar. L-am întilnit pe genericul *Rolls-Royce-ului galben*.





23 mai
1 iunie



Decada Bucuria Copiilor

UNELTE DE GRĂDINĂ	2,90—11	LEI
AVIOANE	2,50—17,80	LEI
TROSCINETE	53 —87	LEI
RACHETE TENIS CU MINGE IN FORMĂ DE FLOARE	32,40—42	LEI
	6	LEI

CRUCE DIN MATERIAL PLASTIC

Se spune, și nu știu dacă e în întregime adevărat, că fiecare om trebuie să-și poarte crucea lui. Adică, într-o accepție mai puțin biblică, fiecare om să-și ducă ce are el de dus. Adică fiecare om să-și trăiască suferința lui, să-și ducă crucea lui. Iată însă că sînt și amatori de suferințe străine, de cruci străine. Amatori de cruci din material plastic. Sînt foarte mulți oameni amatori să-și uite suferințele lor și să se dedice cu voie bună suferințelor altora. Ei vor să ducă pe umeri nu crucea care le-a fost hărăzită, nu crucea lor, ci crucea altora.

Așa că ei suferă pentru alții și mai ales suferă pentru probleme care nu-i interesează. Am întîlnit de pildă frizeri foarte buni, îngroziți de impasul artei. Erau îngroziți de impasul artei mai cumplit decît marii artiști. Cum de a ajuns aici, pînă la frizerie, suferința asta abstractă, nu știu. Dar totuși, prin căi misterioase, a ajuns.

De fapt e mult mai comod să duci o cruce străină și să trăiești o suferință care nu e a ta. Oricum, o cruce străină e ceva mai ușoară și mai ușor de dus. Apoi, suferința altora se poate transforma repede într-o distracție, la fel de veselă și de multicoloră ca un spectacol de circ.

Am întîlnit mulți oameni ignoranți cu desăvîrșire, îngroziți sincer că știința nu progresează în măsura în care ar dori-o ei. Erau aproape scandalizați.

— Ce fac, domnule, savanții ăștia, dorm?

Există de asemenea mulți oameni cărora le face mare plăcere să trăiască sentimentele pe care nu le au. Le împrumută și le trăiesc pe urmă cu pasiune, ca și cum ar fi fost ale lor încă din copilărie.

Am văzut oameni sănătoși tun cuprinși de angoasă și de neliniște metafizică. Se părea că toată durerea lumii se adunase în sufletul lor. Oftau de dimineața pînă seara. Pînă la urmă au mărturisit că suferă de snobism. A suferi de snobism, iată într-adevăr o mare nenorocire. Înțeleg să te duci la un concert din snobism, să te îmbraci într-un anumit fel din snobism, să mănînci broaște din snobism, dar să suferi din snobism mi se pare cu adevărat exagerat.

Am văzut o fată plîngînd în hohote din snobism. Am sfătuit-o să se ducă la un concert din snobism... Ea mi-a răspuns că e tînără și că poate să facă și una și alta. Și să plîngă din snobism, și să-l admire pe Wagner din snobism.

CUVINTELE

Trebuie să vă spun istorioara cu oceanologul și plicurile. Voind să determine sensurile, frecvența și viteza curenților din Pacific, un oceanolog a aruncat într-un anumit punct cîteva mii de plicuri impermeabile în care se afla cîte un bilețel prin care învățatul se adresa întîmplării și necunoscutului astfel: «Fila pe care o ai în mînă e o solie a științei, căreia îi vei aduce, nu ne îndoim, prețiosul dumitale serviciu în următorul fel. Trimite-ne, te rugăm, cu mijloacele care îți stau la îndemînă, o frază-mesaj la adresa mai jos notată, indicînd data și locul exact în care a fost pescuit acest plic, știind că prin gestul dumitale de noblețe aduci cercetării un serviciu demn de laudă, fapt pentru care te prenumărăm, stimate necunoscut, în armata celor care slujesc progresul. Îți dorim vînt prielnic și mare bună». Acestea erau cuvintele închise în cele cîteva mii de plicuri aruncate în Pacific. Învățatului i-a fost dat să aștepte curînd cu stupoare că plicurile acelea, de culoare albă, au fost în întregime distruse de pescăruși, vietăți inteligente, care nu suportă neculoarea, albul inexpressiv, fără nuanțe, mai ales că imaculata culoare — culmea ironiei — le imită cumva penajul. Stupoarea era de un tip fascinant; păsările coboară ca grindina pe suprafața oceanului și perforază plicurile cu dese lovituri de plisc, le fac ferfeniță, le mototolesc în gheare, le afundă sub val, le bat cu aripa, le înghit în gușă cu o hărnicie și o furie greu imaginabile; țin oceanul sub tir și sub veghe, măturînd spațiul acvatic cu un ochi rău, ciocuș și bulbat, în care se mișcă fără greș inelul-pupila. Binecuvîntată pasăre care își apără atît de mistuitor ființa și regnul! Nobilă ocrotire de spațiu pur!

Ceva asemănător s-a întîmplat cu bărbatul rubicond care devenise profesor înainte de a fi fost elev, făcuse liceul în ani mai puțini decît clase are acesta, iar facultatea o isprăvi dintr-un sfîrc (trecînd ca dulăul prin apă) și, uite-l, profesoraș pe puncte (unde oare?) în chiar templul cuvintelor, la filologie. Nu, n-a fost profesor, îmi spun liniștitor prietenii; a fost difuzor de cuvinte, profesie care (spera bărbatul rubicond) avea să se instaleze în trai lung pe meleagurile românești. S-a plantat de aceea omul în muchea unei catedre și a început, doctoral și cu morgă demosteniană, să împrăștiie cuvinte în spațiul necunoscut, crezînd sincer că oceanul îi aparține. După un timp a avut chiar gîndul năstrușnic să întrebe păsările; dar ele, păsările, vietăți cu ochi și ureche acută, sesizează goliciunea cuvintelor pe care le împrăștiase difuzorul, l-au învălătucit pe impostor, arătîndu-i că vorbește în deșert, că e bine să părăsească cuvintele. Bărbatul rubicond a ieșit din altar foarte nedumerit. De atunci schimbă catedre și amfiteatre mereu; a stat un timp la instituția unde se instruiască viitorii actori, a trecut apoi la construcții fier-beton, de acolo la sporturi. Aflu că a ajuns un fel de comis-voiajor de cuvinte; umblă cu trenul și (din împuțernicirea unei societăți aproape anonime) împarte în orașele de provincie lumina culturii. Se pare că-i o treabă onorabilă, care i se potrivește. Bărbatul rubicond susține însă că stă pe un picior «tranzitiv», că-i detașat «temporar», că va reveni în cetate, în templu, că se va recunoaște eroarea, că...

Bănuiesc că bărbatul rubicond cunoaște pînă la capăt istorioara cu oceanologul care (am uitat să vă spun) a avut timp și tenacitate să-și modifice stilul hazardatei sale experiențe în Pacific, a făcut alte cîteva mii de plicuri impermeabile, de astă dată albastre, de culoarea speranței și imitînd totodată spațiul celest, atît de familiar zburătoarelor; rapacele vietăți au fost, s-a văzut mai tîrziu, împăcate, pentru că acestora le este indiferent bleul, ochiul lor păsăresc îl ignoră ori îl percep deformat, în tonalități negliabile, nu-l gustă. «Îmi voi schimba și eu stilul comunicărilor. Voi da altă culoare cuvintelor mele. Le voi vopsi. Voi deveni altul. Veți vedea», amenință cu gestică multă omul rubicond.

Se înșală, bietul. Cuvintele nu suportă schimbarea la față. Păsările sînt atente. Îl vor învălătuci.

Horia STANCU:

„ÎNTOARCEREA ÎN DEȘERT“

Cărțile lui Horia Stancu întreprind o seducătoare tentativă de revitalizare a narațiunii istorice, a «romanului istoric», dacă ținem să folosim o formulă consacrată în manualele de teorie literaturii. În buna tradiție a genului, autorul înzestrat cu prodigioasă fantezie însă înarmat și cu întinse cunoștințe provenite din scotocirea documentelor de epocă, realizează evocări pline de culoare și dinamism epic, adresate în primul rînd imaginației, fără îndoială, dar și documentîndu-ne asupra unei lumi care a existat într-adevăr, precum în acel multicolor *Fanar*, roman apărut anul trecut. În *Asklepios*, celălalt roman al lui Horia Stancu, eram transportați într-un univers și mai favorabil dezvoltării fanteziei atît de sumarele repere în legătură cu viața eroului (Esculap, întemeietorul medicinei), piezîndu-se cu totul în cezurile miturilor. La fel ca personajul fabulos, profilat pe un cer de legendă chiar dacă istoria păstrează date certe despre existența și faptele sale, este Alexandru Macedon eroul *Întoarcerii în deșert*. Autorul izbutește foarte bine să infuzeze narațiunii sale acea sugestie de mister prezentă totdeauna în povestirile care evocă vremuri străvechi, siluetele eroilor, gesturile, învăluindu-le într-un fel de abstracție totul desfășurîndu-se cu o anumită lentoare ceremonială. Cu toate astea, sensul scrierii este numai de a recompune o atmosferă, că la fel ca și în celelalte narațiuni istorice ale lui Horia Stancu, materia epică este și un punct de pornire pentru a medita asupra experiențelor trăite de eroii istoriei. Autorul pune contribuție ceea ce știe din Plutarh și din alte izvoare în legătură cu miraculoasa carieră a cuceritorului lui Alexandru, scopul urmărit fiind în primul rînd acela de a obține un port moral al marelui erou al antichității. Povestea este fixată asupra ultimelor trei zile din existența lui Alexandru, acelea în care, zguduit de accesul malariei și avertizat de medicul său asupra imposibilității vindecării, el își retrăiește mentalmente de răscruce ale anilor anteriori. Succed imaginile clipelor de glorie militară politică, dar și ale acelor de sfîșieri întințite starea febrilă imprimînd întregii retrospectivitate acuitate dureroasă, de nesuportat. Alexandru cel descins din stirpe zeiască, eroul care fusese călăuzit de o himeră: lărgirea continuă a frontierelor imperiului pînă la cucerirea întregului pămînt, e răpus de limitările ființei fizice, reînălțînd condiția mărunț omenească a oricărui muritor.

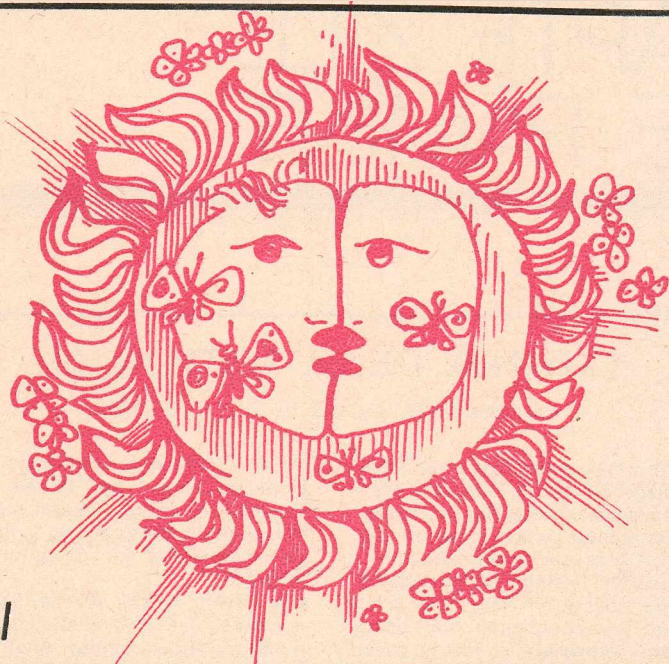
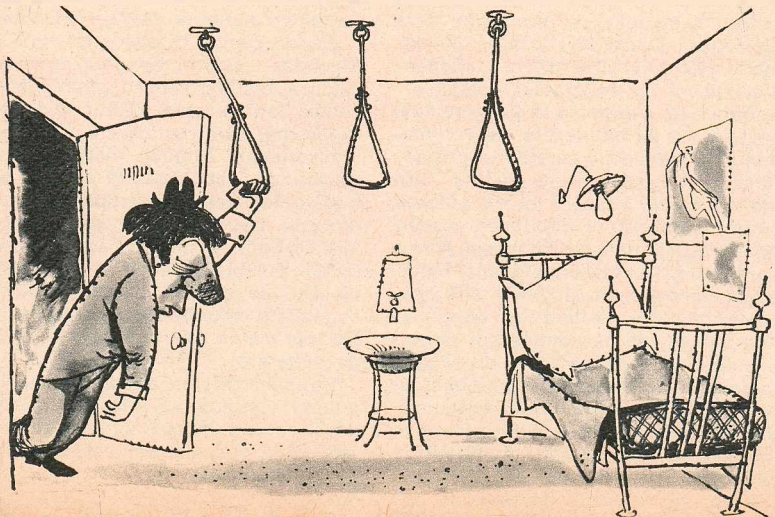
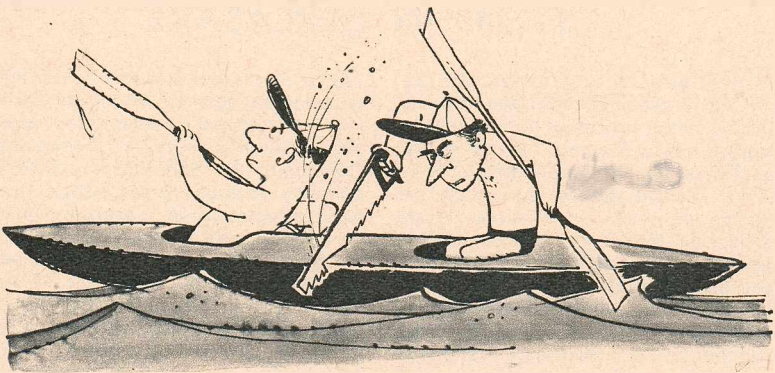
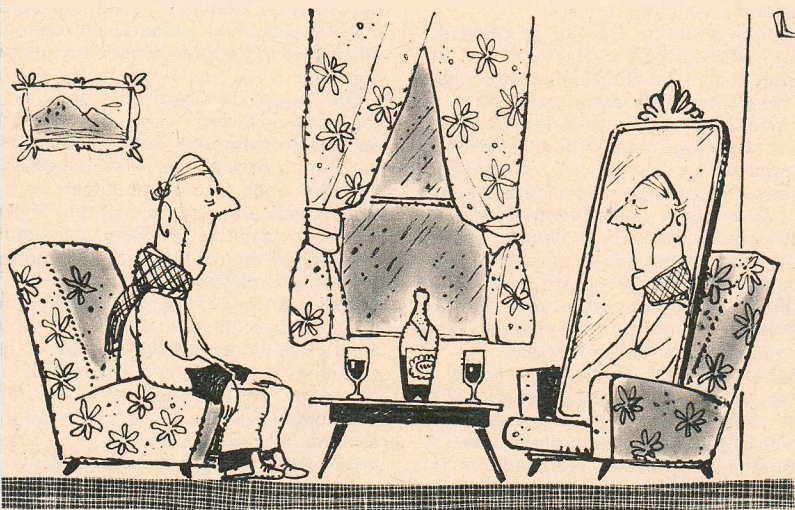
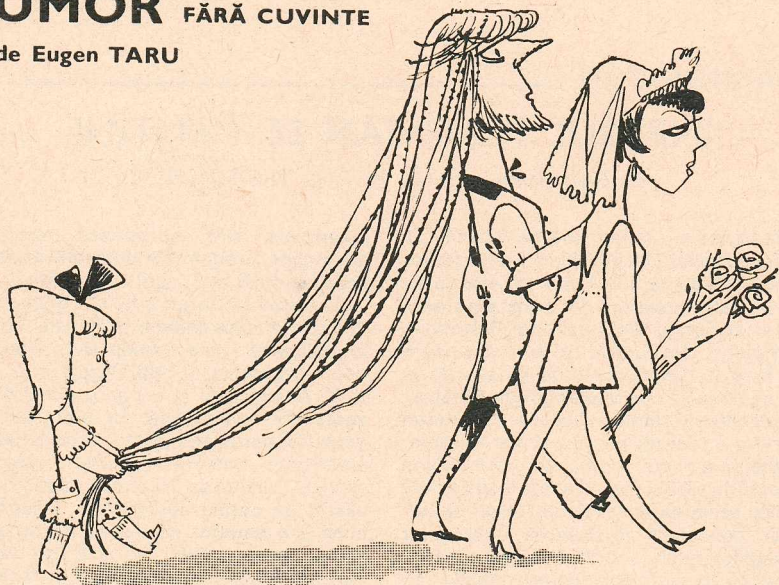
Reîntîlnim însușirile de excelent povestitor ale lui Horia Stancu, un foarte bun constructor de narațiuni solide, organic gîndite, chiar atunci cînd, așa cum este cazul *Întoarcerii în deșert*, fructifică din plin tehnica retrospectivității și suprapunerilor de imagini, a perspectivelor multane ș.a.m.d. Pe dedesubt țesătura e trainică



varetăți

UMOR FĂRĂ CUVINTE

de Eugen TARU



MAI

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
2										
3										
4										
5										
6										
7										
8										
9										
10										
11										

ORIZONTAL: 1) Mai — Mai... popular. 2) Mai începe vorbă? — Prima parte a temei! 3) Mai încet — Nu mai dă înapoi. 4) Tocmai la începutul abecedarului — Mai o dată — A deveni mai larg. 5) Diminutiv feminin — Uniunea Internațională a Studenților — O așezare mai mică. 6) Mereu mai sus. 7) Mai multe fluiere laolaltă — Este numai o himeră. 8) Mai ridicat — Mare... mai mare. 9) Cea mai importantă stațiune balneoclimaterică din Crimeea — Un Gheorghe mai mic. 10) Mai încet — Tudor Arghezi pentru «Romanță de mai» — Spitalul central! 11) Merge și cu... mai mult și cu... mai puțin — Întocmai (fem).

VERTICAL: 1) Numaidecît — Coșitor, mai pe scurt. 2) Mai rar (pl.). 3) Mai mult sau mai puțin — Locul

unde ne simțim cel mai bine. 4) Mai pe urmă — Măi! — Alb-negru (pop.). 5) Nume dat sărurilor pe care le formează sulfatul de aluminiu cu diferiți alcalini, cel mai cunoscut fiind cel de potasiu — Instrument muzical hindus. 6) Cufere! — Așezate mai sus. 7) Localitate în R.P. Polonă — Mai... în iarnă (pl.) — În boxă! 8) Mai tare ca fierul — Ca pana corbului (fem.). 9) Înfloresc în luna mai, străjuind aleile. 10) Nici mai mult, nici mai puțin — În sfârșit, numaidecît! 11) Unul din cele mai mari centre ale industriei noastre siderurgice — «24 mai 1969».

Adam STOICA

Dicționar: LAI, OTU, LAD.

Dezlăgarea jocului «ÎN PĂDURE», apărut în nr. trecut

ORIZONTAL: 1) SALCÎM — VINEA. 2) T — GORUNUL — SR. 3) EC — PINI — ACET. 4) JUGASTRU — ENA. 5) AREC — I — BATIR. 6) RARIS — CALIN. 7) ITI — OBA — UN — P. 8) ULUC — RANIȚA. 9) BRAD — SEVE — OS. 10) RA — ACAT — TUIA. 11) I — OTETAR — MAR. 12) CARARE — FRAGI.

SAPTE ZILE PE PĂMÎNT

CANNES

CUVINTE DE LA FESTIVAL (II)

Correspondență specială de la P. CRISTIAN

În Franța a mai rămas doar o săptămână până la alegerile pentru mandatul prezidențial, și Festivalul de la Cannes s-a terminat la timp pentru a lăsa și aici exclusivitate derulării acestui eveniment care de câteva săptămâni încinge toate pasiunile, chiar și pe Coasta de Azur. Dar la ora transmiterii corespondenței mai sîntem încă în era festivalieră și nu ne putem încălca fîgăduiala de a continua povestea vorbelor.

● Annie Girardot și Jean-Louis Trintignant dețin un interesant record. La festival sînt, fiecare, protagoniști a trei filme. Indiferent de valoarea lor, este greu de racordat filipica politică a filmului lui Costa Gavras, «Z», despre cazul Lambrakis, cu dezbaterile pascalienne care se animă în jurul temelor dragostei în filmul lui Eric Rohmer, «Noaptea mea cu Maud», sau destinul pervers al scriitorului din filmul lui Pratonî Griffi «Venii să luăm masa împreună într-o seară» — pentru Trintignant — sau pentru Girardot, cu coșmarele din «Dillinger este mort» de același Griffi, cu atît de durerosul «Plouă în satul meu» de Alexander Petrovic. Cum în toate filmele problema fericirii este omniprezentă, Jean-Louis Trintignant ne-a confesat opinia sa: pentru a încerca senzația de fericire, eroul contemporan tot este pus, nu de către scenarist ci de chiar datele existenței sale, să o caute în contact cu ideile noi ale istoriei, ale creației, ale științei și chiar ale vieții. Pentru că viața scoate mereu la iveală idei noi, deci și fericiri noi. Iar Annie Girardot ne-a spus: «Într-o vreme a neliniștilor perpetue, de ce să nu încercăm și construcția fericirii banale care poate fi cea mai rezistentă dacă armătura ei este sinceritatea și încrederea?» Renato Salvatori, soțul actriței, se alătură zîmbind acestor păreri.

● Reacția la festival față de greva redacțională care a suspendat de mai multe zile apariția ziarului «Le Figaro», cu un tiraj de 500 000 exemplare pe zi: Georges Cravenne, directorul «Unifrance-film»-ului,

le-a spus ziaristilor la un pahar de vin de Bordeaux, sus, pe ruinele vechiului Cannes, că toți realizatorii care se știu criticabili de cronicarii de la «Le Figaro» sînt încințați să trimită ajutor ziaristilor în grevă.

● Pentru Anouk Aimée, Festivalul de la Cannes este un prelude la apropiata ei nuntă cu Albert Finney, unul din actorii protagoniști ai «free-cinema»-ului.

● Jean-Pierre Aumont, mergînd într-o seară pe plajă, m-a întrebat: știi care este definiția gagului? Cum tăceam, a răspuns tot el: gag este orice te face să rîzi, cu o singură condiție — să rîzi numai de cît.

● Ultima cifră care interesează festivalul: 600 de ziaristi prezenți pentru presa scrisă, 200 pentru cea vorbită și telefilmată.

● Brigitte Bardot întoarce spatele Cannes-ului — și o spune de la Saint Tropez de ce: n-a fost premiată niciodată la Festivalul de la Cannes și nici la un alt festival.

● Întrebînd-o pe Liv Ullman — cunoscută actriță norvegiană (soția lui Ingmar Bergman) care va interpreta principalul personaj feminin din producția lui Carlo Ponti «Condiția umană», în regia lui Fred Zinnemann — ce semnificație atribuie rolului său, ne-a răspuns: «Pentru mine va fi o experiență copleșitoare, pentru că romanul lui André Malraux are o problematică fundamental omenească și mai ales de o acuitate a sentimentelor aproape unică». Aștept audiența la André Malraux pentru a-i împărtași spusele actriței. Pentru a nu ne amesteca în controversatele opinii ale cineaștilor, pro și contra palmaresului, lăsăm cititorilor «Flacării» să ia cunoștință de cele din acest an din cotidiene.

Și, o dată cu stropii de ploaie care par a vrea să picure peste Cannes, ne grăbim să spunem încă o dată BRAVO lui Lindsay Anderson pentru «If», Vanessei Redgrave și lui Karel Reisz pentru «Isadora», Irenei Păpas și lui Yves Montand pentru «Z», precum și echipei care a realizat vibranta pagină de istorie «Și Anglia va fi distrusă».

WASHINGTON

IMPASUL PERUVIAN SE MENȚINE

Correspondență specială de la C. ALEXANDROAII

Negocierile americano-peruviene în mult controversata problemă a compensațiilor pretinse de S.U.A. pentru exproprietăților societății «International Petroleum Company» (sucursală a lui «Standard Oil New Jersey») continuă să se afle în impas. După două săptămîni de tratative, reprezentanții părții peruviene au anunțat că nu s-a realizat nici un acord în reglementarea acestui conflict izbucnit în luna octombrie 1968 și nici nu a fost fixată o dată pentru reluarea convorbirilor. Unii observatori consideră că eșuarea încercărilor de reglementare a conflictului americano-peruvian în problema compensațiilor financiare a micșorat și mai mult șansele realizării unui compromis.

Statele Unite cer Perului să plătească firmei «Standard Oil of New Jersey», proprietate a familiei Rockefeller, aproximativ 150 milioane de dolari sub formă de compensații pentru exproprietatea proprietăților sucursalei «International Petroleum Company». La rîndul lor, reprezentanții guvernului peruvian pretind plata sumei de 750 milioane dolari pentru pagubele financiare și materiale pricinuite țării, ca urmare a evaziunii fiscale la care a recurs compania americană pentru a-și majora profiturile și a exploatarii unor terenuri petrolifere din nordul țării asupra cărora nu posedă acte de concesiune.

Neajungîndu-se la nici un acord în cursul negocierilor, problema aplicării de către Statele Unite a amendamentului Hickenlooper revine la ordinea zilei. Amendamentul prevede suspendarea importurilor în S.U.A. din orice țară latino-

americană care expropriează proprietăți americane, precum și a ajutorului financiar acordat de S.U.A. țării respective.

Guvernul peruvian a făcut cunoscut în cazul în care Statele Unite vor recurge la aplicarea amendamentului, Peru ridică problema în fața Organizației Statelor Americane și va acuza S.U.A. agresiune economică. În ultimele luni guvernul peruvian a trimis în țările latine americane numeroși emisari pentru explica poziția sa în acest conflict și căutat să obțină sprijinul lor. Recent, Lima s-a anunțat că marea majoritate țărilor continentului se află de partea Perului în conflictul cu S.U.A. În această situație, și intrucit tratativele americano-peruviene se află în curs de desfășurare, S.U.A. au anunțat amînarea cu patru luni a aplicării amendamentului.

Din surse ale Casei Albe s-a aflat că președintele Nixon — care așteaptă rezultatele turneului latino-american al lui Nelson Rockefeller — se împotrivesc cererilor unor cercuri de afaceri de a trece la aplicarea amendamentului Hickenlooper în conflictul cu Peru, consideră că printr-o astfel de măsură ar pune pericol atît relațiile Statelor Unite cu majoritatea țărilor continentului latino-american, cît și interesele companiilor americane din aceste țări. Grupul consilierilor din senat consideră însă că a sancționa Peru ar însemna o încurajare a celorlalte țări ale continentului a proceda la fel și a trece la exproprietăților companiilor americane.

„CEI 24“ ÎN DEPLASARE

Practica întrunirii unor organisme ale O.N.U. («în deplasare») este neobișnuită; actualele sesiuni succesive de la Kinshasa (Congo), Lusaka (Zambia) și Dar es Salaam (Tanzania) ale Comitetului special al O.N.U. pentru decolonizare, care se întrunește de obicei în clădirea de pe East River din New York, reflectă preocuparea de a se stabili mijloacele și metodele pentru aplicarea Declarației O.N.U. cu privire la acordarea independenței țărilor și popoarelor coloniale. Sarcina principală a «Comitetului celor 24» (așa a fost denumit, datorită numărului membrilor săi) este aceea de a veghea îndeaproape și a contribui la îndeplinirea principiilor care stau la baza Declarației O.N.U. din decembrie 1960 privind acordarea independenței țărilor și popoarelor coloniale.

Hotărîrea de a examina la «fața locului» aspectele atît de întunecate ale colonialismului dă satisfacție cererilor reprezentanților țărilor africane din comitet, care susțin că numai în acest fel vor putea fi ascultați conducătorii diferitelor mișcări naționale de eliberare din Rhodesia, Africa de sud-vest și alte teritorii africane. Sarcinile acestui organism al O.N.U. sînt deosebit de complexe, dat fiind că 37 de milioane de oameni de pe continentul african mai suferă încă de pe urma dominației coloniale, iar o pătrime din populația lui își vede amenințată integritatea teritorială.

Una din principalele probleme înscrise pe ordinea de zi este situația din Rhodesia și Republica Sud-Africană, care constituie un motiv de neliniște permanentă atît pe continentul negru cît și în întreaga

seamă de măsuri, inclusiv cele privitoare la aplicarea unor sancțiuni, pentru a termina Portugalia să respecte numeroase rezoluții ale Adunării Generale și Consiliului de Securitate referitoare la coloniile portugheze din Africa. În rezoluțiile adoptate pînă în prezent, Comitetul de decolonizare a recunoscut legitimitatea luptei pentru independență a popoarelor din Angola, Mozambic, Guineea Bissau. A fost adresat un apel către statele să acorde acestor popoare ajutor moral și material, cerîndu-se totodată partenerilor din N.A.T.O. ai Portugaliei să pună capăt livrării de arme și a formelor de ajutorare pentru colonialiști.

Luînd cuvîntul în cadrul sesiunii de la Kinshasa, ministrul congolez al afacerilor externe, Justin Bomboko, a subliniat necesitatea formării unei alianțe a diverselor organizații care participă la lupta pentru independența Angolei, reafirmînd că guvernul său este gata să acorde sprijin luptătorilor pentru libertatea popoarelor africane de sub jugul colonialismului. Alți vorbitori — printre care și reprezentantul Tunisiei, Mestiri — au denunțat ajutorul pe care îl acordă diferitele state capitaliste colonialiștilor portughezi pentru reprimarea prin forța armelor a luptei de eliberare.

După încheierea actualei sesiuni, comitetul urmează să informeze Consiliul de Securitate despre situația din aceste teritorii și despre rezultatele dezbaterilor de la Kinshasa.

Ai
liber
"Flacăra"
cu pl. au fur
e con le person
m. fo mare
tutk
100
Sylvia Koscina
Omar Sharif

Cunoscuții actori Sylvia Koscina (în fotografia din stînga, asaltată de admiratori) și Omar Sharif (fotografia de jos) au adresat, prin intermediul trimisului nostru special la Festivalul cinematografic de la Cannes, Cristian Popișteanu, un salut «citicitorilor «Flacării», cu cele mai frumoase urări și cu speranța de a reveni grabnic printre voi».



După o sută de zile

de Silviu BRUCAN

Potrivit unei tradiții bine stabilite, expirarea primelor o sută de zile ale unei administrații americane constituie prilejul unui bilanț provizoriu. De astă dată, tentația profesională care-i îndeamnă pe comentatori să formuleze judecăți categorice sau aprecieri profetice s-a lovit de un obstacol insurmontabil: nu există încă un program politic intern sau extern al Administrației Nixon. Predecesorul său, Lyndon Johnson, anunțase cu mare zarvă încă de la început că va construi «marea societate» și că va duce un necruțător «război împotriva sărăciei». S-ar putea ca modul în care au fost «finalizate» cele două promisiuni atât de spectaculoase să fi invitat pe noul președinte la o precauție specială, deși de regulă conducătorii repetă cu fervoare greșelile predecesorilor. Oricum, constată ziarul «New York Times», «în primele trei luni de la instalarea sa, președintele Nixon nu a făcut nimic de natură să surprindă și prea puțin de natură să provoace controverse». Diferența pare a fi mai mult de stil decât de conținut: străduința de a crea impresia de preocupare calmă, ponderată, lipsită de pripeală, de activitate ordonată care nu se lasă deranjată de evenimente. Evenimentele însă au refuzat să-i acorde noii administrații răgazul pe care părea să-l implore. Războiul din Vietnam, cursa nucleară, pericolul inflaționist, criza rasială, sărăcia, explozia studentească, coșmarul supraurbanizării constituie probleme prea arzătoare ca să poată aștepta. Presiunea s-a manifestat mai puternic pe frontul extern, unde președintele Nixon își pfeafase activitatea prin formula dăătoare de speranțe: încetează o eră de confruntări, începe o eră de negocieri. Hotărîrea președintelui de a aproba construirea unui sistem de apărare antirachete și de a spori cheltuielile militare a dat naștere unui anumit scepticism în privința sensului concret al acestei formule promițătoare, iar continuarea politicii de război în Vietnam a dus la exasperare chiar și pe o serie de senatori republicani, în frunte cu Javits. Nici recenta cuvîntare a președintelui Nixon nu a reușit să îmbuneze pe proaspeții critici ai administrației, deoarece toată lumea se întreabă cum ar putea avea loc alegeri libere în Vietnamul de sud, așa cum preconizează președintele, în prezența a jumătate milion de soldați americani. S-ar putea ca la masa

tratativelor de la Paris poziția americană să fie mai flexibilă decât cea proclamată în public, deoarece altfel nu se vede cum va reuși șeful Casei Albe să-și respecte angajamentul de «a pune capăt acestui război».

Cît privește problemele interne, administrația pare să fi ales tactica de a cîștiga timp, mai ales că atîta vreme cît grosul bugetului este înghițit de cheltuieli militare nici nu se poate vorbi serios de vreun program substanțial în problema negrilor, a sărăciei, a universităților sau a marilor orașe. Iar «atitudinea binevoitoare față de bugetul umflat al Pentagonului — scrie «New York Times» — sugerează că președintele Nixon nu este dispus să tulbure statu quo-ul».

În schimb, pe scena politică americană se produc fenomene care erau de neconceput în cele două decenii de război rece. Criticile ascutite la adresa Pentagonului din partea celor mai diferite cercuri influente și mișcarea largă din universități la care participă profesori și studenți, împotriva oricăror programe de cercetare subvenționate de militari, reflectă conștiința că «stabilimentul militar» a dobîndit o putere și o influență cu totul disproporționată față de orice pericol extern și că de fapt el reprezintă o amenințare la adresa păcii și un obstacol în calea unui program constructiv intern. Este unul din rezultatele politice cele mai caracteristice ale dezastrului din Vietnam. În poșida formidabilului baraj propagandistic dezlănțuit de complexul militar-industrial interesat în înarmări și încordare internațională, aproape jumătate din senatori și numeroși deputați au declarat deschis că se vor opune cheltuielilor de apărare antirachetă, ceea ce contrastează cu volarea, aproape automată în trecut, a oricăror cheltuieli militare.

Poziția față de această confruntare care a izbucnit în societatea americană va constitui poate cea mai importantă decizie a președintelui Nixon, deoarece ea sintetizează în fond calea pe care o va urma atît în politica externă cît și în cea internă. Acum apare evident cît de mare a fost prețul pe care a trebuit să-l plătească Lyndon-Johnson pentru greșeala de a fi succombat în fața presiunilor molo-

REVERSUL POLITIC

În timp ce experții monetari caută a nici — sau a calcula, după cum afirmă nii — implicațiile tehnice ale deciziei vest-germane de a nu reevalua marca și a asigura totodată retrimiteră peste graniță capitalurilor speculative, comentatorii «izați și informați prevestesc «o incercare de forțe cu implicații diplomatice», «o confruntare politică în care de virtul aadelor ce se vor încrucișa vor atîna onedele protagoniștilor. Cînd va avea c acest meci politico-monetar? Comentarii îl programează cu certitudine «după egerile prezidențiale franceze și instalarea noului guvern».

Despre ce este vorba? Se afirmă că timele speculații cu marca, care au dat vituri atît francului, lirei cît și dolarului, fi fost declanșat în mod deliberat de onn. Se citează în acest sens faptul că aainte de izbucnirea valului speculativ, o isiune secretă întreprinsă de un grup e experți vest-germani la Paris a încercat a a obține de la guvernul interimar fran- z devalorizarea francului. După care, spunsul fiind negativ, au urmat două eclaratii publice ale ministrului vest- rmaran al finanțelor, Strauss, ce nu au cut decît să încurajeze presiunile asu- ra francului și lirei. Comentatorul agen-

ției «France Presse» scrie în legătură cu acest episod: «Dezordinea de care se temeau unii nu s-a produs. Dar speculațiile în detrimentul monedei franceze, și apoi mai cu seamă împotriva lirei sterline, au fost considerabil agravate prin declarații publice și contradictorii asupra unei eventuale reevaluări a mărcii, făcute de către autoritățile de la Bonn». S-a ajuns la următoarea situație paradoxală: în locul colaborării politice dintre cei doi principali membri ai Pieței comune, pentru eliminarea unui accident monetar, guvernul francez a protestat pe cale diplomatică împotriva declarațiilor făcute la Bonn. Mai mult, guvernul englez, ale cărui divergențe cu Parisul sînt binecunoscute, a aprobat întru totul și a sprijinit demersul francez. Observatorii prevestesc că ciocnirea diplomatică și politică ce va avea loc după alegerile franceze va găsi alături de Franța și Anglia bateriile financiare americane, pentru că în ultimă analiză dolarul este cel amenințat. Pronosticurile se o-presc aci. Dar dacă ele se vor adevări, va fi într-adevăr interesant de urmărit ce consecințe pot avea asemenea confruntări în domeniul realinierilor în cadrul NATO și al Pieței comune.

Nicolae LUPU

țului format din companiile «British Petroleum», «Royal Dutch-Shell», «Compagnie Francaise des Petroles» și o serie de societăți americane sporirea producției de petrol astfel încît să fie obținute redevențe în valoare de 1 miliard dolari pe an, în perioada 1969—1973. În eventualitatea unui refuz din partea Consorțiului, a fost prezentată alternativa anulării dreptului de exploatare pentru 50 la sută din concesiile acordate pînă acum de guvernul de la Teheran Consorțiului amintit, ceea ce ar însemna punerea din nou sub controlul statului a zăcămintelor de la Maroun — reprezentînd rezerve superioare celor ale Kuweitului. Aceste inițiative iraniene, dublate de interesul crescînd al capitalului vest-german, francez și austriac pentru petrolul din Iran (s-ar putea amintî aici, de pildă, recentul acord cu consorțiul european AREPI, care prevede prospec-tarea și exploatarea țiteiului din zona Shiraz-Golful Persic — regiune recupe-

rată de la Consorțiul internațional), au pus pe gînduri pe reprezentanții Consorțiului. Deși au lăsat inițial să se înțeleagă că sînt gata să accepte retrocedarea unor terenuri concesionate de guvernul iranian — și aceasta nu pentru că redevențele ar fi insuportabile pentru ei, ci pentru a da o aparență de eșec negocierilor purtate, în scopul împiedicării repetării unor situații similare în alte țări — reprezentanții Consorțiului au ajuns în cele din urmă la un acord cu autoritățile de la Teheran în privința sporirii redevențelor ce vor fi acordate statului iranian pe perioada 21 martie 1969—20 martie 1970. Comunicatul final dat publicității cu acest prilej remarcă lapidar că «au fost stabilite puncte de vedere, cererile Iranului fiind în parte satisfăcute, dar, întrucît nu au putut fi soluționate toate problemele, ambele părți au hotărît să continue tratativele în cursul următoarelor săptămîni».

Dan BULGĂR

CRONICA DE TREI SECADE

MORILE DE APĂ...

În poșida Logicii, în poșida realismului, în poșida extraordinarului avînt științific, în poșida multor mari și mărunte motive serioase risipite prin orienturi apropiate sau semiîndepărtate — 35 de specialiști în mulinologie din 11 țări s-au adunat în Danemarca, la cel de-al doilea simpozion al specialității lor. Mulinologii sînt acei semeni ai noștri care se pcep și studiază morile de vînt și de apă ale lumii. Între 10 și 17 mai, ei au străbătut regatul lui Hamlet, țara lui a fi sau nu, pentru a discuta fizionomia acestor «martori vii ai unei culturi și ai unui stil de viață al căror loc în istoria, economia, literatura, pictura și muzica europeană este atît de important» — zic dumnealor, într-un limbaj de rezoluție serioasă care riscă să ne facă a uita profunda frumusețe a nese-riozității lor. Căci ce ne mai pot spune grav și substanțial morile de vînt, în secolul 20? Cine nu știe că în 1969 nici măcar a te bate cu ele — darmite a le studia — nu mai e un semn de nebulie? Nebunii secolului 20, ca și vizonarii lui, ca și îndrăgostiții, ca și romancierii — nu se mai exersează pe mori de vînt. Și morile de apă — ce mai pot spune serios morile de apă? Nimic. Sînt mute. Li s-a furat limba, le-a

paralizat limba, le-a putrezit limba o dată cu lemnul. Trebuie să fii mulinolog, adică profund neserios și nerealist, ca să le mai auzi gîngăvitul de materie urgisită și paralică. Eu nu mai sînt. Am fost cîndva. Toți prietenii mei — cînd vor să-mi arate cît de prieteni mi-au fost și ce contribuție au adus la viața mea — îmi spun cît sînt de fericiți că m-au convins o dată să nu mă mai bat cu morile de vînt, să las dracului morile de apă, să renunț la mulinologie, devenind înțelept, cum cere veacul. Li cred.

...ȘI MORILE DE VÎNT

Dar sînt ceasuri de noapte cînd, mute, morile de vînt, înalte, cu aripi lungi, uscățive, deșirate, palide, îmi apar în vis mergînd la pas, călări pe Rosinante hamletiene, alături de morile de apă, mici, bondoace, bătute-n cap și bonome, păstrînd în ochi o poșă de viață pe cît de neghioabă pe atît de inteligentă. Și atunci, în acest secol al vizualului al cărui rob sînt, constat înfiorat că mă aflu în fața Cavalerului — Moară de Vînt și a scutierului său — Moară de Apă. Sînt ei. Și, cutremurat, ca omul căruia îi revine o boală veche, constat că devin din nou mulinolog și aș fi gata să încalec cu ei, plecînd la studiul altor mori moarte. Îngrozit, îmi dau seama că-mi pierd înțelepciunea antimulinologică.

Vin zorii, vine dimineața, mă trezesc și-mi zic împăcat că iar am fost neserios și am scăpat de ispită, precum în cer așa și pre pămînt.

Radu COSAȘU

IRAN: PETROL — INTERESE NAȚIONALE

Tratativele de la Teheran pe marginea vîdicărilor guvernului iranian privind tensificarea extracției de țitei s-au în-cris sub aceleași principii formulate re-ent de sahinșahul Mohammad Reza Pah-ivi, care sublinia că «nici un acord nu oate rămîne în vigoare dacă rezultatele ale contravin intereselor naționale ale irii».

Dacă în 1960 Iranul se înscria ca a treia ră producătoare de petrol din Orientul Ilijlociu (după Kuweit și Arabia Saudită), e 1968, cu o producție de 142 milioane ne — reprezentînd o creștere de 180 la ită — a ocupat locul întii în această re-

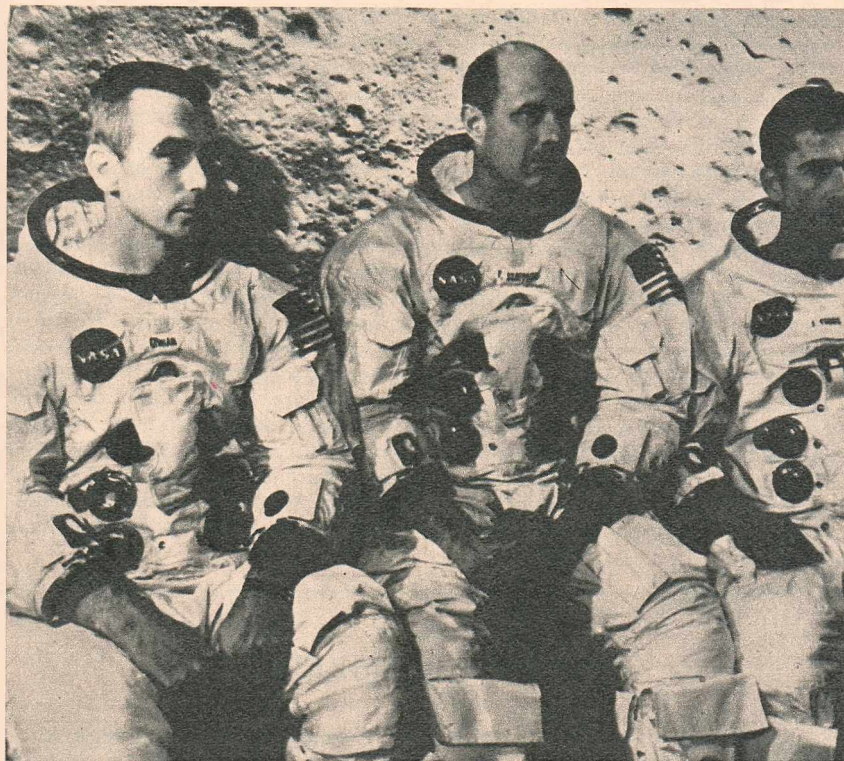
giune și al patrulea în lume (după S.U.A., U.R.S.S., Venezuela). Această evoluție traducîndu-se printr-un venit de 865 milioane dolari adus Iranului în 1968 — față de 712 milioane în 1967 — a deschis celui de-al II-lea an al planului național de dezvoltare economică perspective mai mult decît favorabile. De aici a pornit și hotărîrea Iranului de a-și continua cu mai multă vigoare acțiunea de afirmare a intereselor naționale în industria petrolieră. Bazîndu-se pe un ansamblu de factori pozitivi, atît pe plan intern (stabilitatea politică și financiară etc.) cît și pe plan extern (aflux de capital străin), Iranul a cerut Consor-

ȘAPTE ZILE PE PĂMÎNT ȘI ÎN COSMOS



Modulul lunar s-a desprins de nava-mamă, «Apollo-10», pentru a începe periplul său circumlunar.

„APOLLO-10” MOMENTUL CULMINANT



Cînd au pozat în fața obiectivului, Eugene Cernan, Thomas Stafford și John Young (de la stînga la dreapta), ocupanții navei cosmice «Apollo-10», aveau în fundal o uriașă fotografie a Lunii. În momentul de față ei au prilejul să admire și să cerceteze inedita «originalul»...

Primii pămînteni meniți să vadă Luna «de aproape» apar în fotografia noastră pe un adekvat fundal selenar. În momentul cînd «Flacăra» merge la tipar, Cernan și Stafford se pregătesc — dacă totul merge bine — să treacă la îndeplinirea complicatei lor misiuni. În ce constă aceasta? Desenul alăturat o explică într-o manieră sugestivă.

Racheta «Saturn-5», înaltă cît un bloc de 36 de etaje, a avut conectate în extremitatea sa nava cosmică «Apollo-10» și vehiculul lunar (modulul) destinat să efectueze repetiția generală a aselenizării.

Desenul înfățișează momentul culminant al expediției «Apollo-10». După ce nava s-a înscris pe orbită în jurul Lunii și Stafford și Cernan au trecut la bordul modulului, acesta din urmă s-a decuplat de navă și se îndreaptă spre suprafața satelitelui, urmînd a se înscris pe o orbită «joasă». Planul inițial prevedea ca de pe această orbită modulul să coboare de două ori pînă la numai 15 kilometri depărtare de Lună.

În desen se văd clar flăcările ieșind din motorul vehiculului lunar; el a fost pus în funcțiune pentru a frîna coborîrea. Cosmonauții se dirijează spre Marea Liniștii, mai precis, spre locul de aselenizare ales pentru următoarea expediție. În timp ce modulul își continuă cursa, comandantul Young supraveghează operația de la bordul navei «Apollo».

Modulul îndeplinește o dublă misiune: verificarea, pentru prima oară, în condiții de zbor, a acestui nou tip de navă și obținerea de date cît mai precise privitoare la relieful zonei pe care vor aseleniza la 20 iulie doi cosmonauți americani. După cum s-a exprimat cu umor comandantul Young, sarcina constă în «găsirea pentru colegii misiunii «Apollo-11» a unui loc cît mai bun de parcare». O parcare cosmică sui-generis, cea mai dificilă și mai plină de neprevăzut din istoria astronauticii.

De altfel chiar în cazul lui Stafford și Cernan, care sînt însărcinați doar cu simularea operațiilor de «parcare», problemele tehnice sînt extrem de complexe: o depășire cu numai trei secunde a limitei de oprire a propulsiei modulului spre Lună ar provoca o catastrofă. Tehnicienii NASA își păstrează însă optimismul: din cele 5 600 000 piese constituind ansamblul rachetei «Saturn-5», numai două n-au dat satisfacție la un ultim control. S-a calculat că un automobil mijlociu, compus din 13 000 elemente, construit cu aceeași grijă ca «Saturn-5» — deci cu un număr de piese defecte în aceeași proporție ca racheta americană — ar putea circula timp de un secol fără nici un fel de pană. Dar se pot oare aplica «automobilelor cosmice» criteriile terestre?

Este semnificativ faptul că marea aventură lunară pe care o trăim în aceste zile urmărind misiunea «Apollo-10» coincide practic, în

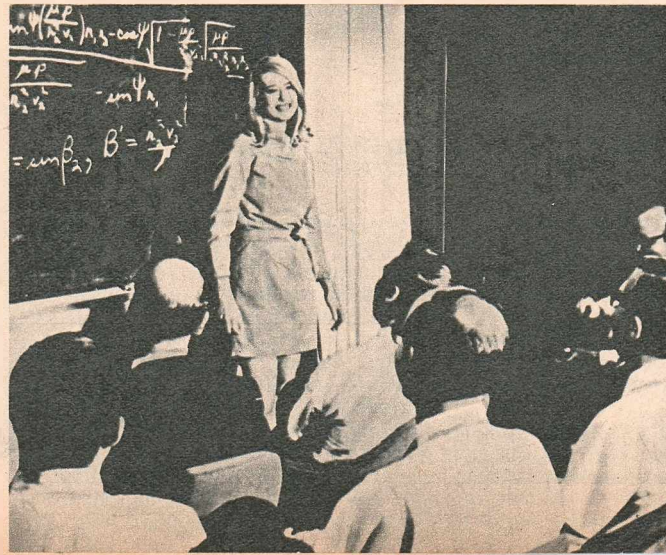
timp, cu încheierea cu succes a unei alte expediții în alt colț al sistemului solar: atingerea «çintei» de către stațiile automate interplanetare sovietice «Venus-5» și «Venus-6», care au efectuat coborîri line pe suprafața Lucaefărului dimineții. După cum se știe, este pentru prima dată că s-au putut efectua simultan din două zone cercetări asupra caracteristicilor atmosferei planetei Venus, care prezintă încă multe enigme.

După cum au subliniat specialiștii sovietici, în actuala etapă de cercetare a cosmosului stațiilor automate — capabile să transporte o gamă mai largă de aparate de cercetare decît o navă cosmică cu echipaj, pe care în primul rînd trebuie asigurate con-

dițiile de viață ale oamenilor — le revin o sarcină importantă în dezlegarea tainelor universului. «Venus-5» și «Venus-6» au dovedit pe deplin eficiența investigațiilor cosmice pe această cale.

Repetiția generală, încă în curs, a aselenizării, vești bune privind zborurile sovietice spre Lucaefărul dimineții... Fiecare știm că ne aflăm în preziua unor noi și însuflețitoare realizări cosmice, menite să ne facă tot mai binecunoscute unghiurile noastre Case hărăzite de natură și pe care de milenii omul n-a putut s-o cunoască decît de departe: sistemul solar, «familia Soarelui».

L. NIȚESCU



O fotografie înaltă și oarecum neobișnuită, făcută în zilele la centrul spațial de la Houston. Gătoarea blondă în fotografie este I. Northcutt. La vârsta de doar 25 de ani este singura femeie om de știință la Space Center, explicînd cauzele și traiectoriile planetare ale unei rachete «Apollo». Doar pentru «Apollo-8» au fost luate în considerare 8 400 de variante...

MEMENTO

Traian STOICA (carte)
Magda MIHĂILESCU (cinema)
Vlad MUȘĂTESCU (disc)
E. DASCĂLU (muzică și televiziune)
Cornel BOZBICI (plastică)
Prezentat de: Alecu POPOVICI (teatru)

carte

NICOLAE CEAUȘESCU

ROMANIA PE DRUMUL DESĂVIRII CONSTRUCȚIEI SOCIALISTE

● La Editura politică a apărut: Nicolae Ceaușescu: **România pe drumul desăvirii construcției socialiste** (rapoarte, cuvântări, articole — ianuarie 1968-martie 1969).

● Pe teme de educație politică și patriotică a tineretului. O carte care precizează chiar din titlu conținutul și scopul pe care-l urmărește. Rod al unei colaborări colective, cartea e de actualitate și, în aceeași măsură, utilă (Editura politică).

● Tot la Editura politică a apărut **Tărănismul** (studiu sociologic) în care autorul cărții, Z. Ornea, face interesante comentarii și aduce inedite contribuții la un curent de idei «care s-a ivit și s-a dezvoltat pe o eroare de apreciere și prognoză a structurilor socio-economice și politice».

● Fără îndoială că de oricât de bune intenții am dispune, nu vom putea consemna aici absolut toate cărțile «la zi». De altfel, nici nu ambiționăm așa ceva. Străduința noastră se îndreaptă spre o consemnare cât de cit selectivă. Dar și așa ni se întâmplă să nu menționăm întotdeauna la timp cărțile recomandabile. Iată câteva dintre acestea, care dacă au scăpat cititorilor îi îndemnăm să și le procure:

● **Stințul de Mircea Malița**. O carte de călătorii, a cărei lectură îți procură mari delicii spirituale, aceasta datorită talentului, informației și capacității de a observa a autorului.

● **Lupta cu somnul** de Ioan Grigorescu. Culegere de nuvele care concentrează calitățile unui autentic prozator — simț epic, investigație a lăuntruului psihologic, mesaj uman transfigurat artistic. Dar asupra acestei cărți vom reveni într-unul din numerele viitoare ale revistei.

● **Mihail Eminescu**, biografie documentară de I. Crețu. O bună parte din critică și-a spus părerea asupra oportunității acestei cărți. O recomandăm și noi pentru seriozitatea cu care a fost întocmită.

cinema



Barbara Brylska

● **Contemporanul tău**. A căia parte din răspunderea pentru propriul destin și pentru cel al semenilor o putem lua pe umerii noștri? Iată o întrebare fundamentală devenită materie prețioasă pentru acuta dezbateră etică pe care ne-o propune cunoscutul regizor sovietic Iuri Reizman («Comunistul»). În rolurile principale: Igor Vladimirov, Nikolai Plotnikov, Nina Guliaeva, Tatiana Nadejdina, Aleksei Borzunov, Antonina Maksimova. Acterul Nikolai Plotnikov a fost distins cu premiul pentru cel mai bun interpret masculin la Festivalul internațional de la Karlovy Vary 1968.

● **Iluzii**. Veteranul cinematografului cehoslovac, Josef Mach, cochetează rînd pe rînd cu comedia lirică și cu burlescul. Cum în astfel de întreprinderi totul este o chestiune de măsură și cum Mach nu i-a dus niciodată lipsa, putem cumpăra un bilet și la aceste Iluzii. Interpreți: Jiri Sovak, Jana Hlavacova, Kveta Fialova, Vlasta Chramostova, Lenka Fiserova, Slavka Budinova, Josef Bek.

● **Asasinatul s-a comis luni**. O schemă polițistă în jurul căreia, dacă ne învîrtim mult, nu este exclus să ne trezim că avem în cap un film mai bun decît cel pe care l-a realizat Hans Gratzert (studiourile «Defax»). În distribuție: Eberhard Esche, Barbara Brylska, Herbert Köfer, Horst Schulze, Helga Göring, Angelika Waller, Karl-Richard Schmidt.

● **Mari cineaști pe ecranele noastre**: Federico Fellini («La dolce vita»), Howard Hawks («Rio Bravo»), Vojtech Jasný («Pipaleu»).

● O adevărată paradă a «cavalerilor risului, de la începutul secolului al XX-lea și pînă în zilele noastre», ne înfășează culegerea de texte a lui R. Iurenev, apărută în Editura Meridiane: «Comici vestiți ai ecranului». Traducerea, de bună calitate, aparține lui Alexandru Stark.

● **Claude Lelouch și-a anunțat noul său film**: **Poveste de iubire**, un fel de «A trăi pentru a trăi» combinat cu «Un bărbat și o femeie». Cu operativitatea ce-l caracterizează, tînărul cineașt și-a planificat astfel munca: în iulie — filmările (toate vor avea loc în Statele Unite), în noiembrie — premiera. Rolurile principale sînt deținute de Jean-Paul Belmondo și Annie Girardot.

plastică

● **Al 7-lea Salon internațional de artă fotografică** (Dalles). Manifestare de prestigiu a artiștilor fotografi din România. Participă reprezentanți din 51 de țări, de pe toate continentele, cu circa 1 300 de fotografii (vezi și paginile 14-15-16-17).

● **Artă plastică contemporană din Grecia**. O selecție de lucrări și de autori menită să informeze publicul românesc despre arta plastică grecească. Principalele stiluri ale picturii europene își au și în arta Greciei de azi reprezentanți lor, de la clasicismul pe care îl practică Theodor Lazaris (n. 1885), în sensibilele și melancolicele peisaje din Liabada, sau arti de fidelele priveliști, cuceritoare prin sinceritatea lor, ale tîpîginei Lagana («Perama», «Dellu» etc.), pînă la exploziile abstracte ale colorilor, dar art de sugestive ale lui Costas Eliades (n. 1903) din ciclul «Crepusul la Hiroshima» (Ateneul Român).

● **Maria Mihalache-Blendea** — pictură. Structuri colorate, elaborate laborios sau, odată, călătorii dezvolte ale pensulei pe pînă, creează priveliști abia bănuite dar descifrabile, în care lumina e evocată cu sensibilitate și poezie («Soare de amiază» etc.) (Galeriile de artă, Bd. Magheru 20).

● **Eugenia Iftodi** — pictură. O parte dintr-o lucrări ne-o relevă pe Eugenia Iftodi ca pe un pictor al obiceiurilor folclorice. Construite la fel ca imaginile de pe scoarțe, cu acel geometrism plin de farmec, cu culorile surdinizate, «Vorniceii», «Călușarii» etc., au o pronunțată notă decorativă. Florile pictate cu sensibilitate sînt adesea proiecții filtrate ale aceleiași arte populare («Primule» etc.) (Galeriile de artă, Bd. Magheru 20).

● Ridicate ca mijloc de apărare și refugiu de către boieri și răspindite mai ales în regiunea de dealuri a Olteniei și în județul Argeș, culele au cunoscut o largă răspîndire în secolele XVII-XIX. Radu și Sarmiza Crețeanu, în **Culele din România**, întreprind un amplu și competent studiu privitor la aceste mici cetăți familiale, multe din ele distruse de vreme, dar unele păstrate și conservate și care atrag adeseori atenția drumetșilor (Editura Meridiane).

disc

● **Ultimul disc al simpatizantului solist de muzică ușoară Dan Spătaru** vine să confirme prestigiul de care se bucură. De astă dată nu mai e vorba de șlagărele lui Tomistocle Popa, care în bună parte l-au lansat pe cîntăreț, ci de succese internaționale, aparținînd unor compozitori italieni pe care Dan Spătaru îi lansează la noi: «Giramondo» al lui Leva-Bardotti, «Con l'aiuto del tuo amore» de Pace, «La lotta dell'amore» al lui Gino Santercole și «Amo te, solo te» de Elio Leoni, toate contribuie la certitudinea că vocea lui Spătaru pătrunde tot atît de bine în adîncul inimilor, indiferent de limba în care cîntă! (45 EDC-10 053).

● **Doi interpreți aflați la polul opus din punct de vedere al specificității lor**, Margareta Pislaru și Ștefan Bănică, susțin compartimentul vocal al discului «Melodii de Edmond Deda» apărut la «Electrecord». «Of, inimioară», pe care atîția străini l-au interpretat cu mult și merit succes la Brașov, sună în execuția lui Bănică tot atît de pene-trant, dacă nu și mai și! La fel «Ce te uita așa la mine?» iar Margareta Pislaru depășește orice așteptări în «Mă mai gîndesc la dumneata» și «N-am nici o vină» (45 EDC-10 051).

● **Pe Rika Zarái** o ținem minte de la Brașovul de anul trecut și din concertele recente de la București. Actualul ei disc, apărut la noi, cuprinde o culegere de opt piese, cîteva din ele aparținînd chiar compozitorilor. Rika Zarái Orchestrele Christian Chevalier, «Los Angeles» și Jacques Denjean susțin un acompaniament mai mult decît calificat, în total acord cu atmosfera, dacă putem spune așa, a muzicii interpretate de Rika Zarái. O voce cum rar se întîlnește, o personalitate puternică, o artistă în plină-trecere posibilităților ei (EOD-1 225).

muzică

● **Cristoph Eschenbach** — un pianist despre care se vorbește nu numai în patria lui (R.F. a Germaniei), ci în întreaga lume muzicală. Îl putem asculta la București în două recitaluri: unul închinat creației pianistice (postume) a lui Franz Schubert (25 mai) și altul cu un program Bach, Mozart, Beethoven, Brahms (26 mai, ambele recitaluri în sala mică a Palatului).

● **Un alt pianist notoriu, Bruno Gelber** din S.U.A., ne oferă și el un recital cu un remarcabil program: Sonata op. 81 «Les Adieux» de Beethoven, «Carnavalul» de Schumann și Sonata op. 4 (Si minor) de Chopin (28 mai, sala mică a Palatului).

● **Bruno Gelber** va fi și solistul concertului săptămînal al «Filarmonicii», interpretînd Concertul nr. 4 (Sol major) de Beethoven. În prima parte a concertului vom asculta Simfonia II de Cuclîn (30 și 31 mai, sala Ateneu).

● **Pe scena Operei Române** are loc astăzi, 24 mai, o reprezentație cu «Doamna Butterfly» de Giacomo Puccini. În rolul Cio-cio-san, nelenicita îndrăgostită japoneză, apare cîntăreața japoneză Mieko Takizawa. Ar fi ne-drept însă dacă din această știre am reținem doar elementul de pitoresc sau, să zicem, de gen.

Mihai Arnăutu



autenticitate. În realitate avem de-a face cu o soprană înzestrată cu deosebite calități vocale și scenice.

● Și o altă informație din lumea operei: baritonul Mihail Arnăutu, în ciuda îndelungatei și valoroasei lui activități pe scena Operei Române, poate fi și el... debutant. În orice caz, colegii îl sîrbătoresc printr-un spectacol omagial cu prilejul primei sale interpretări a pretențiosului rol Boris Godunov din opera cu același nume de Modest Musorgski. În celelalte roluri: **Zenaida Palli**, Ion Stoian, **Valentin Teodorian** și alții (25 mai).

teatru

● **Cabaretissimo**, spectacol pentru adulți, realizat la Teatrul «Tîndărică» de către Margareta Niculescu, Ștefan Lenkisch, Ella Conovici și Mioara Buescu. Performanțe păpușărești, fantezii și demonstrații de tehnică deosebită cu mijloacele «camerei negre». Realizări deosebite: R. Zolla, I. Grad, Simion Valeriu, Elvira Cladek și Eugenia Dimitriu.



Dina Cocea

● **Record bucureștean**: săptămîna trecută s-a înregistrat o originală performanță atestînd aprecierea teatrului nostru peste hotare. Patru teatre din Capitală se aflau în turneu în străinătate în aceleași zile: Teatrul «Lucia Sturdza-Bulandra» în Franța, Teatrul Mic în U.R.S.S., Teatrul de Comedie în Finlanda și Teatrul «Ion Vasilescu» în Israel.

● **Un colectiv tînăr, ambigios, cel al Teatrului de Nord Satu Mare** (secția română), s-a întîlnit de cîteva ori cu publicul bucureștean. Sub bagheta regizorală a lui Mihai Raicu, entuziastul animator al teatrului, s-a înfășurat o premieră pe țară — **Manevrele**, de Deak Tamas, fantezie acidă, avînd un inspirat cadru scenografic semnat de Traian Nițescu. În distribuție, actori cunoscuți ca Ion Manta, Titus Lăpșes sau tînare de talent ca Olga Bucătaru.

● **Începutul lunii iunie** marchează un mic eveniment în lumea teatrului de păpuși: un festival bogat în prezențe și titluri la Constanța — pentru spectatori mici, dar și cu multe reprezentări pentru adulți. Participă, printre altele: «Tîndărică», teatrele din Cluj, Iași, Tg. Mureș, Timișoara — adică o adevărată trecere în revistă a celor mai bune spectacole de gen.

● **Dina Cocea** este protagonista presei lui Coțeau «Părinți teribili» la Teatrul de stat din Brașov, în regia Marietei Sadova. Prezența cunoscutei actrițe face parte dintr-un adevărat program al teatrului, care folosește — ca invitații — în distribuție actorii noștri cei mai valoroși: iată o modalitate prin care și alte teatre provinciale ar putea suscita atenția publicului.

televiziune

Regretăm, dar nici săptămîna asta nu sîntem în măsură să anunțăm vreun tele-

eveniment. De unde nu-i... Dar lipsa emisiunii senzaționale nu înseamnă încă sub-aprecierea întregului program. După cum se va vedea, sînt destule lucruri de recomandat iar minirubrica noastră de anticipație atît așteaptă. Prin urmare:

● **DUMINICĂ 25 MAI**. Dacă noua emisiune-magazin inspirat intitulată **Realitatea** ilustrată nu a epuizat la prima ediție tot ce a strîns mai de valoare ci și-a gospodărit chibzuit averea, atunci emisiunea este de urmărit în continuare (15.30) ● **Dinamo-UTA**, un meci hotărîtor — cum spun cronicii de specialitate — pentru desemnarea viitorului campion la fotbal (17.15) ● **Duioasă** reînfrînare cu Walt Disney și a sa «Albă-ca-Zăpada și cei șapte pitici» (20.00) ● O emisiune folclorică al cărei element inedit îl constituie cadrul natural în care se desfășoară — o pădure de liliac din Oltenia (20.50) ● **Retrospectivă literară și coregrafică** cu subiectul drag tuturor generațiilor — «Romeo și Julietă». Colaborează Silvia Popovici, Ion Caramitru, Galina Ulanova, Harriet Smithson, Laurence Harvey. Muzică de Beethoven, Berlioz, Ciaikovski, Prokofiev (21.20).

● **LUNI 26 MAI**. **Steaua fără nume** perseverază în efortul de a se menține la un bun nivel de atractivitate, drept care și noi perseverăm în a o recomanda (21.05) ● Cam același lucru ar fi de spus și despre emisiunea de teatru **Gong**, la a cărei reușită săptămîna asta colaborează: Valentin Silvestru, Dinu Cernescu, Monica Săvulescu și Victor Parhon (22.30).

● **MARTI 27 MAI**. Teatrul lui Ugo Betti — un teatru de prestigiu. Să vizionăm deci «Frumoasă duminică de septembrie» cu Eugenia Bădulescu, Constantin Brezeanu, Mihai Pruteanu, Ioana Manolescu, Șerban Cantacuzino, Ștefan Tapalagă și alții (20.00) ● **Cind F. Brunea-Fox** își începe activitatea gazetarăscă, termenul de «reporter furios» era departe de a fi încă inventat. Dar cit de bine i-s-ar fi potrivit acestuia maestrul la reportajului românesc! Nu pentru temperamentul său, ci pentru stil, pentru exemplarul său stil de muncă. F. Brunea-Fox în **Prim-plan** (22.10).

● **MIERCURI 28 MAI**. **Telecinematea** ne dăruie un film ale cărui melodii au fost fredonate decenii la rînd (mai sînt și acum) în tramvai, pe stradă, la masa de lucru: «Rapsodia diabolică» (Alexander's Ragtime Band) cu Alice Faye, Tyrone Power, Don Ameche (20.00).

● **JOI 29 MAI**. Cîțiva distinși oameni de știință în frunte cu acad. Gr. C. Moisil dezbate la **Cronica ideilor** cîteva probleme în legătură cu uluitoarea desfășurare a revoluției științifico-tehnice ai cărei martori sîntem (19.00) ● **De la popor la popor**, un foarte promițător serial realizat de o organizație de televiziune britanică și care și propune să surprindă momente caracteristice din viața popoarelor a 13 țări europene. Azi: «Scrisori din Terrassona» (Franța). Într-o emisiune viitoare — România (22.15).

● **VINERI 30 MAI**. **Televiziunea** inaugurează și ea un ciclu nou: «Viața». În prima emisiune — tulburătorul miracol al protoplasmei (19.00).

● **SIMBĂTĂ 31 MAI**. Încă o dată ne facem ecoul celor ce se pîngesc «etelesimbăta» este cam săracă în programe vesele, de destindere și amuzament. Pentru azi reținem doar: **O rău cu Alfred Hitchcock** — «O crimă neobișnuită». Dacă și pentru Hitchcock e neobișnuit... (21.00).

pronosport

Pronosticul antrenorului TITUS OZON la concursul Pronosport nr. 21, etapa din 25 mai 1969

I. Ungaria-Cehoslovacia	1
II. Dinamo Buc.-U.T.A.	1
III. «U» Cluj-A.S.A.	1
IV. Jut-Steaua	1
V. Crișul Petroșel	1
VI. «U» Craiova-Rapid	1
VII. Politehnica-Farul	1
VIII. Vagonul-Dinamo Bacău	1
IX. Dunărea-Portul	1
X. Progresul Brăila-Oțelul	1
XI. C.S.M. Reșița-Politehnica Tim.	1
XII. C.F.R. Tim.-Ind. sîrmei	1
XIII. Gaz metan-Metalul Tr.S.	1

FLACĂRA-ALBUM

«Răzbunătorii», Mrs. Peel și Mr. Steed,
cu mașina lor.

Foto: KEYSTONE





CULTURA AEROPONICĂ

Tov. ing. șef Bengulescu Ioan de la Combinatul de sere industriale din Arad înfătură orice legătură — probabilă — între titlul nostru și arheologie.

— Tovarășe inginer, ne satisfaceti curiozitatea?

— Desigur! Cultura aeroponică ține... de legume și zarzavaturi. Spre deosebire de cultura obișnuită, prin metoda hidro-

ponică (cultura în apă), noi aplicăm rezultatele unor cercetări întreprinse de ing. T. Albini care permit creșterea răsadurilor fără pământ, în tuburi verticale de material plastic. Alimentate pe cale automată cu substanțe hrănitore și apă, răsadurile dau roade mult superioare culturilor obișnuite.

ALGORITMUL OPTIMIZĂRII

Matematicianul Drîmboiu Septimiu — Direcția de sistematizare, arhitectură și proiectarea construcțiilor-Cluj — ne oferă «soluțiile» unei probleme de matematică aplicată.

— Care sînt aceste soluții, tov. Drîmboiu?

— Algoritmul optimizării este un sistem de calcul bazat pe opt modele matematice diferite, care permit o asociere logică între elementele tehnice și economice care condiționează construcția de locuințe. Calculul respectiv este condus de către un creier electronic. Pentru prima dată aplicată în țară, metoda noastră ușurează munca proiectanților de locuințe, permițându-le să-și concentreze atenția mai mult asupra găsirii unor soluții funcționale și estetice.

A ÎNVINS NATURA

Prin telefon cu Gh. Vericeanu de la Institutul pedagogic din Constanța, doctor în chimie.

— Tovarășe Vericeanu, vă rugăm să relați cititorilor noștri în ce constă colorarea biologică a arborilor?

— Este o invenție realizată de colectivul compus din ing. Victor și Silviu Papadopol de la Stațiunea de cercetări forestiere Dobrogea, dr. în biologie D. Popescu și subsemnatul. Ea prezintă avantajul obținerii unor furnire colorate în cele mai diverse nuanțe prin impregnarea arborilor de esență moale, la tăiere, cu soluții colorate. Furnirul obținut din esențe exotice este înlocuit prin esențe autohtone socotite neutilizabile și încă la un preț de zece ori mai ieftin. Gama de culori realizată este, practic, nelimitată.

N. IANCU

împotriva grindinei

Pentru cel care ar trece prin marginea Drăgășanilor (jud. Vâlcea) și, surprins de grindină, ar vedea că în timp ce în urmă se rostogolesc boabele mari de gheață, la numai câțiva pași în fața lui granulele cad sub forma unei zăpezi fine ori a unei ploii blinde, fenomenul i s-ar părea mai mult decît o curiozitate ori un capriciu al naturii (dacă n-ar afla că aici — pe o suprafață de peste 1 500 de ha acoperită cu vie și aparținînd Stațiunii experimentale viticole și I.A.S. din localitate — se desfășoară de cîtva timp experimentarea unui foarte modern și interesant sistem de combatere a grindinei).

Întîlnindu-l aici pe tov. Constantin Căbuz (cercetător principal la Institutul meteorologic din București, șeful colectivului de cercetări experimentale pentru combaterea grindinei de la I.A.S. și Stațiunea experimentală din Drăgășani), i-am solicitat cîteva amănunte în legătură cu cercetările colectivului pe care-l conduce. «Întors de curînd de la Verona (Italia), unde am fost trimis împreună cu Constantin Ciolacu, directorul Stațiunii experimentale viticole-Drăgășani, pentru un schimb de experiență cu Uniunea națională de luptă împotriva grindinei — ne-a spus dînsul — am fost numit șeful colectivului de experimentări de la Drăgășani. Cercetările pe care le efectuăm (primele de acest fel la noi în țară) au ca scop aplicarea în agricultură a celor mai eficiente mijloace de combatere a grindinei care, după cum se știe, poate aduce mari pagube viței de vie. Sistemul pe care îl experimentăm acum constă într-o instalație electrică de comandă a 16 rampe, de pe care sînt lansate rachete destinate distrugerii norilor de grindină. Principiul de funcționare nu e de loc complicat.

Stația-radar a Institutului meteorologic din București și stațiile meteorologice din împrejurimile Drăgășanilor, veghind și înregistrînd în permanentă schimbările atmosferice, ne semnalizează și ne indică imediat apropierea norului de gheață, dîndu-ne în același timp și parametrii necesari: poziția, dimensiunile, direcția din care vine, viteza cu care se deplasează norul etc. În momentul în care norul de gheață trimite spre pămînt primele granule, cele 16 rampe de lansare (pentru conducerea cărora au fost instruiți în mod special peste 20 de oameni) lansează în aer mai multe rachete (alcătuite dintr-un material exploziv și o substanță de propulsie). Ajunsă în nor, racheta explodează și aversa de gheață este distrusă. Grindina pulverizată cade pe pămînt fie sub forma unei zăpezi foarte fine, fie sub formă de ploaie. Rampele de lansare, amplasate la o distanță de 500 m una de cealaltă, reușesc să protejeze o mare suprafață plantată cu vie. Avantajele acestei metode sînt importante: prin ea se salvează de la distrugere tone întregi din recolta de struguri, se economisesc mari sume de bani (dat fiind că instalația costă destul de ieftin) etc. Într-o a doua fază a cercetărilor — ne-a spus în continuare tov. C. Căbuz — intenționăm să trecem și la experimentarea unor sisteme de prevenire a grindinei. Toate aceste experiențe pe care le facem, și ale căror rezultate se întrevăd a fi dintre cele mai bune, răspund unei necesități obiective, unor mari imperative pe care o agricultură modernă, cum este cea de la noi, le impune din ce în ce mai mult».

Florentin POPESCU



1 iunie

A devenit o tradiție ce confirmă o dată în plus spiritul solar, robust optimist, plin de omenie, al poporului nostru, sărbătorirea la începutul fiecărei veri a Zilei copilului. Ne oprim o clipă, plini de emoție, în contemplarea acelei lumi mirifice în a cărei strălucitoare vitalitate și creștere deslușim armonioasă dezvoltare a tînrului și omului matur de mai tîrziu. Fascinația în fața miracolului primelor și atît de suave forme de manifestare a omului, care sînt copiii, este un dar spiritual al nostru dintotdeauna. Să ne amintim de feții-frumoși din mituri cu a lor creștere prodigioasă, de calitățile miraculoase dovedite încă din primii ani, prefigurare a unui viitor de aur. În dragostea cu care-i înconjurăm pe copii este ceva din extazul vechilor și înțeleptelor popoare în fața triumfului forțelor germinatorii, o profundă încredere în om și destinul său.

Anii socialismului au ridicat acest cult, această grijă plină de dragoste față de

copii, la rangul de sărbătoare oficializată, urmare firească a înlesnirilor de tot felul de care se bucură cei mai mici cetățeni ai patriei noastre. Tabere de odihnă sub soarele arzător și atît de tonifiant al mării, sau la poalele înmiresmate ale munților, excursii, posibilități de jocuri și distracții practic inepuizabile sînt puse la dispoziția a milioane de copii pe timpul vacanțelor. Creșe, grădinițe cu cele mai diverse profiluri, conduse de cadre competente, asigură copiilor noștri o creștere pe măsura speranțelor ce se pun în ei. Speranțe ce vor fi confirmate în ani, prin dezvoltarea unor generații mereu mai apte a înțelege contemporaneitatea și a înălța pe culmi tot mai înalte destinele României socialiste. Să ne oprim, așadar, cu înțelegere, duioșie și încredere în fața acestui moment de bucurie rară care este Ziua copilului, întrezărind în rîsetele și jocurile naive vitalitatea și energetismul anilor viitori.

un iunie tixit de artă

Avalanșă de invitații pe birourile secției culturale a redacției. Teatrul ploieștean își sărbătorește două decenii de existență, drept care ne propune ca pe agenda redactorului teatral să fie trecute — între marți 27 și sîmbătă 31 mai — în exclusivitate spectacole ploieștene. Dar pentru aproape exact aceeași perioadă (24 mai — 1 iunie), Timișoara ne expediază un ispititor și surprinzător program al unui Festival de muzică simfonică, vocal-sinfonică, corală, de cameră, operă și balet, intitulat «Timișoara muzicală», cu intenția — probabil — de a crea astfel tradiția anuală a unei prestigioase manifestări artistice. Întorși de la festivalul timișorean, sîntem poftiți să ne facem în grabă geamantanul și să pornim spre Constanța unde ni se pregătește o întregă «Săptămîină a teatrelor depăpuși — litoral '69»; sîntem asigurați că aici — pentru a nu ne irosi cumva vreun moment de timp liber — ni se vor oferi zilnic cîte două spectacole din repertoriile teatrelor din țară și că ultimele două zile vor fi consacrate unei

sesiuni de referate... Exact a doua zi după încheierea festivalului păpușăresc începe Reuniunea internațională I.T.I. cu tema «Dezvoltarea profesională a tînrului regizor», eveniment cu adevărat important și de prestigiu, care va aduce în București, între 16 și 22 iunie, mari personalități din lumea teatrului român și străin, și care va prilejui — prin spectacolele prezentate — reafirmarea tinerei noastre generații de regizori.

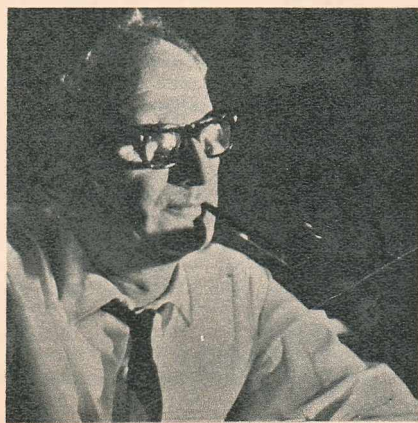
În sfîrșit, pe filele de calendar ale acestui iunie tixit cu eveniment artistic se anunță și ultimul eveniment deosebit de interesant: «Primul Festival al spectacolelor de teatru pentru tineret și copii», găzduit — cum se cuvenea — de scena ce a dus peste hotare faima teatrului nostru pentru tineret — Teatrul din Piatra Neamț. Festivalul va ocupa întreaga ultimă săptămîină a lunii iunie, va aduce în frumosul oraș montan spectacole valoroase din toată țara, încununînd astfel seria de tumultoase manifestări de artă închinată celei de-a 25-a aniversări a eliberării țării noastre.

din cîntec și culoare

Din cîntec și culoare, regizorul Mirel Ilieșu a întocmit un film concentrat și expresiv ca un poem: **Cîntecele Renașterii**.

Regizorul a transpus în imagini o secvență din activitatea de înaltă artă interpretativă a formației corale **Madrigal**, care nu o dată a cules aplauzele entuziaste ale numeroșilor spectatori din țară și de peste hotare. Filmul reușește a fi nu numai de o mare frumusețe plastică, dar captează în el însuși fiurul creației ce însuflește ansamblul muzical.

La recentul Festival internațional al filmului de la Cannes, dintre filmele de scurt-metraj Premiul I a fost decernat filmului românesc **Cîntecele Renașterii**, realizat de Mirel Ilieșu.



REPORTAJ DE SAPTE ZILE



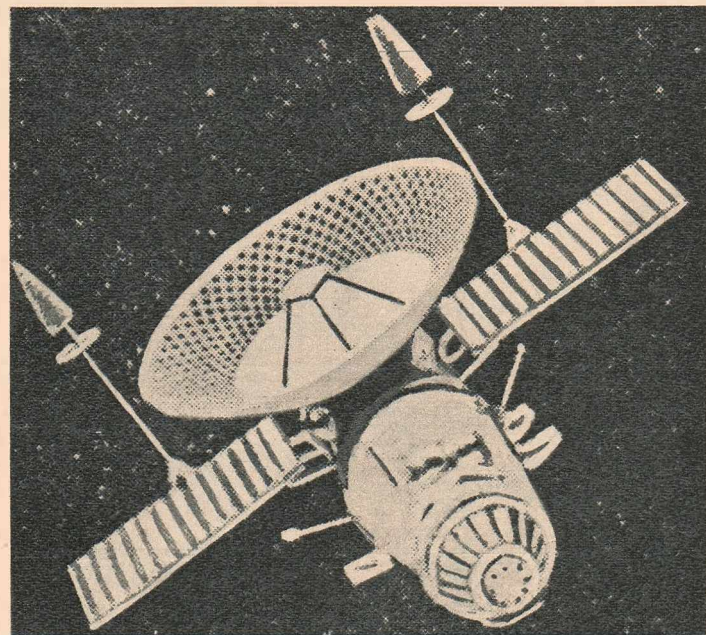
COPERTA NOASTRĂ

«PISICA NOASTRĂ»

Fotocompoziție a belgianului
Pierre DE DECKEN — prezent la
cel de-al 7-lea Salon internațional
de artă fotografică al României

Prezentarea artistică:
Vlad MUSATESCU

FLACARA. Redacția: București, Piața Științei 1, Sectorul 1. Căsuța poștală 41 12. Of. 33
Telefon 17.60.10 — int. 1744. TIPARUL executat la Combinatul poligrafic «Casa Științei»



«Venus» în zbor spre Venus...

după venus - marte și mercur

Cercurile științifice din lumea întreagă și opinia publică urmăresc în continuare, cu cel mai mare interes, relatările privind fantasticul voiaj pe care sondele gemene sovietice «Venus-5» și «Venus-6» l-au dus recent la bun sfârșit.

Au fost, sînt în primul rînd interesați astronomii, pentru care această planetă vecină (în unele perioade ea se apropie pînă la 40 milioane de kilometri, ceea ce, la scară cosmică, înseamnă, practic, «vecină de apartament») prezintă încă multe, prea multe semne de întrebare. Centura densă de nori care o înconjură a făcut, după cum se știe, extrem de dificilă cercetarea planetei prin mijloace optice; pînă nu demult doar radio-astronomia părea singura modalitate de a sfișia vălul misterelor. Abia stațiile cosmice automate au reprezentat pasul hotărîtor înainte mult așteptat; în fapt, ele sînt primele care au «bătut» — literalmente — la ușa vecinei noastre...

În afara noianelor de date astronomice, în curs de prelucrare, obținute de cele două sonde sovietice, un alt aspect, poate mai important, reține atenția comentatorilor. Este vorba de înaltul grad de perfecțiune tehnică atins de aceste aparate și de perspectivele pe care ele le deschid cercetării cosmosului. Iată ce declară unul dintre specialiștii serviciului de comunicații interplanetare în sarcina căruia cad zborurile sondelor interplanetare sovietice:

— Este o adevărată plăcere să dirijezi astfel de aparate. Ele sînt docile, așa putea spune chiar inteligente, capabile uneori să corijeze chiar comanda noastră de pe Pămînt dacă ea nu răspunde exact programului introdus în creierul electronic al stației automate. În decurs de 130 de zile de zbor, pe o distanță de 350 milioane de km, bolizii noștri cosmici nu au înregistrat decît o eroare de cîteva secunde în raport cu prevederile. Calculele demonstrează că stații automate de acest tip pot foarte bine să se îndrepte și către planetele îndepărtate ale sistemului solar.

— Perspective?

La această întrebare a răspuns însuși inginerul șef al stațiilor interplanetare sovietice:

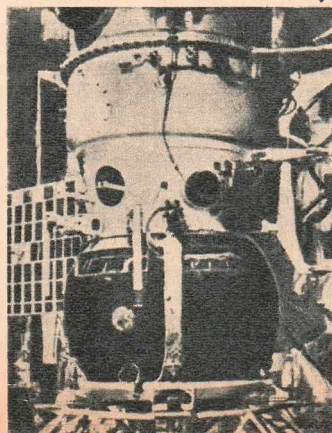
— În ceea ce privește explorarea cosmosului îndepărtat, deviza noastră este: Loc aparatelor automate! Tocmai pe această bază noi am construit stațiile automate destinate alunizării, precum și sondele «Venus». Cu aceste aparate intenționăm să continuăm explorarea planetelor sistemului solar. Noi sîntem pentru zboruri cu pilot la bord, dar, pentru moment, în limitele orbitelor terestre. Putem foarte bine încredința automatelor sarcina de a furniza oamenilor de știință toate informațiile de care au nevoie asupra planetei Venus și a celorlalte planete — a încheiat inginerul șef.

Ferestrele sînt deci larg deschise spre sistemul solar, spre noi salturi în cosmos. «Specialiștii sovietici — sublinia acum cîteva zile un corespondent al agenției TASS — așteaptă cu nerăbdare să înscrie în planul lor trimiterea de stații automate spre Marte, Venus și alte planete».

Judecînd după strălucitele performanțe realizate de «Venus-5» și «Venus-6», această grandioasă perspectivă nu este prea îndepărtată.

L. NIȚESCU

Cele două părți componente ale sondei spațiale sovietice: aparatul de zbor propriu-zis și, dedesubt, laboratorul lansat pe solul vecinei noastre cosmice.



A VENTURA CEA DE TOATE ZILELE

închisoare pentru un sărut

Maiorul Petrus Coetzee își frecă mâinile de bucurie, în timp ce-și alcătua «planul de atac»; un «binevoitor» — lucru de altfel foarte rar pentru astfel de cazuri — îl anunșase că în seara respectivă «cei doi» vor putea fi găsiți împreună. Ocazia nu trebuia scăpată. Se deplășă deci cu o dubă a poliției la fața locului — o vilioasă din cartierul Parkwood — însoțit de două ajutoare: locotenentul Jordan și plutonierul Olivier. O adevărată risipă de forțe polițienești... Dar acordă o prea mare importanță acțiunii întreprinse; ceea ce-l și determinase de altfel pe maior să-și posteze personal urechea lîngă instalația de ventilație din perete, în timp ce ochii plutonierului trebuiau să înregistreze totul — «absolut totul va trebui consemnat» i se dăduse acestuia ordinul răspicat — prin mica fișie rămasă liberă la locul de împreunare a perdelei. Iar locotenentul — cînd maiorul, potrivit celor auzite de el și văzute de plutonier, socoti că a venit momentul — bătă în ușă și, neașteptînd să i se deschidă bine, năvăli în casă repezindu-se direct spre... pat. «E cald» — strigă cu satisfacție, grăbindu-se în același timp să pătrundă într-o altă cameră alăturată unde cealaltă persoană se afla, pe o dormeză «rece». Proba fiind făcută, cei doi — așa cum se aflau la acea oră tîrzie din noapte — au fost îmbarcați în dubă și transportați la poliție, unde medicul avea să «confirme științific» grava acuzație. Acuzație? Da, pentru că unul dintre cei doi «inculpați», profesorul de antropologie John Anthony Blacking, de la universitatea Witwatersand, are pielea albă, iar iubita sa, dr. Zureena Desai, este indiană — ceea ce contravine flagrant cu prevederile lui «Immortality Act». Și, pentru că am uitat să precizăm, neobișnuita operațiune polițienească a avut loc la Johannesburg, în țara «dezvoltării separate a raselor» — Republica Sud Africană — unde, potrivit «actului» enunțat mai sus, ruperea «barierei de culoare» cu numai un sărut se pedepsește cu 2 ani închisoare, iar atunci cînd



Prof. Blacking și dr. Desai discutînd cu ziaristul italian.

respectivele persoane sînt surprinse în intimitate, într-un loc închis, pedeapsa poate atinge 7 ani închisoare și... 25 lovitură cu bățul.

Maiorul Coetzee și superiorii săi se felicită acum pentru «loyitura» dată. Și nu numai pentru că, datorită denunțului unui vecin, rasist înveterat, au putut surprinde «flagrantul delict» și deci au căpătat posibilitatea de a adăuga încă niște cifre la bilanțul în continuă creștere al condamnărilor pentru astfel de «delicte». (Din 1950, anul legiferării lui «Immortality Act», și pînă în 1959, media anuală a condamnărilor a fost de circa 300 pe an, după 1960 — aproximativ 440, iar după 1967 — peste 700, cifre corespunzînd intensificării represiunii rasiale.) Dar poliștii din Johannesburg sînt bucușoși și pentru că i-au putut veni astfel de hac profesorului Blacking, pe care-l aveau în vedere mai de mult ca «liberal». «Încă în 1964 — a declarat acesta unui ziarist de la săptămînalul italian «L'Espresso» — am fost interogat de două ori de poliție în legătură cu poziția mea politică. Ei știu foarte bine că mă pronunț împotriva oricărei forme de discriminare rasială. Foarte probabil că s-au hotărît să mă spioneze și să pună mîna pe mine după ce, în vara trecută, m-am pronunțat în cadrul unei adunări studențești pentru libertăți și împotriva discriminării academice». Dar recenta întîmplare, ai cărei eroi sînt profesorul Blacking și doctoarea Desai, a avut un efect contrar celui scontat de autorități. Chiar dacă s-au găsit și inchișitori moderni ca ridicola doamnă Villers din Stellbosch, care într-o scrisoare adresată unui ziar a cerut ca «vinovații să fie obligați să poarte un inel fixat la nas», mai numeroși au fost cei ce s-au ridicat împotriva rînduiriilor rasiste. Sînt semnificative de pildă aceste rînduri, desprinse nu cum s-ar putea crede din organul Partidului Progresist, de opoziție, ci din ziarul naționalist «Beeld»: «Cel mai personal, cel mai intim și unul dintre cele mai sacre acte umane este terfelit în public datorită intervenției poliției. Atît de jos s-a scufundat societatea noastră... Și apoi ne mai mirăm că omnia manifestă aversiune față de noi...».

Poliștii însoțiți de un judecător, la locul așa-zisului «flagrant delict».



I. CIOARĂ

scrisoare deschisă tovarășului ministru adjunct al căilor ferate române, alexandru filioreanu

Mult stimată tovarășe ministru, incredinându-vă de respectul ce vi-l port pentru remarcabile realizări în domeniul dotării căilor noastre ferate cu vagoane confortabile, precum și al altor înlesniri și modernizări, îmi permit a vă atrage atențiunea asupra unui compartiment rămas la un stadiu antedeluvian și care ne produce nouă, tuturor călătorilor, mari și adinci mihniri. Zic adinci, fiindcă e sensibilizată acea delicată circumscripție a organismului omenesc pe care o numim stomac, și zic mari, deoarece mihnirile cu pricina sînt generalizate acum pe aproape întreaga noastră rețea feroviară.

Vă sînt cunoscute, probabil, așa-numitele «bufete» din trenurile de cursă scurtă (în ultima vreme și în cele de lungă), alcătuite dintr-o încăpere strîmță și necuviincios de murdară, unde dintre lăzi și cutii un om cu halat tăvălit oferă drept mic dejun cetățenilor inghesuiți pe culoar chiftele indescrisibile, cîrnați de o vîrstă foarte adultă și ficat de culoare vinețiu-verzuie, totul stropit cu un lichid viscos denumit, din prea mare bunăvoință, suc.

Conform tradițiilor alimentare din țara noastră și a obiceiurilor din alte multe regiuni ale globului, meniurile matinale prevăd ceaiul, cafeaua, laptele, derivatele sale — aparte sau combinate — precum și alte preparate, semipreparate sau ne-preparate de o factură limitată. Cum s-a ajuns, la noi, în trenuri, la mizericordioasa formulă bufetieră a chiftelei în suc de portocală e o enigmă. După cum tot o enigmă rămîne sursa de inspirație a meniurilor din foarte puținele vagoane-restaurant care circulă deocamdată în traficul nostru feroviar, pînă la reforma pe care ați binevoit a o anunța în presă. Aici ești întrebă, într-adevăr, ce dorești să mă-ninici, dar situația de fapt e aidoma celei

de la uzinele Ford, al căror patron pretinde că la el orice client își poate alege culoarea mașinii, cu condiția ca aceasta să fie neagră. Așadar, ospătarul îți oferă trei ori patru feluri obligatorii, în genere de o structură derizorie și de o paupertate a varietății pe care n-o mai întîlnești azi nici măcar în restaurantele necălătoare din spatele gărilor.

Dar chiar și în aceste condiții de igienă, sortimente și servicii cu totul precare, bufetul ori restaurantul din tren e un element, cel puțin în principiu, de civilizație turistică. De aceea mi s-a părut cu totul surprinzătoare scoaterea lor din circulație de pe unele trasee unde — după cum se poate vedea și la muzeul tehnic, dacă nu mă înșel — atari vagoane erau atașate trenurilor chiar în perioada următoare războiului de independență.

Nu îndrăznesc să vă răpesc timpul cu evocarea unor realizări în materie din alte țări, unde s-a ajuns chiar și la ideea unui cărucior ce umblă prin trenuri cu alimente preambalate, fructe, băuturi calde și reci (la termos) și alte atari minunății ale erei cosmice (la noi nu se distribuie nici sucul prin vagoane, intrucit, după explicația ospătarilor cu leață și remiză, «nu convine»); vă sînt probabil cunoscute și-mi închipui că nu era necesar decît o nouă sesizare gazetărească, alăturată celorlalte cîteva sute care s-au produs în ultimii ani, pentru ca specialiștii noștri din cadrul ministerului să încheie studiul decenal ce și l-au propus în problemă.

În nădejdea că vom asista la un revirement în această chestiune, vă rog să primiți asigurarea că îl vom saluta cu cel mai sincer entuziasm de îndată ce se va produce. Vă încredințez, încă o dată, de toată stima mea.

Valentin SILVESTRU

strada birocrației

O asemenea stradă nu este înscrisă, firește, în opusul celor cîteva mii de artere ale Capitalei și cu toate acestea ea există. Cine vrea să știe unde se află trebuie să caute în nomenclatorul urbanistic la litera Z. Este strada Ziminel, în cartierul Ferentari. Cum a apărut, prin ce miracol și de ce poate purta titlul ce i se potrivește atît de bine, vom vedea în cele ce urmează.

Acum cîteva ani, într-o bună zi, cetățeanul Nicolae Popa din str. Sălaj nr. 220 s-a pomenit că este declarat moștenitor. Prin decesul soacrei sale i s-a atribuit o suprafață de 400 metri pătrați. Prilej de bucurie pentru posesorul unei moșteniri obținute peste noapte! Nici-decum! Căci, atunci cînd N. Popa s-a dus să-și vadă «proprietatea», a constatat că ea fusese transformată în stradă. Moștenise așadar strada Ziminel (ce nume și asta?!). A ris omul de întîmplare și s-a apucat să povestească și altora cum a devenit moștenitor. Nu bănuia însă că risul său era a pagubă, căci nu după mult timp o hîrcie de la Consiliul popular al sectorului VI l-a înștiințat că e bun de plată. Trebuia să plătească 200 lei impozit anual pentru cei 400 metri pătrați care figurau în partida lui.

Cu cine vorbea, ridica din umeri. A strîns unul, a strîns altul, pînă cînd s-a molipsit și el de acest tic, plecînd stringînd din umeri a nedumerire. A plătit impozitul pentru strada Ziminel,

cu gîndul că suma îi va fi restituită atunci cînd se va constata eroarea. Ei, dar pentru asta se cere răbdare, căci dumnezei, Birocrația, încurcă bine lucrurile.

Nici anul următor situația nu s-a schimbat. Datornicul N. Popa a fost somat să-și plătească obligațiile, deși nu călcase decît o singură dată pe strada lui. Și a plătit deși a dus discuții repetate cu inspectoarea Bălănci, pe care a întrebă-o: «Pot să închid strada și să pun și eu taxe celor care trec pe ea?» «Cum se poate? Nu știți că nicăieri în țară accesul pe drumuri nu este plătit?» «Atunci pot să-mi înscriu numele pe strada pentru care plătesc?» «Cum se poate? Nu știți că atribuirea numelor se face de o comisie specială a nomenclaturilor?»

Într-adevăr, răspunsurile sînt întemeiate. Totuși, de ce nu apare răspunsul cel mult așteptat — acela al ștergerii din controale a contribuabilului N. Popa, un salariat modest, cu copii, care nu poate fi obligat să subvenționeze Consiliul popular pentru întreținerea străzii? Pentru că, în această perspectivă, s-ar putea să se aștepte la noi cheltuieli cerute de o eventuală canalizare sau chiar de cine știe ce construcții ce s-ar cuveni înălțate de o parte și de alta a străzii Ziminel, pînă acum proprietate particulară.

Const. SÎRBU

pieton — pe strada mare



Cînd un oraș pe care-l vizitezi nu-i «al tău» nici prin naștere și nici prin adopțiune, îți pui, inevitabil, tot felul de întrebări: cu ce se ocupă oamenii din orașul acela, cum trăiesc, ce gîndesc; ai vrea, adică, să găsești o definiție cit mai proprie și mai sintetică. Noi ne-am nimerit prin Satu Mare într-o simbătă din acest mai, la ceasurile care prevestesc amurgul. Și ne-am întrebă: oare ce fac sătmărenii simbăta seara? N-am oprit pe nimeni în drum pentru interviu, ci am încercat să căpătăm deslușiri slujindu-ne aproape exclusiv de curiozi-



tatea pietonului (venit dinafară) și de pelicula pregătită să fixeze imagini...

1) Unde mergem? — s-o fi întrebă probabil și perechea de tineri, de vreme ce s-a oprit cîteva minute în fața panourilor cu evenimente cultural-sportive: Ediția a II-a a Festivalului de muzică ușoară «Primăvara pe Someș», meciul de fotbal dintre echipele Satu Mare și Carei, premiera pe țară a piesei «Manevrele» de Deak Tamaș și așa mai departe. Să fi ales ceva? Poate pentru a doua zi, fiindcă...

2) ...fata și băiatul s-au amestecat curînd în furnicarul de lume care mișuna pe strada mare. Distingeți așa-numitul «ceas electric»? Este stația terminus a zonei de plimbare prin centrul Satului Mare și locul de întîlnire al îndrăgostiților.

3) Or, dacă-i vorba despre îndrăgostiții, n-o să-i gonească de pe strada principală o nimică toată de ploaie! Așa că, acei... aleși au rămas, cu umbrele sau fără umbrele.

4) Și cînd ploaia s-a pornit de-a bine-



lea, Café-barul de pe Corso s-a oferit drept gazdă pentru cei care s-au întîlnit, ca și pentru aceia care mai așteaptă încă.

5) Dacă ați reținut, Teatrul-Nord (secția română a teatrului din Satu Mare) joacă în premieră piesa «Manevrele». Un argument pentru avalanșă de spectatori. Și totuși în sală au fost ocupate (după verificarea ulterioară a supozițiilor noastre) doar jumătate din locuri. Explicația principală: televizorul...

Text: Viorica CIORBAGIU
Foto: Elena GHERA

CARUSELUL GRAFICELOR DE PRODUCȚIE

de Liviu TIMBUS
fotografii de V. BIRCĂ

Pentru două mari întreprinderi metalurgice din Capitală — Fabrica de cabluri și materiale electroizolante și uzina de țevi «Republica» — calendarul activității productive a înțepenit pe primele file ale acestui an. E adevărat: în ultima vreme constructorii și montorii fac adevărate acte de eroism pentru a prinde ziua de ieri, dar în ciuda măsurilor de primă urgență sfârșitul lunii mai ne obligă să facem aprecieri foarte puțin optimiste în privința îndeplinirii sarcinilor de plan eșalonate pe parcursul celui de-al doilea trimestru al anului.

Cauzele multiple care au strânat activitatea productivă, obligând la nerespectarea graficelor de producție și provocând repetate întârzieri în realizarea sarcinilor curente ale planului fizic și valoric, converg toate spre un singur și principal resort intim: lipsa colaborării interuzinale și permanentele perturbații intervenite între cei trei principali factori de răspundere: proiectarea, execuția și titularul de investiție.

— Situația creată — ne informează direcția de sinteză și control din Ministerul Industriei Construcțiilor de Mașini — reprezintă consecința unei planificări imperfecte. Așa de pildă, la definitivarea planului de investiții pe 1969 forurile competente nu au prevăzut în amănunt toate condițiile necesare dării în funcțiune a tuturor obiectivelor planificate. În cazul celor două unități bucureștene, vina principală revine întreprinderilor furnizoare de piese, utilaje și materiale de construcție precum și beneficiarului, care — așa cum o dovedesc negru pe alb sarcinile contractuale — au fixat termenele de recepție în flagrantă contradicție cu graficele de execuție ale constructorului.

Drumul sinuos întreprins între furnizor și constructor cunoaște însă *ab initio* un handicap principal: elaborarea și predarea anarhică a documentelor tehnice consacrate utilajelor ce urmează să fie montate și date în funcțiune în cel puțin trimestre ale anului.

— Nu o dată — ne mărturisesc reprezentanții ICSIM-ului — beneficiarul a încurcat ordinea firească a urgențelor, nu o dată, cu alte cuvinte, ne-am pomenit cu o documentație necesară în ultimul pătrar al anului, și nu cu instrucțiunile referitoare la lucrările de montaj pentru primele două trimestre.

Iată, așadar, un adevărat lanț al slăbiciunilor «planificate», purtat pe spatele unui complicat angrenaj economic, și care, în final, — prin perpetuarea curenților existente — nu poate avea decât un singur rezultat: amânarea dării în exploatare a obiectivului planificat, cheltuieli suplimentare și importante pierderi pentru economia națională.

Dar iată situația «pe viu»: în aprilie lucrările pentru mărirea capacității uzinei de țevi «Republica» au înregistrat un ritm și o amplitudine inferioară chiar și celor existente în luna pre-

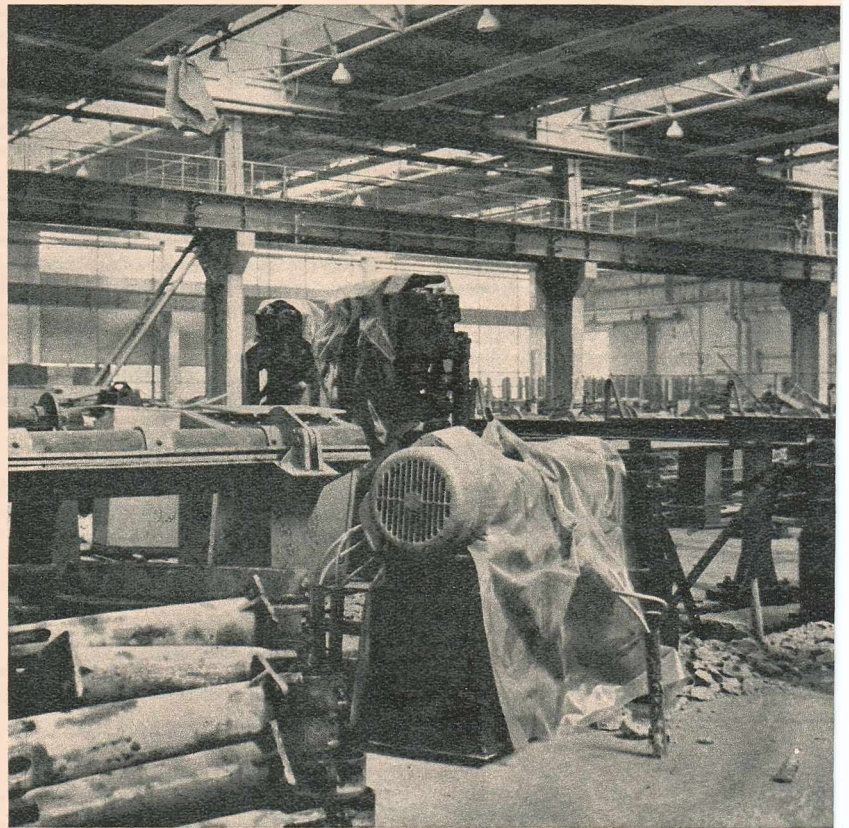
cedentă. Un adevărat concurs al involuției, dacă admitem că situația din martie a fost cu mult sub cele mai modeste așteptări. Termenele de execuție și darea în exploatare au fost depășite în aproape toate sectoarele.

Pentru capacitatea de 107 500 t/an țevi, lucrările pentru ajustajul reductorului au depășit termenul contractual cu aproape patru luni de zile. La cuptorul de tunel de la laminorul reductor elongator se execută abia în prezent șamotarea celulelor și completarea planșelor și diaframelor (lucrări care trebuiau terminate la 25 martie a.c.), și asta deoarece întreprinderile furnizoare au întârziat livrarea unor utilaje în valoare de 2 871 000 lei (din care 2 626 000 lei, reprezentând costul unor utilaje comandate la diferite fabrici și uzine din țară). Și tot în același sector, rămănerile în urmă au primit un alt «ajutor» de preț: stabilirea unor termene necorespunzătoare la contractarea celor două generații de 160 kV.

În sectorul «capacitatea 11 000 t/an țevi», săptămânile și lunile irosite au condus la replanificarea fortuită a termenelor inițiale, fiindele anului 1968 primind un spor apreciabil: 3 luni bătute pe muchie. Dar din păcate nici după această injecție întârziătoare situația nu prezintă semne certe de însănătoșire. Încălcarea noilor termene planificate se face în continuare cu concursul Întreprinderii 3 izolații, incapabilă deocamdată de a recupera în totalitate serioasele rămăneri în urmă. De aici o adevărată reacție în lanț: situația creată antrenează după sine nerespectarea termenelor ce revin Trustului 1 construcții și Trustului 2 instalații.

În sfârșit, la capacitatea de 14 000 t/an, o serie întreagă de lucrări importante (instalațiile electrice și hidraulice ale utilajelor montate) au depășit termenul înscris în graficul de producție cu mai bine de două luni de zile, pentru simplul motiv că toate acestea nu au fost prevăzute în documentația elaborată la I.P.L. (Institutul de proiectări pentru laminare)... Tehnicienii execută aceste lucrări pe bază de comandă, documentația necesară se elaborează în pripă și bravii proiectanți ai I.P.L.-ului îndeplinesc, firește, această sarcină cu sufletul la gură, hăituiți de vreme și lăsând la o parte alte lucrări urgente.

Revenind pe șantierul uzinei de țevi, este necesar să arătăm că, în același sector de activitate, punerea în funcțiune a capacității de 14 000 t/an țevi trase la rece este împiedicată la ora actuală și de lipsa utilajelor comandate unor unități industriale din țară (valoarea lor totală însumează 1 968 000 lei). Interesant de remarcat este că pentru această gravă întârziere sint răspunzători deopotrivă, și în măsură aproape egală, atât furnizorii cit și reprezentanții beneficiarului. La ora actuală în unele secții cu fundațiile terminate lipsesc utilajele necesare (situație care obligă montorii să bată pasul pe



▲ În sfârșit, au sosit și mașinile de îndreptat țevi comandate la UCM-Reșița. Că au așteptat cei de la «Republica»-București onorarea comenzii? Termenul contractual inițial: 30.XII.1968. Termen decalat: 15.II.1969. Comentariile, de prisos

loc), iar în altele, unde mașinile respective au sosit la vreme, montajul întârzie deoarece lucrările prealabile au atins un stadiu nesatisfăcător.

Iată câteva exemple:

La începutul anului uzina bucureșteană comandă întreprinderii «Electroputere» din Craiova un generator și un motor principal de acționat la bancul de tras la rece. Pentru primul agregat beneficiarul stabilește ca termen de livrare ziua de 30 iunie a.c. în loc de 15 martie, iar pentru cel de-al doilea, 30 septembrie '69(!) și nu 30 mai, data la care constructorul și-a încheiat lucrările pregătitoare.

Pentru utilajele comandate la termene necorespunzătoare lista cuprinde în primul rând întreprinderi din Reșița, Aiud și Capitală: mașina de îndreptat mică (furnizor U.C.M.-Reșița) comandată pentru 15 februarie a.c.; utilaj auxiliar la mașinile de îndreptat (furnizor uzinele mecanice-Aiud) cu termen de livrare 31 ianuarie a.c.; cuptor vatră pășitoare (furnizor uzinele «23 August») comandat pentru 30 martie a.c. și utilaj auxiliar la mașina de retezat cu disc a-

Inundație la Fabrica de cabluri și materiale electroizolante din București. Fotografia vă prezintă camera electrică a laminorului de trefilate alumini așa cum arată ea astăzi: avariată și plină de ploi. Prezența umezelii împiedică darea în exploatare a celulelor de înaltă tensiune, acestea, la rindul lor, nu pot alimenta transformatorul, încurcând final și treburile stației de 10 KW. Adevărată reacție în lanț declanșată prin neglijența constructorului, care pregătește abia acum, la spartul tîrghului, să repare acoperișul.



COINTERESARE ȘI CONȘTIINȚĂ

Sub aspectul cointeresării materiale aș distinge două categorii de oameni:

Există unii pasionați de munca lor, care renunță la micile agremente ale vieții, care sacrifică timp, sănătate, familie chiar, pentru a se consacra artei, științei, activității ce-i preocupă. Ei nu muncesc pentru bani; banii le sînt necesari pentru a putea munci.

Mulți dintre aceștia rămîn în anonim, iubiți de prieteni, respectați de cei din jur, priviți ca ființe deosebite, ciudate, ieșite din comun. Unii, prin creația lor, devin celebri, cinstesc națiunea care i-a zămislit, opera le este răsplătită, persoana încununată de onoruri. Alții obțin onorurile după moarte...

Acești oameni nu pot fi cointeressați la rezultatul activității lor pentru că prin definiție ei sînt dezinteressați; pe ei nu-i preocupă decît opera lor. Față de aceștia societatea trebuie să manifeste în mod deosebit grijă, atenție, în special în perioada chinului lor creator, creîndu-le condițiile cele mai prielnice de muncă și de existență.

Există a doua categorie socială, a celor mulți, la care cointeresarea materială are o însemnătate deosebită.

Experiența de decenii a sistemului socialist a arătat că principiul plății după cantitatea și calitatea muncii este determinant, hotărîtor, în progresul rapid al economiei. Orice deficiență în aplicarea acestui principiu se reflectă imediat și neplăcut atît în producție cît și în desfacere. Cointeresarea materială trebuie să aibă deci la bază acest principiu de remunerare. Asupra acestei chestiuni toată lumea este de acord. Singura problemă este modul de aplicare în viață a unui sistem simplu, diferențiat, în funcție de ramuri și sectoare de activitate, care să ducă la îmbinarea cît mai perfectă a interesului individual cu cel social. În această privință, numai experimentul, permanent corectat în funcție de rezultate, permanent reînnoit în funcție de necesități, abandonarea oricărui sistem rigid și uniform, poate da rezultatele dorite.

Dacă este de la sine înțeles că fiecare om al muncii trebuie să fie interesat din punct de vedere material, bănesc, la rezultatele muncii sale și la bunul mers al întreprinderii în care lucrează, atunci implicit aceasta trebuie să se reflecte și în stilul lui de muncă. Aci intru în problema *conștiinței profesionale*. Să mă explic printr-un exemplu.

Am dat unui bătrîn meseriaș particular un obiect la reparat. L-am întrebat timid dacă nu i se pare prea scump prețul cerut în comparație cu cel de la cooperativă. Iată răspunsul lui:

— În afară de reparația pe care dumneata mi-ai cerut-o, iată, aici, și aici, și aici ce trebuie să mai fac. *Eu nu pot să vă restituim obiectul înainte de a-l pune perfect la punct.*

Iată un exemplu de conștiință profesională. Chiar dacă nu ar fi observat din primul moment toate defectele obiectului, meseriașul acesta nu ar fi lăsat nimic nereparat. *N-ar fi putut.*

Conștiința profesională este o chestiune de educație. Dar nu numai. E o *obligație* care poate și trebuie să fie controlată.

De ce oare constatăm că într-o serie de cazuri — și nu puține — chiar la controlul tehnic de calitate din întreprindere se manifestă competențe inadmisibile? E vorba numai de carențe de conștiință profesională, ori de un mod de cointeresare care se cere revizuit, îmbunătățit? Sau poate de un sistem de aprovizionare defectuos, care împinge la goluri în producție și apoi la munca «în asalt» — după terminologia combatantă consacrată? Sau poate organizarea activității întreprinderii nu este corespunzătoare? Sau toate la un loc?

Cointeresare și conștiință... Desigur, sînt elementele esențiale ale unei bune economii. Dar nu mai puțin importante sînt capacitatea organizatorică, o justă și eficientă politică de cadre, de promovare a competenței și de eliminare a incompetenței.



fundațiile terminate, constructorii uzinei de țevi «Republica» așteaptă de luni de zile un utilaj absolut indispensabil: utilaj auxiliar la mașini de rețezat cu disc abraziv, comandat la Uzinele mecanice-Aiud. Termenul de livrare: 31.1.1969.

iv (furnizor U.M.-Aiud) și necesar întreprinderii bucureștene la 31 ianuarie 1969.

pute aceste și multe altele vor conduce în fatal la nerealizarea pînă la 30 iunie a celor 10 tone țevi trase la rece.

te parale s-au pierdut din pricina veșnicelor roverse ivite între proiectant, constructor și beneficiar?

N-am trecut deocamdată la stabilirea unui termen calcul estimativ, — ne informează reprezentantul beneficiarului, tovarășul inginer Olac Mândălac. Măsurile preconizate și puse în aplicare ne îndeamnă să fim optimiști. Uti- le comandate la U.C.M.-Reșița au început să se asambleze, iar cei de la «23 August» ne-au promis solemn că-și vor respecta noul angajament. Nu păcate avem în continuare greutăți cu cei de la Uzinele mecanice-Aiud. Aici am comandat utilaj auxiliar la mașinile de rețezat cu disc abraziv. Pînă în prezent ne-au sosit doar câteva utilaje metalice, ceea ce a necesitat un volum mare de muncă.

iar iată și situația inversă: situația cînd beneficiarul își procură la vreme utilajele și aș-

teaptă apoi luni la rînd și terminarea și finalizarea edificiilor. Un exemplu concludent în această privință ni-l oferă Fabrica de cabluri și materiale electroizolante-București.

La secția de trefilate cupru, utilajele montate nu pot intra în exploatare deoarece constructorul nu a izbutit să execute finalizarea acoperișului nici pînă la sfîrșitul lunii aprilie.

Șantierul dovedește de altfel grave rămîineri în urmă și în domeniul celorlalte lucrări. Nerealizările cumulate pînă la sfîrșitul lunii aprilie reprezintă aproximativ 1 800 000 lei.

Cum se explică acest permanent decalaj interpus între activitatea proiectantului, constructorului și titularului de beneficii? Ne răspunde în cadrul unui interviu publicat recent în presa centrală tovarășul director Longin Popescu, director în Ministerul Industriei Construcțiilor de Mașini:

«Restanțele existente sînt generate, evident, și de anumite deficiențe de organizare care există în unele întreprinderi sau de anumite perturbații survenite în cooperarea interuzinală. Veștile sosite din țară ne îndeamnă cu toate

acestea să privim cu ochi buni rezultatele dobîndite pînă în prezent în acoperirea restanțelor existente. Acțiunea fermă întreprinsă încă de la începutul anului a permis ca 120 de capacități și obiective industriale să se coreleze integral cu termenele de livrare a utilajelor, cu cele de montaj și punere în funcțiune. La alte 45 se asigură intrarea lor parțială în producție la termenele planificate. Din păcate, pînă în prezent nu s-au găsit soluții pentru circa 80 de capacități industriale, din care 56 privesc direct Ministerul Industriei Construcțiilor de Mașini. Această situație a făcut obiectul unor largi dezbateri în cadrul ministerului nostru. Măsurile preconizate țintesc, pe de o parte, să corecteze neajunsurile care se mai mențin în livrarea utilajelor, și pe de altă parte să prevină surprizele la acele poziții de utilaje care azi nu ridică probleme. Conducerea ministerului a indicat comitetelor de direcție să revadă atent dacă pentru aceste lucruri socotite sigure există baza de materie primă și documentație tehnică».

Foarte bine, tovarăși! Dar pe cînd rezultatele?

LUNA ÎN AVANPREMIERĂ

De la Marea Liniștii la Pago-Pago... Den-
miri cu rezonanță poetică evocind calmu
visarea, mările Sudului. Este drept, Pago-
Pago evocă și aventura. Poate unii dintre d-
iși mai amintesc de prăfuitul «La sud de
Pago-Pago»; asupra calităților artistice a
acestui film preferăm să nu stăruim, d-
magia numelui a rămas. Aventura, nec-
noscutul...

Și iată că marea aventură lunară «Apollo
10», care a dus pe cosmonauții america-
ni până la «doi pași» de Marea Liniștii, în zo-
nă carea urmează să aibă loc alunizarea în lu-
nă la sfârșitul acestui an, a fost menită să se înche-
de data aceasta, la ...est de Pago-Pago, în apu-
s-estul Pacificului. Sfirșitul unei aventuri în ca-
re s-a lăsat cea mai mică, pa-
siibilă și în care totul a fost calculat p-
la mimi de secundă și până la fracțiuni
de gram de combustibil de către cele șase su-
percalculatoare electronice de la cent-
rul spațial din Houston. Și totuși aventu-
ra fiindcă în cosmos, ca și pe Pământ, nep-
văzutul nu poate fi niciodată eliminat.

Și aci tot omul este cel care decide, și
calculatoarele, fie ele în stare, ca cele de
la Houston, să efectueze zilnic 80 de mii de
operațiuni.

(Continuare în pag. ...)

◀ **Stafford, Cernan, Young...** Aven-
tura lunară rămâne, în primul rând, o aven-
tură a îndrăzneții, tenacității și is-
tintei unor oameni ca ei.

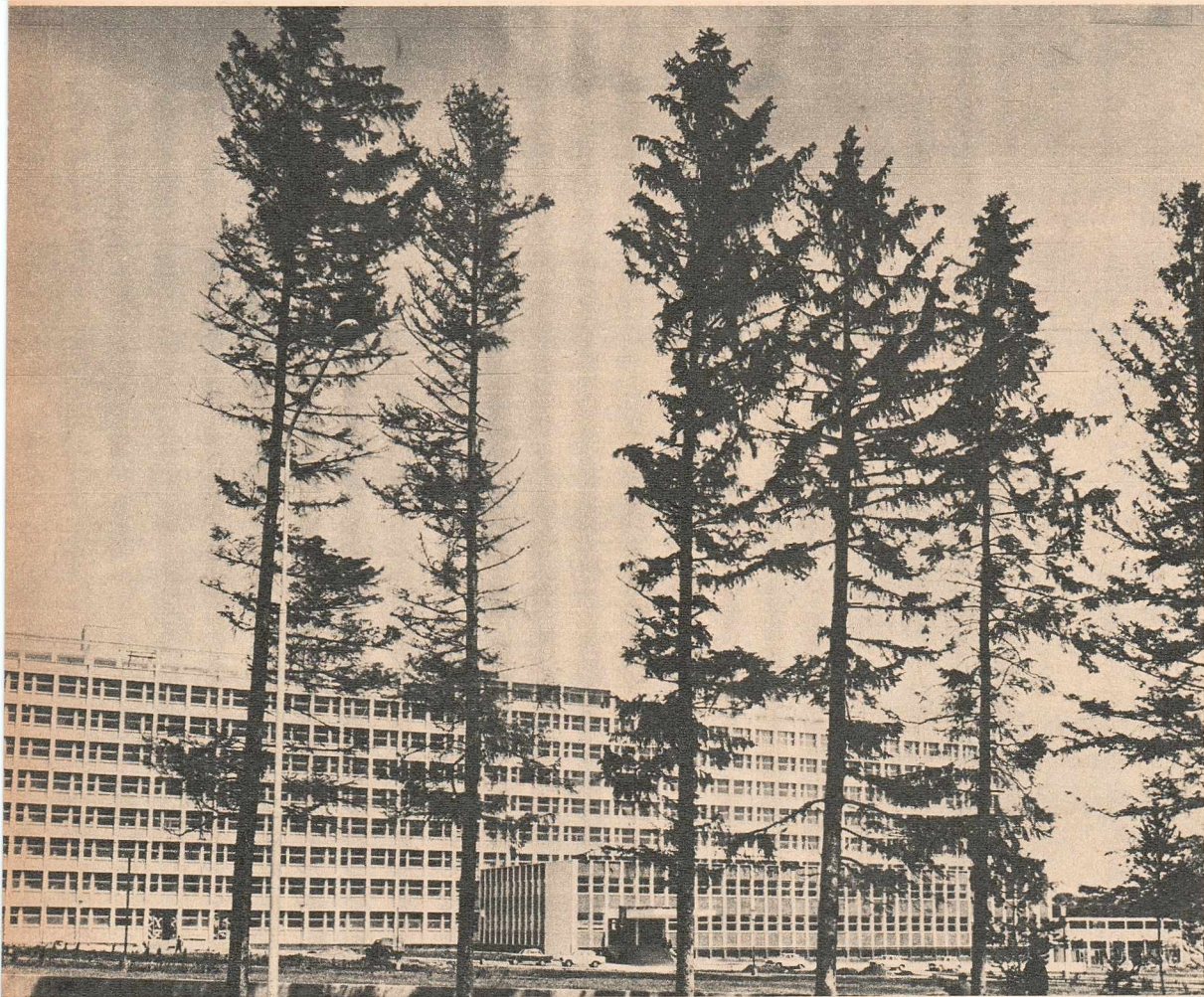
Rachetodromul Cape Kennedy. Pe ra-
pa de lansare nr. 39 de la care și-a lu-
at zborul «Apollo-10» a fost instalat
timul vlăstar al mirificei generații
de rachete cosmice, «Apollo-11», menit
să încununeze programul spațial americ-
n «Om pe Lună».

**Trei croitori fac proba celui mai scum-
p costum din lume.** «Clientul»: Ed-
Aldrin, cosmonautul care, se pare,
pune primul piciorul pe Lună.





Cererea de analize medicale crește într-un ritm uluitor: la noi, cu aproximativ 12% pe an, în Anglia, cu 16%, în S.U.A., cu 20%, în U.R.S.S., cu 14% ș.a.m.d. Fenomenul reflectă transformarea medicinei sub impulsul revoluției tehnologice și el pune și medicina românească în fața unei alternative de interes vital:



Poate exista oare termen de comparație între spitalele cu 40-80 de paturi, construite înaintea celui de-al doilea război mondial în țara noastră, care nu asigurau decît o asistență medicală generală, și spitalele moderne, capabile să rezolve cele mai dificile probleme ale asistenței medicale? Într-un răstimp de numai cîțiva ani s-au dat în funcțiune spitale cum sînt cele din Hunedoara, cu peste 700 paturi, Suceava (foto) cu peste 600 paturi, municipiul Gh. Gheorghiu-Dej, cu 450 paturi; urmează a fi date curînd în funcțiune spitalele generale din Constanța, cu 900 paturi, Slobozia, cu 420 paturi, și spitalele de pediatrie Oradea, cu 400 paturi, și Iași, cu 400 paturi. De asemenea, se află în construcție spitalele din Craiova, cu 1 000 paturi, Baia Mare, 900 paturi, Galați.

Construcția unor asemenea «uzine de sănătate» reclamă cheltuieli enorme a căror eficiență — atît pe plan pur medical cît și economic — capătă noi dimensiuni. Specialiștii arată că productivitatea acestor giganti industriali de un tip deosebit poate fi sporită reducîndu-se durata medie de internare. Firește, nu prin scăderea calității asistenței medicale, ci, în principal, prin modernizarea metodelor de diagnostic (de laborator). Este semnificativ că în unitățile sanitare mari din S.U.A., de pildă, cheltuielile legate de laboratoarele clinice înghit azi aproape o treime din buget. La noi, laboratorul clinic, după opiniile unor specialiști, joacă încă rolul puțin de invidiat al Cenușăresei...

Recentele Directive ale Comitetului Central al Partidului Comunist Român cu privire la îmbunătățirea asistenței medicale a populației din Republica Socialistă România pun în fața medicinei din țara noastră o serie de sarcini importante. Ele cer un efort de adaptare conceptuală, de modificare a mentalității medicale — proces care nu se va desfășura lin și de la sine, ci va întîlni, poate, opoziții mai mult sau mai puțin mascate. Aceste directive reprezintă în esență comanda socială pe care medicina românească este chemată să o concretizeze, să o transforme într-o realitate organizatorică, vie, angajată pe drumul ascensional al medicinei moderne.

În aceste zile ale revoluției tehnico-științifice se naște o nouă medicină, dinamică, asimilînd și integrînd din mers roadele expansiunii cunoașterii și posibilităților tehnologice pentru a le pune în slujba vieții fiecăruia dintre noi.

Partidul Comunist Român a ridicat problema ocrotirii sănătății publice la rangul de politică de stat, situînd-o printre obiectivele de bază ale programului de construire a noii orînduirii.

An după an, o parte din ce în ce mai însemnată din produsul social a fost consacrată pentru ocrotirea sănătății poporului. O uriașă bază materială a așezat sistemul asistenței medicale pe temelii solide.

Sînt succese mari cu care ne mindrim, dar ele ne obligă să luminăm și zonele obscure,

MED EXTEN sau MEI INTI

să subliniem neajunsurile pentru a căuta căile și mijloacele eliminării lor, pentru a mobiliza resursele noastre de pricepere și talent în slujba concretizării marelui program conținut în directive.

«Merită să remarcăm — arăta tovarășul Nicolae Ceaușescu la plenara C.C. al P.C.R. din 24-25 octombrie 1968 — că principalul neajuns stă în faptul că într-un șir de domenii foarte importante pentru sănătatea oamenilor muncii am rămas în urmă față de stadiul dezvoltării mondiale».

Unul dintre aceste domenii — despre care, pe nedrept, se vorbește mai puțin — este și cel la care ne referim în paginile de față, cu însemnate și multiple implicații științifice și economice. Este de altfel motivul pentru care ne-am adresat și unui inginer specializat în probleme de conducere a întreprinderilor. Căci spitalul nu este numai un lăcaș al lui Esculap, ci este — sau mai bine-zis ar trebui să devină — și o uzină de sănătate. Cum să facem această «uzină» mai rentabilă, mai eficientă din punct de vedere economic?

De problema discutată în paginile ce urmează se preocupă în prezent și Ministerul Sănătății, care studiază și luarea unor măsuri organizatorice în acest sens. Dar care e situația actuală? De unde pornim?

Firește, participanții la masa rotundă de un fel deosebit pe care a organizat-o revista noastră exprimă opinii proprii. Este posibil — și chiar probabil — să existe și alte păreri în

CINĂ SIVĂ CINĂ SIVĂ?



Laureați ai Premiului Nobel pentru medicină și fiziologie din ultimii ani. Toți, cu o singură excepție, sînt oameni de laborator, biochimisti. Se pare deci că biochimia se situează azi în fruntea progresului medical.



această problemă. Ceea ce se cere este, credem, tocmai «proiectarea» ei în atenția opiniei publice, pentru a face imposibilă repetarea și în acest sector a situației aspru criticate de recente Directive ale C.C. al P.C.R.: «O influență deosebit de negativă asupra dezvoltării cercetării originale exercită atitudinea conservatoare a unor cadre față de ipotezele științifice și experiențele noi, lipsa unui climat propice afirmării ideilor noutoare, a capacității de creație a cercetătorilor pasionați și cu inițiativă».

◀ Laboratorul clinic este un loc unde bolnavii nu pătrund niciodată. Majoritatea nici măcar nu știu ce se petrece acolo, ignorază lanțul de procese care începe cu luarea probei de sînge și se încheie cu buletinul de analiză. Dar tocmai de acest lanț de procese — mai precis, de perfecționarea sa, de aducerea sa la nivelul posibilităților deschise de revoluția tehnico-științifică contemporană — depind în mare măsură calitatea și eficiența economică a asistentei medicale acordate populației.

MEDICINĂ EXTENSIVĂ sau MEDICINĂ INTENSIVĂ?

Rugindu-l pe tovarășul profesor universitar doctor docent MATEI BALȘ să vorbească cititorilor despre problemele legate de modernizarea laboratorului clinic în țara noastră, d-sa și-a sintetizat părerile într-o scrisoare adresată redacției și pe care o publicăm mai jos. (Ca parte introductivă a scrisorii ne-am permis să cităm dintr-un articol al d-sale pe aceeași temă, apărut în revista «Viața medicală», vol. XIV, nr. 6.)

Prof. univ. doctor docent MATEI BALȘ este decanul Facultății de perfecționare și specializare a medicilor și farmaciștilor din Institutul medico-farmaceutic din București. El conduce clinica de boli contagioase II de la Spitalul Colentina și a scris un mare număr de lucrări științifice. Totodată se preocupă și de problemele tehnologiei medicale.

„METODELE ARTIZANALE FOLOSITE LA NOI ÎN ȚARĂ NU MAI POT FACE FAȚĂ CERINȚELOR“

Dacă urmărim revistele din orice specialitate medicală și dacă vizităm unități sanitare moderne, sîntem izbiți de intervenția crescîndă a tehnicii industrializate și de prezența pregnantă a laboratoarelor, care au un rol din ce în ce mai activ și deseori hotărîtor în aproape toate specialitățile medicale.

În toamna anului 1966 a avut loc la Roma al VI-lea Congres internațional de patologie clinică (laborator clinic). Din rapoartele și comunicările prezentate, din materialele expuse, din conversațiile avute, precum și pe baza experienței proprii și a cunoștințelor acumulate în ultimii 30 de ani, am ajuns să-mi fac o idee mai cuprinzătoare despre laboratorul clinic și despre evoluția sa.

Abia acum mi-am putut da seama de amploarea și evoluția profundă a concepțiilor tehnice și organizatorice ce au avut loc în acest răstimp. Privirea de ansamblu, în perspectivă, a acestor transformări m-a impresionat profund, intrucît mi-am dat bine seama:

- că laboratorul clinic, a devenit, neîndoiește, specialitatea medicală cea mai vastă, cea mai multilaterală, cea mai dinamică și progresistă dintre toate specialitățile medicale;
- de ce laboratorul clinic care prin dezvoltarea sa necontrolată a devenit prea costisitor și prea puțin eficient, a trebuit să sufere, în mod necesar, importante îmbunătățiri;
- în fine, mi-am dat bine seama că se pot obține ameliorări substanțiale de randament (economie de timp și de bani) și de calitate prin simpla folosire a unor mijloace foarte ușor de realizat.

La întrebarea dacă modernizarea laboratoarelor este o condiție sine-qua-non a perfecționării asistenței medicale sau dacă ar trebui să ne întoarcem la «epoca de aur» a clinicii de altădată, aș răspunde: acei ce opun clinica — laboratorului, sau laboratorul — clinicii, nu s-au priceput niciodată nici la clinică și nici la laborator (laborator clinic).

Analizele de laborator sînt indispensabile medicinei actuale atît pentru medicina curativă

cît și pentru profilaxie. Analizele servesc la depistarea unor boli cu largă răspîndire în populație și care altfel, fiind ignorate, vor trece la cronicizare și la incapacități permanente de lucru; ele servesc la diagnosticul bolilor acute; ele servesc la urmărirea evoluției bolilor, la controlul eficacității tratamentului și la controlul însănătoșirii.

Este drept că uneori se face un abuz de analize: abuz de analize depășite, abuz de analize necorespunzătoare, abuz de analize care nu aduc un aport nou în cunoașterea bolilor.

Cu tot efortul depus pentru limitarea analizelor la strictul necesar al epocii respective, numărul lor crește în mod continuu cu 10-16% în fiecare an, ceea ce corespunde cu transformarea medicinei sub imboldul revoluției tehnologice actuale.

Metodele artisanale folosite în trecut și actualmente la noi în țară nu mai pot face față cerințelor actuale, în primul rînd fiindcă sînt prea scumpe! Și în al doilea rînd fiindcă sînt prea puțin exacte, se execută prea încet și nu dau deseori rezultate reproductibile.

Personalul nostru angajat în executarea analizelor este atît de sufocat de lucru, încît lucrează deseori în mod necorespunzător și nu mai are nici timpul și nici energia necesară să se gîndească ce trebuie făcut ca să-și simplifice munca, să crească rentabilitatea și economia muncii și acurateța rezultatelor.

Personalul nostru administrativ, prin normele și nomenclatoarele astăzi depășite, menține pe loc starea de fapt semnalată mai sus. Trebuie să se lase libertate în cercetare, concurență în găsirea metodelor celor mai corespunzătoare și trebuie să se generalizeze metodele bune, asigurîndu-se totodată și un control (de stat) al calității.

Învățămîntul nostru de laborator clinic este deficitar și cred că ar trebui instituit un centru de studiu și experimentare a metodelor noi de laborator, unde să se poată forma cadre noi, corespunzătoare epocii în care trăim.

Și medicina se află azi în era revoluției industriale, în epoca reorganizării pentru producția de masă. În cele ce urmează, ing. MIRON POPESCU, de la Centrul de perfecționare a pregătirii cadrelor de conducere din întreprinderi, consideră

SPITALUL CA ORGANISM PRODUCTIV

Sarcina socială a transformării în realitate a dreptului la sănătate pune medicina modernă în fața unor probleme pe care le-a rezolvat sau este pe cale să le rezolve și sectorul producției bunurilor materiale: medicina de pretutindeni trebuie să se adapteze etapei actuale a revoluției tehnico-științifice. Avantajul de a putea prelua conceptele și metodele organizării științifice a producției și a muncii de la industria modernă înseamnă de fapt accelerarea nașterii și maturizării medicinei noi, a medicinei epocii revoluției tehnico-științifice.

Dacă realizarea unui indicator de productivitate cît mai ridicat constituie o preocupare constantă a tuturor celor ce activează în industrie, agricultură, cooperatie, tratarea problemelor de productivitate în spitale (și încă privindu-le din punctul de vedere al unui inginer și folosind chiar instrumentele și metodele de apreciere specifice industriei!) este considerată de mulți drept o negare a principiilor elementare de umanism, de respect al omului și al necazurilor care-l aduc pe paturile spitalului.

De ce? Deoarece creșterea productivității unui spital înseamnă de fapt mărirea numărului pacienților care trec prin unitatea respectivă într-un interval de timp stabilit, deci (cu condiția menținerii capacității spitalului, adică a numărului de paturi) o scădere a duratei medii de internare. Or, aceasta înseamnă — spun unii — tratamente făcute în grabă, efecte de moment, lipsă de grijă față de cazurile deosebite și alte multe urmări negative.

În realitate lucrurile nu stau chiar așa. Descompunînd inginereste «procesul de producție» dintr-un spital în principalele sale elemente componente, o primă analiză ne permite gruparea lor în două categorii: lucrări de laborator, analize, probe, examene, ce se realizează înainte de stabilirea diagnosticului, și lucrări și tratamente ce se execută după stabilirea acestuia.

Considerînd că tratamentul este corect și că durata lui nu poate fi modificată prin metode specifice activității industriale, perioada de internare a fiecărui bolnav poate fi totuși scurtată prin reducerea timpului necesar elaborării diagnosticului, respectiv prin accelerarea fluxului informațional de la sectorul științific către cel clinic al unui spital.

UN MILIARD DE LEI PENTRU O ZI!

Pentru a evidenția însemnătatea economică a reducerii duratei medii de internare în spitale vom încerca să determinăm efectele probabile ale reducerii spitalizării în medie cu o singură zi.

Din datele cuprinse în anuarul statistic pentru anul 1968 rezultă că în 1967 durata medie a spitalizării a fost de 11,5 zile pentru un număr total de circa 3 333 000 internați. Dacă pentru aceeași perioadă internarea medie ar fi durat numai 10,5 zile (deci cu o zi mai puțin), la același coeficient de utilizare a paturilor disponibile pentru tratarea celor 3 333 000 bolnavi ar fi fost necesare circa 11 500 paturi fizice mai puțin, ceea ce înseamnă o economie posibilă la fondurile de investiții pentru ocrotirea sănătății si asistență socială de aproape un miliard

de lei! Menționăm totodată că 11 500 paturi fizice reprezintă capacitatea totală a 20—25 spitale moderne de dimensiuni medii.

Deci scurtarea duratei de spitalizare cu o singură zi ar fi putut aduce statului, în condițiile anului 1967, economii echivalente cu de 1,4 ori totalul investițiilor realizate în acel an în ramura ocrotirea sănătății, asistență socială și cultură fizică! Aceeași scurtare a duratei de spitalizare ar fi putut determina, fără vreo modificare a numărului de paturi, creșterea numărului de bolnavi tratați în spitale cu circa 317 000, ceea ce reprezintă populația a două orașe de mărimea Clujului.

Considerăm cifrele indicate suficient de grăitoare pentru justificarea eforturilor de reducere a duratei de internare pentru fiecare bolnav, cu asigurarea menținerii și eventual a ridicării calității tratamentelor aplicate.

ECONOMII? SÎNT BUNE, DAR CUM

Pentru a nu afecta calitatea tratamentelor practicate prin scurtarea perioadelor de aplicare atenția trebuie să se concentreze asupra reducerii duratei investigațiilor de laborator prin modernizarea procedurilor și aparatelor folosite.

Actualmente, durata acestor investigații reprezintă în medie trei zile pentru fiecare bolnav internat. Să presupunem că reducerea ei la jumătate se poate realiza prin dublarea productivității muncii în aceste laboratoare. De fapt nu există o relație atît de simplă, dar pentru nu complica calculele vom face această ipoteză utilă pentru a evidenția ordinea de mărime.

Din statisticile noastre industriale rezultă că pentru a obține o creștere cu 100% a productivității este necesară sporirea investițiilor în utilaje și instrumente de aproape trei ori. O creștere în bugetul spitalelor noastre cheltuielile pentru aparate și instrumente medicale reprezintă în prezent numai circa 2%, astfel încît investiții necesare pentru dublarea productivității pe această cale ar conduce la o mărire a ponderii acestor cheltuieli pînă la valoarea încă modestă de 6% (față de circa 30% în S.U.A.). Dar cu o eficiență economică! Să ne amintim de miliarde de lei mai sus-amintit.

Efectele pozitive ale acestor măsuri și asupra capacității de muncă a populației active, asupra productivității și producției globale realizate în toate sectoarele economiei, pot fi de asemenea calculate și interpretate, însă nu dispunem de suficient spațiu pentru a face acest lucru aici.

Ceea ce însă ni se pare a fi deosebit de important și merită a fi luat în considerație de organele competente este că, printr-o simplă modificare a repartiției cheltuielilor pe articole de bugetare (și nu neapărat printr-o mărire a lor în scopul dezvoltării intensive, calitative a dotărilor tehnice a laboratoarelor de analize medicale, pot obține rezultate favorabile pentru întreaga economie. Rezultatele ar justifica și amorfii rapid toate eforturile pentru contractarea, perfecționarea sau achiziționarea aparaturii și a tr-adevăr modern necesar în aceste laboratoar

Citiți în paginile 26 și 27 continuarea grupajului intitulat «Medicină extensivă sau medicină intensivă?».

BEȚIA DE ALB

M-am dus în vestul țării să asist, ca în fiecare an, la formidabila explozie florală, să lonjez în beția de alb. Pentru că, trebuie să știți, în luna lui mai înfloresc negrii de umos merii de pe Nera și pe Pavleasca; aișii din șeaua Semenului, la Bozovici, cep a înnebuni sub soarele care curge ca tdelemnul pe versantele grele de livezi; iadurile de liliac din podișul Mehedinților în cele de salcîm de la Padeș intră într-o ngă nuntire, scoțind din minți poporul de bine și, în egală măsură, pe fecioarele în ire se zbat sevele dăruirilor, gata să cadă brațele bărbaților de al căror dor neistovit au înconjurat o iarnă; magnoliile pe slăvita nte a Domogledului, acel templu de floră mânească, spun o fascinantă simfonie din aciuliile lor cămoase; rid homeric din floe lor ca niște candelabre castanii de pe lea Cernei, venerabile podoabe silvice de izvoarele de tămăduire ale Herculanelor (Ad uas Herculi sacras), ca să le răspundă, tremurat și cu toată puterea de a se chel- în floare, pădurile Tismanei, unde jubiază în stil temperat—mediteranean casta- l comestibil al românilor; pajiștile de lacri- oare, care sînt întinșele borangicuri ale turii gorjene, pînă sus la Novaci, produc reasma ce îi intră și în vis, umplindu-te de liniștea anotimpului; caișii din Vilcea, și egală măsură cireșii acestui dulce meleag, îmbată (ca nicăieri altundeva) de o frenezie ală tipic subcarpatică; vin la rînd — cum să-i i? — prunii albi din Argeș, suți pe acele înări colinate și arătînd sub formă (de- amdată) de floare țuca de Pitești; prea te răsplătit va fi acela care știe să caute rcisele (nu doar în Poiana Narciselor) mai s de Tirgoviste, în zona cimpulungeană; i intră apoi în planul privirii și în memorie hortele acelor energici străjeri ai șoselelor ahovene care sînt nucii și duzii diseminați i, înșirați pe sînga și pe dreapta arterelor circulație, rostînd cu glas vegetal o rugă roadă și punîndu-și galoanele pamponate florilor foarte decorative, la urma urmelor; cîntec de țitere îmi curge în auz din vastul fiteatru al podgoriilor de la cotul Buzăului, e își flutură în vîntul subțire floarea măt- ită, ca o păpădie; să nu uit florile linoase, cu ișori, ale scorburoaselor plute din Balta iliei, ca să pomenesc măcar pasager de area de soc, floare cu dantelă și iz vanilat. i de floare pămătuș a stufului, amîndouă iud teritoriile acvatică, și, în sfîrșit, să aduc giul meu nufărului din Deltă, floare de re senzație, bulboasă și bulbucată nim- ee cît un cap de copil, somnolînd pe oglinzi apă, în horbotă de gulere verzi, gen Maria iart. Punct.

I-am voit altceva decît să vă iau, preț de îne minute, în caruselul fanteziei mele să vă port (dintr-o perspectivă florală) de rest spre est, în spațiul subcarpatic aflat la alela 45°, un teritoriu în care spiritul și ația mea se simt acasă. Îi frecventez ca un viciu.

COMPETIȚIE PARALELĂ

Ritmul hebdomadur al rubricii noastre ne-a penalizat ade- scori, lăsîndu-ne doar posibilitățile de a repeta ceea ce spuseseși alții, de a privi evenimentul sportiv retrospectiv, ori ne-a pla- sat între două capete de afiș, astfel încît nedreptățeam cel puțin unul dintre evenimente, dacă nu pe ambele...

De ce vă spunem toate acestea acum? Pentru că, în fine (!), reușim să picăm pe un simultan de mult dorit, să fim la zi cu o mare întrecere sportivă: Campionatele europene de box, care vor începe astă-seară. Nu, nu vă așteptați să citiți lucruri încă nespuse de alții pînă acum, fiindcă, vă mărturisim, nu ne simțim capabili să vă oferim ineditul dorit. Vă solicităm totuși înțele- gere pentru incapacitatea mărturisită fără ocolișuri, deoarece ea se și explică prin atenția (mergînd adesea pînă la amănunt) acordată, încă de acum cîteva luni, importantei competiții de la București de către rubricile de specialitate ale ziarelor și re- vistelor. Toți cei care iubesc pugilatul modern știu că diseară, la rampa ringului instalat în careul betonat al patinoarului «23 August», se vor alinia sportivi din 25 de țări europene, că patru țări au deplasat la București garnituri complete, de la cea mai mică greutate prevăzută de regulament pînă la cea maxi- mă (U.R.S.S., Polonia, R.D.G. și țara gazdă); publicul știe, de asemeni, că Țara Galilor va fi reprezentată doar de un singur sportiv, și multe alte picanterii, cu și fără mînuși, astfel încît prea puține noutăți ne-au mai rămas la dispoziție, mai ales că și Întreprinderea de exploatare și administrare a bazelor sportive (I.E.A.B.S.) a dat publicității, acum cîteva zile, o știre privind modalitățile de procurare a biletelor...

Atmosfera care precede ediția actuală a europenelor este cu adevărat sărbătorească, un optimism robust se degajă, mai ales din tabăra noastră, în care stau umăr la umăr participanții (boxeri, antrenori și organizatori). Dar tocmai asupra acestui punct dorim să zăbovim puțin.

Sportul românesc a primit, o dată cu acordarea organizării C.E. de box, după o pauză care ni s-a părut cam mare, un meritat gir de încredere din partea forurilor internaționale. Publicul nostru va avea prilejul să vadă, acasă la el, o manifestare de an- vergură, la care, pînă acum, îi dădea acces doar televizorul. A- ceasta înseamnă foarte mult fiindcă, de fapt, astă-seară se dă startul unei duble competiții: cea a boxerilor și cea a organiza- torilor. Către prima pare să se îndrepte atenția celor mai mulți, fiindcă spectatorul vrea să-și vadă incununări de glorie cît mai mulți reprezentanți. Numele lui Ciucă, Antoniu și Monea sînt, de pe acum, asociate cu metalul cel mai prețios al gloriei spor- tive. Dar nouă ni se pare infinit mai importantă competiția pa- ralelă, cea a organizării. După ce am nutrit speranța că o astfel de întrecere se va solda, în beneficiul sportului, cu o arenă aco- perită la București (speranță neîmplinită deoarece ringul nu va sta sub o cupolă fermă, ci doar sub una... de sezon estival), încercăm acum consolare grijulie față de amănuntul de orga- nizare, atît de important într-o competiție de anvergură, către care se îndreaptă atenția sportivă a continentului nostru pe durata unei săptămîni. Știm că telexurile vor țâcăni zi și noapte, că circuitele telefonice vor fi intens solicitate, că în capul rubri- cilor de specialitate ale tuturor ziarelor europene va fi scris nu- mele Capitalei noastre și am dori, firește, ca rîndurile ce-l vor urma să fie onorate pentru țara gazdă. Am zice, riscînd chiar scepticismul unor zîmbete acre, că dacă organizatorii vor absolvi examenul cu nota 10, succesul europenilor de box va fi mai mare pentru noi decît cucerirea unor medalii (mai cu seamă că băieții au în inteligența și pumnii lor această posibilitate, în timp ce organizarea depinde și de unele impreviziuni ce s-ar impune totuși să fie cît mai puține). Prin urmare, gongul de bronz ce va suna diseară pentru prima oară în arena «23 August» se poate transforma, la rîndul lui, pentru sportul autohton într-unul de aur, figurînd într-un palmares care nu apare nicăieri scris, dar care este pretutindeni luat în considerație.

Ambelor competiții le urăm deplin succes!

CRONICA NU ȚINE PASUL

Sîmbătă am aflat din ziarul «Scinteia» că un odios de- lincvent de drept comun se află în libertate, sfidînd, mul- tîmită unor extinse complicități, legile țării. A doua zi, duminică, l-am văzut cu toții pe micul ecran primind flori de la pioniere. O țară întregă a fost martora faptului că lancu izbește mingea cu forță și adresă, așa cum face și cu capetele femeilor pe care vrea să le siluiască. Deosebirea e că din minge nu curge sînge... Mi se pare că exact în clipa cînd bruta nepedepsită înscria un gol, Apollo-10 își lua zborul spre Lună. Dacă aș spune că în locul stadionului din Con- stanța aș fi preferat să văd, atunci, cosmodromul de la Cape Kennedy, mi-aș exprima extrem de inexact gîndu- rile, aș trata nefericita transmisiune sportivă ca pe un incident nedorit, dar de fapt banal. Adevărul e că aș fi preferat să nu fi văzut în viața mea o emisiune de televi- ziune, să nu fi avut și să n-avem niciodată televiziune decît să fim, prin intermediul ei, martorii unei asemenea bat- jocorii a principiilor elementare ale justiției.

Ce păcat că a trebuit să-mi încep astfel cronica și să consum cu această exclamație de indignare un spațiu prețios din coloana — și așa prea strîmtă — pe care mi-o acordă săptămînal revista «Flacăra»! Intenția mea era să mă- scuz față de tot mai numeroșii realizatori de emisiuni demne de stimă și laudă a căror activitate valoroasă am întîrziat s-o consemnez. În ceea ce privește rubricile in- formative, mă simt datoare ca, în numerele următoare, să arăt de ce cred că «Reflectorul» — ajuns acum la două ediții săptămînal — trebuie să rămînă așa cum e, să nu plece urechea la cei care îi cer să devină zglobiu, săltăreț, glumeț, populat de personaje sau mai știu eu cum. Voi explica, în schimb, de ce mi se pare că noua versiune a «Transfocotorului» este inferioară — cel puțin prin te- matica abordată — «Transfocotorului» inițial, care izbu- tise să ajungă una dintre rubricile cele mai urmărite ale televiziunii. Un capitol special merită «Cadranel», care experimentează cu șanse de succes tehnici noi (prezentă- rea integrală a interviurilor în original, traducerea fiind asigurată prin titrare, dezbateri în cadrul cărora o per- sonalitate răspunde întrebărilor încrucișate ale mai multor redactori), abordează subiecte inedite de mare actualitate, solicită colaborarea unor invitați de prestigiu, răspunde la scrisorile telespectatorilor prin pelicule foarte inter- esante. Și cînd voi ajunge oare să scriu despre «Itinerarul european» al lui Dan Hăulică, o expediție unică în Parisul privit ca metropola artelor și a culturii universale? «Tele- globul» oscilează între admirabil și banal, «Gongul» bene- ficiază acum de contribuția competentă a unei dintre cele mai telegenice apariții de pe micul nostru ecran, cronicara Monica Săvulescu, a apărut actualitatea cinema- tografică duminicală, emisiunea «Contrapunct» este... dar cînd, unde, să scrii pe larg despre toate acestea?

Acum, aici, să aplaudăm fără rezerve o singură emisiune nouă: «Realitatea ilustrată». Titlul, excelent gîndit, evocă una dintre cele mai populare publicații din anii antebelicilor. Conținutul caleidoscopic se deosebește de diversele tipuri anterioare de emisiuni magazin printr-o trăsătură esen- țială: realizatorii nu se mai adresează unui prototip de telespectator pe care-l poți multumi doar făcînd concesii, coborînd la nivelul unde gluma e penibilă, cîntecul — peltea sau răcnet bezmetic, iar textul prezentării — compus ca pentru analfabeți. De la primele secvențe ale filmului despre istoria filmului m-a frapat comentariul inteligent, subtil, amuzant. Nivelul s-a menținut pînă la sfîrșit. Și chiar dacă unele pagini ale «Realității ilustrate» au fost reluări, chiar dacă, la altele, realizarea n-a fost pe măsura intenției (filmul polițist), calea pe care s-a pornit este bună, este singura care poate da satisfacție.

Și cu o seară înainte de prima «Realitate-ilustrată» am avut o surpriză plăcută: înlocuirea «Întîlnirii de sîmbătă seară», emisiune pe care ne obișnuiserăm s-o vedem în- cropită de mîntuială, printr-un spectacol agreabil, elabo- rat, cu totdeauna excelentul Florin Piersic și cu singurul nostru artist de music-hall, Ovid Teodorescu. Iar două zile mai tîrziu, revăzînd-o pe Melania Cîrje într-o emi- siune muzicală m-am convins încă o dată că cei mai buni cîntăreți ai noștri sînt, deocamdată, tot actorii.



RALIU AUTOFOTO

Dacă participi la un raliu automobilistic și te afli — să spunem — pe șoseaua Bacău-Roman, ce eveniment deosebit ai avea eventual de consemnat? S-ar putea — de pildă — să-ți iasă înainte, traversind șoseaua în goană, un iepure în panică... Dar dacă raliul are loc pe o șosea din Uganda de vest? Atunci, în loc de iepure s-ar putea să-ți iasă în cale o zebra. Și dacă în echipamentul mașinii se va găsi — așa cum se și cuvine — un aparat fotografic, la întoarcerea din raliu vei putea publica o poză frumoasă și inedită la «Flacăra».

DE LA TATA JULES VERNE INSPIRAȚIE

La vârsta de 20 de ani, miss Christine Turnbull a ajuns deja pe mîna reporterilor și fotoreporterilor, după ce a înregistrat o performanță care, cîndva, a făcut obiectul unui roman științifico-fantastic: a zburat în nacela unui balon peste Canalul Mînceii, de la Rye (Sussex) pînă la Le Touquet, în apropiere de Calais. E drept, zborul a durat 3 ore și 10 minute, în timp ce un «Boeing» ar fi rezolvat totul în cîteva minute. Dar cu romantismul cum rămîne?...



DE APĂ DULCE

De pește de apă dulce, ați auzit. Dar de perlă de apă dulce? Dacă n-ați auzit, vă prezentăm noi una, găsită de specialistul în materie Bill Abernethy într-o scoică din riul Tay, în Scoția. Valoarea perlei: 10 000 lire sterline. Expoziția care a adăpostit această raritate acvatică a fost vizitată de înalte personalități britanice, printre care și fostul premier conservator Sir Alec Douglas Home, în a cărui mîină putem admira splendorul exemplar.

GASTRONOMICĂ canicula

Manase Buenos Barzilay Azevedo da Costa, regele pomanagiilor, era nimic pe lîngă pisica prietenului meu care cerșește toată ziua și se indoapă numai cu carne proaspătă de vacă. Așa că, văzîndu-l pe amicul meu cum se scoală cu noaptea în cap, după ce aleargă prin piețe și pînă la urmă cumpără vrăbioare moi de la zahana, zic: bine că nu are toată lumea o pisică așa dificilă; că pentru propria-i masă poate să se mulțumească cu salată și supă la pachet pentru că după iarna aceasta scandalos de lungă am intrat în caniculă cam rofofei. Așa că în cazul în care aveți invitați nu vă mai zbateți — decît dacă vreți să faceți gimnastică — cu ce să-i hrăniți. Mai bine pregătiți cîteva băuturi răcoritoare. Bineînțeles, nu «cocteiluri» la Atlantic-bar, intitulate «Litoral», «California», «Big-four», «Arosa» etc., că ieșiți la pepeni, ci altele, mai la îndemînă, pe care le puteți prezenta cu titlaturi la fel de frapante.

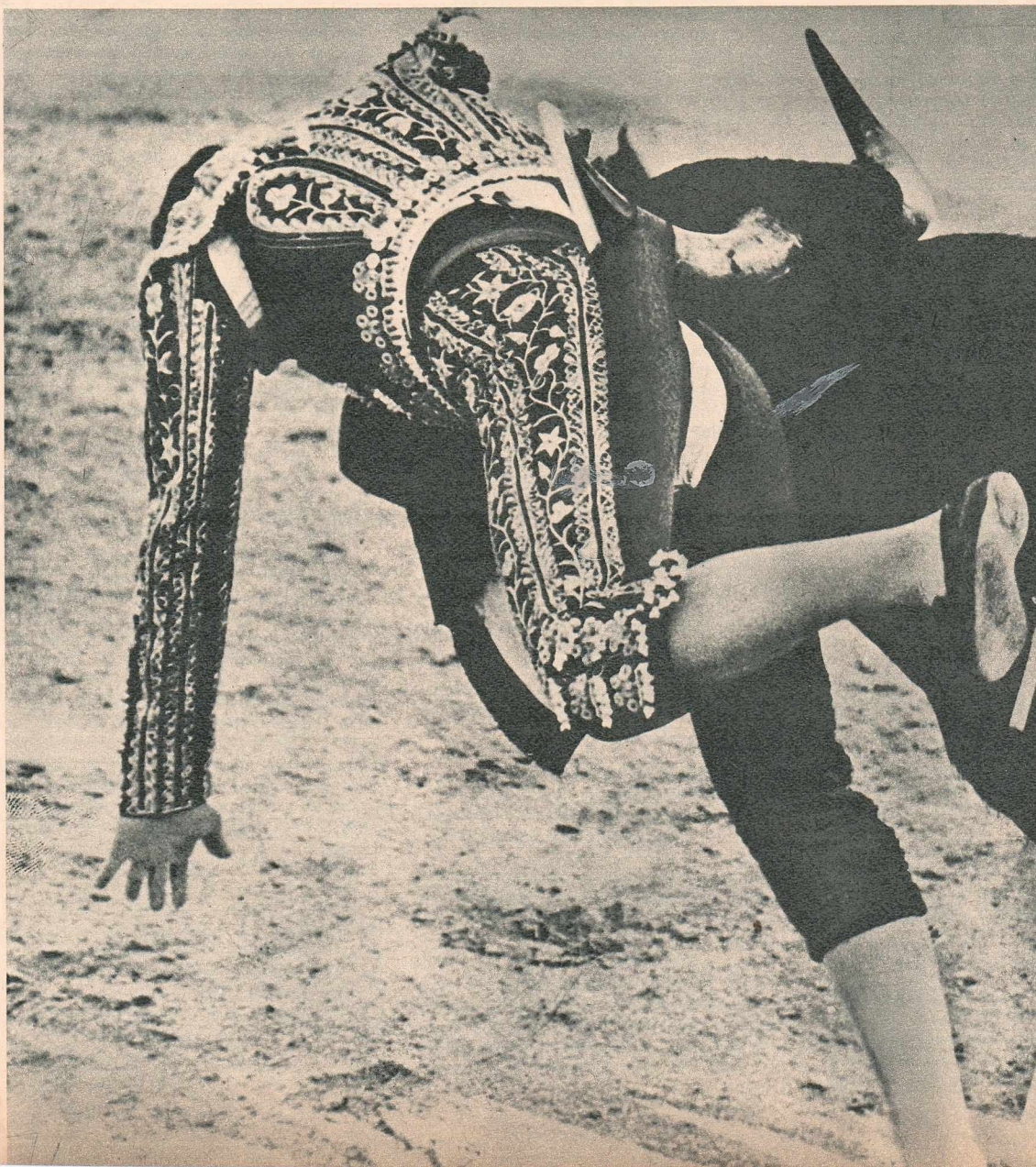
Drept băuturi răcoritoare pentru antialcoolici puteți servi cocteiluri reci pe bază de suc de roșii ca: suc de roșii la gheață în care introduceți bucățele mici de țelină și ardei gras (amestec pe care îl puteți boteza «vita roză») sau suc de roșii — presărat cu frunze proaspete de pătrunjel — în care s-au introdus doi-trei căței de usturoi bine striviți (după gust se poate adăuga puțină sare), băcură pe care puteți s-o prezentați sub numele «rustic-cocteil» sau «sărutul Lollobrigidei».

În alternativa că nu sînt amatori de suc de roșii, puteți servi citronadă cu boabe de cireșe (dintr-un borcan de compot) sau pur și simplu «pepsi cola» (dacă găsiți). Pentru cei mai puțin ortodocși serviți în pahare înalte un cocteil etichetat ad-hoc «ied înamorat», dacă-i vorba de musafiri tineri, sau, dacă is mai maturi, «cîntecul lebedei», amestec care are la bază 1/2 votcă sau gin Covasna, zeama de la 2 lămii, patru linguri de zahăr pudră și sifon — plus bucățele de zahăr corespunzătoare. Cu votcă, zahăr și 3-4 lingurițe de nescafé, apă, plus gheață obțineți de asemenea un amestec răcoros-mobilizator pe care îl puteți numi «noaptea la Mamaia», «iubita mea cu ochii ca cafeaua» etc., etc. În orice caz, să țineți seama că nu este permis, nici măcar între patru ochi, de a servi cocteiluri care să nu poarte o denumire cît de cît originală.

Ca parte solidă la asemenea consumații lichide, ținînd seama că invitații nu sînt pacienții unui sanatoriu în care au venit să se supraalimenteze, plasați cîteva farfurioare cu alune sau migdale prăjite, sticsuri, miezuri de nucă și biscuiți Dunărea — pe care lipiți cu ajutorul unui vîrf de cuțit de unt un cubuleț de Olandă sau brînză afumată.

Cui nu-i place cocteilul organizat de dv. n-are decît să se ducă la cantină sau la grădina «Monte Carlo» din Cișmigiu, că tot nu s-a deschis încă.

P. P. NAȘU



CU PANTALONII RUPTI, DAR ÎNCĂRCAT DE GLORIE

Riscurile meseriei de toreador nu sînt — precum se știe — mici. Poate însă că tragedia morții în arenă e mai puțin crudă decît tragedia comedia — surprinsă pe peliculă — care a salvat viața curajosului torero, sacrificîndu-i în schimb pantalonii.

GOANA DUPĂ AUR A DURAT 30 DE CEASURI

de Sergiu ANDON
fotografie de T. PROSAN

29 noiembrie 1968, ora 13,00. În cabinetul căpitanului Nicolae Jepu, șeful Biroului de miliție Corabia, este primit O.Z., de profesie bijutier.

— Știu de ce m-ați chemat. Credeți-mă, după prostia de data trecută, m-am învățat minte și nu mai am de gând să intru în bucluc. Am întârziat să vin la dumneavoastră deoarece mi-e frică. Indivizii sînt foarte periculoși. Va să zică mă urmăriți?

— Nu pe dumneata. Pe ei.
— Aha. Mi-au oferit spre vânzare 4 monede de aur. Două sînt ducăți austrieci cu efigia lui Franz Joseph, două sînt lovite cu ciocanul de nu se mai distinge nimic.

— Ce le-ai răspuns?
— Că n-am bani acum și că trebuie să mă mai gîndesc. Vor reveni după răspuns la ora 15. Tovarășe comandant, să nu trimiteți milițieni după mine și nu mă mai chemați aici. M-au avertizat că mă urmăresc și dacă iau legătura cu dumneavoastră au să mă lichideze. Acum am sărit trei garduri ca să pot veni la miliție.

Căpitanul Jepu raportează telefonic șefului Inspectoratului Miliției județului Olt că pe teritoriul orașului au apărut negustorii de pene lon și lonel Ișțfan, urmăriți de miliția din Lugoj și — supraveghindu-i — a aflat că cei doi încearcă să vîndă 4 ducăți austrieci, emisiune 1915, de cîte 14 grame fiecare. Să intervină? Nu, maiorul Gheorghe Isac, bănuind că cei doi traficanți au o cantitate mai mare de aur, e de părere să nu intervină. De percheziție nici nu poate fi vorba, doar aștia nu țin aurul așa, între fulgi, mai curînd găsești un bob de icre pe fundul Dunării decât un cocoșel prin percheziție la alde Ișțfan.

Deci, să bage pe fir un milițian, care să afle totul. Totul înseamnă cît și unde. Nu, Jepu nu poate executa, deoarece Ișțfanii — tatăl și fiul — sînt foarte abili și mai mult ca sigur că în cele cîteva zile de cînd sînt în Corabia, au avut grijă să-i cunoască la față pe toți milițienii, așa că... Da, bine, îți trimit oameni de la județ... Întîlnirea e peste o oră și trei sferturi? Nu-i nimic, vor fi acolo. Nu există n-avem timp. Dumneata aranjează combinația.

— Calc-o Drăgane!
Drăgan o calcă, dar drumul e prost, Volga o fi ea Volgă bleu dar are și arcure, arcurile — oberlack, iar oberlack-ul se rupe. «Nu-i nimic!» «Cum nu-i nimic, tovarășe maior, vă raportează»... «Nu-mi raportezi, o calci mai tare, la mama naibii cu arcurile!» Drăgan calcă pedala de accelerație la maximum. Tovarășul maior este inspectorul șef adjunct al județului Olt, Alexandru Ureche, pasionat după acțiuni care-i pun la încercare inițiativa și operativitatea.

Singur însoțitor la acest drum îi este negriciosul din spate, de obicei pedant în exprimare, acum tăcut. Se gîndește la ce nu cunoaște. Tot ce știe este că peste cîteva zeci de minute va «uita» că este căpitanul de miliție Ion Diaconu, va lua o altă ipostază —

nu știe care — să afle «tot». Cum? Văzînd și făcînd.

O.Z. n-a făcut rost de bani. Dezamăgit, Ișțfan dă să plece.

— Nu mai cunoști vreun amator pe aici? Discret și cu parale.

Cunoaște, dar nu vrea să intre în încurcătură.

— Fii serios, ni-l spui doar, că ne descurcăm fără dumneata.

Ar fi unul, cizmar la cooperativa meșteșugărească, îl cheamă Marinescu, arată așa și așa.

Ciudat clientul acesta care vrea ca numai un anumit cizmar să-i bată blacheurile și mai vrea să le aleagă între patru ochi.

— De fier, sigur că de fier, din ce-ați vrea să fie fabricate, sper că nu din cașcaval!

— Am eu ceva mai bun decît cașcavalul. Poate îmi faceți blacheuri de comandă.

Din pumnul deschis pentru o clipă, mușcă privirea un ochi de soare galben-roșcat. Cizmarul e descumpănit, se uită cu frică împrejur, nu l-a văzut nimeni dar se face că nu înțelege.

— Ei?
— Ei, ce?
— Nu te interesează?
— Ce-i ăla?
— Unii îi zic aur.
— Ce să fac eu cu el?
— Nimic. Credeam că te interesează.

Pentru blacheuri.

E rîndul lui Ișțfan să se prefacă indiferent.

— Unde ne putem vedea?
— Ești om serios?
— Dacă te îndoiești, de ce ai venit la mine?!

Bine, nu se îndoiește, la ora 8 în fața cinematografului, dar să știe că din acest moment sînt cu ochii pe el. Că s-au mai văzut niște cazuri...

Cizmarul Marinescu, negricios dar nu prea pedant în exprimare, a observat că, într-adevăr, e urmărit.

Cîte vrei?... Cîte ai?... Nu, Ișțfan zice că e treaba lui cîte monede are, el vrea să știe cîte poate să cumpere cizmarul. Dar «cizmarul» nu cumpără pentru el, ci pentru un «văr» din București, care lucrează în stil mare (colindă tot timpul țara, ba chiar și «peste»), deci trebuie să meargă în Capitală, să-l informeze.

— A, nu, asemenea plimbări de unul singur nu sînt bune. Drumul e lung și Bucureștiul aglomerat, un cizmar din Corabia se poate rătăci și nimeri la miliție. Mergem împreună.

— Dar nu pot să plec oricînd, merg cu mașină de ocazie.

Ce... mașină de ocazie! El — Ișțfan, plătește taxi, 500, 1 000, 1 500, cît o costă. Cînd? Cît mai repede, asemenea afaceri nu se lungesc, el pierde timp și bani cu supravegherea clientului. Are vărul telefon? Dacă

are, să-l sune chiar acum.

Cei doi intră în clădirea poștei, negriciosul dictează un număr la întîmplare, achită anticipat 10 minute și cere să nu fie întrerupt. Ișțfan se retrage spre ușă: în doi ar atrage atenția.

— Bucureștiul, cabina 2.

— Alo, cu Gicu!...

Care Gicu... greșeală... tranc... Circuitul e mut, cizmarul îl anunță pe un Gicu imaginat că e o chestie serioasă și-l întreabă cînd să vină.

«Gicu» i-ar fi răspuns să nu vină că, miine chiar, trece el cu soția spre Craiova, — are mașină personală — să-l aștepte în Caracal, la restaurantul cu același nume, în jurul orei 10. Dacă vine pregătit? Umblă cu «CEC»-urile la el.

— Foarte frumos. Îi cunoști mașina?

— Cum să nu!

— Culoarea, marca, numărul.

— «Moskvici» albastru, 4-B, nu mai știu cît. Acum merg la gazda mea.

— Pînă miine dimineată nu ieși din casă. La ora 8,30 plecăm din fața porții către gară.

— La ora asta, măi loane? E patru și un sfert.

— Pînă adineauri mi-a supravegheat «locuința». Cred că dacă nu era ploaia asta mocănească, n-ar mai fi plecat pînă dimineață.

— E ceva?

— Gras.

— Spune repede.

— La ora 10, în restaurantul mare din Caracal, să-mi vină un «văr» cu «Moskvici» albastru, numărul să fie obișnuit de «personală», adică să înceapă cu 4-B.

— Altfel nu s-a putut?

— Imposibil. E foarte circumspect.

— Mașină, nevastă, văr... De unde să scot eu toate astea în două ore? Mai ales «Moskvici» albastru?

— Cel puțin numărul se lucrează?

— Se lucrează. Băieții scotocesc orașul după un «Moskvici» asortat.

Minutele trec, Alexandru Ureche fierbe, șeful secției de miliție Caracal — maiorul Ion Nicu — nu are de unde să scoată un «Moskvici» albastru.

— Nicule!

— Ordonăți, tovarășe maior!

— la privește colo!

Nicu privește pe fereastră, se emoționează, nu-și crede ochilor, cheamă ofițerul de serviciu.

— Un om, imediat, din pămînt, din iarbă verde, să găsească pe proprietarul «Moskvici»-ului de afară și să-l roage să vină pînă la miine.

Proprietarul «Moskvici»-ului de culoare albastră 4-B-7530 se numește Mihai Călugăru și e din București. Dacă vrea să ajute miliția într-o acțiune importantă?... Depinde despre ce e vorba... da... s-ar descurca... aaa... aur? Măi, măi, interesant, da, chiar îl captivează.

— Va trebui să vă și căsătorim.

— Cînd îmi cunoșc soția?

— Urmează să apară dintr-un moment într-altul.

Soția se numește Irina Neacșu și e funcționară.

— M-a trimis tov. președinte Duligean... Acceptă, dar să știe și soțul. Cel adevărat.

Tovarășul Neacșu, consultat telefonic, e de acord.

— Din acest moment, deveniți Gheorghe și Maria Marinescu. Buletinele de identitate le-ați predat pentru ceva în legătură cu pașapoarte, aveți în schimb dovezi tip, înlocuitoare, ce atestă starea dv. civilă. Iată și libretul CEC, sold — 50 000 lei. Mergeți în restaurantul «Caracal» și așteptați pînă...

Întîlnirea «verilor» e cordială. S-au recunoscut dintr-o privire. Coniac, bere, cafele. Libretul CEC convinge teribil. Dar Maria, ca orice nevastă, e prudentă cînd e vorba de investiții mari. Se tîrguiesc, 2 000 de lei bucata este enorm, se oferă 1 000, tocmeală lungă, convin pentru 1 300. Mîinile cuiva tremură. E vărsat din greșeală un pahar cu bere. Debarasarea șterge și zice «scuzați, doamna Neacșu!» E călcată pe picior. Noroc că n-a observat nimeni.

— Sper că nu vă așteptați să facem schimbul aici. Consumatori, fum de țigară, parcă și ospătării s-au mai înmulțit, iar ajutoarele mele mi-au spus că prea mulți civili au ieșit astăzi pe poarta miliției, luînd-o către centru. Ne întîlnim la noapte. La 2 km de Corabia, cum vii spre Caracal, e o lizieră de salcîmi. O luați pe drumul de cîmp ce trece pe marginea ei...

— Domnule, intervine cizmarul, e rîndul nostru să fim bănuitori. Noapte, cîmp...

— Nici nu pot băga mașina pe drum de pămînt, completează vărul.

— Atunci, mergem la CEC.

— Mergem, dar durează. Suma e mare, se cere confirmare de la București.

Alte tratative. În final, Ion Ișțfan dictează: cei trei, verii și soția, îl duc pe el cu mașina într-o gară apropiată, se întorc la agenția CEC din Caracal, scot banii și pleacă la Corabia cu turismul, intră în restaurantul central de-acolo, rămîn și consumă. La ora 18 fix (se potrivește ceasurile) pornesc pe șoseaua Corabia-Caracal pînă observă pe partea dreaptă un foc aprins. Să oprească și să aștepte, cu banii pregătiți în 38 de teancuri a cîte 13 bancnote de o sută de lei. Dacă găsește una singură de 25 ori 50, scoate cuțitul.

În cîteva minute, un ultim contact cu «baza». Cei trei povestesc cu sufletul la gură. Maiorul Ureche chibzuiește, — da, sigur, continuăm — elaborează alt plan și da noi instrucțiuni. Din nou «imposibil», din nou «trebuie». Bani lichizi, fir-ar să fie; ei bine, se procură și cinci sute de bătrîne — «poate le aruncă traficanțul pe foc cînd vom pica peste el, să vezi ce mai plătim».



Semnalizare — prin stopurile de frână, apăsând pedala, un cod întreg. «Cizmarul» să-și lase pistolul aici.

— Chiar dacă nu ne vedeți, să știți că vă acoperim. La 18,03 veți trece pe la barieră, fără să opriți, fără să vă uitați măcar.

*

18,04, 18,05, 18,09, ce au de nu apar? 30 noiembrie 1968, ora 18,10. Un «Moskvici» albastru, cu doi bărbați și o femeie, trece bariera de la marginea Corabiei, pierzându-se în noapte.

*

Focul e la vreo 30 de metri lateral de șosea. În jurul lui — trei oameni și o căruță. Geamurile turismului se coboară.

Ion Ișțfan se apropie de mașină.

— Ați adus banii?

Da, au adus. Nu e nimeni străin. Aia cu toporul, de lângă foc? E din «garda» lui personală. Bine, schimbul se face în mașină. Teancul și moneda, teancul și moneda. Ion Ișțfan se strecoară ca o șopîrlă printr-un geam deschis din spate.

— Ne scuzați, dar fiu-meu o să vă pipăie puțin. Cred că nu vă gîdilați. E mai bine să fim siguri că n-aveți vreo «jucărie» la voi.

*

— Serii de cîte trei puncte, tovarășe maior.
— Oprește și așteaptă.

*

...Unsprezece-unsprezece, douasprezece-douasprezece... E prea cald în turism. Să vină cumpărătorul lângă foc, ceilalți doi pot aștepta în mașină.

*

— Trei linii, trei puncte.
— Apropie-te și așteaptă.

*

Flăcările dansează fără altă grijă decît aceea de a arde. Din cînd în cînd, împuscă

scînteii spre cerul fără stele... Douăzeci și patru — douăzeci și...

— Lonele! S-a auzit un zgomot de motor și s-a oprit. Pe cal și vezi ce e!

*

— Linie — punct, linie — punct.
— Depășește-i firesc.

*

Pe șosea trece o «salvare» cu farurile și cupola cu oglindă rotativă aprinse.

— Era o «salvare» în pană.

— Unde rămăsesem? Douăzeci și cinci...

Parcă iar se aude un motor, de data asta din dreapta. Măi, ce se tot joacă domnița aia la lumini! Coboară-i pe amîndoi.

Din căruță mai apare un topor.

— Coborîm, cum să nu, de ce vă supărați!

Stați să sting luminile, să nu ne vadă cineva...

*

— Au stins toate luminile.

— Pe ei, pericol de moarte! Peste șanț, peste brazde, cu toată viteza și luminile stinse pînă în ultima clipă! Plutonier Ion Gheorghe, dai cîinilor drumul din mers!

Lîngă foc, clănțane fier pe fier. Cum ai lovi două oase.

— Raf, Sic, șo pe ei!

Maiorul Ureche trage o rafală de automat spre cerul fără stele. Milițienii țînesc prin ușile laterale și din spate ale ambulanței.

Din miinile ridicate mai cad cîțiva ducați. Cu totul — cincizeci de monede.

Focul arămiu e din ce în ce mai mic, cu flăcările obosite, uitare de toți.

P.S. Dacă ceva din reportajul nostru nu e autentic, acest «ceva» nu poate fi decît încordarea trăită de participanții la această întîmplare, milițieni și cetățeni care nu au precupețit nimic ca să apere legalitatea socialistă.

Cititorul nostru ing. I. Popescu din Craiova își exprimă într-o scrisoare satisfacția pentru publicarea într-un număr recent al revistei a unei «scrisori deschise către ministrul adjunct al industriei ușoare». Tov. Popescu a apreciat atît tema — interesînd un public foarte larg — cît și modul de tratare. Inspirat de textul amintit mai sus, dumneasa propune chiar înființarea unei rubrici permanente de «scrisori deschise» și, eventual, și a unei rubrici de «răspunsuri deschise». Între altele, cititorul craiovean ar vrea să-i întrebă pe edilii orașului dumisale de ce au desființat unul dintre cele trei parcuri ale cetății Banilor (Parcul Crizantemelor), transformîndu-l în teren pe care se construiesc locuințe particulare, iar pe directorul Teatrului Național din Craiova de ce repertoriul continuă să rămînă nesatisfăcător (după părerea tov. Popescu). În sfîrșit, pe altcineva (poate pe ministrul comerțului) ar dori să-l întrebă de ce nu se iau măsuri pentru mai buna organizare a activității comerciale, eliminîndu-se cozile și golurile în aprovizionare. Sugestiile ni se par interesante; desigur, vom mai publica scrisori deschise. Nu știm însă dacă vom introduce o rubrică specială. În definitiv, scrisorile deschise nu sînt singurele materiale critice care apar în revistă și de aceea ne rezervăm dreptul de a folosi felurite forme gazetărești.

Un alt cititor, Theodor Badea din Galați, ne propune pur și simplu să reducem numărul materialelor de actualitate. Nu numai că nu vom urma acest îndemn, dar ne vom strădui să mărim numărul și să îmbunătățim continutul calitatea unor asemenea texte. Actualitatea este însăși rațiunea de a fi a revistei noastre, trăsătura principală care-i definește profilul. Expunîndu-și părerile, tov. Badea, după ce recunoaște că cititorii pot să aibă opinii diferite, ne avertizează că există totuși un imperativ de care «trebuie să ținem seama» (sublinierea îi aparține), o temă mai importantă decît toate celelalte și fără care revista mai că n-ar avea dreptul să apară. Ați ghicit, cred, despre ce este vorba: muzica ușoară. «Muzica ușoară, ne informează binevoitor cititorul gălățean, este problema de care discută toate revistele săptămînale». Ce-i drept, pînă acum n-am observat acest lucru. Mai citim și noi reviste, — măcar din obligație profesională — și din zecile de publicații, interne sau străine, pe care le consultăm, foarte multe (nu spunem majoritatea, ca să nu-l mîhnim pe tov. Badea) ignorează această problemă crucială sau îi acordă un spațiu cu totul modest. Așa procedează, de pildă, majoritatea marilor reviste ilustrate din lume. Desigur, în ce ne privește, ne-am ocupat și vom continua să ne ocupăm de muzica ușoară (mai ales că la noi în țară nu apar deocamdată reviste specializate pe această temă), dar nu vom face din ea cheia de boltă a întregii noastre activități. Acestea fiind spuse, ne vom permite să considerăm drept simple sugestii ordinele pe care ni le dă tov. Badea: «trebuie să vă axați pe prezentarea muzicii «pop» (de ce, mă rog?), «prezentarea unei formații «beat» va alterna cu prezentarea unui cîntăreț» etc., etc.

Din Sibiu, cititorul Pop R. Iangă ne sesizează că de cîteva luni galeria de pictură a muzeului Brukenthal stă închisă. Înțelegem că în urma furtului de anul trecut sînt imperios necesare (și salutate de toți iubitorii de artă) măsuri pentru asigurarea corespunzătoare a securității tezaurului sibiian, dar înțelegem și mîhnirea cititorului nostru și a altor concetățeni ai dumisale care se vîd lipsiți de atîta vreme de posibilitatea de a vizita una dintre cele mai prestigioase galerii de artă din țara noastră. Sîntem convinși că autoritățile vor face tot ce trebuie pentru ca în curînd Brukenthalul, în toată strălucirea lui, să poată sta la dispoziția vizitatorilor, dar nu și a hoșilor.

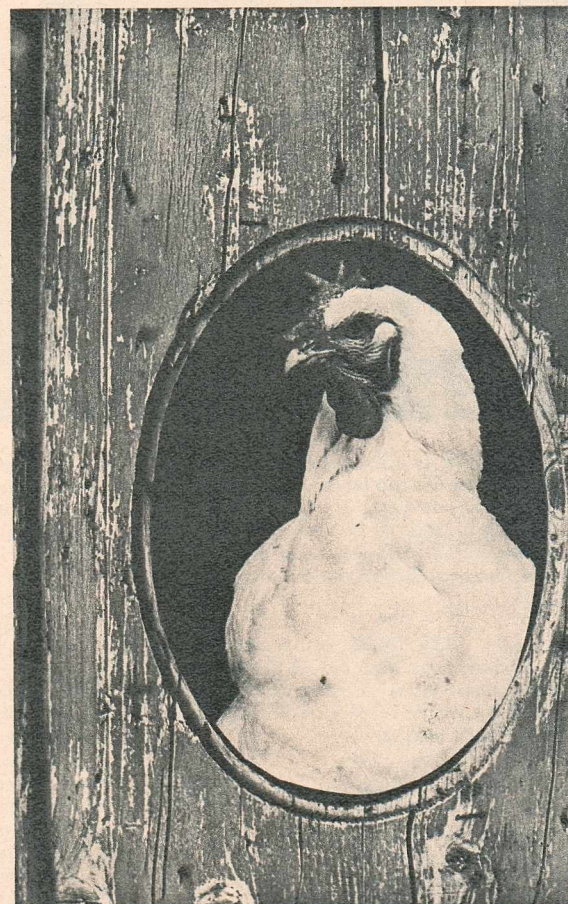
În dialogul dintre redacție și cititori trebuie să existe un anumit «fair-play»: noi trebuie să citim cu atenție și sollicitudine scrisorile pe care le primim, iar cititorii trebuie să fie cititori, adică să citească revista. Ne-a mirat de aceea scrisoarea primită de la trei elevi din comuna Coroisînmartin, jud. Mureș, care, după ce ne asigură că citesc «cu deosebită atenție» tot ce apare în revistă, declară că «au văzut» cu plăcere cum «am satisfăcut dorințele multor tineri» de a le publica adresele. Unde au văzut tinerile noastre corespondente așa ceva, nu știm. Și cum de n-au «văzut» că în repetate rînduri am explicat de ce nu putem publica asemenea adrese, iarăși nu înțelegem.

animalele

*în salonul internațional
de artă fotografică '69*

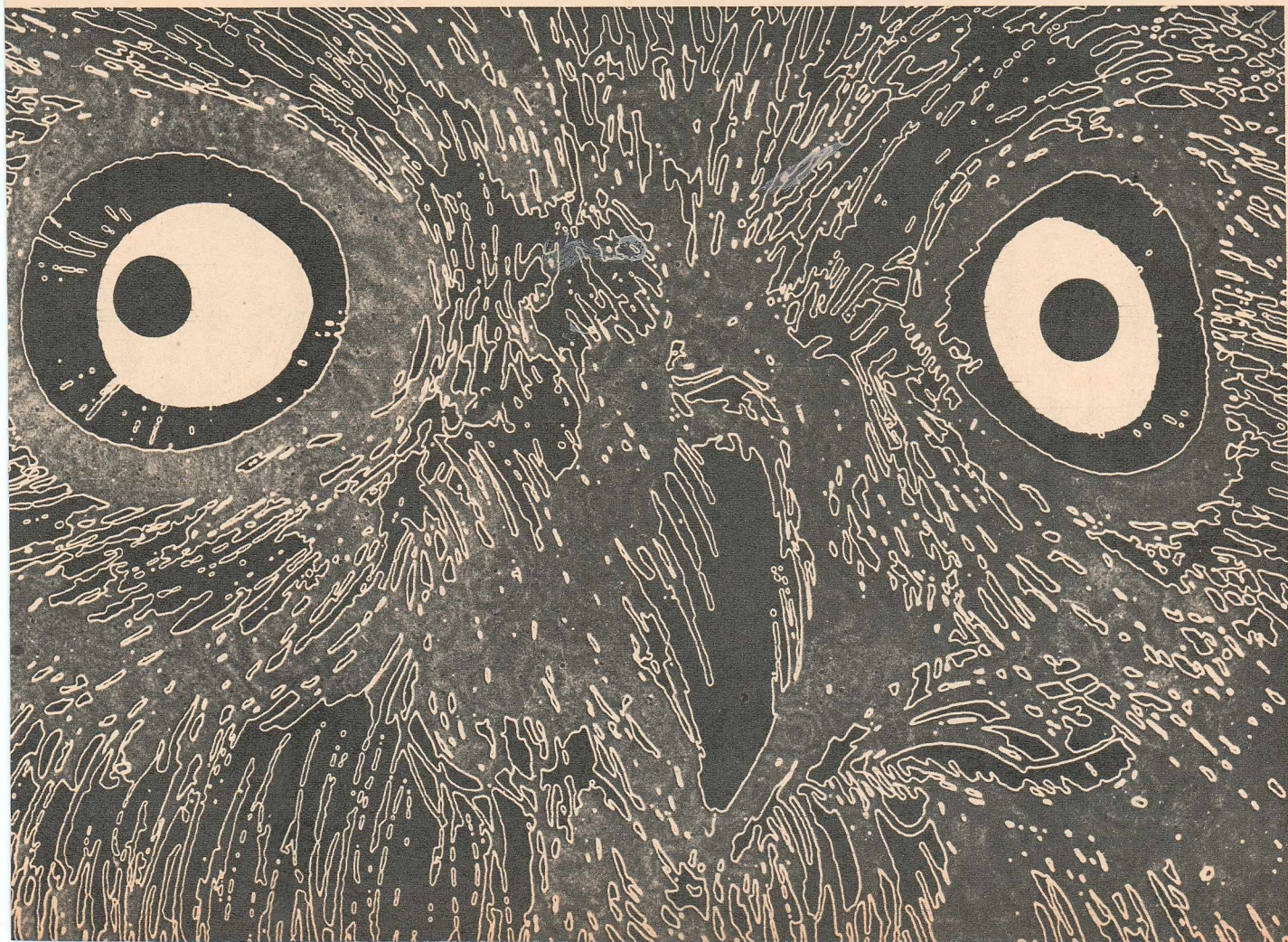
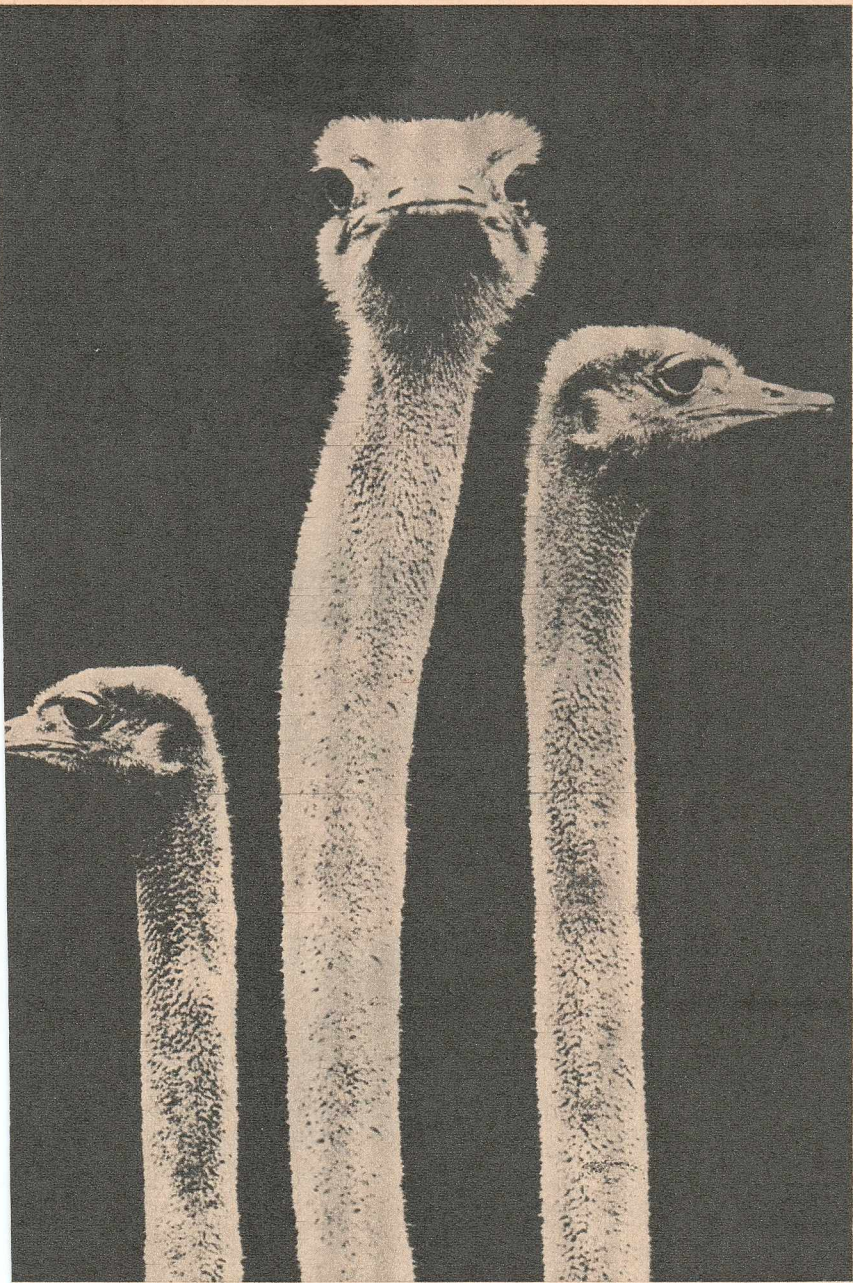


Dieter PESCHEL
R.F. a Germaniei
„Trio“



▲
Eduard KUKLIS
R.S. Cehoslovacă
„Portret“

◀ Fritz LUSCHNIG
Austria
„Dansați, domnișoară?“



▲ P. SLACK
Anglia
„Față fericită“

◀ Horst HAIDER (EFIAP)
Austria
„Uhu“



**„DECADA
BUCURIA
COPILOR“**



**AZI
O
JUCĂRIE**

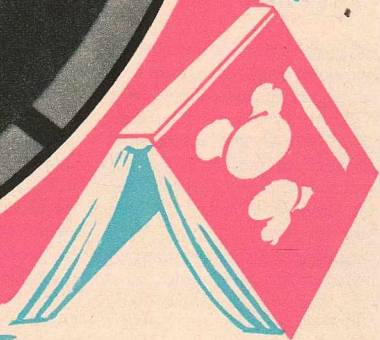
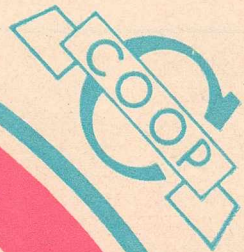
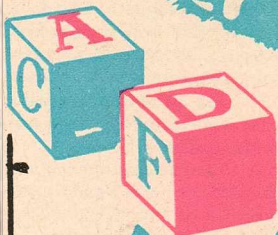
**Avioane,
Cărucioare
pentru
păpuși,
Mingi
din
plastisol,
Triciclete,
Trotinete**

**MÎINE
O
MESERIE**



Decada- bucuria copiilor

23 mai-
1 iunie



Orice dar... o bucurie!

CADOURI PENTRU COPII GĂSIȚI LA
MAGAZINELE COOPERATIVELOR
DE CONSUM

MEDICINA EXTENSIVĂ sau MEDICINA INTENSIVĂ?

(Urmare din pag. 12)

AU CUVÎNTUL SPECIALIȘTII

ECONOMII DE MILIARDE DE MĂRCI DACĂ...

Să luăm ca model spitalul Universității din Berlin, unde durata medie de internare era, în 1964, de 34 de zile, dintre care 7-10 zile dedicate analizelor de laborator.

O creștere masivă a productivității laboratoarelor ar permite o scurtare a fazei diagnostice, de exemplu, cu 3 zile de spitalizare.

...Raportind la capacitatea fizică de spitalizare a R.D.G. (208 000 paturi în 1964), economia rezultată prin reducerea doar cu 8% a duratei medii de internare s-ar ridica la 2,4 miliarde de mărci, la

care se adaugă eliberarea unei capacități suplimentare de spitalizare echivalentă cu 20 000 paturi fizice, în care s-ar fi investit aproximativ un miliard de mărci.

Prin urmare, economia totală decurgând din scurtarea spitalizării cu 8% ar echivala cu 3,4 miliarde de mărci!

Dr. doc. Herrmann RADE-RECHT, directorul Institutului de diagnostic de laborator, Berlin-BUCH, R.D.G. în

«Zeitschrift für medizinische Labortechnik, vol. 6, pag. 345, 1965.
«Creșterea productivității laboratorului clinic, centrul de greutate al reorganizării sistemului ocrotirii sănătății.

„SPITALUL FĂRĂ PATURI” STÎRNEȘTE SENZAȚIE LA PARIS: O NOUĂ ERĂ ÎNCEPE ÎN ISTORIA MILENARĂ A SPITALULUI

La Paris s-a inaugurat (anul trecut — N.R.) la spitalul St. Louis o nouă

secție pentru bolile de sînge. Ea poartă numele de spital biologic de zi, «Paul Chevallier». Deschiderea acestei secții a stîrnit senzație, zărele de mare tiraj de la Paris consacîndu-i cîteva coloane. La solemnitatea inaugurării au participat ministrul problemelor sociale Schumann și alți înalți demnitari francezi. Cum se explică aceasta? Printr-o particularitate a noi secții care o deosebește radical de spitalul «convențional», și anume: absența paturilor.

Desființarea bazei hoteliere marchează începutul unei noi ere în istoria aproape milenară a spitalului. Funcția principală a spitalului în epoca noastră, epoca revoluției tehnologice, devine diagnosticul rapid prin conjugarea examenului clinic cu examenul multifazic automat. Automatizarea analiticilor medicale permite colectarea unui maximum de informații chimice, dintr-o cantitate minimă de sînge, într-un timp record. Din 5-10 ml de sînge se pot face în laboratorul automat 20-30 analize diferite în zece minute. După cum spunea conducătorul și creatorul noului spital de zi, cunoscutul hematolog francez prof. Jean Bernard (care a vizitat de mai multe ori și țara

noastră — N.R.), scurtarea fazei diagnostice a acului medical, grație avîntului productivității analiticilor medicale, face inutilă spitalizarea convențională, nopțile anxioase pe care bolnavul e obligat să le petreacă în ambianța strîină, indiferentă și sonoră a spitalului-lazaret. Spitalul biologic de zi este format din patru laboratoare, trei boxe de recoltare, o sală de operație și reanimare, birourile medicilor și personalului auxiliar, sala de consiliu în care în fiecare dimineață au loc ședințe animate de diagnostic colectiv (altă trăsătură «revoluționară» a spitalului de zi: diagnosticul nu mai e lăsat la voia competenței unui singur medic, ci este sinteza capacității și experienței profesionale a unui colectiv de specialiști).

«Internarea» durează 2-3 ore dintr-o dimineață. Bolnavul se întoarce doar dacă boala lui cere precizări analitice suplimentare sau tratamente de înaltă tehnicitate.

Înceindu-și discursul inaugural, profesorul Jean Bernard spunea: «Aceste mijloace tehnice noi și această nouă organizare animată de un spirit nou, pe care l-am dori contagios, dau posibilitatea să se realizeze în cîteva ore ceea ce

la ora revoluției tehnic-științifice

PROFILAXIA DE MASĂ A BOLILOR NETRANSMISIBILE CAPĂTĂ NOI DIMENSIUNI

Testarea multifazică automată, «diagnosticul prin poștă» și alte tehnici foarte moderne ridică cu acuitate problema: pe ce căi să lichidăm răminerea în urmă a diagnosticului instrumental în țara noastră.

Convorbire cu dr. EUGEN ALTESCU, medic specialist de laborator clinic*

F. În primul rînd v-am ruga să explicați ce rol joacă analitica medicală în procesele care se desfășoară în sistemul asigurării sănătății. De fapt, laboratorul clinic este un loc unde bolnavii nu părăsesc niciodată dincolo de anticameră; majoritatea dintre noi nici nu știm ce se petrece într-un laborator, lanțul de procese care începe cu luarea probei de sînge și se încheie cu buletinul de analiză este ignorat.

A. Să încercăm să plasăm activitatea analitică în structura medicinei de azi, să explicăm necesitatea modernizării. Cererea de analize medicale crește furtunos. Fenomenul are un caracter universal și logic, reflectînd, după toate probabilitățile, o adevărată transformare a medicinei sub impactul revoluției tehnologice.

EXISTĂ O PRESIUNE A CERERII. DAR OFERTA?

Profesorul Van Kampen spunea la un congres de chimie clinică ținut la Detroit anul trecut, că dacă acest ritm se va mentine și în viitor, se poate calcula că în anul 2051 numărul de ana-

lizate pe bolnav va atinge valoarea...infinit. Fi- rește, este o butadă, dar ea subliniază seriozitatea problemei. Același binecunoscut specialist olandez afirma că presiunea cererii de analize face ca problema centrală a analiticilor medicale să nu mai fie «ce să faci» (ce fel de analize să faci), ci «cum să faci» — cum să mărești producția de analize în așa fel încît costul diagnosticului să nu atingă cifre astronomice. Iată deci că productivitatea laboratorului clinic devine o problemă centrală a ocrotirii sănătății.

F. Ar fi deci util să vorbiți mai pe larg despre rolul laboratorului, greutatea lui specifică în cadrul spitalului și al asistenței medicale, în general.

A. Chestiunea prezintă două aspecte și întrebarea două răspunsuri. Luați de pildă lista laureațiilor Premiului Nobel pentru medicină din 1956 pînă în 1968, deci pe ultimii ani. Cu excepția anului 1956 cînd premiul a încununat cercetările lui Forssmann asupra cateterizării («explorării») cardiace, — cercetări întreprinse de altfel între 1925 și 1945 — toți ceilalți sînt oameni de laborator. Biochimia ținute, după cum vedeți, monopolul progresului medical... Laboratorul clinic este canalul prin care medicina comunică cu revoluția tehnologică.

«CANTITATIV S-A FĂCUT MULT, DAR...»

F. Revenind la situația de la noi și reținînd datele citate de dv. trebuie să deducem că produc-

tivitatea laboratorului ar trebui să crească cu cei 12% pe an cu care se amplifică cererea?

A. Teoretic. Practic însă, productivitatea laboratorului clinic de la noi este staționară. «Ajustarea» se face pe una din căile cele mai neeconomice cu putință: prin mărirea numărului de angajați. În țările avansate spitalizarea medie scade continuu. La noi...

Într-o lucrare apărută anul trecut într-o revistă vest-germană se stabilea o corelație cantitativă interesantă: într-o clinică universitară din Hamburg creșterea producției de analize cu aproximativ 40% a determinat o reducere a spitalizării cu 10%. După părerea mea, există o legătură nemijlocită — legică — între productivitatea muncii laboratorului clinic și durata medie de spitalizare; din această relație se poate deduce — de pildă — că mărirea productivității laboratorului clinic poate determina o scădere continuă exponențială a spitalizării, tinzînd asimptotic spre zero.

ȘI ÎN MEDICINĂ EXISTĂ AZI BENZI RULANTE

F. În prezent există mai multe sisteme de microanaliză, de mare productivitate și necesitînd cantități infime (ultramicro) de sînge față de metodele clasice. De altminteri sîntem informați că și Ministerul Sănătății se preocupă în prezent de această întregă problemă și studiază chiar crearea unui cadru organizatoric pentru urmărirea ei îndeaproape. Dv. înșivă ați elaborat un asemenea sistem de microanaliză. Se inspiră el dintr-un model verificat în practică?

A. De fapt ideea de bază îi aparține lui Suchet, de la Fundația Rothschild din Paris, care a elaborat un sistem de lucru, extrem de rațional, folosind instrumente simple, metode rapide, coordonate...

F. Într-un fel, ca pe bandă rulantă?

A. Da. Verificări independente în diferite țări au arătat că în sistemul Suchet un singur tehnician, într-o zi normală de lucru, poate efectua pînă la 1100 determinări și 10 tipuri de analize diferite. La noi, din păcate, nivelul actual de productivitate oscilează în jurul a 20 de analize pe zi.

F. În opinia dv., care este rolul pe care laboratorul clinic este chemat să-l joace în traducerea în viață a recentelor Directive ale C.C. al P.C.R., în care se pune accent deosebit pe profilaxia bolilor netransmisibile: cancer, boli de inimă, ciroză ș.a.m.d.

A. Pe plan mondial, orientarea profilactică — spre prevenirea bolilor vîrstei de mijloc — pare să dea conturul medicinei de mîine. Dezvoltarea profilaxiei bolilor netransmisibile corespunde unei comenzi sociale: aceste boli amenință tocmai grupul de oameni care, după acumularea unei bogate experiențe, au atins «valoarea socială» maximă. În fond, viața nu începe oare la 40 ani, la vîrsta «majoratului» profesional?

Problemele tehnice pe care le pune organizarea unui program de profilaxie a bolilor netransmisibile sînt fundamentale deosebite de cele

ale epidemiologiei bolilor contagioase. În adevăr, în cazul bolilor netransmisibile profilaxia începe cu diagnosticul, cu surprinderea în stadiu cît mai precoce a acestor boli.

F. Deci problema orientării profilactice în acest domeniu ar fi în mare măsură o problemă de diagnostic?

A. Actul medical convențional implică în primul rînd examenul clinic și apoi cel de laborator, în timp ce profilaxia bolilor netransmisibile constă, tehnic, în inversarea acestei ordini: examenul de laborator precede pe cel clinic. A pretinde că profilaxia bolilor netransmisibile poate fi realizată cu mijloacele limitate ale examenului clinic este, după părerea mea, o ineptie profesională. Profilaxia înseamnă aici diagnostic cu ajutorul instrumentelor științifice, susceptibile să detecteze semne de boală certe tocmai în perioada care premerge apariției semnelor de boală, deci atunci cînd persoana afectată se crede încă în cea mai perfectă stare de sănătate.

SENZAȚIONALUL PROIECT AL FUNDAȚIEI KAYSER

Transpunerea în viață a acestei orientări nu a început în 1961, ca un proiect al Fundației Kayser; fundația dirijează trei spitale în diferite orașe din S.U.A., în arealul cărora au început să se efectueze controale periodice ale stării de sănătate a populației prin testare multifazică automată.

F. ??

A. În timp, un asemenea examen este forma din două etape. În prima etapă, cea multifazică persoanele trec printr-un șir de boxe (sau stațiuni unde, succesiv, aparate automate le măsoară, la microradiografiază, microfotografiază fundul de ochi, determină reflexele, fac electrocardiograma. La boxa de recoltare se iau fiecare persoane vreo 10 mililitri de sînge, din care se realizează cam 20 de analize. Într-o altă boxă un aparat sensibil la diferențele de emisivitate în radiații infraroșii detectează cancerul de sînge etc. Acest examen extrem de complex nu durează mai mult de o oră. După aceea, persoana controlată își vede de treburi, în vreme ce se efectuează automat analizele care, finalizate, sînt înscrise alături de celelalte date, pe fișe speciale, de către un calculator electronic. Fișele sînt examinate a doua zi de un medic, și cazurile suspecte sînt invitate pentru elucidare.

F. Și... cam la cît revine în S.U.A. un asemenea examen multifazic?

A. Relativ ieftin: aproape de trei ori mai puțin costisitor decît o singură zi de spitalizare (20 de dolari — examenul multifazic, 65 de dolari — spitalizarea pe o zi).

F. Ce rezultate a avut acest experiment?

A. Din punct de vedere medical, ca și din punct de vedere economic, rezultatele sînt senzaționale. Se consideră că acest proiect a deschis o eră nouă în istoria medicinei.

F. Revenind la noi, considerați că «politica socială» trebuie să înceapă, între altele, cu demersarea diagnosticului instrumental? Într-o țară noastră are, de fapt, în vedere tot problema profilaxiei care, după cum se subliniază în d

*Dr. Eugen Altescu, doctorand în științe medicale, este autorul mai multor lucrări de biologie moleculară și biochimie clinică, publicate atît în periodicele noastre medicale cît și în reviste de circulație internațională: «Analytical Biochemistry» — Baltimore, «Journal of Clinical Pathology» — Londra, «Zeitschrift für klinische Chemie» — Berlin etc.

înaintea cerea săpămîni, în dublul beneficiu, al bolnavului și al finanțelor statului.

(«La semaine des hôpitaux médico-sociale et professionnelle»)

UN INSTITUT DE CERCETARE TEHNOLOGICĂ MEDICALĂ

În condițiile progresului rapid al medicinei clinice, rolul laboratorului devine din ce în ce mai important, solicitarea lui din ce în ce mai frecventă. Creșterea volumului de muncă, în condițiile unui echipament tehnic insuficient și ale unui nivel scăzut de productivitate, duce în vitabil la deteriorarea calității analitice, cu consecințe negative evidente asupra nivelului și costului asistenței medicale.

Productivitatea laboratorului nu poate fi despărțită de problemele controlului calității analizelor medicale.

O condiție preliminară esențială a modernizării laboratoarelor tre-

buie să fie organizarea unui institut de cercetare tehnologică dedicat problemelor tehnicii noi de laborator, difuzării informației, experimentării și asimilării instrumentației analitice automate, raționalizării prelucrării datelor de laborator, ca și dezvoltării de noi metode de analiză rapide, concomitent cu elaborarea unui program de control al calității pe plan unional.

Dr. Vladimir Iakovlevici MIHEIKIN, șef de sector la Institutul de fiziologie din Leningrad («Laboratornoe delo», pag. 249, 1968).

CÎT DUREAZĂ DE LA INTERNARE LA PRECIZAREA DIAGNOSTICULUI

Dacă administrația spitalului nu asigură echipamentul tehnic necesar unui spital modern, dacă echipamentul este și de un nivel tehnic redus și insuficient numeric, nu se poate asigura o concordanță între cererile de analize și posibilitățile de satisfacere. Decalajul dintre cerere și posibilitățile de sa-

tisfacere face să se piardă în mod inutil un mare număr de zile pînă la precizarea diagnosticului și aplicarea tratamentului.

Prof. dr. docent Theodor ILEA, «Planificare și economicitate în ocrotirea sănătății», Editura medicală, București 1968, pag. 174.

LABORATORUL ȘI PROGRESUL MEDICINEI

De cîteva decenii laboratorul deține necontestat monopolul progresului medical. Ultimul Premiu Nobel pentru medicină cîștigat de clinică a fost atribuit în 1956 lui Forssmann pentru cercetările lui asupra cateterizării inimii — cercetări întreprinse între 1925 și 1945.

La urma urmei, clinicienii sînt aceia care cer laboratorului din ce în ce mai multe analize chimice de rutină.

Spitalul viitorului trebuie să ia în considerare acest lucru. În mod inevitabil, pe măsură ce știința medicală progresează o fracțiune din ce în ce mai însemnată din re-

sursele financiare și umane ale spitalului se îndreaptă spre laborator.

Dr. John Christopher EATON, directorul laboratorului Spitalului Regal din Manchester, în «Lancet», vol. 2, pag. 959, 1963.

LABORATORUL DE ANALIZE MEDICALE - O CREȘTERE EXPLOZIVĂ

Clinicianul este în prezent dependent de laborator. Dacă activitatea laboratorului ar fi brusc suspendată, spitalul și-ar pierde rațiunea de a fi, iar evoluția medicinei s-ar opri.

Creșterea volumului de muncă a laboratorului a devenit în ultimii ani explozivă. Păreră mea este că această tendință de amplificare nu se va opri în viitorul previzibil, ci, dimpotrivă, se va accelera. Aci cred că avem de-a face cu un fenomen general de transmutare a întregii practici a medicinei.

Dr. Henry Emory EMSON, directorul laboratorului cen-

tral al Spitalului Universității McGill-Toronto, în «Canadian Medical Association Journal», vol. 93, pag. 211, 1965.

„ÎN ORDINEA PRIORITĂȚII ȘI IMPORTANTĂȚII“

Comisia de echipament sanitar și social al celui de-al V-lea plan (al Republicii Franceze — N.R.) a fixat ca obiectiv-previziune reducerea duratei naționale medii de spitalizare de la 20,6 zile în anul 1962 la 16 zile în 1975.

Planul de măsură elaborat în vederea realizării acestui obiectiv prevede, în ordinea priorității și importanței:

1. creșterea productivității laboratoarelor de biologie medicală pentru a suprima așteptările inutile și a economisi capacitatea de spitalizare;
2. sporirea numărului de instituții cu caracter semihotelier pentru bolnavi cronici și convalescenți;
3. extinderea spitalizării la domiciliu.

(«La semaine des hôpitaux médico-sociale et professionnelle», vol. 44, pag. 87, 1968)

rective, «reprezintă un principiu de bază în ocrotirea sănătății».

A. Reducînd lucrurile la absurd, să ne imaginăm ce ar însemna un program de profilaxie bazat pe tehnologia perimată a laboratorului de azi. Un examen multifazic pentru fiecare cetățean ar însemna aproximativ 100 000 000 analize suplimentare pe an la prețul mediu a 5 lei analiza și la durata medie de lucru de 25 minute pe analiză; în plus, dacă s-ar continua să se lucreze cu metode învechite, persoana controlată ar trebui să cedeze cam 100 ml de sînge. O adevărată... vărsare de sînge.

Tocmai în acest cadru efectele raționalizării ar apărea deosebit de pregnant, reorganizarea rețelei actuale pe baza unui sistem tehnologic semiautomat permițîndu-ne să satisfacem surplusul de cerere de analize fără investiții suplimentare, de calibrul celor pe care le-ar reclama perseverarea în stilul artizanal de azi.

Cred însă că aici trebuie bine precizată distincția dintre laboratorul rețelei curative, al cărui volum de muncă este în funcție directă de «cantitatea» de solicitare, și laboratorul de diagnostic, cu un caracter industrial mult mai pronunțat.

ANALIZE... PRIN POȘTĂ

Să revenim la profilaxia bolilor netransmisibile. Laboratorul de control multifazic automat reprezintă doar unul dintre mijloacele de diagnostic preclinic; este fără îndoială mijlocul cel mai eficient și mai complet, dar totuși foarte scump. El nu poate fi introdus la noi în viitorul apropiat, în condițiile noastre tehnice, dar l-am menționat aici ca un obiectiv mai îndepărtat și, totodată, pentru a ilustra perspectivele uriașe pe care le deschide avîntul tehnologiei analitice.

Dezvoltarea rapidă a analiticii clinice contemporane ne oferă însă și mijloace mai ieftine — mă refer la hîrțile reactive de diagnostic chimic. În străinătate se produc de mulți ani pe scară industrială asemenea hîrți de diagnostic pentru analiza semicantitativă a foarte multor substanțe din organism care prezintă interes pentru medicină.

De pildă, în campanii epidemiologice de detectare a cazurilor de diabet s-a expedit în plic închis, prin poștă, tuturor persoanelor din arealul cercetat o bandă de hîrtie reactivă. Hîrtia își schimbă culoarea în mod vizibil dacă este înmuiată în urină care conține glucoză.

Milioane de persoane au fost cuprinse în aceste campanii și s-au descoperit astfel, pe această cale simplă și economică, zeci de mii de diabetici care se ignorau! Avînd în vedere rezistența scăzută la infecții pe care o produce diabetul, detectarea acestor bolnavi — și consecutiv tratarea lor — a salvat probabil mii de vieți, altfel periclitare de infecții epidemice banale, de gripe sezoniere ș.a.m.d.

F. Există la noi în momentul de față posibilități pentru organizarea în masă a diagnosticului profilactic de laborator al cancerului?

A. După părerea mea, încă nu. Nu avem rețea de citologie pentru depistarea anumitor tipuri

de cancer (col uterin, stomac etc) în etapa vindecabilă, nu avem suficienți specialiști în organizarea campaniilor de epidemiologie a bolilor netransmisibile ș.a.m.d. Colorația Papanicolau, de pildă, pentru detectarea cancerului colului uterin cere coloranți speciali; hîrțile reactive de diagnostic reclamă reactivi speciali; metodele noi, rapide, cer reactivi speciali care nu se găsesc la noi. Pe de altă parte, cercetarea medicală fără laborator modern este lipsită de valoare, inutilă. O maculatură cazuistică, epigonică, provincială, care umple reviste medicale.

O «ECONOMIE» CARE DUCE LA RISIPĂ

Una dintre cele mai uluitoare măsuri a fost încercarea de unificare a tehnicilor de laborator pe baza unor metode muzeale, frînarea introducerii de metode noi prin limitarea nomenclaturii de reactivi de import la cei necesari conform metodelor «tradiționale».

F. ?
A. Mă refer la Indicatorul de reactivi pentru analize medicale, publicat de direcția generală farmaceutică din Ministerul Sănătății.

F. Dar poate că acest indicator a realizat economii valutare?

A. Credeți? Dacă aritmetica e bună la ceva, să socotim cît costă perseverarea în «clasicismul» tehnologic. Să luăm de exemplu analiza ureei în sînge, una dintre cele mai frecvente. În anul 1968 s-au efectuat la noi trei milioane de dozări de uree, pentru care a fost necesar să se importe circa o tonă de acid trichloracetic, 6 tone de hidrat de sodiu «pro analisis» și aproximativ 2 tone de brom metaloid. La prețul mediu european s-au cheltuit aproape 80 000 dolari. Dacă metoda «clasică» ar fi fost înlocuită cu o metodă modernă *cheltuielile valutare ar fi fost reduse de zece ori* (mă refer în mod special la metoda de dozare a ureei cu diacetilmonoximă).

F. Am dori să evităm discuțiile cu caracter prea tehnic.

A. Aș putea dovedi capitol cu capitol că dacă intenția «unificării» prin acel indicator a fost economia de valută, rezultatul a fost risipa de devize.

F. În Directivele C.C. al P.C.R. se exprimă convingerea că noi avem toate condițiile, toate premisele pentru a lichida rămînerea în urmă într-o serie de sectoare ale asistenței medicale. Puteți să ne indicați unele resurse nefolosite?

DE CE COMPLICAT ȘI SCUMP CÎND SE POATE SIMPLU ȘI IEFTIN?

A. Motivul pentru care eu personal am început seria de cercetări asupra microanalizei clinice semiautomate a fost să dovedesc că modernizarea activității laboratorului nu cere aparatură ezoterică, import de tehnologie. Walter Germandt, unul dintre cei mai activi specialiști germani în chimie clinică, confruntat cu niște propuneri diletante, a exclamat exasperat la o conferință: «Pentru numele lui Dumnezeu, de ce complicat și scump, cînd se poate simplu și ieftin?»

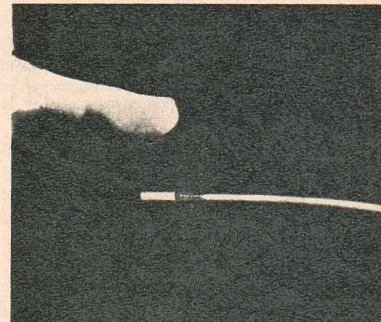
Tocmai acest lucru am vrut să arăt, că cerce-

tura este practica relațiilor dintre posibil și necesar; criteriile experimentului sînt un instrument, o armă extraordinar de puternică, dar pe care trebuie să înveți să o folosești. Noi trebuie în primul rînd să cumpărăm știință și nu tehnologie. Firește, am în vedere aci și în cele ce urmează exclusiv medicina, singurul domeniu în care sînt calificat să-mi spun părerea.

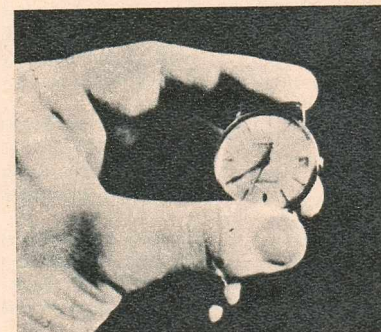
Or, știința este practic gratuită (contravaloarea abonamentelor la revistele medicale!), pe cînd tehnologia nu numai că costă scump în valută, dar citeodată sugrumă știința națională.

Aș putea să ilustrez cu sute de exemple — subliniez: sute — faptul că amploarea resurselor noastre industriale ne oferă în prezent posibilitatea rezolvării mai tuturor problemelor legate de modernizarea «zestrei» tehnice a medicinei românești.

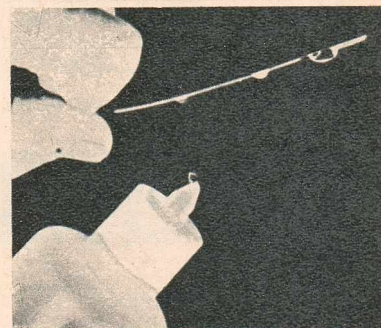
Cumpărînd tehnologie gata fabricată, finanțăm de fapt cercetarea tehnologică din țările dezvoltate. E evident pentru oricine că interesul național cere să finanțăm cercetarea tehnologică la noi acasă, să valorificăm resursele proprii de talent științific și tehnic. Faptul că la noi, practic, nu există cercetare tehnologică în această direcție și că eforturi izolate nu se desfășoară într-un climat stimulator — ci dimpotrivă — ar putea avea consecințe serioase economice, sociale și tehnice. Cercetarea tehnologică medicală este un sector care trebuie dezvoltat cu prioritate absolută. Se știe prea bine că cercetarea științifică a devenit în zilele noastre condiția existenței sociale, a afirmării naționale și a supraviețuirii economice.*



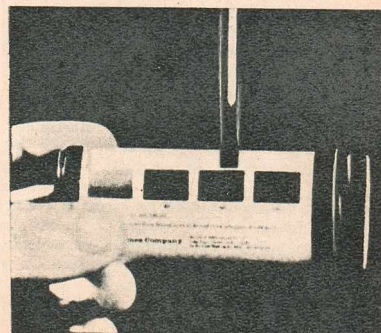
1



2



3



4

Ce «poate» laboratorul clinic modern... cu o singură picătură de sînge pe o hîrtie specială (foto 1). După 60 de secunde (foto 2) se spală cu apă (foto 3) și se compară culoarea căpătată de hîrtie cu un etalon (foto 4). Analiza de uree (dozarea ureei în sînge) e gata! Este numai un exemplu.

SAPTE ZILE PE PĂMÎNT

BUDAPESTA În ultimii 20 de ani producția farmaceutică a R.P. Ungare a crescut de peste 50 de ori. Printre noutățile acestui an — concentratele alimentare pentru zootehnie, noi preparate pentru protejarea culturilor. Produsele industriei farmaceutice ungare sînt exportate în peste 70 de țări.

TRIPOLI Guvernul libian a încheiat cu «Hilton International Co» un acord pentru construirea a două mari hoteluri. Cel dintîi, la Tripoli, va avea 300 de camere, iar celălalt, situat pe artera care parcurge țara de la granița tunisiană la cea egipteană, va dispune de 200 camere.

BRASILIA Potrivit informațiilor ziarului «Financial Times», firma vest-germană de automobile «Volkswagen» controlează 60% din vânzările de automobile pe piața braziliană. Prin lărgirea uzinei din Sao Paulo se vor realiza zilnic, la sfîrșitul anului 1970, 1 000 automobile purtînd marca «Volkswagen».

AMSTERDAM «Este prima fuziune internațională în domeniul aeronauticii și al călătoriilor spațiale» — a declarat purtătorul de cuvînt al firmei olandeze constructoare de avioane «Fokker», referindu-se la recenta fuziune între «Fokker» și uzinele vest-germane de avioane «VFW» din Bremen. Firma rezultată în urma fuziunii — «Zentrallgesellschaft VFW-Fokker» — are sediul la Düsseldorf.

ROMA Valoarea exporturilor Italiei a atins în ultimul an un nivel considerat extrem de ridicat — 6 365 miliarde lire, cu 17% mai mult decît în anul precedent. Italia se situează astfel pe locul 8 printre țările lumii, în ce privește exporturile.

MOSCOVA Nu mai mult de jumătate de oră pînă la locul de muncă — e unul dintre principiile directoare ale programului de dezvoltare a transportului în comun, elaborat de urbanisții din Moscova pentru deceniul viitor.

STOCKHOLM Între 8 și 13 iunie — primul Congres internațional pentru problemele culorii, organizat de «Grupul suedez al culorii» și Academia regală suedeză de științe tehnice. Printre principalele teme: culoarea în arhitectură, artă, circulație.

PARIS Cel mai important centru de cercetări din Franța în domeniul petrolului și petrochimiei va fi inaugurat în mai puțin de un an la Solaize, în apropierea Lyonului, din inițiativa grupului «Elf-Erap».

TOKYO Citirea acustică a ziarelor cîștigă tot mai mult teren în Japonia. 14 ziare și reviste editează imprimare acustice conținînd extrase din materialul publicat, care pot fi redat cu ajutorul picupului.

GENEVA O.M.S. a publicat o broșură care trece în revistă legislațiile diferitor țări în legătură cu transplantările. Prima dintre acestea a intrat în vigoare în Franța în preajma celui de-al doilea război mondial, și tot Franța este cea care a adoptat cea dintîi, în 1968, un nou regulament în concordanță cu ultimele cuceriri în domeniul reanimării.

CRONICA DE TREI SECADE

EL FUGITIVO

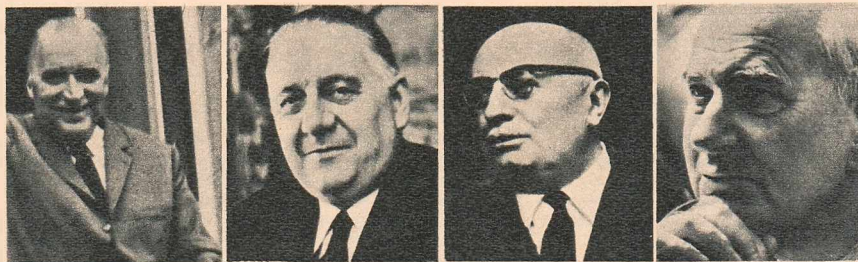
Un tip evadează din închisoarea orașului francez Bourges, așa cum se evadează: taie cu o pilă grațiile celulei și coboară pe fereastră folosind o funie confecționată din cearșafuri. Foarte normal. Ajuns în curtea închisorii se fofilează pînă la un zid, înalt — după cum e firesc — de 7 metri. Îl escaladează; descoperă o bicicletă, o încalcă și — așa cum scrie la carte — o întinde mîncînd pămîntul. Pe urmă — sigur că da — mașina jandarmeriei se aruncă pe urmele lui și evadează, observînd-o, își lasă bicicleta pe șosea fugind peste cîmpurile care stau la dispoziția oricărui evadată. Numai că deodată obuze cu totuși și cu totuși normale încep să explodeze în jurul său, răscolind pămîntul, ca-n filmele normale despre războaie normale. Tipul își dă seama — dîrdîind cum am fi dîrdîit cu toții — că se află pe un poligon de tir, în plin exercițiu balistic. Se dă alarma, se suspendă tirul, pușcăriașul

îngrozit e adus în celulă, la 5 ore după evadare. Nimic din toată această poveste nu e anormal. Nimeni dintre noi, oameni care trăim în apartamente cinstite, nu poate ocoli acest «story» invocînd că e vorba de un caz aparte. Cunosoc nenumărați oameni cinstiți care evadează după toate legile evadării și se trezesc, bătînd cîmpii, exact în perimetrul unde bat, șuieră și explodează obuze cinstite. Nimeni nu mai găsește liniște în evadare. Toate edenerile sînt poligoane de tir. La capătul funiei făcute din cearșafuri e spaima de balistică. Și toți revenim în apartamentele noastre sub sau fără escortă — căci ce mai contează jandarmii în toată povestea asta?

CANTINFLAS

Cantinflas avea trei ani. El galopa mult. El era pursinge. Cantinflas era foarte gurmând. El minca mult. Simbătă, stăpînul său l-a luat la vînătoare. Lingă Santiago de Chile apăru o barieră. Stăpînul puse pușca deoparte și plecă să ridice bariera. Cantinflas întinse botul spre pușcă. Cantinflas începu să pape pușca. Pușca se descărcă în gîtlejul lui. Glonțul ajunse repede în inima lui Cantinflas. Cantinflas muri pe loc. Azi caii mor mîncînd pușcă.

Radu COSAȘU



Principalii patru candidați în alegerile prezidențiale (de la stînga la dreapta): Georges Pompidou, Alain Poher, Jacques Duclos, Gaston Defferre.

PARIS

CINE VA FI NOUL PREȘEDINTE?

Corespondență specială de la Cristian POPIȘTEANU

Dacă primele picături de ploaie se anunțau încă la Cannes, Parisul m-a întâmpinat cu o adevărată grindină. Dar rafalele care au continuat să se reverse peste parizieni nu i-au impresionat pe suporterii electorali. Cu umbrela deschisă privim deci această sui-generis «son et lumière», despre actuala viață politică franceză.

Zodia sub care se trăiește acum în Franța este desigur cea a propagandei. Și a avea nu mai puțin de șapte candidați pentru fotoliul prezidențial înseamnă a avea, dacă nu șapte programe esențialmente diferite, cel puțin șapte stiluri deosebite. Îndemnînd cetățenii fie către unul, fie către altul dintre candidați, afișele electorale se deosebesc prin mărimea, culorile, benzile imprimate pe ele. Aceste afișe pot fi privite pînă și pe schelele Turnului Eiffel, care și-a sărbătorit zilele acestea opt decenii de existență, în sfîrșit nebulită. Dar stilurile se recunosc și în maniera în care candidații înțeleg să se adreseze cetățenilor. Dacă Georges Pompidou, de pildă, a considerat eficient înregistrarea pe bandă de magnetofon a unui mesaj care poate fi audiat telefonic de oricine formează unul dintre numerele cartierului său general din av. Latour Maubourg, dl. Alain Poher, președintele ad-interim, a preferat să nu se înfățișeze în nici o adunare electorală, rezervîndu-se pentru al doilea tur de scrutin. Dacă dl. Pompidou preferă să folosească pentru scurtele și dese deplasări electorale același mijloc de transport, — elicopterul — pentru care i-am ghicit pasiunea încă în timpul vizitei în care îl însoțisem anul trecut prin Iran, dl. Poher, mai sedentar, primește la Palatul Luxembourg delegațiile care vin să-i confirme sprijinirea candidaturii.

Dacă în parcul castelului de la Rambouillet — care ne amintește întrevederile de acum cîțiva ani dintre generalul De Gaulle și fostul cancelar Adenauer și unde Marie Antoinette venea cam pe vremea asta să-și mîngîie mieii la stînga și eleve, avînd scris pe spatele treningurilor «Pompidou», culeg «nu-mă-uita», în suburbia muncitorească Ivry-sur-Seine zeci de tineri comuniști împrăștiți manifeste cu efigia candidatului Jacques Duclos. De altfel, programul cu care se prezintă în campania electorală reprezen-

tantul partidului comunist — a cărui cotă în sensibilitate creștere atinge, potrivit ultimelor sondaje, 16% — este caracterizat prin claritatea obiectivelor vizînd o înnoire politică, economică, socială. Încă înainte de a pleca de pe Coasta de Azur am putut asista la relatarea televiziunii despre întrunirea electorală de la Marsilia, unde — cu toate că întregul port trăia cuprins de patima nestăvilită pentru selecționata de fotbal — sala ce a găzduit adunarea consacrată sprijinirii candidaturii lui Duclos s-a dovedit neîncăpătoare pentru mulțimea simpatizanților.

Săptămîna aceasta a fost desigur cea mai dură pentru duelul dintre cei șapte candidați. Capul de afiș în această înfruntare l-au ținut Pompidou și Poher, care au trecut la incriminări reciproce, nici unul dintre ei nemiștinînd seama de necesitatea complexității a menajării partizanilor politici de centru. S-au rostit cuvinte tari la radio și televiziune, unde fiecare candidat ține microfonul aproape zilnic între 10 și 25 de minute, s-au auzit acuzații la conferințele de presă, s-a vorbit pe șleau despre «ceea ce nu merge» în agricultură sau comerț, în industrie sau universități ș.a.m.d. Și, cetățenii, ascultînd în dreapta și în stînga, rămîine la latitudinea lor să facă fel de fel de comparații cu propriile constatări.

În treacănt fie spus, în virtejul agitației electorale nu a trecut neremarcată informația despre curierul pe care îl primește în Irlanda fostul președinte, generalul De Gaulle. Printre cele 26 000 de scrisori primite de acesta în ultimele săptămîni este și aceea a unei fetețe de șase ani, care se adresează generalului cu deplină candoare: «Dacă sînteți trist — mon général — gîndiți-vă că eu vă iubesc».

Dacă reporterilor Radioteleviziunii luxemburghize întrebarea, pusă în dreapta și-n stînga, la Cannes: «Pentru cine votați la 1 și 15 iunie», putea să li se pară o «găselniță», aici, în capitala franceză, o simți ca pe elementul determinant al unei opțiuni de mare importanță. Răspunsul la întrebare rămîine încă o necunoscută pentru toți francezii, înclusiv pentru candidați.

Poate doar deputatul de Cantal, dl. Georges Pompidou, își poate îngădui, cu cele 41 procente pe care i le acordă actualele sondaje, să scruteze mai temerar spre frontonul Palatului Elysee.

Franța după De Gaulle

de Silviu BRUCAN

Credința larg răspândită și destul de subtil întreținută că după generalul De Gaulle va urma haosul nu se dovedește întemeiată, deși apare tot atât de clar că nici ordinea pe care a instalat-o fostul președinte nu mai putea dura mult după evenimentele din mai 1968. Cu alte cuvinte, alegerea pe care o au de făcut francezii la primul scrutin prezidențial de mâine, 1 iunie, este extrem de complicată și singurul lucru care se poate afirma cu oarecare certitudine este că, oricare ar fi decizia alegătorilor, viața politică franceză nu va mai fi aceea din timpul celei de-a V-a republici.

Principalii candidați sînt: Georges Pompidou, care are în mîna un atu important: majoritatea gaullistă din Parlament, deci singurul care n-ar avea nevoie de noi alegeri parlamentare, Alain Poher, președintele interimar care și-a fixat pozițiile pe baza preferințelor scontate ale centrului electoral, Gaston Defferre, socialist și Jacques Duclos, veteranul comunist a cărui candidatură a fost impusă de diviziunea stîngii. Primii doi își dispută voturile centrului, care însumează în Franța majoritatea corpului electoral, și de aceea atacurile reciproce au mai curînd un caracter personal decît programatic. Adevărul este că nici nu au avut timp — și poate nici dorința excesivă — de a fixa un program politic intern și extern și a se delimita pe acest plan. Pompidou se prezintă ca beneficiar al moștenirii politice gaulliste, cu rezervele și modificările impuse de eșecul referendumului gaullist de la 27 aprilie. Poher, beneficiar și el, dar al rezultatului referendumului, adoptă o poziție despre care «Le Monde», descriind-o ca «vagă, anostă, fluidă», trage concluzia că «poate este ceea ce, în definitiv, doresc francezii» — o acuză nedreaptă, deoarece cetățenii sînt puși deseori să aleagă nu ceea ce doresc, ci ceea ce li se oferă. Defferre, simțind probabil că simpla sa candidatură nu este suficient de convingătoare, a anunțat că va desemna ca premier pe Mendès France, ceea ce marchează intenția și la el de a rupe ceva din voturile centrului. Jacques Duclos a declarat din primul moment că este conștient că «reprezintă o concepție de lealitate și salubritate politică» — cu alte cuvinte o minoritate în actuala configurație politică franceză.

Sondajele indică o competiție strînsă la primul scrutin între Pompidou și Poher pentru primele două locuri. În acest caz, alegerea se va decide probabil

la scrutinul secund, în raport cu sprijinul pe care-l vor acorda unuia sau altuia forțele politice franceze, a căror preferință finală nu exclude surprize.

Dar, indiferent de rezultat, se poate prevedea că dacă în politica externă franceză coordonatele generale rămîn în vigoare, cu oarecare posibilități de manevră în ce privește admiterea Angliei în Piața comună, conflictul din Orientul Apropiat și alte măsuri de acest ordin, în politica internă primul lucru pus în discuție va fi însuși regimul prezidențial, care cu greu va mai putea funcționa ca pe timpul generalului De Gaulle. Declarația lui Poher: «Nu este nevoie de o majoritate pentru a guverna, ci de absența unei opoziții» — menită desigur a liniști publicul în privința perspectivei parlamentare — ar fi sunat straniu cu puțin timp în urmă. În realitate, opoziția nu va fi absentă nici în Parlament, nici în afara lui, deoarece problemele sociale și politice ridicate cu atîta forță în mai 1968 abia își așteaptă rezolvarea. Politica de salarii inferioare pentru asigurarea unei poziții competitive industriei franceze în raport cu partenerii din Piața comună, în special R.F.G., a fost și este respinsă de sindicate, iar de modul cum va fi soluționat acest conflict major de interese depinde nu numai liniștea socială internă, ci și menținerea valorii francului, inclusiv poziția franceză față de procesul integrării economice. Opțiunea viitorului președinte și guvern în această problemă va fi crucială și nu-i de mirare că atît Pompidou cît și Poher s-au ferit să și-o proclame public.

În genere, alegerile de mâine trebuie privite pe fondul instabilității economice și financiare în care a intrat Europa occidentală și care se reflectă în grade diferite — în funcție de situația internă din fiecare țară — în instabilitate politică. În Anglia, guvernul Wilson pierde mereu teren și-și complică existența, la Bonn, în pofida extraordinarei conjuncturi economico-financiare, «marea coaliție» prezintă fisuri, în Italia, guvernul de «centru-stînga» este măcinat de frămîntări interne și acum Franța se află în fața necesității de a găsi o alternativă pentru regimul prezidențial. Dimensiunea reală a problemei depășește alegerea prezidențială: nici haos, dar nici vechea ordine — iată cum arată Franța după De Gaulle.

RIO DE JANEIRO

„GRUPUL ANDIN“ - TENDINȚE ȘI TEMERI

Corespondență specială de la V. OROS

Recenta reuniune a «Grupului Andin», desfășurată la Cartagena (Columbia), a relevat existența unor divergențe serioase în ce privește tentativa de integrare economică a țărilor componente. Așa-numitul «Grup Andin» reprezintă o încercare integraționistă pe scară subregională și este alcătuit din șase țări: Columbia, Venezuela, Ecuador, Peru, Chile și Bolivia. El dispune de o piață potențială de aproximativ 60 milioane consumatori și a luat ființă în baza unui acord semnat în februarie 1968, reprezentînd prima grupare economică în întregime latino-americană.

Apariția grupărilor economice subregionale în America Latină este explicată de inițiatorii lor ca o necesitate decurgînd din dificultățile integrării la scara întregului continent, lucru explicabil ținînd seama de faptul că este vorba de țări cu caracteristici și grade de dezvoltare economică mult diferite unele de altele.

Experiența arată însă că, cel puțin deocamdată, nu se poate vorbi de o integrare propriu-zisă nici pe scară continentală și nici subregională. Este vorba doar de subscierea unor angajamente privind coordonarea eforturilor de dezvoltare economică și îndeosebi de înlesniri în domeniul schimburilor comerciale. De fapt, pașii cei mai vizibili au fost făcuți în domeniul stabilirii modalităților de colaborare bilaterală ca, de pildă, folosirea în comun

a resurselor hidroenergetice prin construirea și exploatarea reciproc avantajosă de centrale electrice. Așa este cazul înțelegerilor dintre Brazilia și Argentina, realizate în cadrul «Grupului La Plata». În schimb, nu există nici o înțelegere privind constituirea de organisme înzestrate cu atribuții supra-naționale, și de fiecare dată cînd au apărut sugestii de acest fel, ele au fost întimpinate de o puternică opoziție.

În ce privește «Grupul Andin», divergențele care au amînat constituirea lui formală se referă la reținerea manifestată de unele țări față de consecințele ce ar putea să le comporte ideea integrării. Guvernul venezuelean, de pildă, care este amenințat de o reducere importantă a exporturilor sale de petrol către S.U.A., a arătat că apreciază neavantajos să subscrie la angajamente integraționiste cu parteneri mult inferiori în ce privește valoarea produsului național brut, nivelul salariilor, disponibilitatea forței de muncă, sănătatea finanțelor etc. Dar și alte țări au contribuit la neînțelegerile din cadrul grupului, prin prezentarea de propuneri de pe urma cărora ar urma să obțină beneficii unilaterale. În afară de aceasta, Bolivia și Ecuadorul, care fac parte din grupul țărilor «mici», au exprimat deschis temeri față de ambițiile celor «mari», cum sînt Columbia și Chile, în timp ce Peru, care a început să-și dezvolte o industrie pro-

prie, se simte amenințat de industriile chiliană și columbiană în cazul în care se va trece la «lichidarea automată a barierelelor vamale». Chiar și Venezuela, după instalarea noului președinte, Rafael Caldera, de la care se aștepta «o poziție mai maleabilă», nu numai că a reformulat vechile obiecțiuni, dar a adăugat altele noi.

În unele cercuri politice se consideră că misiunea guvernatorului Nelson Rockefeller în America Latină, în calitate de reprezentant personal al președintelui

Nixon, are, printre altele, scopul și de a influența pozițiile diferitelor țări membre ale «Grupului Andin» cu prilejul convorbirilor ce le va avea în capitalele țărilor direct interesate. După ce a combătut inițial tendințele integraționiste, formulate în varianta chiliană (ca un front comun al țărilor latino-americane față de S.U.A.), Washingtonul a trecut acum la sprijinirea integrării, înțelegând însă ca un mijloc de înlesnire a pătrunderii capitalului nord-american pe acest continent.

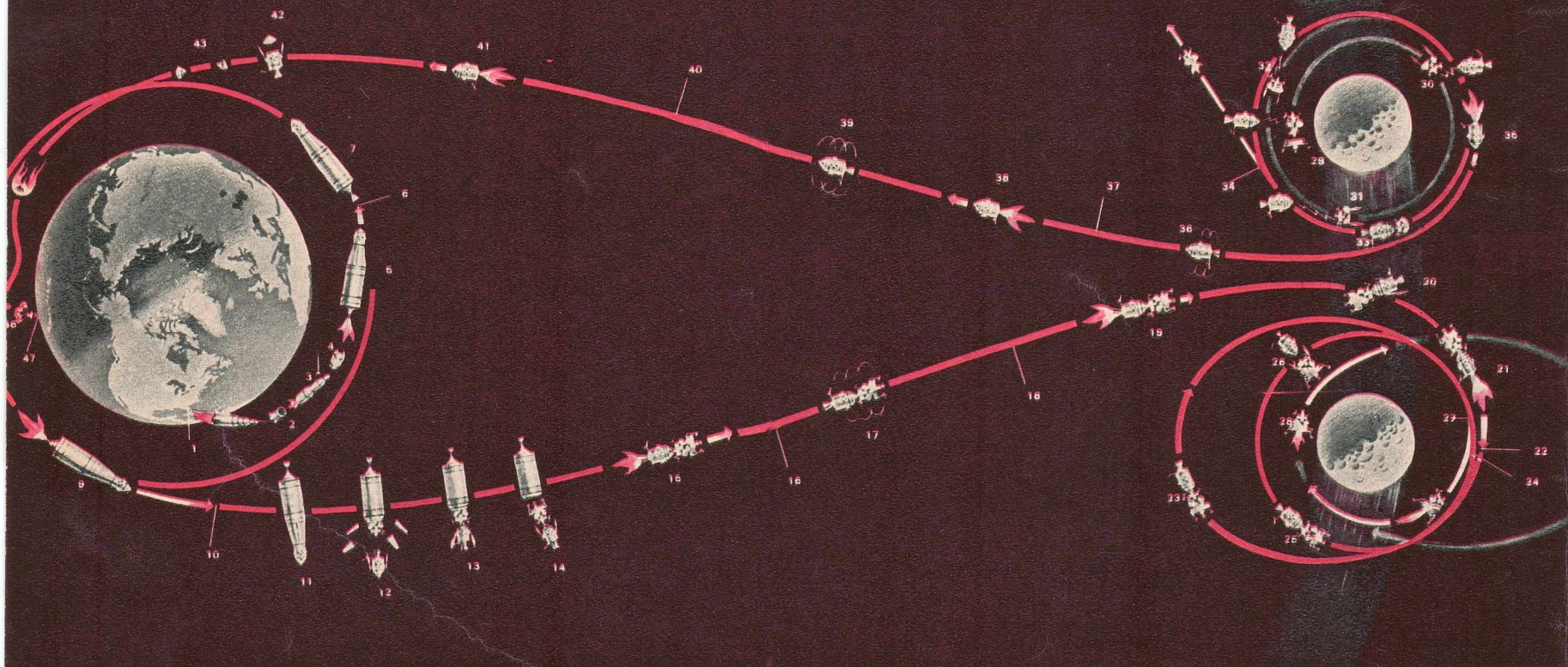
PARADOX ATLANTIC

Săptămîna trecută, în cadrul unei vizite la Londra, ministrul de finanțe vest-german, Strauss, a propus într-un discurs ca «partenerii vest-europeni din alianța atlantică să formeze un grup destinat unor acțiuni politice comune». Acest grup ar urma să constituie, evident, un fel de comunitate militară vest-europeană în cadrul N.A.T.O. Propunerea nu este de loc nouă. Numai că între sesiunea atlantică de la Bruxelles de anul trecut și discursul lui Strauss a avut loc, la prima vedere, o evoluție paradoxală. Atunci, ministrul britanic al apărării, Denis Healey, a propus «crearea unui nucleu european în cadrul N.A.T.O. în măsură să prezinte Washingtonului un punct de vedere colectiv asupra problemelor interne și externe ale alianței». Cel ce și-a exprimat dezacordul față de respectiva propunere a fost însuși cancelarul vest-german Kiesinger, care a declarat că nu vede posibilă o asemenea evoluție în cadrul N.A.T.O. Acum, la cite-

va zile după discursul lui Strauss, premierul englez Wilson și-a afirmat poziția față de un asemenea proiect. Cum se explică lucrurile? Au evoluat pozițiile engleză și vest-germană în sensuri contrare, printr-o schimbare de roluri? Sau pur și simplu Healey și Strauss sînt mai aproape unul de altul decît fiecare în parte față de premierul său?

Se vorbește de mult că pozițiile celor doi miniștri ar coincide în diferite probleme, dar un asemenea factor ar putea explica în insuficientă măsură paradoxul. Mai semnificativ apare faptul că un asemenea proiect pune în discuție și statutul nuclear al aliaților vest-europeni, și tocmai de aceea Statele Unite nu pot privi cu ochi buni propunerea. Ceea ce, evident, influențează poziția celor doi prim-miniștri, care caută să-și asigure, din multiple considerente, un acces special la Washington.

Nicolae LUPU



LUNA ÎN AVANPREMIERĂ

(Urmare din pag. 8)

Nici în navigația circumlunară a celui mai straniu mijloc de locomoție din istoria transporturilor — modulul «Snoopy», cu Stafford și Cernan la bord — nu au lipsit momentele de tensiune. Stăpânirea de sine și simțul umorului, calități necunoscute chiar celui mai perfecționat calculator din lume, au permis însă cosmonauților să iasă cu bine din incurcătură și să-și îndeplinească cu succes misiunea.

În paginile de față prezentăm câteva aspecte fotografice privind «Apollo-10» și pregătirile pentru pasul următor.

Avanpremierea s-a terminat cu succes. Spectatorii așteaptă acum cu nerăbdare premiera. Și cu dorința ascunsă sau exprimată, mai în glumă, mai în serios, ca într-o bună zi să devină ei înșiși actori.

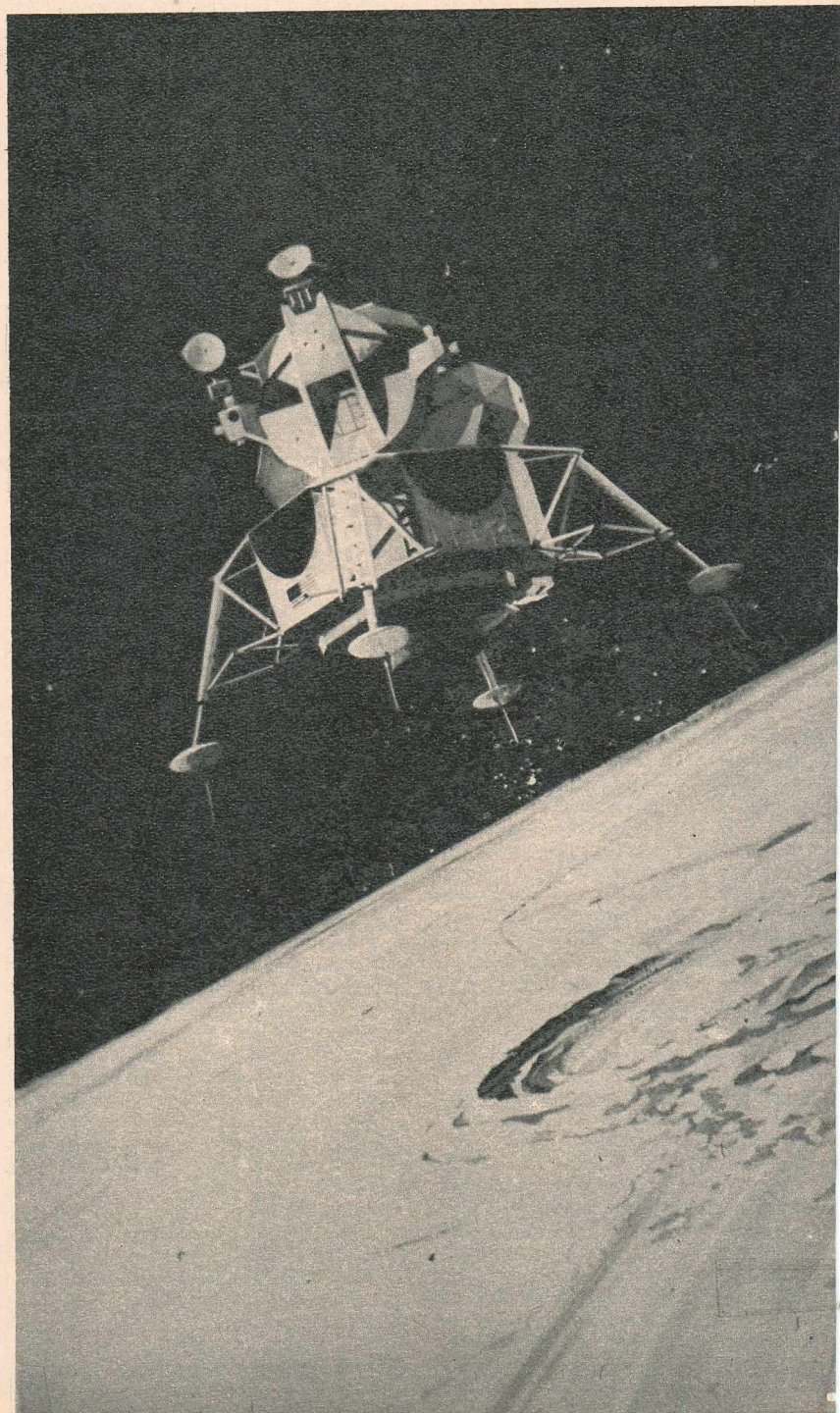
L.N.

În desenul de mai sus este înfățișat fiecare moment mai important al expediției «Apollo-10». Numerotarea vă ajută să stabiliți cronologia. Luna apare de două ori pe desen, pentru a evidenția deplasarea ei pe orbita circumferențială în cursul celor opt zile cât a durat expediția. Orbita modulului lunar condus de Stafford și Cernan apare în desen în gri.

Modulul se apropie vertiginos de suprafața Lunii. O eroare de doar trei secunde în timpul de acționare a motoarelor ar fi dus la o catastrofă. Totul s-a petrecut cu bine, dar nu fără emoții.

— La revedere, Snoopy!

Colonelul Thomas Stafford, comandantul navei «Apollo-10» și al vehiculului lunar căruia popularul erou al deseneilor animate, Snoopy, i-a împrumutat numele, își salută mascota la plecare.



MEMENTO

Traian STOICA (carte)
Magda MIHĂILESCU (cinema)
Vlad MUȘĂTESCU (disc)
E. DASCĂLU (muzică și televiziune)
Cornel BOZBICI (plastică)
Prezentat de: Alecu POPOVICI (teatru)

carte

● **Avangardismul poetic românesc** de Ion Pop autentică actul de naștere al unui dotat cercetător literar. O carte în care subtilitățile de analiză ale criticului nu exclud precizia și simțul documentului, caracteristic istoricului literar. Mai relevăm exprimarea clară care urmărește congruent ideea, calitate mai greu de aflat la foarte mulți dintre criticii noștri literari (Editura pentru literatură).

● În continuarea acțiunii atit de utile de tipărire a unor dicționare diversificate în raport cu multiplicitatea componentelor filozofiei, Editura politică a făcut să apară **Dicționar de etică pentru tineret**. Evidențiem scopul informativ al lucrării și rostul său activ de ajutor în cristalizarea conștiinței socialiste a tineretului patriei noastre.

● Volumul III al lucrării **Civilizația greacă** de A. Bonnard se află în librării (Editura științifică).

● O culegere de proze scurte datorate scriitorului englez Robert Graves, autor, printre altele, și al romanului bine primit de publicul nostru cititor «Eu, Claudius împărat», a apărut în colecția Meridiane (E.L.U.) sub titlul **Ingrozitorul domn Gunn**. Traducerea (bună) e semnată de Nina Stănculescu.

● Vorbeam în numărul trecut de imposibilitatea de a consemna aici toate aparițiile care merită a fi recomandate. Cu scuzele convenite pentru întirziere, completăm lista de «omisionii» începute anterior, cu:

— **Necunoscutul ferestrelor**, volum antologic din lirica lui Ion Caraion, poet pentru care substanța poeziei se confundă cu propria lui condiție umană

— **Durerile altora**, roman de Nicolae Tîc, care fără gălăgie și cu răspundere își consolidează o susținută carieră scriitoricească.

— **Dincolo de zidul de neon** de Vladimir Colin. O carte care, deși adresată tineretului, are darul de a captiva atenția și lectorilor vîrstnici prin verve și ingeniozitate, calități evidente de la prima la ultima ei pagină

cinema

● **Roșii și albi**. Contemplînd istoria, Miklos Jancso, cineast al cărui cuvînt pare astăzi hotărîtor pentru destinul filmului maghiar, meditează asupra condiției umane. Interpreți: Krystyna Mikolaewska, Tatiana Koniuhova, Mihail Kozakov, Viktor Avdiuşko, Jozsef Madaras, Tibor Molnar. Imaginea Tomas Somlo. Filmul a fost distins cu Premiul Léon Moussinac pe anul 1968.

● **Viștelul de aur**. Ostaș Bender, celebrul erou al lui Ilf și Petrov, capătă o a doua identitate datorită regizorului sovietic Mihail Sveîter și, mai ales, excelentului comedian Serghei Iurski. În celelalte roluri: Leonid Kuravlev, Zinovi Gerdt, Evgheni Evstigneev, Svetlana Starikova.

● **Am două mame și doi frați**. Titlul ne lasă să ghicim despre ce e vorba: o saună a micilor și marilor neînțelegeri familiale.

Lindsay Anderson



Vanessa Redgrave

Regia: Kreso Golic (studioul Jordan-Film, Zagreb). Interpreți: Mia Dremovici, Relja Bascici, Vera Cukici, Fabijan Sovagovici.

● Mari actori pe ecranele noastre: **Marcello Mastroianni**, **Anouk Aimée**, **Alain Cuny** (La dulce via), **Jeanne Moreau**, **Monica Vitti** (Noaptea), **James Dean**, **Julia Harris** (La est de Eden), **Yves Montand**, **Annie Girardot** (A trăi pentru a trăi), **Vlado Müller** (Crăciun cu Elisabeta), **Peter O'Toole**, **Richard Burton** (Becket).

● Întrucît Cannes-ul, «invitat din morții», este încă în centrul atenției cinemile, reamintim recente sale distincții: Marele premiu «Palme d'Or»: **If** (Dacă), realizat de fostul furios Lindsay Anderson, autorul «Vieții sportive»; Marele premiu special al juriului: **Adalen 31**, în regia suedezului Bo Widerberg; Premiul juriului în unanimitate: filmul **Z** de Costa Gavras; Premiul pentru regia: **Antonio des Mortes** al lui Glauber Rocha (Brazilia) și **Cronică moraviană** al cineastului cehoslovac V. Scharn. Premiul pentru cel mai bun debut a revenit lui Dennis Hopper (S.U.A.) pentru **Căldărind fără țel**, iar premiile de interpretare lui Jean-Louis Trintignant (pentru filmul **Z**) și Vanessei Redgrave (pentru rolul Isadorei Duncan din filmul lui Karl Reisz).

Jurul filmelor de scurt-metraj a acordat Marele premiu filmului românesc al lui Mirel Ilișiu — **Cinzele Renasterii**.

● **Soarele amar** este titlul unui film pe care-l realizează în studiourile «Bosnia» regizorul iugoslav Vlatko Filipović, cu actorii Faruk Begoli și Dragan Zarić.

● **Charlton Heston**, **Richard Harris** și **John Gielgud** vor fi interpreții unei noi ecranizări după **Iuliu Cezar**.

disc

● **Concertul nr.2 pentru pian și orchestră** în **La major** de **Franz Liszt**, într-o înregistrare impecabilă («Polskie Nagrania-Varsovia»), ne reamintește pe neîntrecutul pianist ce-a dominat mijlocul veacului trecut, de astă dată în calitate sa de compozitor generos, adevărată comoară de idei novatoare. Desi acest concert s-a bucurat de mai puțină vogă decît «Concertul nr. 1», el reprezintă o încercare mult mai profundă de exprimare a unor imagini poetice și idei filozofice, care-l stăpîneau în acea epocă (1849) pe genialul muzician. Dirijorul polonez Stanislaw Wislocki, în fruntea Orchestrei simfonice a Filarmonicii Naționale din Varsovia, îi îngăduie solistului Wladyslaw Kedra, pianist de renume europeană, să-și afirme deosebitele sale calități interpretative. Pe același disc și în aceeași interpretare, alte lucrări lisztiene: «Rapsodia ungară nr. 2», «La campanella» și «Parafrază de concert din muzica operii Rigoletto» (două aspecte oarecum de improvizație) și «Vis de iubire» (ECE-0356).

● **Flautul fermecat**, nemuritoare capodoperă a lui W.A. Mozart, una din culmile creației sale în domeniul muzicii de operă, înregistrată pe care ne-o prezintă «Electre-cord» ul, după o bandă «Miller International — R.F.G.», ne oferă prilejul de a asculta în interpretarea unor soliști de seamă o serie de se-

lecțiuni (unsprezece la număr) din paginile operei tinărului gigant Leopold Ludwig conduce prestigios corul și orchestra Operei din Hamburg (ECE-0368)

muzică

● La București, un sol al muzicii din îndepărtata Japonie — **Yuso Toyama** — compozitor și maestru al baghetei. Îl vom cunoaște în ambele ipostaze: va dirija concertul orchestrei «Filarmonice», în al cărui program este cuprinsă și o lucrare proprie, «Divertiment». Programul mai cuprinde: Sonata concertantă pentru violoncel și orchestră de Ludovic Feldman și Concertul pentru violoncel și orchestră de coarde de Dordard — solist în ambele piese fiind **Radu Aldulescu**. În fine, vom mai asculta Simfonia nr. 25 în Sol minor (K.V. 183) de Mozart (6 și 7 iunie, sala Ateneu).

● Orchestra **Academica** a Conservatorului «Ciprian Porumbescu», sub conducerea experimentatului și neobositului dirijor și pedagog **Al. Șumski**, ne propune un concert de lucrări preclasiche și clasice (2 iunie, sala mică a Palatului).

● Potrivit unei bune tradiții, Ziua copilului este sărbătorită printr-un concert al valorosului cor de copii al Radioteleviziunii dirijat de **Elena Vicić**. În program: Haydn, Saint Saëns, Mandicovski, Șoima, Chiriac, Chirescu, D. Capoiaru (1 iunie, Studiul de concerte al RTV, ora 11).

● Tot prilejuite de Ziua copilului — cele două apariții în fața publicului bucureșten ale corului și orchestrei de copii «Zadikov» din Israel, — sub conducerea lui **Laszlo Roth** — reputată formație compusă din 200 de copii între 8 și 13 ani, care prezintă un bogat program folcloric în stiluri și maniere de interpretare foarte diverse (31 mai și 1 iunie, sala Palatului, ora 20).

● Și două notabile manifestări ale muzicii de cameră: recitalul violoncelistului argentinian **Jorge Otero**, acompaniat la pian de **Elena Cosma**, cu un program: Sammartini, Beethoven, Ginastera; recital de vioară **Silvian Ițicovici**, acompaniat la pian de **Rodica Girovanu-Eugen**; muzică de P. Constantinescu, Wieniawsky, Tsayev, Brahms (5 iunie, sala Ateneu — Studio).

teatru



Olga Tudorache

● Două turnee — două evenimente artistice! **Teatrul național de păpuși din Cuba** — condus de frații Camejo — ne-a dezvăluit o formă inedită de artă păpușărească, amestec de dans, pantomimă, cîntec, lumină și joc de mâși străvechi. Un spectacol pentru copii, un basm-legendă pentru adulți și o piesă clasică — Don Juan Tenorio de Zorilla — au încheiat repertoriul acestui teatru ardent!

● **Teatrul de pantomimă din Wrocław** — colectiv cunoscut azi în Europa, sub conducerea lui Henryk Tomaszewski, a cucerit publicul românesc printr-o artă elevată, spontană, re-

zultat al unor îndelungate exerciții și studii profesionale. Omogenitatea perfectă a ansamblului, spiritul său de echipă perfect, metaforele coregrafice realizate cu mijloace deosebit de expresive, toate acestea au încântat. Oare nu se poate realiza nivelul unui asemenea ansamblu și în țara noastră? Există o serie de actori tineri și balerini care ar putea iniția astfel de spectacole mult gustate.

● **Dramaturgie originală la Brașov!** Un exemplu demn de urmat: într-o perioadă relativ scurtă, Teatrul de stat din Brașov a jucat în premieră două piese ale unor autori mai puțin cunoscuți: **Clapote la zidirea lumii** de Emil Poenaru și **Coloana infinită** de Angela Plati.

● **Teatrul Mic și Teatrul de Comedie** s-au întors din turneele de peste hotare — respectiv din U.R.S.S. și Finlanda. Un cert succes, consemnat și în numeroasele cronici care ne stau la dispoziție.

● **Teatrul «Ion Vasilescu»** s-a întors dintr-un lung turneu în Israel. Mențiuni speciale au fost acordate de croniciari lui H. Nicolaide, **Margaretei Pislaru**, lui N. Nițescu, **Aurei Urziceanu** și corpului de balet.

● În premieră pe țară — o foarte amuzantă comedie la Teatrul Național din Iași: **Aterizarea forțată** de Miklos Gyarias (traducere de Mihai Crișan) — o fantezie cu implicații contemporane. În regia actorului bucureșten **George Carabin** joacă C. Popa, Virgil Costin, **Cornelia Hincu**, **Silvia Popa**, **Costel Constantin**.

plastică

● **Salonul de primăvară al pictorilor bucureșteni**. De la realismul clasic la abstracția lirică sau geometrică, o arie largă în care sînt cuprinse aproape toate tendințele care frămîntă pictura românească la această oră și pe care cei 150 de pictori care expun la acest al II-lea «Salon de primăvară» le ilustrează din plin, prin cele circa 150 de tablouri selectate de ei înșiși (Bd. 1 Mai nr. 2).

● **Ion Munteanu** (1944-1968) — desen și pictură. O retrospectivă postumă a unui tânăr pictor care și-a întrerupt activitatea în plină ferveoră creatoare. 24 de uleiuri și numeroase desene atestă un artist preocupat intens de valorile și virtuțile culorilor ca elemente primordiale de reprezentare a vizibilului și invizibilului mișcărilor sufletești (Sala Kallenderu).

● **Eugen Popa** — gravură, desen și colaj. Cosmosul atemporal sau cele două regnuri, **Eugen Popa** (n. 1919) le explorează căutînd și descoperind ficțiunile unei arhitecturi posibile sau o geografie celestă. El cartografiază structurile, dîndu-le sensuri și introducîndu-ne într-o lume în care imaginea e semn și uneori semnificație și ni se apropie cu condiția participării (Galeriile de artă, Bd. Bălcescu 23 A).

● Din 1872, cînd bratele «zurgavilor de subțire» se desființează, timp de aproape trei sturteri de secol, viața artistică românească va cunoaște proliferarea a numeroase societăți, asociații, cercuri și grupuri de plasticieni. Profilul acestora îl creionează **Petre Oprea** în **Societăți artistice bucureștene** în succintele și documentatele micromonografii, reunite în acest volum (Meridiane).

televiziune

O telesăptămîină, mai întîi de toate, a sporturilor: **box** — transmisiile zilnice (ba chiar de două ori pe zi) de la Patinoarul 23 August unde se desfășoară disputele pentru desemnarea campionilor europeni pe 1969; **fotbal** — cuplajul, veșnic atractiv, al echipelor bucureștene Steaua-Rapid, Dinamo-Progressul (1 iunie, ora 15.30); **atletism** — concurs triunghiular la Sofia: R.D.G.-România-Bulgaria



Margareta Pislaru

(7 iunie, ora 17.30). Numai sport? Nu! Si muzică ușoară, Un fel de retrospectivă cu **Margareta Pislaru** (1 iunie, ora 22.50), **Tereza Kesovija** (4 iunie, ora 22.35) și **Luminița Dobrescu** (7 iunie, ora 22.10). Cum se prezintă rubrica de cinema? Binișor. În afară de seriarele cu clientelă asigurată (Lunga vară fierbinte, O oră cu Alfred Hitchcock) vă mai recomandăm (de fapt se recomandă singur cu cele trei stelen) filmul francez **Aventurierii**, cu **Lino Ventura**, **Alain Delon** și **Johanna Shimkus** (1 iunie, ora 21.00), și filmul TV realizat de **Catinca Ralea** și **Virgil Cojocaru** **Întîlnire cu Norman McLaren**, maestru al desenului animat (6 iunie, ora 22.25). În fine, o însemnare cu privire la rubrica de teatru: Naționalul ieșean în studiourile TV cu **Mutter Courage** de **Bertolt Brecht** (3 iunie, ora 20.00). Din restul emisiunilor vă mai recomandăm:

DUMINICĂ 1 Iunie. Dășpeți de seamă din lumea scrisului și a scenei în emisiunea specială închinată, de ziua lor, celor mici (9.00) ● Emisiunea magazin **Realitatea ilustrată** TV, la a treia ediție, se află încă sub observația telecronicarilor (19.20).

LUNI 2 Iunie. Iată temele emisiunii concurs **Între metronom și cronometru** din această săptămîină: 1) Lirica eminesciană. 2) Din istoria automobilului (20.00) ● **Cadran**, o rubrică pe care ar fi trebuit s-o recomandăm mai demult (2. 0).

JOI 5 Iunie. O emisiune de versuri închinată partidului (21.45) ● Orchestra Filarmonicii și Ansamblul de balet de la **Volksopera** din Viena oferă un spectacol televizat intitulat **Seară de balet** din care nu vor lipsi — sintem incredințați — nici polca, nici mazurca, nici galopul, nici — se înțelege — valsul (20.45).

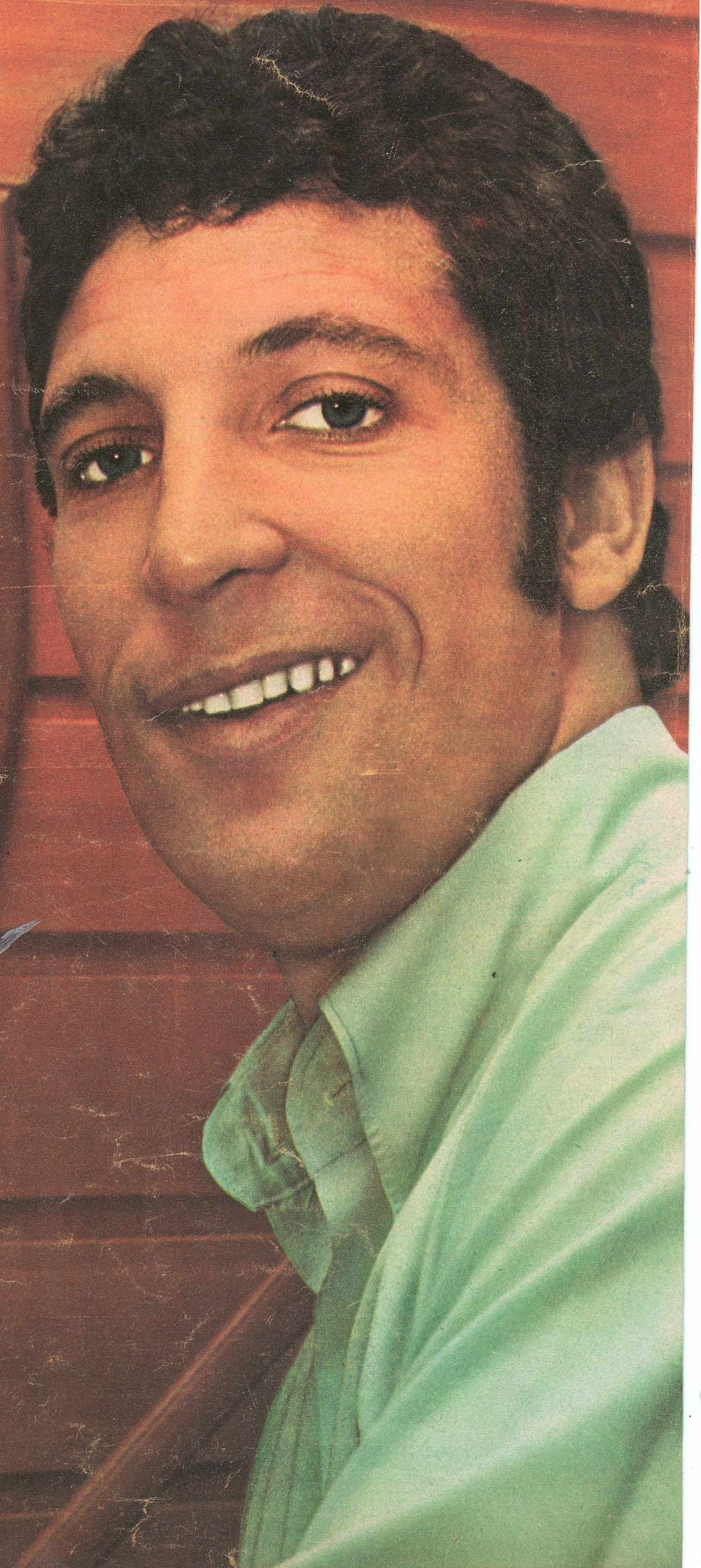
VINERI 6 Iunie. Mult e dulce și frumoasă... rămîne aceeași emisiune plină de substanță, pregătită cu deosebită grijă, aducînd mereu ceva nou și interesant (22.00).

SÎMBĂȚA 7 Iunie. **Întrecere lăutărească**, emisiune al cărei titlu o și definește și a cărei atractivitate o recomandăm pentru **Interviziune** (21.50).

pronosport

Prognosticul antrenorului TITUS OZON pentru concursul Pronosport nr. 22, etapa din 1 iunie 1969

I. Steaua-Rapid	2
II. Dinamo Buc.-Progressul	1
III. Farul-«U» Cluj	1
IV. Crisul-Jiul	1
V. U.T.A.-F.C. Argeș	1
VI. Politehnica-Dinamo Bacău	1
VII. Petrolul-Vagonul	1
VIII. «U» Craiova-A.S.A.	1
IX. C.F.R. Pașcani-Metalul Buc.	1
X. Gloria Birlad-Polit. Galați	X
XI. Metalul Tr.-S.-C.F.R. Cluj	X
XII. Ind. sirmei-Gaz metan	1
XIII. Metalul Hunedoara-C.F.R. Arad	1



FLACĂRA-ALBUM

**TOM JONES, «Tigrul din Țara Galilor,
Mingea de Țoc, domnul Dinamită...»**

Foto KEYSTONE